

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΧΗΜΕΙΑΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ
ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ
ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΥΠΟΠΟΙΗΤΗΡΙΩΝ
ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ

ΤΣΙΡΙΝΤΑΝΗ ΖΑΧΑΡΕΝΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2010

UNIVERSITY OF CRETE
SCHOOL OF SCIENCES & ENGINEERING
DEPARTMENT OF CHEMISTRY

**Graduate Program in
Environmental Protection Technologies**

M.Sc. Thesis

**Environmental Impact Study
of an Oil factory and Plant of packaging Olive oil**

Tsirintani Zaharenia

Supervisor Prof. : E. Stefanou

Heraklion 2010

Υποβλήθηκε στο τμήμα Χημείας του Πανεπιστημίου Κρήτης

Ημερομηνία Προφορικής Εξέτασης : 12 Οκτωβρίου 2010

Εξεταστική Επιτροπή

Ε. Στεφάνου, Καθηγήτρια Τμήματος Χημείας Πανεπιστημίου Κρήτης

Μ. Κανακίδου, Καθηγήτρια Τμήματος Χημείας Πανεπιστημίου Κρήτης

Κ. Σαββάκης, Καθηγητής ΤΕΙ Κρήτης

Στον πατέρα μου

Με την ολοκλήρωση της διατριβής μου αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω κάποιους ανθρώπους οι οποίοι με συντρόφευσαν σ' αυτό το ταξίδι και συνέβαλαν, ο καθένας με τον τρόπο του, στην πραγματοποίησή του.

Αρχικά, ευχαριστώ ολόψυχα τον επιβλέποντα καθηγητή κ. Ευριπίδη Στεφάνου για την αμέριστη βοήθεια και συμπαράσταση του στις ιδιαίτερες συνθήκες κάτω από τις οποίες πραγματοποιήθηκε η διατριβή αυτή.

Θέλω επίσης να ευχαριστήσω την κ. Κανακίδου και τον κ. Σαββάκη τόσο γιατί δέχτηκαν να συμμετέχουν στην Εξεταστική επιτροπή, όσο και για τις γνώσεις που και οι δύο απλόχερα μου παρείχαν κατά την διδασκαλία των μαθημάτων τους.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στον σύζυγο μου Μανώλη ο οποίος έκανε το ταξίδι αυτό ομορφότερο και ευκολότερο. Τον ευχαριστώ για την υπομονή του, την κατανόηση του και την υποστήριξη του.

Τέλος ευχαριστώ, τον ξεχωριστό φίλο, Βασίλη Πελαντάκη για την πολύτιμη βοήθεια του , τις εύστοχες παρατηρήσεις του και την συμπαράσταση του.

Περίληψη

Η ανάγκη για την προστασία του περιβάλλοντος έγινε επιτακτική τα τελευταία χρόνια όπου ο άνθρωπος παρατήρησε ότι με τις μικρές ή μεγάλες παρεμβάσεις του η φύση άρχισε να αδυνατεί να ισορροπήσει. Οι μηχανισμοί αυτοκαθαρισμού και εξισορρόπησης των μεταβολών σχεδόν αδρανοποιήθηκαν. Έτσι βρεθήκαμε μπροστά σε καταστάσεις όπου η κινητοποίηση πολιτών και κυβερνήσεων ήταν η μοναδική ελπίδα για να προστατευτεί το περιβάλλον και να αρχίσουμε να συναισθανόμαστε την μεγάλη ευθύνη μας, ο καθένας ατομικά, για την διατήρηση της ζωής σ' αυτό τον πλανήτη.

Οι κυβερνήσεις με νομοθετήματα επέβαλλαν να λαμβάνονται υπόψη οι επιδράσεις που θα έχουν στο περιβάλλον τα έργα και οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται. Καθιερώθηκαν οι Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων οι οποίες ουσιαστικά επιβάλλουν όρους, προϋποθέσεις και περιορισμούς στα διάφορα έργα. Η μορφή και η δομή των Μελετών αυτών ποικίλει ανάλογα με το μέγεθος, το είδος και τη θέση του έργου. Η υπάρχουσα νομοθεσία συνεχώς εμπλουτίζεται τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το γεγονός αυτό επιβάλλεται τόσο από την συνεχιζόμενη αλλαγή στην τεχνολογία όσο και από την μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση σε θέματα περιβάλλοντος. Απώτερος στόχος είναι η καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος και η διασφάλιση των μικρότερων επιπτώσεων σ' αυτό.

Η σύνταξη μιας Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αποτελεί αντικείμενο που άπτεται πολλών επιστημονικών πεδίων. Η αγωγική συνεργασία των διαφόρων επιστημόνων μεταξύ τους διασφαλίζει την αρτιότητα και την πληρότητα των μελετών αυτών.

Η εργασία παρουσιάζει τις βασικές νομοθετικές προβλέψεις και διατάξεις του Εθνικού και του Ευρωπαϊκού δικαίου σχετικά με τις παραπάνω μελέτες και τα περιεχόμενα τέτοιων μελετών, ενώ παρουσιάζει αναλυτικά (ως «άσκηση επί χάρτου») ένα παράδειγμα τέτοιας περιβαλλοντικής μελέτης, δηλαδή μια περιβαλλοντική μελέτη ελαιουργείου και τυποποιητηρίου ελαιόλαδου.

Abstract

The need for the protection of environment became imperative in the past few year as it was observed that small or big human interventions caused unbalances to nature. Nature's self-cleaning and balancing mechanisms were almost inactivated. Thus mobilisation of citizens and governments was the unique hope in order for the environment to be protected and we begin to be aware of our big responsibility, each one individually, for the maintenance of life in this the planet. The governments issued statutes that imposed consideration of all effects to the environment of works and activities that were realised. This was the starting point of Environmental Impact Studies that substantially imposed terms, conditions and restrictions in the various works. The form and the structure of these Studies vary depending on the size, the type and the place of work. The existing legislation is continuously enriched so much in national as well as in European level. This is because of the continuing changes in the technology fields and because of the bigger sensitization on environmental issues. The final objective is better protection of environment and the guarantee of smaller repercussions to it. The syntax of an Environmental Impact Study is a subject that is related to a lot of scientific fields. The successful collaboration of various scientists from each other ensures the completeness and the plenitude of these studies. This M.Sc Thesis presents the basic legislative forecasts and provisions of the National and European Legislation referring to the above mentioned Studies and the contents of such studies, and also presents analytically (as "an exercise on map") an example of such an environmental study, that is to say a environmental impact study of oil factory-plant of packaging olive oil.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
I. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ	2
II. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	4
Ευρωπαϊκή Νομοθεσία.....	4
Ελληνική Νομοθεσία.....	6
III. ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	12
3.1 Κατηγοριοποίηση έργων και στάδια αδειοδότησης.....	12
3.2 Αρμόδιοι φορείς περιβαλλοντικής αδειοδότησης.....	13
3.3 Απαιτούμενος χρόνος αδειοδότησης.....	13
IV. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΠΠΕ – ΜΠΕ - ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ	21
ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΠΠΕ	22
1. Εισαγωγή.....	22
1.1 Είδος και μέγεθος του έργου.....	22
1.2 Φορέας ή κύριος του έργου.....	22
1.3 Στοιχεία αναδόχου της ΠΠΕ.....	22
2. Περιγραφή του έργου.....	23
3. Στόχος, σημασία, αναγκαιότητα και οικονομικά στοιχεία – Συσχέτιση με άλλα έργα και δραστηριότητες.....	23
4. Περιγραφή εναλλακτικών λύσεων.....	24
5. Κατάσταση περιβάλλοντος.....	24
6. Κατ' αρχήν εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.....	25
7. Κατευθύνσεις για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.....	28
8. Χάρτες – Σχέδια.....	28
9. Φωτογραφίες.....	28
10. Παραρτήματα.....	28
11. Απαιτούμενα δικαιολογητικά.....	28
12. Έντυπο καταχώρησης βασικών πληροφοριών για το ΕΔΠΠ.....	28
ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΜΠΕ	28
1. Εισαγωγή.....	28
2. Μη τεχνική περίληψη.....	28
3. Συνοπτική περιγραφή – Στόχος – Σημασία – Αναγκαιότητα και οικονομικά στοιχεία του έργου – Συσχέτιση με άλλα έργα και δραστηριότητες.....	28
4. Αναλυτική περιγραφή του έργου.....	28
5. Εναλλακτικές λύσεις.....	28
6. Υφιστάμενη κατάσταση περιβάλλοντος.....	29
- Μη βιοτικά χαρακτηριστικά.....	29
- Κλιματολογικά και βιοκλιματικά χαρακτηριστικά.....	29
- Μορφολογικά και τοπιολογικά χαρακτηριστικά.....	29
- Γεωλογία, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά.....	29
- Φυσικό περιβάλλον.....	30
- Ανθρωπογενές περιβάλλον.....	30
7. Εκτίμηση και αξιολόγηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων.....	30
8. Αντιμετώπιση και παρακολούθηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων.....	30
9. Προτεινόμενο περιβαλλοντικοί όροι.....	32
10. Δυσκολίες που προέκυψαν κατά την εκπόνηση της ΜΠΕ.....	32
11. Χάρτες– Σχέδια.....	32
12. Φωτογραφίες.....	32
13. Παραρτήματα.....	32
14. Απαιτούμενα δικαιολογητικά και εγκρίσεις.....	33
15. Έντυπο καταχώρησης βασικών πληροφοριών για το Εθνικό Δίκτυο Πληροφορικής.....	

Περιβάλλοντος (ΕΔΠΠ).....	33
ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ.....	33
V. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΟΛΙΤΩΝ.....	35
VI. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ.....	35
VII. ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΠΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	36
VIII. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.....	37
IX. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ.....	38
X. ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ.....	38
XI. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ.....	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ - ΕΝΑ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ.....	42
A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	44
A1. Ονομασία και είδος του έργου.....	44
A2. Συνοπτική περιγραφή του έργου.....	44
A3. Περιοχή του έργου.....	44
A3.1 Τοποθεσία.....	44
A3.2 Ανθρωπογενή και φυσικά οικοσυστήματα – Οικισμοί.....	44
A3.3 Οικονομικά χαρακτηριστικά.....	46
A3.4 Έργα Υποδομής ΖΟΕ, ΒΙΠΕ, ΓΠΣ Χρήσεις γης.....	46
A3.5 Συνοπτική περιγραφή μορφολογίας και σύστασης εδάφους.....	47
A3.6 Κλιματολογικά στοιχεία.....	48
A3.7 Χλωρίδα – Πανίδα.....	48
B. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ.....	50
B.1 Πρώτες ύλες και τελικά προϊόντα – Ισοζύγιο υλικών.....	50
B.2 Περιγραφή της παραγωγικής διαδικασίας.....	50
B.3 Χρήση νερού και ενέργειας.....	54
B.4 Παραγόμενα απόβλητα.....	54
B4.1 Αέρια απόβλητα.....	54
B4.2 Στερεά απόβλητα.....	55
B4.3 Υγρά βιομηχανικά απόβλητα.....	55
B4.4 Θόρυβος.....	57
Γ. ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ.....	61
Δ. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ.....	62
E. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ.....	64

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄ - ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.....	1
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄ - ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ.....	45

Υποβλήθηκε στο τμήμα Χημείας του Πανεπιστημίου Κρήτης

Ημερομηνία Προφορικής Εξέτασης : 12 Οκτωβρίου 2010

Εξεταστική Επιτροπή

Ε. Στεφάνου, Καθηγητής Τμήματος Χημείας Πανεπιστημίου Κρήτης

Μ. Κανακίδου, Καθηγήτρια Τμήματος Χημείας Πανεπιστημίου Κρήτης

Κ. Σαββάκης, Καθηγητής ΤΕΙ Κρήτης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η προστασία του Φυσικού και Ανθρωπογενούς περιβάλλοντος αποτελεί Συνταγματική επιταγή και απαραίτητη προϋπόθεση για την διασφάλιση της κοινωνικής ευημερίας και της οικονομικής ανάπτυξης. Κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα θα πρέπει πρωταρχικά να διασφαλίζει την προστασία του περιβάλλοντος, σύμφωνα με την υπάρχουσα νομοθεσία. Έτσι η επίλυση των περιβαλλοντικών ζητημάτων με τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος από τις ανθρώπινες δραστηριότητες, αποτελεί αναγκαίο και απαραίτητο βήμα τόσο κατά τη διαδικασία σχεδιασμού ενός έργου όσο και κατά τη διαδικασία αδειοδότησης για την ίδρυση μιας επιχείρησης. Νομοθετικά η διαδικασία αυτή ορίζεται ως Διαδικασία Έγκρισης περιβαλλοντικών όρων. Αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων, την μετεγκατάσταση, την επέκταση, τη βελτίωση, την τροποποίηση ή τον εκσυγχρονισμό υφισταμένων. Αφορά σε όλα τα έργα δημόσια και ιδιωτικά, εκτός από όσα εξυπηρετούν σκοπούς εθνικής άμυνας.

Ως έργο νοείται κάθε νέα κατασκευή, επέκταση, ανακαίνιση, επισκευή ή συντήρηση και η δημιουργία αυτοτελούς λειτουργίας από οικονομική ή τεχνική άποψη, καθώς και κάθε σχετική τεχνική εργασία που απαιτεί τεχνική γνώση και επέμβαση (Ν. 2229/1994).

Ως δραστηριότητες θεωρούνται οι επεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον και το τοπίο, καθώς και αυτές που αφορούν εκμετάλλευση φυσικών πόρων, οι οποίες ενδέχεται να προκαλέσουν ρύπανση ή υποβάθμιση στο περιβάλλον (Ν.1650/1986).

Η έννοια του έργου και της δραστηριότητας διευρύνεται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία ώστε να περιλάβει από κοινού με την υλοποίηση κατασκευαστικών εργασιών, εγκαταστάσεων, έργων και άλλων επεμβάσεων στο φυσικό περιβάλλον ή το τοπίο, καθώς και ορισμένα σχέδια ή προγράμματα τα οποία εκπονούνται για τη γεωργία, δασοπονία, αλιεία, ενέργεια, βιομηχανία, μεταφορές, διαχείριση αποβλήτων, διαχείριση υδάτινων πόρων, τηλεπικοινωνίες, τουρισμός, χωροταξία ή χρήση του εδάφους (Οδηγία 42/2001/ΕΚ). Από την υποχρέωση εκπόνησης εξαιρούνται οι σχεδιασμοί και οι προγραμματισμοί, οι οποίοι μπορούν να θεωρηθούν ως προγραμματικές δηλώσεις, δηλαδή τα έγγραφα που φανερώνουν γενική πολιτική βούληση ή πρόθεση (ΕΕΕ: 2000β, σελ. 28).

Με την απόφαση της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων επιβάλλονται προϋποθέσεις, όροι, περιορισμοί και διαφοροποιήσεις για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας, ιδίως ως προς τη θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία και τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά.

Πριν την εκτέλεση οποιουδήποτε έργου εκπονούνται δύο βασικές μελέτες προκειμένου να εγκριθούν οι Περιβαλλοντικοί όροι : η Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση και η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

I. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

Η διαδικασία Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΕΠΕ) καθιερώθηκε για πρώτη φορά στις Η.Π.Α το 1970 με το νόμο για την Εθνική Περιβαλλοντική Πολιτική (National Environmental Policy Act – NEPA). Ο νόμος αυτός επηρέασε σημαντικά το σχεδιασμό και την αξιολόγηση των έργων στις Η.Π.Α και οδήγησε πάνω από 75 χώρες στην υιοθέτηση ανάλογων νόμων και πολιτικών.

Από το 1970 που η διαδικασία ΕΠΕ καθιερώθηκε στις Η.Π.Α., ο θεσμός αυτός υιοθετήθηκε από πολλές χώρες παγκοσμίως (Καναδά το 1973, Αυστραλία το 1974, Δ. Γερμανία το 1975, Γαλλία το 1976, Ολλανδία το 1981, Ιαπωνία το 1984) και έγινες υποχρεωτικός στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) το 1985 με την οδηγία 85/337/ΕΟΚ «για την εκτίμηση των επιπτώσεων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον». Η οδηγία 85/337/ΕΟΚ (όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 97/11/ΕΟΚ) αποτέλεσε ένα από τα κύρια κείμενα περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ε.Ε.

Πρωταρχικός σκοπός των ΜΠΕ είναι να προσδιοριστούν οι σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις των αναπτυξιακών έργων και όπου είναι δυνατόν να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα άμβλυνσης προκειμένου να μειωθούν ή να εξαιρεθούν οι εν λόγω επιπτώσεις πριν από την λήψη απόφασης για την χορήγηση άδειας κατασκευής του έργου.

Σε Ελληνικό επίπεδο, η πρώτη αναφορά στην προστασία του περιβάλλοντος γίνεται στο άρθρο 24 του Συντάγματος και ειδικότερα στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού. « Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξη του το κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων. Η σύνταξη δασολογίου συνιστά υποχρέωση του Κράτους. Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δασών και των δασικών εκτάσεων, εκτός αν προέχει για την Εθνική Οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη τους χρήση, που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον».

Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων είχαν ήδη εκπονηθεί από τη ΔΕΗ το 1977, χωρίς να υπάρχει νομική απαίτηση, ενώ οι προβλέψεις των νόμων 743/77, 947/79 και 1032/80 για την εκπόνηση ΜΠΕ δεν υλοποιήθηκαν. Ο θεσμός των ΜΠΕ άρχισε να εφαρμόζεται στην Ελλάδα μετά το 1981 κατ' επιταγή του ΠΔ 1180/81 « περί ρυθμίσεως θεμάτων αναγομένων εις τα της ιδρύσεως και λειτουργίας βιομηχανιών, βιοτεχνιών, πάσης φύσεως μηχανολογικών εγκαταστάσεων και αποθηκών και της εκ τούτων διασφαλίσεως περιβάλλοντος εν γένει», βάσει του οποίου προβλέπονταν η σύνταξη ΜΠΕ για βιομηχανικές και συναφείς δραστηριότητες. Το 1982 εκπονήθηκαν ΜΠΕ για εξορυκτικές δραστηριότητες εντός δασικών εκτάσεων, όπως προβλέπεται από το Ν. 998/79 και ακολούθησαν ΜΠΕ για τουριστικές εγκαταστάσεις το 1987.

Ο βασικός νόμος που ορίζει τη διαδικασία ΕΠΕ στην Ελλάδα είναι ο Ν. 1650/86 για την προστασία του περιβάλλοντος (ΦΕΚ 160/Α/86), κατ' επιταγή του άρθρου 24 του Συντάγματος. Για την εφαρμογή του εκδόθηκαν οι ΚΥΑ 69269/5387/90 (ΦΕΚ 678/Β/90) για την κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και για το περιεχόμενο των ΜΠΕ και των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ), καθώς και η ΚΥΑ 75308/5512/90 (ΦΕΚ 691/Β/90) για τον καθορισμό του τρόπου ενημέρωσης των πολιτών και των φορέων εκπροσώπησης τους για το περιεχόμενο της ΜΠΕ των έργων και των δραστηριοτήτων σύμφωνα με την παράγραφο 2, άρθρο 6 του Ν.1650/86. Από το 2002 μέχρι σήμερα έχουν τεθεί σε ισχύ και άλλες νομοθετικές ρυθμίσεις που αφορούν στην περιβαλλοντική αδειοδότηση δημόσιων και ιδιωτικών έργων και έργων ΑΠΕ τροποποιώντας ή αντικαθιστώντας την μέχρι τότε ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία.

Συνοπτικά η εξέλιξη της διαδικασίας προσδιορισμού και αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στη χώρα μας εμφανίζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Εξέλιξη της διαδικασίας προσδιορισμού και αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στη χώρα μας

Έτος	Αντικείμενο
1977	Παρεμβάσεις που επηρεάζουν τη θάλασσα, πολεοδομικός σχεδιασμός.
1979	Λατομικές και τουριστικές δραστηριότητες σε δάση και δασικές εκτάσεις.
1981	Βιομηχανικές δραστηριότητες.
1985	Έργα και δραστηριότητες με σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον στην περιοχή αρμοδιότητας των Οργανισμών Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας και Θεσσαλονίκης.
1986	Έργα και δραστηριότητες του ιδιωτικού και του δημοσίου τομέα, χωροταξικά, πολεοδομικά και ρυθμιστικά Σχέδια και καθορισμός χρήσεων γης.
1990	Καθορισμός περιεχομένου (προδιαγραφών) Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Θέσπιση διαδικασιών προέγκρισης Χωροθέτησης και έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.
1998	Θέσπιση της υποχρέωσης οι περιβαλλοντικές μελέτες, δημόσιων και ιδιωτικών έργων, να εκπονούνται από μελετητές με ειδικά προσόντα, τα οποία ελέγχονται από το ΥΠΕΧΩΔΕ.
2002	Θέσπιση διαδικασιών προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης, καθώς και έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.
2005	Πρόβλεψη για προκαταρκτική περιβαλλοντική θεώρηση πριν από την σύνθεση μελετών δημόσιων έργων.
2006	Προδιαγραφές για την περιβαλλοντική θεώρηση για τα έργα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.
2006	Θέσπιση διαδικασιών Περιβαλλοντικού Προελέγχου και Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης για σχέδια και προγράμματα.

II. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2.1 Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Αριθμός Οδηγίας	Θέμα
84/360/ΕΟΚ	Σχετικά με την καταπολέμηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης που προέρχεται από βιομηχανικές εγκαταστάσεις (Επίσημη Εφημερίδα, L188, 16.07.84).
85/337/ΕΟΚ	Για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (Επίσημη Εφημερίδα L175,05.07.85).
90/313/ΕΟΚ	Σχετικά με την ελεύθερη πληροφόρηση σε θέματα περιβάλλοντος (Επίσημη Εφημερίδα L158,26.06.1990).
96/61/ΕΟΚ	Σχετικά με την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης, (Επίσημη Εφημερίδα L257,10.10.96).
97/11/ΕΚ	Περί τροποποίησης της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (Επίσημη Εφημερίδα L73, 14.03.97).
2001/42/ΕΚ	Σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, (Επίσημη Εφημερίδα L197,21.07.2001).
2003/4/ΕΚ	Σχετικά με την πρόσβαση του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες και για την κατάργηση της οδηγίας 90/313/ΕΟΚ(Επίσημη Εφημερίδα L41,14.02.2003).
2003/35/ΕΚ	Σχετικά με τη συμμετοχή του κοινού στην κατάρτιση ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων που αφορούν το περιβάλλον και με την τροποποίηση όσον αφορά τη συμμετοχή του κοινού και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, των οδηγιών 85/337/ΕΟΚ και 96/61/ΕΟΚ του Συμβουλίου, (Επίσημη Εφημερίδα L156,25.06.2003).

Οδηγία 85/337/ΕΟΚ

Σύμφωνα με την 85/337/ΕΟΚ, σε Εκτίμηση των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΕΠΕ) υποβάλλονται έργα και δραστηριότητες που προξενούν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Από αυτά όσα περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I αυτής υπόκεινται σε εκτίμηση, ενώ όσα περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II υπόκεινται σε εκτίμηση μόνο εφόσον το κρίνουν τα Κράτη Μέλη.

Η Οδηγία αναφέρει ότι η εκτίμηση των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αφορά τόσο στις άμεσες όσο και στις έμμεσες επιπτώσεις στον άνθρωπο, στην πανίδα, στη χλωρίδα, στο έδαφος, στα ύδατα, στον αέρα, στο κλίμα, στο τοπίο, στην αλληλεπίδραση των προηγούμενων παραγόντων, καθώς και στα υλικά αγαθά και την πολιτιστική κληρονομιά. Επίσης αναφέρει την υποχρέωση να λαμβάνονται υπόψη, εκτός από τις πληροφορίες του **κυρίου του έργου**, οι γνώμες των **συναρμοδίων Αρχών** και του **κοινού**, κατά την έκδοση της τελικής απόφασης. Τέλος αναφέρεται η υποχρέωση των Κρατών Μελών να υπαγάγουν σε διαδικασία ΕΠΕ περιπτώσεις διασυνοριακής ρύπανσης.

Οδηγία 97/11/ΕΚ – Κυριότερες τροποποιήσεις της 85/337

1. Εισαγωγή της διαδικασίας οριοθέτησης του πεδίου μελετών (scoring), με στόχο τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ του κυρίου του έργου και της αρμόδιας αρχής και τη βελτίωση της ποιότητας της εκτίμησης.
2. Δημιουργία ευνοϊκότερων όρων για τις διαβουλεύσεις με το κοινό και τη διαύπωση της γνώμης του στην αρμόδια αρχή.
3. Σημαντική ενίσχυση – επαύξηση των Παραρτημάτων I και II της οδηγίας 85/337 με την προσθήκη νέων έργων και δραστηριοτήτων.
4. Επιλογή έργων του παραρτήματος II που θα υποβληθούν υποχρεωτικά σε εκτίμηση (screening) είτε με τη θέσπιση συγκεκριμένων κριτηρίων, είτε με κατά περίπτωση εξέταση.
5. Καθορισμός της διαδικασίας ενημέρωσης και συμμετοχής των αρχών των θιγομένων κρατών στη διαδικασία ΕΠΕ, σε περίπτωση διασυνοριακής ρύπανσης.
6. Εμπλουτισμός του Παραρτήματος III, ιδιαίτερα για το θέμα των εναλλακτικών λύσεων.

7. Καθιέρωση της παρακολούθησης του εκτελεσθέντος σχεδίου, όσον αφορά τις περιπτώσεις τους στο περιβάλλον (monitoring). Έτσι, μετά την υλοποίηση δίνεται η δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές διορθωτικής παρέμβασης μετά την υλοποίηση του σχεδίου, ώστε να περιοριστούν οι επιπτώσεις, αλλά και χρήσιμης εμπειρίας για τη διαδικασία εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων στο μέλλον.

Οδηγία 96/61/ΕΚ (Οδηγία IPPC)

Η εφαρμογή της Οδηγίας 96/61/ΕΚ (γνωστή και ως IPPC) δημιουργεί σημαντικές υποχρεώσεις στις βιομηχανίες που εμπίπτουν σε αυτή, τόσο για την εισαγωγή νέων περιβαλλοντικών τεχνολογιών όσον και την συμμόρφωση τους με το νέο σύστημα περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Στην Οδηγία εκτιμάται ότι εμπίπτουν 650 βιομηχανικές μονάδες στην Ελλάδα, ενώ το 1/3 από αυτές είναι εγκατεστημένες σε βιομηχανικές περιοχές στην περιοχή της Αθήνας, του Πειραιά και της Θεσσαλονίκης.

Η οδηγία καλύπτει ουσιαστικά τις μεγάλες μονάδες (π.χ ενεργειακές δραστηριότητες, παραγωγή και μεταποίηση μετάλλων, χημική βιομηχανία, διαχείριση αποβλήτων) και καθορίζει τις θεμελιώδεις υποχρεώσεις που πρέπει να τηρεί μία νέα ή υφιστάμενη εγκατάσταση όπως η εφαρμογή βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών (ΒΔΤ), η ορθολογική χρήση ενέργειας, η αποφυγή ρύπανσης. Οι ΒΔΤ αποτελούν το πιο αποτελεσματικό και προηγμένο στάδιο εξέλιξης μεθόδων λειτουργίας και συνιστούν καταρχήν τη βάση των οριακών τιμών εκπομπής για την αποφυγή ή τη μείωση των εκπομπών και των επιπτώσεων στο περιβάλλον στο σύνολο του. Στοιχεία για τις ΒΔΤ περιλαμβάνονται στα εγχειρίδια των ΒΔΤ, τα οποία εκδίδονται από το IPPC Bureau στη Σεβίλλη (οι ελληνικές ΒΔΤ βρίσκονται στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΧΩΔΕ www.minenv.gr).

Η οδηγία IPPC έχει σκοπό την επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος με την πρόληψη ή την μείωση της ρύπανσης στη βάση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης. Η Ελληνική νομοθεσία έχει εναρμονισθεί με την οδηγία IPPC με :

► το νόμο 3010 « περί εναρμόνισης του Ν. 1650/1986 με τις οδηγίες 97/11 της Ε.Ε και 96/11 της Ε.Ε, διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 91/Α/2002).

► την ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π.:15393/2332 « περί κατατάξης δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 1650/1986» (ΦΕΚ1022/Β/2002).

Την ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π. 11014/703/Φ104 « περί διαδικασίας αξιολόγησης Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης & Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 1650/86 (Α160) όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002» (ΦΕΚ332/Β/2003),

Ειδικότερα του άρθρου 12, παράγραφος 3 της ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π. 11014/703/Φ104 στην περίπτωση έργων και δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ της ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π. 15393/2332 (δραστηριότητες που εντάσσονται στις διατάξεις της οδηγίας IPPC), η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων αναφέρεται μεταξύ άλλων και στην χρήση ΒΔΤ, στην επιλογή τους, στις πρώτες και βοηθητικές ύλες, τις ουσίες και την ενέργεια που χρησιμοποιούνται, τις πηγές, τη φύση και τις ποσότητες των εκπομπών, τα μέτρα πρόληψης και αξιοποίησης των αποβλήτων, τα μέτρα για την οριστική παύση της δραστηριότητας και τα μέτρα παρακολούθησης των εκπομπών.

Ο ορισμός των Βέλτιστων Διαθέσιμων Τεχνικών κατά IPPC είναι : «το πλέον αποτελεσματικό και προηγμένο στάδιο εξέλιξης των δραστηριοτήτων και μεθόδων λειτουργίας που αποδεικνύει την πρακτική ικανότητα συγκεκριμένων τεχνικών να συνιστούν κατ' αρχήν τη βάση των οριακών τιμών εκπομπής για την αποφυγή και , όταν αυτό δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμο, τη γενική μείωση των εκπομπών και των επιπτώσεων για το περιβάλλον στο σύνολο του».

Βέλτιστες : σημαίνει τις πλέον αποτελεσματικές τεχνικές, όσον αφορά την επίτευξη υψηλού γενικού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος στο σύνολο του.

Διαθέσιμες : είναι οι αναπτυχθείσες σε κλίμακα που επιτρέπει την εφαρμογή τους εντός του οικείου βιομηχανικού κλάδου, υπό οικονομικός και τεχνικός βιώσιμες συνθήκες, λαμβανομένων υπόψη του κόστους και των πλεονεκτημάτων, ανεξαρτήτως του αν οι ως άνω τεχνικές χρησιμοποιούνται ή παράγονται εντός του οικείου κράτους – μέλους, εφόσον εξασφαλίζεται η πρόσβαση του φορέα εκμετάλλευσης σ' αυτές με λογικούς όρους.

Τεχνικές : περιλαμβάνονται τόσο η τεχνολογία που χρησιμοποιείται όσο και ο τρόπος σχεδιασμού, κατασκευής, συντήρησης, λειτουργίας και παροπλισμού της εγκατάστασης.

2.2 Ελληνική νομοθεσία για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Αριθμός	Θέμα
▶ Ν. 1650/86 ΦΕΚ 160/Α/86	Για την προστασία του περιβάλλοντος
▶ ΚΥΑ 69269/5387/90 ΦΕΚ 678/Β/25-10-90	Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, περιεχόμενο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), περιεχόμενο Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών και λοιπές συναφείς διατάξεις σύμφωνα με το Ν. 1650/86.
▶ Π.Δ. 1180/81 ΦΕΚ 293/Α/6-10-81	Περί ρυθμίσεως θεμάτων αναγόμενων εις τα της ιδρύσεως βιομηχανιών, βιοτεχνιών, πάσης φύσεως μηχανολογικών εγκαταστάσεων και αποθηκών και της εκ τούτων διασφαλίσεως περιβάλλοντος εν γένει.
▶ ΚΥΑ 75308/5512/90 ΦΕΚ 691/Β/2-11-90	Καθορισμός τρόπου ενημέρωσης των πολιτών και φορέων εκπροσώπησης τους για το περιεχόμενο της ΜΠΕ των έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την παράγραφο 2, άρθρο 6 του Ν. 1650/86.
▶ Π.Δ. 28/93 ΦΕΚ 9/5-2-93	Καθορισμός αρμοδιοτήτων που διατηρούνται από τον υπουργό και τις περιφερειακές Υπηρεσίες και Διανομαρχιακές Υπηρεσίες (εντάσσονται και οι προεγκρίσεις χωροθέτησης).
▶ ΚΥΑ 95209/94 ΦΕΚ 871/Β/23-11-94	Μεταβίβαση αρμοδιότητας έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για ορισμένες αρμοδιότητες και έργα της Α κατηγορίας έργων και δραστηριοτήτων του άρθρου 3 του Ν. 1650/86 στους Νομάρχες.
▶ ΚΥΑ 1661/91 ΦΕΚ 786/Β/20-10-94	Συμπλήρωση και τροποποίηση ΚΥΑ 69269/53/90. Αφορά προδιαγραφές εκπόνησης ΜΠΕ και ΜΠΧ Τουριστικών Εγκαταστάσεων.
▶ ΚΥΑ 21631/95 ΦΕΚ 541/Β/21-6-95	Ανάθεση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για ορισμένα έργα και δραστηριότητες της Α κατηγορίας του άρθρου 3 του Ν. 1650/86 στους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών της Χώρας εξαιρουμένης της περιφέρειας Αττικής. Αφορά χοιροτροφικές και πτηνοτροφικές μονάδες.
▶ ΚΥΑ 24635/95 ΦΕΚ 755/Β/31-8-95	Ανάθεση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για ορισμένα έργα και δραστηριότητες της Α κατηγορίας του άρθρου 3 του Ν. 1650/86 στους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών της Χώρας εξαιρουμένης της περιφέρειας Αττικής. Αφορά Τουριστικές Μονάδες και Τουριστικές Κατασκηνώσεις.
▶ ΚΥΑ 82742/95 ΦΕΚ 821/Β/25-9-95	Ανάθεση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για ορισμένα έργα και δραστηριότητες της Α κατηγορίας του άρθρου 3 του Ν. 1650/86 στους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών της Χώρας εξαιρουμένης της περιφέρειας Αττικής. Αφορά Βιολογικούς Καθαρισμούς.
▶ ΚΥΑ 104247/ 104248/25/5/2006	-Διαδικασία ΠΠΕΑ και ΕΠΟ έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) -Περιεχόμενα, δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία ΠΠΕ και ΜΠΕ έργων ΑΠΕ.

▶ ΚΥΑ 13727/724 (ΦΕΚ 1087/Β/2003)	Αντιστοίχιση των κατηγοριών των βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων με τους βαθμούς όχλησης που αναφέρονται στα πολεοδομικά διατάγματα.
▶ ΥΑ Αριθμ. 4881/19/5/2004 (ΦΕΚ 754/Β/2004)	Ανάθεση αρμοδιοτήτων του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων στους Υφυπουργούς Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.
▶ ΚΥΑ Αριθμ. 19500	Τροποποίηση και συμπλήρωση της αντιστοίχισης των δραστηριοτήτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με τους βαθμούς όχλησης που αναφέρονται στην πολεοδομική νομοθεσία.
▶ ΚΥΑ Αριθμ. ΕΥΠΕ οικ. 129079 (ΦΕΚ 1409/Β/2004)	Περί Συμπλήρωσης της ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π. 15393/2332 (ΦΕΚ 1022/Β/2002), « Κατάταξης δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 1650/86 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 3010/2002 περί εναρμόνισης του Ν. 1650/1986 με τις οδηγίες 97/11 Ε.Ε. και 96/61 Ε.Ε. κ.α. (Α'91).
▶ Εγκύκλιος α.π. οικ. 122343/19/01/04	Διευκρινήσεις σχετικά με θέματα ορισμού, κατάταξης και διαδικασιών κατά της περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων, σύμφωνα με το Ν. 1650/86 όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 3010/2002, Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος.
▶ Εγκύκλιος α.π. οικ. 122859/02/02/2004	Περιεχόμενο φακέλου για την εφαρμογή του άρθρου 13 της ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π. 15393/2332 (ΦΕΚ 1022/Β/2002), Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος ΥΠΕΧΩΔΕ.
▶ Εγκύκλιος α.π. οικ. 130884/26/02/2004	Διευκρινήσεις σχετικά με τον Πίνακα 9 της ΚΥΑ 15393/2332/02.
▶ ΚΥΑ 145799/2005	Συμπλήρωση της ΚΥΑ Η.Π. 15393/2332/2002
▶ ΚΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ/ ΕΥΠΕ/ οικ.126880/2007	Συμπλήρωση της ΚΥΑ Η.Π. 15393/2332/2002
▶ ΥΑ ΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οι κ. 107017/2006	Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων (ΦΕΚ Β' 1225/5/9/2006).
▶ ΚΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/ο ικ.126884/2007	Διαδικασία Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης και Περιεχόμενα Περιβαλλοντικών μελετών για τις εγκαταστάσεις κεραιών Σταθμών Ξηράς.

Νόμος 1650/86

Ο θεσμικός νόμος που διέπει, τα βασικά στοιχεία του χρόνου, του περιεχομένου και της διαδικασίας αξιολόγησης και έγκρισης των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων έργων και δραστηριοτήτων είναι ο Ν. 1650/86 για το περιβάλλον, ο οποίος αναφέρεται στις ΜΠΕ στο κεφάλαιο Β', «Περί προστασίας του περιβάλλοντος» από έργα και δραστηριότητες και ειδικότερα στα άρθρα 3,4,5 και 6 αυτού. Ειδικότερα:

- > Το άρθρο 3 αναφέρεται στις «Κατηγορίες έργων και δραστηριοτήτων» που κατατάσσονται σε τρεις (3) μετά από απόφαση του Υπουργείου ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
 - ◆ Η Α' Κατηγορία περιλαμβάνει έργα και δραστηριότητες που είναι πιθανό να προκαλέσουν σοβαρούς κινδύνους για το περιβάλλον.
 - ◆ Η Β' Κατηγορία περιλαμβάνει, έργα και δραστηριότητες που χωρίς να προκαλούν σοβαρούς κινδύνους ή οχλήσεις πρέπει να υποβάλλονται για την προστασία του Περιβάλλοντος σε γενικές προδιαγραφές, όρους και περιορισμούς που προβλέπονται από κανονικές διατάξεις.
 - ◆ Η Γ' Κατηγορία περιλαμβάνει έργα και δραστηριότητες που προκαλούν ιδιαίτερα μικρό κίνδυνο ή όχληση ή υποβάθμιση στο Περιβάλλον.
- > Το άρθρο 4 αναφέρεται στην «Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων» που απαιτείται για νέα έργα και δραστηριότητες ή επεκτάσεις υφισταμένων μετά από ΜΠΕ
- > Το άρθρο 5 αναφέρεται στο «Περιεχόμενο και τη δημοσιοποίηση ΜΠΕ»
- > Το άρθρο 6 αναφέρεται στον «Έλεγχο τήρησης Περιβαλλοντικών Όρων και τα ανταποδοτικά τέλη».

ΚΥΑ 69269/5387/90

Η ΚΥΑ 69269/5387/90 εναρμόνισε το ελληνικό δίκαιο με την οδηγία 85/337/ΕΟΚ και ενεργοποίησε το άρθρο 4 του Ν. 1650/86 για το περιβάλλον. Σύμφωνα με την ΚΥΑ 69269/5387/90 τα έργα και οι δραστηριότητες χωρίζονται σε δυο βασικές κατηγορίες (Α' και Β'), εκ των οποίων η Κατηγορία Α' υποδιαιρείται σε δυο ομάδες. Οι ομάδες αυτές αντιστοιχούν στα Παραρτήματα Ι και ΙΙ της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ, με την προσθήκη 2-3 κατηγοριών έργων στην ομάδα ΙΙ. Έτσι, η υπουργική απόφαση θέτει αυστηρότερους κανόνες ως προς το πεδίο εφαρμογής από την οδηγία, καθώς υποχρεώνει σε διαδικασία ΕΠΕ και όλα τα έργα και δραστηριότητες για τα οποία η οδηγία ορίζει ότι κρίνουν κατά περίπτωση τα Κράτη-Μέλη αν υπόκεινται, σε διαδικασία ΕΠΕ.

Προέγκριση χωροθέτησης: Η προέγκριση χωροθέτησης αφορά στην πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων ή στον εκσυγχρονισμό ή επέκταση υφισταμένων της Κατηγορίας Α' της ΚΥΑ 69269/5387/90 εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. Εξαιρούνται από τη διαδικασία προέγκρισης χωροθέτησης οι εξορυκτικές βιομηχανίες, βιομηχανικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται σε βιομηχανικές, μεταλλευτικές και λατομικές περιοχές κλπ

Έγκριση περιβαλλοντικών όρων: Η διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αφορά: α) νέα έργα και δραστηριότητες και (β) υφιστάμενα έργα/δραστηριότητες που εκσυγχρονίζονται ή επεκτείνονται, εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σχετικά με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον.

Νόμος 3010/2002

Με το νόμο αυτό διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής του θεσμού της περιβαλλοντικής αδειοδότησης με επιπλέον έργα ή δραστηριότητες όπου θα απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων (Οδηγία 97/11 ΕΕ). Οι σημαντικότερες διαφοροποιήσεις είναι:

Άρθρο 1, αντικαθιστά το άρθρο 3 του Ν. 1650/86.

Κατηγοριοποίηση έργων και δραστηριοτήτων, 3 κατηγορίες έργων (Α, Β, και Γ) με υποκατηγορίες, ομάδες έργων έτσι ώστε οι μελέτες να εξειδικεύονται ανά ομοειδείς ενότητες έργων ή δραστηριοτήτων με αποτέλεσμα τον καλύτερο έλεγχο και τη διευκόλυνση της αποκέντρωσης των αρμοδιοτήτων - σαφή και συγκεκριμένα κριτήρια για την αποκέντρωση. Προστίθεται η διαδικασία κατάταξης εάν ένα έργο δεν περιλαμβάνεται στην ανωτέρω απόφαση εφόσον θεωρηθεί ότι θα έπρεπε να καταταγεί στην Α ή Β κατηγορία. Με ΥΑ μπορεί επίσης να καθορίζεται αντιστοιχία της κατάταξης σε κατηγορίες και υποκατηγορίες των βιομηχανικών και βιοτεχνικών έργων με τη διάκριση που αναφέρεται στις πολεοδομικές διατάξεις σε έργα υψηλής, μέσης και χαμηλής όχλησης (ΦΕΚ 1087Β/5-8-03).

Άρθρο 2, αντικαθιστά το άρθρο 4 του Ν. 1650/86,

Έργα Α κατηγορίας

Καταργείται η Π.Χ. και αντικαθίσταται με την Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση (ΠΠΕΑ). Δημοσιοποίηση θετικής γνωμοδότησης ή της αρνητικής απόφασης επί της ΠΠΕΑ. Έγκριση. Περιβαλλοντικών Όρων (ΕΠΟ).

Έργα Β κατηγορίας

Περιβαλλοντική Έκθεση ή ΠΠΕΑ Απόφαση Γ.Γ. Περιφέρειας διαβίβαση αρμοδιοτήτων για ορισμένα έργα σε Δήμους. Έργα **Έργα Γ κατηγορίας** Υποβολή δικαιολογητικών που τεκμηριώνουν τη συμμόρφωση με τις διατάξεις που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος.

Άρθρα 3, αντικαθιστά το άρθρο 5 του Ν, **1650/86**. Περιγραφή έργου:

Περιγραφή στοιχείων περιβάλλοντος.

Εντοπισμός και αξιολόγηση βασικών επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Περιγραφή μέτρων αντιμετώπισης των επιπτώσεων.

Εναλλακτικές λύσεις και τεκμηρίωση επιλογής της προτεινόμενης.

Απλή μη τεχνική περίληψη.

Σύντομη αναφορά ενδεχόμενων δυσκολιών κατά την εκπόνηση της μελέτης.

Δημοσιοποίηση της ΜΠΕ στο Νομαρχιακό Συμβούλιο Ν.Σ.).

Ενημέρωση-Συμμετοχή κοινού (ΦΕΚ 1391/Β/29-9-03).

Δημοσιοποίηση της απόφασης στο Ν.Σ

ΚΥΑ Αριθ. Η.Π.:15393/2332 (ΦΕΚ 1022/Β/2002)

Στην ελληνική νομοθεσία (άρθρο 1 του Ν. 3010/2002 του αντικαθιστά το άρθρο 3 του Ν. 1650/1986) περιλαμβάνονται τρεις κατηγορίες έργων και. Δραστηριοτήτων οι οποίες απαιτούν περιβαλλοντική αδειοδότηση, σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) το είδος και το μέγεθος του έργου ή της δραστηριότητας,
- β) το είδος και η ποσότητα των ρύπων που εκπέμπονται, καθώς και κάθε άλλη επίδραση στο περιβάλλον,
- γ) τη δυνατότητα να προληφθεί η παραγωγή ρύπων από την εφαρμοζόμενη παραγωγική διαδικασία και
- δ) τον κίνδυνο σοβαρού ατυχήματος και την ανάγκη επιβολής περιορισμών για την προστασία του περιβάλλοντος.

Η πρώτη (Α) κατηγορία περιλαμβάνει τα έργα και τις δραστηριότητες που λόγω της φύσης, του μεγέθους ή της έκτασης τους είναι πιθανό να προκαλέσουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Στα έργα και στις δραστηριότητες της κατηγορίας αυτής επιβάλλονται κατά περίπτωση, εκτός από τους γενικούς ορούς και τις προδιαγραφές, ειδικοί όροι και περιορισμοί για την προστασία του περιβάλλοντος.

Η δεύτερη (Β) κατηγορία περιλαμβάνει έργα και δραστηριότητες τα οποία, χωρίς να προκαλούν σοβαρές επιπτώσεις, πρέπει να υποβάλλονται για την προστασία του περιβάλλοντος σε γενικές προδιαγραφές, όρους και περιορισμούς που προβλέπονται από κανονιστικές διατάξεις.

Η τρίτη (Γ) κατηγορία περιλαμβάνει έργα και δραστηριότητες που προκαλούν μικρές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Προκείμενου να προστατευθεί ιδιαίτερα το περιβάλλον, η κατάταξη των έργων και δραστηριοτήτων μπορεί να διαφοροποιείται, κατά περιοχή ή ανάλογα με τον φυσικό αποδέκτη των ρύπων και οχλήσεων, αφού ληφθούν υπόψη τα εγκεκριμένα χωροταξικά ή ρυθμιστικά σχέδια, τα προγράμματα και τα γενικά πολεοδομικά σχέδια ή άλλες κανονιστικές διατάξεις που αφορούν στην προστασία του περιβάλλοντος. Η κατάταξη των έργων και δραστηριοτήτων μέσα στα όρια του ρυθμιστικού σχεδίου της Αθήνας γίνεται ύστερα από εισήγηση του Οργανισμού Αθήνας (Ν. 1515/55, ΦΕΚ 18), ενώ μέσα στα όρια του ρυθμιστικού σχεδίου της Θεσσαλονίκης, ύστερα από εισήγηση του Οργανισμού Θεσσαλονίκης (Ν. 1561/85, ΦΕΚ 148).

Σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο όπως αναθεωρήθηκε πρόσφατα και ισχύει (ΚΥΑ Αριθ. Η.Π.:15393/2332) τα έργα και οι δραστηριότητες χωρίστηκαν σε δύο κατηγορίες (Α και Β). Ειδικότερα, τα έργα και οι δραστηριότητες της πρώτης (Α) και δεύτερης (Β) κατηγορίας του άρθρου 3 του Ν. 1650/86 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 3010/2002, υποδιαιρούνται, στις υποκατηγορίες ένα (1) και δύο (2) για την πρώτη (Α) κατηγορία και στις υποκατηγορίες τρία (3) και τέσσερα (4) για τη δεύτερη (Β) κατηγορία σύμφωνα με τα κριτήρια που περιγράφονται στο εδάφιο Ι της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Ν. 3010/2002 και αναφέρθηκαν παραπάνω.

Επίσης σύμφωνα με την ΚΥΑ Αριθ. Η.Π.:15393/2332 τα έργα και οι δραστηριότητες χωρίστηκαν σε 10 Ομάδες οι οποίες είναι οι ακόλουθες:

- 1η ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑ ΟΔΟΠΟΙΙΑΣ
- 2η ΟΜΑΔΑ ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ, ΕΡΓΑ
- 3η ΟΜΑΔΑ ΛΙΜΕΝΙΚΑ ΕΡΓΑ
- 4η ΟΜΑΔΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ (ΕΕΑ, ΧΥΤΑ, κλπ)
- 5η ΟΜΑΔΑ ΕΞΟΡΥΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
- 6η ΟΜΑΔΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ – ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
- 7η ΟΜΑΔΑ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
- 8η ΟΜΑΔΑ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ
- 9η ΟΜΑΔΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ
- 10η ΟΜΑΔΑ ΕΙΔΙΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

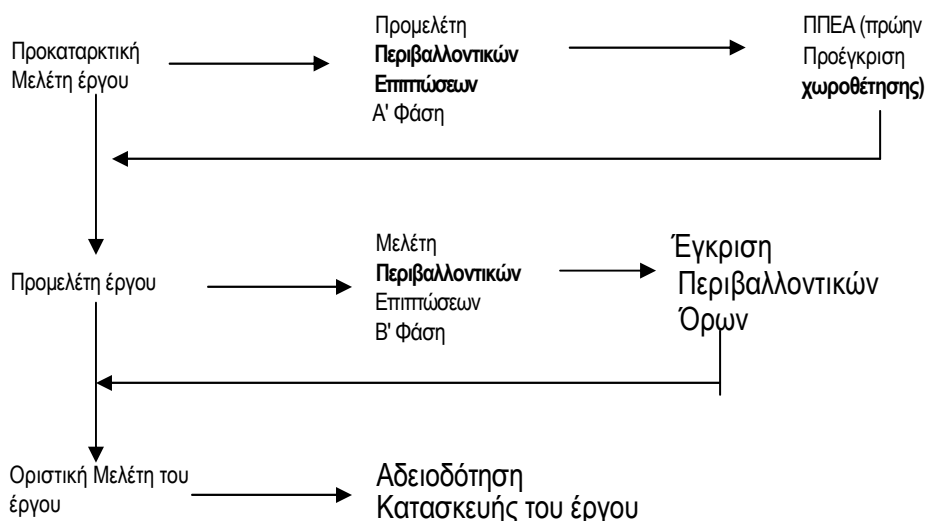
Με την κατάταξη των έργων και δραστηριοτήτων σε 10 Ομάδες και 4 κατηγορίες διευκολύνεται.:

- Ο καθορισμός προδιαγραφών για τις μελέτες και προμελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων και
- Ο έλεγχος και η αξιολόγηση των μελετών αυτών από τις αρμόδιες αρχές συμφωνά με το άρθρο 4 του Ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002.

ΚΥΑ Αριθ. Η.Π.11014/703/Φ104 (ΦΕΚ 332/Β/2003)

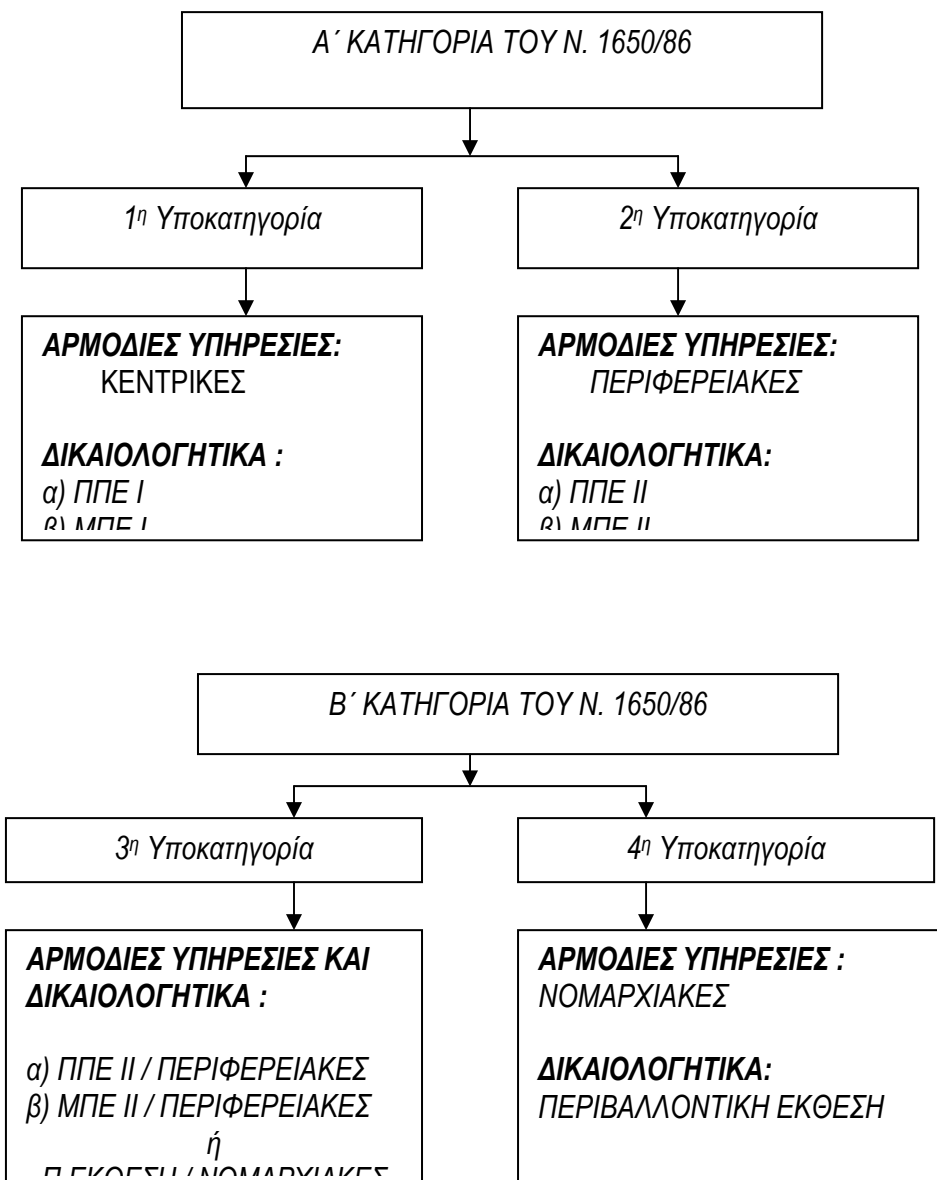
Η ΚΥΑ Αριθ. Η.Π.11014/703/Φ104 (ΦΕΚ 332/Β/2003) καθορίζει, την διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 1650/1986 (Α160) όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002 «Εναρμόνιση του Ν. 1650/1986 με τις οδηγίες 97/11/ΕΕ και 96/11/ΕΕ ... και άλλες διατάξεις Α'91». Για τα έργα ΑΠΕ εκδόθηκε και ίσχυσε μέχρι το 2006 η ΚΥΑ Αριθ. 1726 (ΦΕΚ 552/Β/2003), ενώ σήμερα για τα παραπάνω δηλ, Διαδικασίες και Περιεχόμενα Μελετών ισχύουν οι ΚΥΑ. 104247 & 104248/25.05.2006.

Στο διάγραμμα που ακολουθεί περιγράφεται η χρονική αλληλουχία των φάσεων της περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων:

III . ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

3.1 Κατηγοριοποίηση έργων & Στάδια αδειοδότηση

Κατηγοριοποίηση Έργων και Δραστηριοτήτων (πηγή: Τολέρης Ε, 2004)

3.2 Αρμόδιοι φορείς περιβαλλοντικής αδειοδότησης

Για την Περιβαλλοντική Αδειοδότηση των έργων πρέπει, να τηρείται η διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο) σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Συγκεκριμένα, για την έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων έργων πρέπει να τηρείται η διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο) σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΥΑ Αριθ. Η.Π.11014/703/Φ104 (ΦΕΚ 332/Β/2003).

1. Για την διενέργεια Π.Π.Ε.Α. για έργα και δραστηριότητες της υποκατηγορίας 1 της πρώτης (Α') κατηγορίας, ο ενδιαφερόμενος φορέας ή ιδιώτης υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ συνοδευόμενη από Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) τύπου Ι (Πίνακας 3 άρθρου 16 ΚΥΑ 69269/5387/90) σε έξι (6) τουλάχιστον αντίγραφα με τις πληροφορίες όπως αυτές αναφέρονται στο άρθρο 3 της ΚΥΑ. Για την ΕΠΟ ο ενδιαφερόμενος φορέας ή ιδιώτης υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια Υπηρεσία: Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ που διενήργησε και την ΠΠΕΑ. Η αίτηση συνοδεύεται από ΜΠΕ τύπου Ι (Πίνακας 1 άρθρου 16 ΚΥΑ 69269/5387/90) σε έξι (6) τουλάχιστον αντίγραφα.

2. Για την διενέργεια Π.Π.Ε.Α. για έργα και δραστηριότητες της υποκατηγορίας 2 της πρώτης (Α') κατηγορίας, ο ενδιαφερόμενος φορέας ή ιδιώτης υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια Υπηρεσία. Περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας συνοδευόμενη από Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) τύπου ΙΙ (Πίνακας 3 άρθρου 16 ΚΥΑ 69269/5387/90) σε έξι (6) τουλάχιστον αντίγραφα με τις πληροφορίες όπως αυτές αναφέρονται στο άρθρο 3 της ΚΥΑ. Για την ΕΠΟ ο ενδιαφερόμενος φορέας ή ιδιώτης υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ που διενήργησε και την ΠΠΕΑ. Η αίτηση συνοδεύεται από ΜΠΕ τύπου ΙΙ (Πίνακας 2 άρθρου 6 ΚΥΑ 69269/5387/90) σε έξι (6) τουλάχιστον αντίγραφα.

3. Για την διενέργεια Π.Π.Ε.Α. για έργα και δραστηριότητες της υποκατηγορίας 3 της πρώτης (Β') κατηγορίας, ο ενδιαφερόμενος Φορέας ή ιδιώτης υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια Υπηρεσία Περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας συνοδευόμενη από Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) τύπου ΙΙ (Πίνακας 3 άρθρου 16 ΚΥΑ 69269/5387/90) σε έξι (6) τουλάχιστον αντίγραφα. Η αρμόδια Υπηρεσία Περιβάλλοντος εντός 10 ημερών αξιολογεί εάν θα ακολουθηθεί η διαδικασία για έργο Α2 ή Β4. Αν καταταχθεί σε Α2 ακολουθείται η διαδικασία, της προηγούμενης παραγράφου. Αν καταταχθεί σε Β4 ακολουθείται η διαδικασία της επόμενης.

4. Για την διενέργεια Ε.Π.Ο. (δεν απαιτείται Π.Π.Ε.Α.) για έργα και δραστηριότητες της υποκατηγορίας 4 της πρώτης: (Β') κατηγορίας, ο ενδιαφερόμενος φορέας ή ιδιώτης υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια **Υπηρεσία Περιβάλλοντος** της οικείας **Νομαρχίας** συνοδευόμενη από Περιβαλλοντική Έκθεση (Πίνακας 3 άρθρου 16 ΚΥΑ 69269/5387/90) σε τέσσερα (4) τουλάχιστον αντίγραφα.

3.3 Απαιτούμενος χρόνος αδειοδότησης

Στην ισχύουσα νομοθεσία και ειδικότερα στις διατάξεις της ΚΥΑ Αριθ. Η.Π.11014/703/Φ104 (ΦΕΚ 332/Β/2003), έχουν οριστεί σαφώς τα χρονικά όρια απόκτησης της περιβαλλοντικής άδειας.

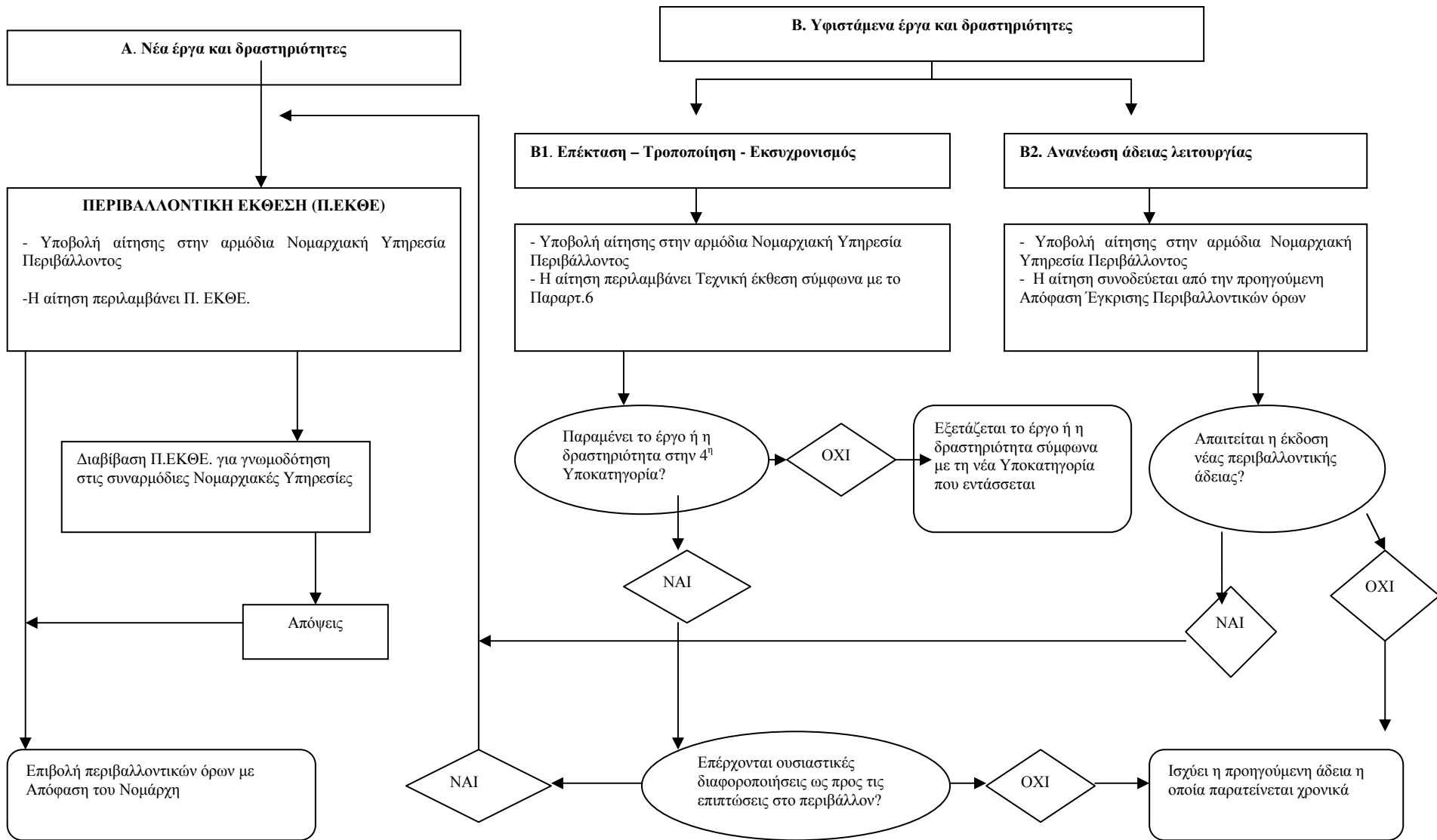
Για παράδειγμα οι προθεσμίες για τη διαβίβαση των φακέλων, την έκδοση των γνωμοδοτήσεων και την χορήγηση της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για έργο της Α1 κατηγορίας αναφέρονται παρακάτω:

ΠΠΕ

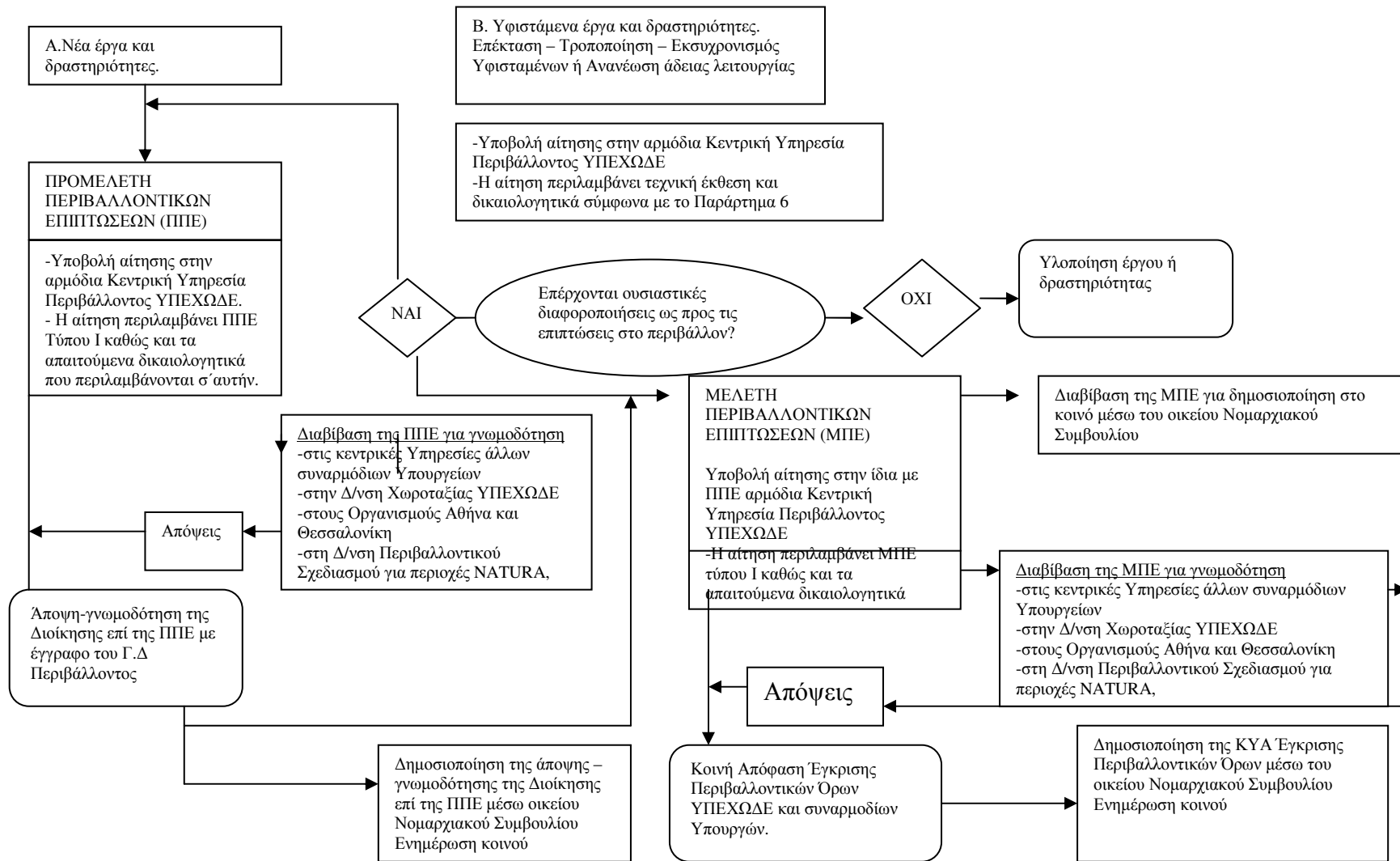
1. Υποβολή ΠΠΕ και απαιτούμενων δικαιολογητικών από τον φορέα του έργου (τα κείμενα και οι χάρτες υποβάλλονται και σε ηλεκτρονική μορφή).
2. Η αρμόδια Υπηρεσία εντός 10 ημερών ζητά συμπληρωματικά στοιχεία αλλιώς ο φάκελος θεωρείται πλήρης.
3. Η αρμόδια Υπηρεσία διαβιβάζει τον φάκελο εντός 10 ημερών από την υποβολή του στις συναρμόδιες υπηρεσίες για γνωμοδότηση (αν ο φορέας υποβάλλει κάποια γνωμοδότηση του έργου μαζί με την ΠΠΕ, δεν διαβιβάζεται σε αυτήν από την αρμόδια υπηρεσία φάκελος).
4. Μέσα σε 15 ημέρες οι συναρμόδιοι φορείς πρέπει να γνωμοδοτήσουν.
5. Η αρμόδια Υπηρεσία με την παραλαβή των γνωμοδοτήσεων ή την παρέλευση της προθεσμίας των 15 ημερών πρέπει εντός 5 ημερών να προβούν στην ΠΠΕΑ.
6. Η απόφαση (θετική ή αρνητική) υπογράφεται από τον Γενικό Διευθυντή του ΥΠΕΧΩΔΕ και η θετική γνωμοδότηση ισχύει για συγκεκριμένο διάστημα.
7. Η απόφαση με τον φάκελο ΠΠΕ διαβιβάζονται στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο για ενημέρωση του κοινού.

ΜΠΕ

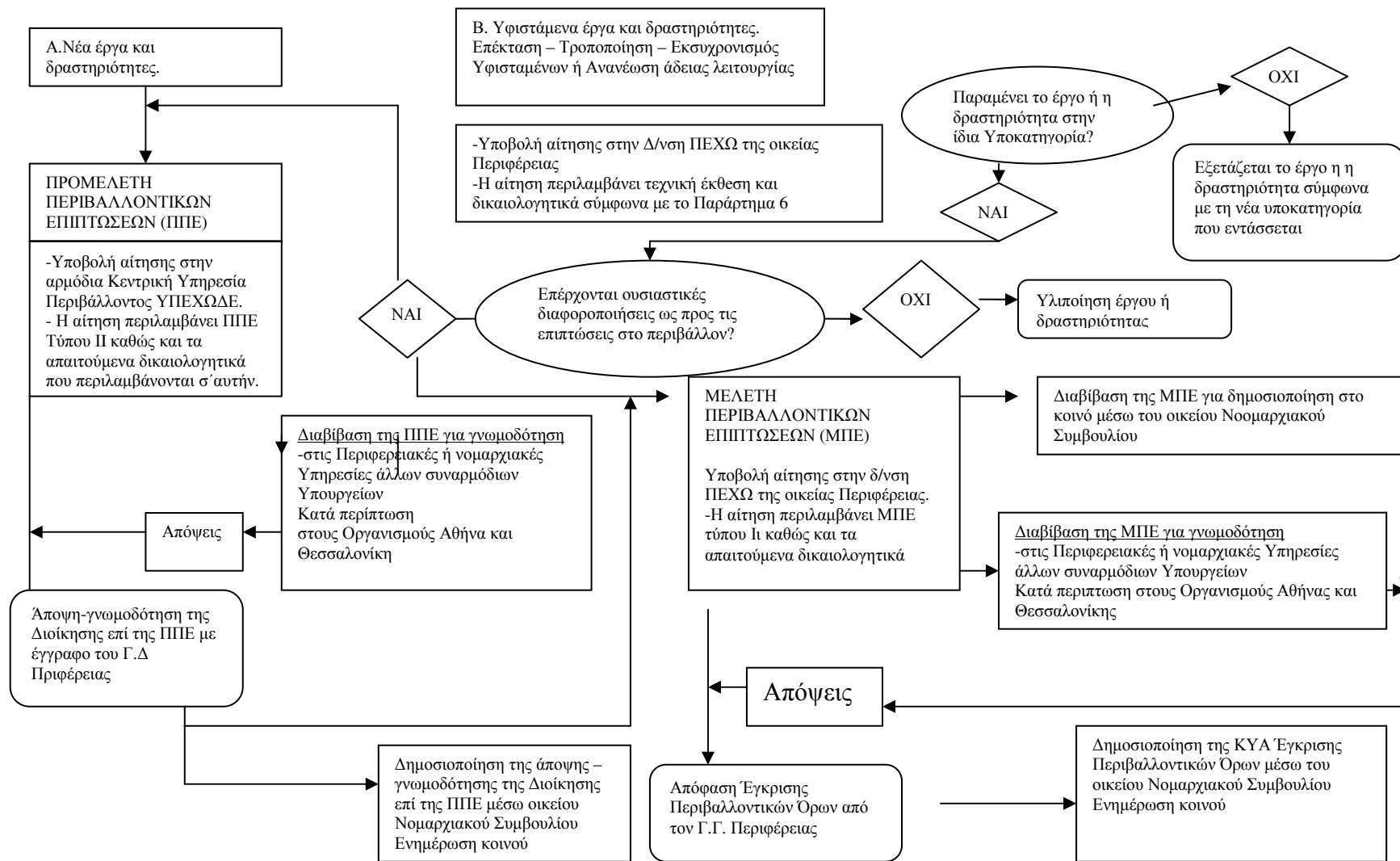
1. Υποβολή ΜΠΕ, απαιτούμενων δικαιολογητικών και εγγράφου ΠΠΕΑ από τον φορέα του έργου (τα κείμενα και οι χάρτες υποβάλλονται και σε ηλεκτρονική μορφή).
2. Η αρμόδια Υπηρεσία εντός 10 ημερών ζητά συμπληρωματικά στοιχεία αλλιώς ο φάκελος θεωρείται πλήρης.
3. Η αρμόδια Υπηρεσία διαβιβάζει τον φάκελο εντός 10 ημερών από την υποβολή του στις συναρμόδιες υπηρεσίες για γνωμοδότηση (διαβίβαση και στα οικεία Νομαρχιακά Συμβούλια για γνωμοδότηση και δημοσιοποίηση του φακέλου).
4. Μέσα σε 35 ημέρες οι συναρμόδιοι φορείς πρέπει να γνωμοδοτήσουν.
5. Η αρμόδια Υπηρεσία με την παραλαβή των γνωμοδοτήσεων ή την παρέλευση της προθεσμίας των 35 ημερών πρέπει εντός 15 ημερών να προβούν στην ΕΠΟ.
6. Η απόφαση ΕΠΟ υπογράφεται από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ και τους συναρμόδιους Υπουργούς και ισχύει για συγκεκριμένο διάστημα.
7. Το περιεχόμενο της ΕΠΟ καθορίζεται από το άρθρο 12 της ΚΥΑ Αριθ. Η.Π.11014/703/Φ104 (ΦΕΚ 332/Β/2003).
8. Η απόφαση διαβιβάζονται στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο για ενημέρωση του κοινού.

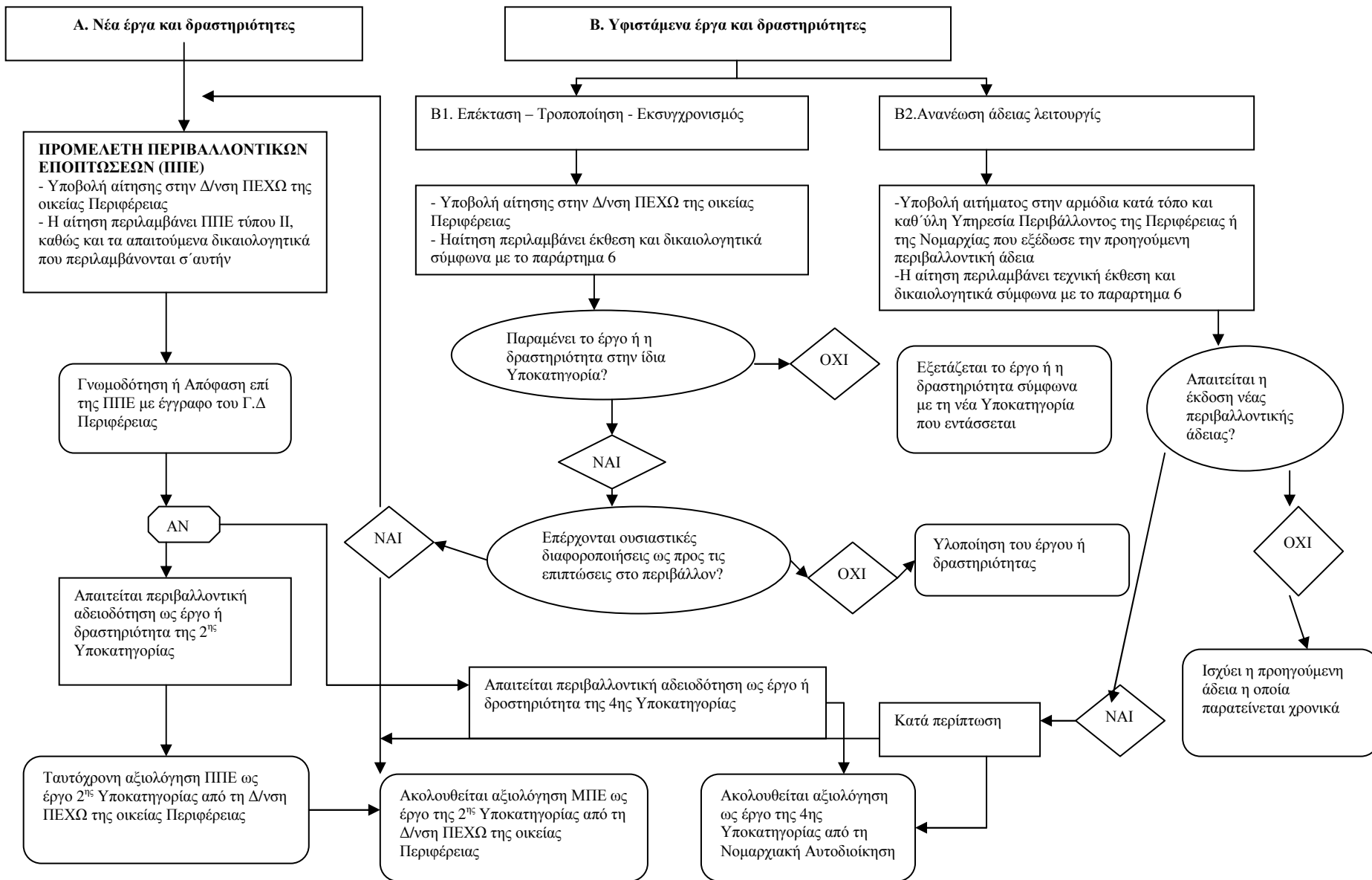
Περιβαλλοντική Αδειοδότηση έργων Β4 Κατηγορίας (Τολέρης Ε. 2004)

Περιβαλλοντική Αδειοδότηση έργων Α1 Κατηγορίας (Τολέρης Ε. 2004)

Περιβαλλοντική Αδειοδότηση έργων Α2 Κατηγορίας (Τολέρης Ε. 2004)

Περιβαλλοντική Αδειοδότηση έργων Β3 Κατηγορίας (Τολέρης Ε. 2004)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ

	ΠΠΕ		ΜΠΕ
1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ
		2	ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ
2	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	3	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΣΤΟΧΟΣ, ΣΗΜΑΣΙΑ, ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ- ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
3	ΣΤΟΧΟΣ, ΣΗΜΑΣΙΑ, ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ- ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕ ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	4	ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΛΥΣΕΩΝ	5	ΑΝΑΦΟΡΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΛΥΣΕΩΝ
5	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	6	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
6	ΚΑΤ'ΑΡΧΗΝ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	7	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ
7	ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	8	ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ
		9	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ
8	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΠΡΟΚΥΨΟΥΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΜΠΕ	10	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ
9	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ		
10	ΧΑΡΤΕΣ - ΣΧΕΔΙΑ	11	ΧΑΡΤΕΣ - ΣΧΕΔΙΑ
11	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ - ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ	12	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ - ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ
12	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ	13	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ
13	ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ	14	ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

14	ΕΝΤΥΠΟ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΕΔΠΠ)	15	ΕΝΤΥΠΟ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΕΔΠΠ)
15	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	16	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΠΠΕ ΚΑΙ ΜΠΕ

ΠΠΕ	ΜΠΕ
<p>Τεχνική περιγραφή του συνόλου των εναλλακτικών λύσεων. Στην περιγραφή αυτή προβλέπεται και ο υπολογισμός των εκπομπών στο περιβάλλον μάζας και ενέργειας καθώς και μολυσματικών παραγόντων.</p> <p>Εκτίμηση της ρύπανσης, των οχλήσεων και γενικά των μεταβολών στο περιβάλλον, για κάθε εναλλακτική λύση με παράθεση συγκριτικών στοιχείων από παρόμοιου είδους ή μεγέθους έργα ή δραστηριότητες.</p> <p>Προσδιορισμός χωρικά των ενοτήτων που επηρεάζονται από τις μεταβολές που προέρχονται από τις εναλλακτικές λύσεις του υπό εξέταση έργου ή δραστηριότητας.</p> <p>Καταγραφή της κατάστασης του περιβάλλοντος που επηρεάζεται από τις εναλλακτικές λύσεις του υπό εξέταση έργου ή δραστηριότητας.</p> <p>Προσδιορισμός της εν δυνάμει εξέλιξης του περιβάλλοντος από τις εναλλακτικές λύσεις που εξετάζονται.</p> <p>Εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων κάθε εναλλακτικής λύσης στην υφιστάμενη και στην εν δυνάμει κατάσταση.</p> <p>Επιλογή της βέλτιστης εναλλακτικής λύσης.</p> <p>Προσδιορισμός τυχόν απαιτούμενων βασικών μελετών που απαιτούνται για την αξιολόγηση των επιπτώσεων.</p> <p>Πρόταση περιβαλλοντικών όρων.</p>	<p>Τεχνική περιγραφή της εναλλακτικής λύσης που προκρίθηκε στην ΠΠΕ. Για τις άλλες εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν στην ΠΠΕ, παραθέτονται συνοπτικά στοιχεία.</p> <p>Αναλυτικός υπολογισμός των εκπομπών μάζας ή ενέργειας και γενικά των παραγόντων που προκαλούν μεταβολές στο περιβάλλον, που αναμένονται από την λύση που επιλέχθηκε.</p> <p>Επιβεβαίωση με τα παραπάνω στοιχεία των χωρικών ενοτήτων που επηρεάζονται από τις μεταβολές που προέρχονται από το υπό εξέταση έργου ή δραστηριότητα.</p> <p>Περιγραφή της κατάστασης του περιβάλλοντος που προσδιορίστηκε στην ΠΠΕ και επηρεάζεται από την εναλλακτική λύση που επιλέχθηκε.</p> <p>Αναφορά στην εν δυνάμει εξέλιξη του περιβάλλοντος από την εναλλακτική λύση που επιλέχθηκε.</p> <p>Αναλυτικός προσδιορισμός και αξιολόγηση των επιπτώσεων του υπό εξέταση έργου ή δραστηριότητας στην υφιστάμενη κατάσταση και στην εν δυνάμει.</p> <p>Συνοπτική αναφορά στις επιπτώσεις των εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν.</p> <p>Προσδιορισμός των διαδικασιών παρακολούθησης των επιπτώσεων.</p> <p>Προσδιορισμός περιβαλλοντικών όρων.</p>

IV. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ - ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία για να πραγματοποιηθεί ένα νέο έργο, αλλά και για την μετεγκατάσταση, την επέκταση, την βελτίωση, την τροποποίηση και τον εκσυγχρονισμό υφισταμένων εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις στο περιβάλλον απαιτείται η έγκριση περιβαλλοντικών όρων, δηλαδή απαιτείται η υποβολή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Η απόφαση έγκρισης Περιβαλλοντικών όρων αποτελεί την πράξη με την οποία η διοίκηση επιβάλλει την εφαρμογή όσων προβλέπονται στην Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αλλά και τυχόν επιπλέον απαιτούμενα έργα, ρυθμίσεις και μέτρα, τόσο κατά την κατασκευή όσο και κατά την λειτουργία αλλά και μετά την παύση λειτουργίας των υπό εξέταση έργων, ώστε να διασφαλίζεται στο διηνεκές η επιθυμητή ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος.

Η τήρηση των περιβαλλοντικών όρων αποτελεί υποχρέωση και κάθε παράβαση τους συνεπάγεται διοικητικές και ποινικές κυρώσεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 14 (Μεταβατικές Διατάξεις) της ΚΥΑ Αριθ. Η.Π.11014/703/Φ104 (ΦΕΚ 332/Β/2003) και μέχρι την έκδοση αναλυτικών προδιαγραφών για τα έργα της ΚΥΑ Αριθ. Η.Π.:15393/2332 και για κάθε κατηγορία, ισχύουν τα Παραρτήματα του άρθρου 16 της ΚΥΑ 69269/53S7/90.

Βέβαια για κάποια έργα όπως αυτά των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) ή των Εγκαταστάσεων Κεραιών Σταθμών στην Ξηρά έχουν εκδοθεί αποφάσεις τόσο για την διαδικασία αδειοδότησης τους όσο και των περιεχομένων των απαιτούμενων περιβαλλοντικών μελετών (ΚΥΑ 104247 & 104248/25.05.2006 για τις ΑΠΕ και οικ. 126884/27.03.07 για τις κεραίες).

Αντίστοιχες προδιαγραφές έχουν προκύψει, και για τις 10 κατηγορίες της ΚΥΑ. Αριθ. Η.Π.:15393/2332 βάσει της Μελέτης «Σύνταξη Εξειδικευμένων προδιαγραφών και απαιτήσεων για την εκπόνηση μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων ανά κατηγορία βιομηχανικής δραστηριότητας και για διάφορα έργα» (ΥΠΕΧΩΔΕ, 2001), οι οποίες σταδιακά ενσωματώνονται σε νομικά κείμενα και κανονιστικές πράξεις.

Οι προδιαγραφές διαφοροποιούνται σε 1) Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, (ΠΠΕ) 2) Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) και 3) Περιβαλλοντική Έκθεση (ΠΕ), αλλά και βάσει την υποκατηγορία του έργου (πχ. Α1 η Α2).

Στη συνέχεια δίνονται τα βασικά περιεχόμενα των ΠΠΕ και ΜΠΕ και ακολουθούν κάποια βασικά σημεία σύνταξης και ελέγχου των μελετών αυτών.

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΠΠΕ

Η κατάργηση της προέγκρισης χωροθέτησης, αντικαταστάθηκε με την ΠΠΕ και οδηγεί σε Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση η οποία δεν αποτελεί απόφαση. Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (ΚΥΑ ΗΠ 11014/Φ104/2003, ΦΕΚ 332β/20-02-2003), η ΠΠΕΑ αποτελεί απαραίτητη έγκριση ενώ με την εφαρμογή του Ν. 3010 αποτελεί γνωμοδότηση ως προς τη θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία, τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά, τη χρήση των φυσικών πόρων, την παραγωγή των αποβλήτων, τη ρύπανση και τις οχλήσεις καθώς και τον κίνδυνο των ατυχημάτων.

Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση δεν απαιτείται στις θεσμοθετημένες βιομηχανικές περιοχές και ζώνες και στις περιπτώσεις που η χωροθέτηση προβλέπεται από νόμο ή εγκεκριμένο χωροταξικό ή πολεοδομικό ή ρυθμιστικό σχέδιο, όπως και σε άλλες ειδικές περιπτώσεις.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Είδος και μέγεθος του έργου

Το είδος του έργου προκύπτει από τον προσδιορισμό της ομάδας στην οποία κατατάσσεται σύμφωνα με την ΚΥΑ Αριθ. Η.Π.:15393/2332 (ΦΕΚ 1022/Β/2002). Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η κατάταξη του έργου γίνεται συνολικά μαζί με τα συνοδά του έργα τα οποία θα πρέπει να περιέχονται στις αντίστοιχες μελέτες. Η κατάταξη του έργου και συνεπώς ο τύπος μελέτης/μελετών που απαιτείται καθορίζεται από το επιμέρους έργο ή συνοδό του που βρίσκεται στην υψηλότερη κατηγορία των Πινάκων της ΚΥΑ Αριθ. Η.Π.:15393/2332 (εγκύκλιος α.π. Οικ. 122343/19-01-04).

Για τα παραγωγικά έργα ο προσδιορισμός του είδους τους βασίζεται στην αναφορά κατάταξης τους στους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας.

Το μέγεθος του υπό εξέταση έργου περιγράφεται με τα χαρακτηριστικά του μεγέθου.

1.2 Φορέας ή κύριος του έργου νοείται αυτός που αναθέτει την μελέτη η ο κύριος του έργου (πχ. ΥΠΕΧΩΔΕ ή ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ Α.Ε.). Απαιτείται ακόμα η αναφορά στα στοιχεία του υπευθύνου για περιβαλλοντικά θέματα, όπως ονοματεπώνυμο, θέση, διεύθυνση, τηλέφωνο, fax, e-mail.

1.3 Στοιχεία του αναδόχου της ΠΠΕ

Σύμφωνα με την παρ. 5 της εγκυκλίου αρ. Πρ. Οικ. 68265/2.10.2000 του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε «Η συνδρομή των προσόντων του νέου πτυχίου της Γ.Ε.Μ. στο πρόσωπο του συγκεκριμένου εκάστοτε μελετητή (μελετητή ατομικώς ή Γραφείου Μελετών συγκροτημένου από ατομικά πτυχία Μελετητών) θα πιστοποιείται βάσει Υπεύθυνης Δήλωσης του ν. 1599/86 με την οποία ο ανωτέρω μελετητής θα βεβαιώνει ότι είναι κάτοχος του νέου πτυχίου (σ.σ. 27), με συγκεκριμένη αναφορά στον αριθμό του πτυχίου του, στο χρόνο κτήσης αυτού και στη διάρκεια της ισχύος του».

Επίσης η μελέτη πρέπει να υπογράφεται από τον μελετητή όπως ορίζει η παρ. 4 της εγκυκλίου αρ. Πρ. Οικ. 68265/2.10.2000 του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε «...οι δημόσιες υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την παραλαβή, τον έλεγχο και την έγκριση της κατηγορίας αυτής των μελετών (σ.σ ΜΠΕ), οφείλουν εφεξής να μην παραλαμβάνουν Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αν δεν έχουν συνταχθεί και υπογραφεί από μελετητές ή τους νόμιμους εκπροσώπους γραφείων μελετών, οι οποίοι διαθέτουν πτυχίο μελετητή στην κατηγορία 27 του ΠΔ. 256/1998».

Συνιστάται από τα πρώτα στάδια σχεδιασμού του έργου και ανάλογα της φύσης του και της περιοχής χωροθέτησης εκτός του κατά νόμο κατόχου του πτυχίου 27 που είναι υπεύθυνος για την μελέτη να συμμετέχουν στην μελέτη και επιστήμονες (μέλη του Γραφείου που εκπονεί την μελέτη ή ειδικοί σύμβουλοι) εξειδικευμένοι σε συγκεκριμένα ειδικά θέματα. Η πληρότητα και η τεκμηριωμένη παράθεση των στοιχείων που απαιτούνται στις ΠΠΕ σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να αποτελεί εργασία ενός και μόνο επιστήμονα (λόγω κυρίως της διεπιστημονικής προσέγγισης που πρέπει να ακολουθείται στις ΜΠΕ και την φύση των έργων),

διευκολύνει δε την Αδειοδοτική Διαδικασία και εν πολλοίς διασφαλίζει την απρόσκοπτη Περιβαλλοντική τους Αδειοδότηση.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Αναφέρεται η γεωγραφική θέση του υπό εξέταση έργου ή δραστηριότητας και η διοικητική της υπαγωγή με αναφορά των τοπωνυμίων. Οι συντεταγμένες στις ΠΠΕ και ΜΠΕ πρέπει να αναφέρονται στο Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς (ΕΓΣΑ 87).

Η γεωγραφική περιγραφή του τόπου περιλαμβάνει ακόμα την αναφορά της απόστασης του χώρου του υπό εξέταση έργου ή της δραστηριότητας από τα θεσμοθετημένα Όρια Οικισμών και Σχεδίων Πόλεων, ζωνών χωροταξικών και πολεοδομικών σχεδίων, περιοχών σε καθεστώς προστασίας του περιβάλλοντος, όπως περιοχές του Εθνικού καταλόγου Natura 2000, δάση και δασικές εκτάσεις, εθνικοί δρυμοί, διατηρητέα μνημεία της φύσης, περιοχές προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος σύμφωνα με τον Ν. 1650/86 και καταφύγια άγριας ζωής.

3. ΣΤΟΧΟΣ, ΣΗΜΑΣΙΑ, ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕ ΆΛΛΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ο μελετητής πρέπει να συμπεριλάβει στα παραπάνω Κεφάλαια της ΠΠΕ τα στοιχεία όπως αυτά περιγράφονται στις αντίστοιχες προδιαγραφές.

Ειδικότερα:

- Η περιγραφή του προτεινόμενου έργου προϋποθέτει την παράθεση των βασικών στοιχείων που περιλαμβάνονται στις Τεχνικές Περιγραφές του. Στην περίπτωση των ΠΠΕ η περιγραφή γίνεται τουλάχιστον σε επίπεδο προκαταρκτικής ή παρόμοιου είδους μελέτης και περιλαμβάνει το σύνολο των προγραμματιζόμενων έργων που συνδέονται άμεσα με την εγκατάσταση του υπόψη έργου.

- Η προκαταρκτική ή ισοδύναμη Μελέτη του έργου, η οποία χρονικά προηγείται από την εκπόνηση της ΠΠΕ οφείλει να έχει επιλύσει το σύνολο των προβλημάτων που σχετίζονται με την κατασκευή και λειτουργία του έργου με κριτήρια τεchnικοοικονομικά και περιβαλλοντικά και με την πληρότητα που απαιτεί η νομοθεσία για το στάδιο αυτό. Για την προστασία του περιβάλλοντος θα πρέπει σε πρώιμο στάδιο του σχεδιασμού να λαμβάνονται υπόψη όλες οι θεσμοθετημένες περιβαλλοντικές απαιτήσεις και μάλιστα για το σύνολο των εναλλακτικών λύσεων που εξετάζονται. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η ωριμότητα του έργου και αποφεύγονται οι συνεχείς τροποποιήσεις του.

- Σε ότι αφορά στην φάση των κατασκευών, επισημαίνεται, ότι, πρέπει να αναφέρονται οι μεταβολές που επέρχονται από τις κατασκευαστικές εργασίες, καθώς και οι ενέργειες και το αρχικό χρονοδιάγραμμα αποκατάστασης του περιβάλλοντος (πχ. αποκατάσταση εργοταξιακών ή λατομικών χώρων, πρηνή δρόμων, διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου κλπ.).

- Σε ότι αφορά στην λειτουργία, εκτός από τεχνικά θέματα που αφορούν την παραγόμενη ενέργεια ή τις εργασίες συντήρησης και επισκευών που θα απαιτηθούν προτεραιότητα θα πρέπει να δίνεται και στην παράθεση τουλάχιστον αρχικών εκτιμήσεων ή/και υπολογισμών από όπου να προκύπτουν η παραγωγή αποβλήτων και οι εκπομπές. Επίσης, οι υπολογισμοί θα συνοδεύονται και από τις παραδοχές που έγιναν.

- Στην ΠΠΕ δεν αρκεί η αναφορά ότι προβλέπονται μέτρα ή έργα προστασίας του περιβάλλοντος. Ο Μελετητής του έργου οφείλει να παραθέσει στοιχεία αποδόσεων των προτεινόμενων μέτρων και ο Μελετητής της ΠΠΕ καλείται να εκτιμήσει την τεχνική επάρκεια των προτεινόμενων έργων στις συγκεκριμένες συνθήκες περιβάλλοντος και να παραθέσει συγκριτικά στοιχεία για τις επιπτώσεις στο περιβάλλον από παρόμοια έργα. Αν από τα συγκριτικά στοιχεία δεν προκύπτει η αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος τότε στα πλαίσια της ΠΠΕ προτείνονται επιπλέον μέτρα ή έργα.

- Σημαντικό επίσης είναι να μην παραλείπεται η αναφορά στην φάση παύσης λειτουργίας του έργου όπου κάτι τέτοιο βρίσκει εφαρμογή (πχ. Στάδια, χρονοδιάγραμμα) και στην περιγραφή των ενεργειών απομάκρυνσης, διαχείρισης/διάθεσης των εγκαταστάσεων και

του εξοπλισμού και των ενεργειών αποκατάστασης του τοπίου/χώρου στην αρχική του μορφή.

- Απαραίτητη κρίνεται η συνοπτική παράθεση της αναγκαιότητας εκτέλεσης του έργου και των ωφελειών που θα προκύψουν από αυτό, καθώς και των οικονομικών στοιχείων του έργου (με σαφή αναφορά στο κόστος των μέτρων αντιρρύπανσης). Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνεται στον συσχετισμό του με άλλα έργα, ή δραστηριότητες στην περιοχή και κυρίως παρόμοιας φύσης. Η συσχέτιση αυτή πρέπει να βασίζεται σε πραγματικά στοιχεία, με τα οποία πρέπει να τεκμηριώνεται η συμπληρωματικότητα, η συμβατότητα ή μη, η σωρευτικότητα του οφέλους και των επιπτώσεων κλπ. του υπό εξέταση έργου ή δραστηριότητας με τα υφιστάμενα ή κατασκευαζόμενα έργα στην περιοχή.

Αξίζει να τονιστεί ότι η απρόσκοπτη υλοποίηση και έγκριση της ΠΠΕ απαιτεί συνεργασία από το αρχικό στάδιο σχεδιασμού του έργου μεταξύ του Μελετητή της ΠΠΕ και του Μελετητή του έργου, ώστε να λαμβάνονται υπόψη από την αρχή οι περιβαλλοντικές παράμετροι στην προτεινόμενη λύση, αλλά και στις εναλλακτικές λύσεις που θα εξεταστούν. Για το λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητο ο Μελετητής του έργου να γνωρίζει τις περιβαλλοντικές συνιστώσες του έργου που καλείται να σχεδιάσει και ο Μελετητής της ΠΠΕ τις ιδιαιτερότητες των τεχνικοοικονομικών κριτηρίων σχεδιασμού του συγκεκριμένου έργου.

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΛΥΣΕΩΝ

Η νομοθεσία μας προβλέπει την επιλογή της βέλτιστης περιβαλλοντικά λύσης μεταξύ των εναλλακτικών λύσεων, που προκύπτουν από την εφαρμογή τεχνικοοικονομικών κριτηρίων.

- Η παρουσίαση των εναλλακτικών λύσεων θα πρέπει να επιτρέπει την συγκριτική τους αξιολόγηση στο αντίστοιχο κεφάλαιο της ΠΠΕ. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνονται ποσοτικά στοιχεία για τις διάφορες προτεινόμενες λύσεις, όπως το είδος, το μέγεθος, η διαδικασία κατασκευής και λειτουργίας, η συνολική έκταση κατάληξης, τα παραγόμενα απόβλητα και τις εκπομπές, αλλά και τα οφέλη όπως οικονομικά μεγέθη, απασχόληση (απαιτείται η εκπόνηση προκαταρκτικών ή ισοδυνάμων μελετών πριν την εκπόνηση της ΠΠΕ για όλες τις εναλλακτικές λύσεις που θα περιέχουν τα ανωτέρω στοιχεία και θα βοηθήσουν στην καλύτερη παρουσίαση των λύσεων και την τελική τους αξιολόγηση).

- Εναλλακτική λύση αποτελεί και η μηδενική λύση δηλαδή η μη κατασκευή του έργου.
- Η σύγκριση των εναλλακτικών λύσεων βασίζεται σε ισοζύγια οφέλους – βλάβης. Ο μελετητής της ΠΠΕ και της ΜΠΕ προτείνει τη λύση που θα επιφέρει τη μικρότερη βλάβη στο περιβάλλον και το μεγαλύτερο συγκριτικά οικονομικό, κοινωνικό κλπ, όφελος.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι αρμόδιες αρχές έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν την τροποποίηση του σχεδιασμού ή την αλλαγή της θέσης του υπό εξέταση έργου ή δραστηριότητας όπως έχει προταθεί στην εναλλακτική λύση που επιλέχθηκε. Μπορούν να θεωρήσουν βέλτιστη άλλη εναλλακτική λύση από αυτή που επέλεξε ο μελετητής ή τέλος να απορρίψουν την υλοποίηση του υπό εξέταση έργου ή δραστηριότητας.

5. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ο μελετητής πρέπει να συμπεριλάβει στο Κεφάλαιο «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ» των ΠΠΕ κατ' ελάχιστον τα στοιχεία όπως αυτά περιγράφονται στις αντίστοιχες προδιαγραφές. Περιγράφονται και οι τάσεις εξέλιξης του περιβάλλοντος στο μέλλον χωρίς το έργο.

Το μέγεθος της περιοχής που πρέπει να εξετάζεται αναλυτικά στις ΠΠΕ και ΜΠΕ, δηλαδή η περιοχή μελέτης, ορίζεται συμβατικά ως 1-2 Km από την περίμετρο των χώρων άσκησης των εναλλακτικών λύσεων. Τα όρια της περιοχής μπορούν να διευρυνθούν (ποτέ να μειωθούν) ώστε να αποτελέσει η περιοχή μελέτης το σύνολο της έκτασης που πραγματικά επηρεάζεται από τις μεταβολές που αναμένονται.

Διοικητικά ή γεωγραφικά όρια σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν όρια της περιοχής μελέτης, αν η επίδραση των διαταραχών υπερβαίνει τα όρια αυτά.

6. ΚΑΤ' ΑΡΧΗΝ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Ο μελετητής πρέπει να συμπεριλάβει στο Κεφάλαιο 6 « ΚΑΤ' ΑΡΧΗΝ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ» της ΠΠΕ κατ' ελάχιστον τα στοιχεία όπως αυτά περιγράφονται στις αντίστοιχες προδιαγραφές.

Ειδικότερα πρέπει να λάβει υπόψη του ότι στο Κεφάλαιο αυτό εντοπίζονται και περιγράφονται συνοπτικά, με την απαραίτητη όμως **τεκμηρίωση**, οι σημαντικότερες περιβαλλοντικές, χωροταξικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον από την **κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου, για κάθε μια από τις εναλλακτικές προτάσεις** και σε μεγαλύτερο βάθος για την προτεινόμενη λύση. Οι επιπτώσεις αυτές σχολιάζονται και αξιολογούνται σε σχέση με τη μηδενική λύση, στον επιλεγόμενο χρονικό ορίζοντα. **Τονίζεται ότι πρόκειται για κατ' αρχήν εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.**

Στο τέλος του Κεφαλαίου 6 απαιτείται να παρουσιάζονται οι επιπτώσεις και συνοπτικά σε μορφή Πίνακα (μήτρα). Στα πλαίσια της ΠΠΕ τύπου I και II και της κατ' αρχήν αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων πρέπει να συμπληρωθούν Πίνακες όπως αυτός του Υποδείγματος που ακολουθεί:

- για κάθε μία από τις εξεταζόμενες λύσεις,
- για την φάση κατασκευής και
- για την φάση λειτουργίας του έργου για την υφισταμένη κατάσταση και την αναμενόμενη εξέλιξη της στον επιλεγμένο χρονικό ορίζοντα: (πχ. Για το I₀ και I₅₀ έτος λειτουργίας).

Τυπολόγιο χαρακτηρισμού των επιπτώσεων τον Πίνακα. (βλ. επόμενη σελίδα)

Θετικές-Ουδέτερες-Αρνητικές: Ως θετικές χαρακτηρίζονται οι μεταβολές που συνεπάγονται θετική εξέλιξη του φυσικού περιβάλλοντος, η βελτίωση των συνθηκών που διαμορφώνουν το ανθρωπογενές και η βελτίωση της

ποιότητας των περιβαλλοντικών μέσων (του τοπίου, της ατμόσφαιρας, των υδάτων, των συνθηκών διαβίωσης κλπ.). Ουδέτερες χαρακτηρίζονται, οι μεταβολές που δεν προκαλούν σημαντική μεταβολή στην κατάσταση του

περιβάλλοντος, ενώ αρνητικές χαρακτηρίζονται αυτές που προκαλούν υποβάθμιση του.

Ασθενείς-Μέτριες-Ισχυρές: Οι επιπτώσεις χαρακτηρίζονται σε σχέση με το μέγεθος της επηρεαζόμενης περιοχής ή με τον αριθμό και τα προβλήματα των επηρεαζόμενων ανθρώπων ή με την ένταση του περιβαλλοντικού προβλήματος που δημιουργούν. Από την άποψη αυτή μια επίπτωση μπορεί να χαρακτηριστεί ως μεγαλύτερης ή μικρότερης έκτασης και σημασίας.

Αναστρέψιμες - μη αναστρέψιμες:

Οι επιπτώσεις που δεν μπορούν να διορθωθούν (πχ. η διάβρωση ή η ερημοποίηση) ονομάζονται μη αναστρέψιμες. Διόρθωση της επίπτωσης με ενέργειες μετά το έργο (αναστρέψιμη επίπτωση) είναι η φύτευση των δημιουργούμενων πρανών στο συνοδό οδικό δίκτυο για την αποκατάσταση υποβάθμισης του τοπίου.

Συνεργιστικές: Η συνδυασμένη επίδραση δύο ή περισσότερων **δραστηριοτήτων** σε ένα περιβαλλοντικό χαρακτηριστικό ενδέχεται να είναι κατά πολύ μεγαλύτερη από την επίδραση που προκύπτει από την απλή άθροιση των επιδράσεων των δύο αυτών δραστηριοτήτων. Για παράδειγμα έχει βρεθεί ότι 0,25ppm SO₂, και 0,03ppm O₃, δεν έχουν καμία επίδραση στα φύλλα καπνού σε διάστημα 2 ωρών όταν δρουν ξεχωριστά, σε συνδυασμό όμως επιφέρουν καταστροφή στο 40% των φύλλων καπνού για το διάστημα αυτό

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΦΟΡΑ ΜΕΤΡΩΝ

Πηγή: Βαβίζος (2003)

Περιβαλλοντικό μέσο	ΕΙΔΟΣ			ΜΕΓΕΘΟΣ			ΑΝΑΤΑΞΗ		
	Θετικές	Ουδέτερες	Αρνητικές	Ασθενείς	Μέτριες	Ισχυρές	Αναστρέψιμες	Μερικώς αναστρέψιμες	Μη αναστρέψιμες
Κλιματολογικά και βιοκλιματικά									
Μορφολογικά και τοπιολογικά									
Γεωλογία, τεκτονικά και εδαφολογικά									
Φυσικό περιβάλλον									
Χρήσεις γης									
Δομημένο περιβάλλον									
Ιστορικό και, πολιτιστικό περιβάλλον									
Κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον, τεχνικές υποδομές									
Ατμοσφαιρικό περιβάλλον									
Ακουστικό περιβάλλον, δονήσεις, ακτινοβολίες									
Επιφανειακά και υπόγεια νερά									

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΦΟΡΑ ΜΕΤΡΩΝ

(συνέχεια) Πηγή: Βαβίζος (2003)

Περιβαλλοντικό μέσο	ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ		
	Αντιμετωπίσιμες	Μερικώς αντιμετωπίσιμες	Μη αντιμετωπίσιμες
Κλιματολογικά και βιοκλιματικά			
Μορφολογικά και τοπιολογικά			
Γεωλογία, τεκτονικά και εδαφολογικά			
Φυσικό περιβάλλον			
Χρήσεις γης			
Δομημένο περιβάλλον			
Ιστορικό και πολιτιστικό περιβάλλον			
Κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον, τεχνικές υποδομές			
Ατμοσφαιρικό περιβάλλον			
Ακουστικό περιβάλλον, δονήσεις, ακτινοβολίες			
Επιφανειακά και υπόγεια νερά			

7. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Στο Κεφαλαίο αυτό περιγράφονται συνοπτικά και σε επίπεδο κατευθύνσεων τα προτεινόμενα μετρά αντιμετώπισης των επιπτώσεων που προκαλούνται από την κατασκευή και λειτουργία του έργου στα περιβαλλοντικά μέσα και παραμέτρους που αναπτύχθηκαν στο Κεφάλαιο 6. **Τα μέτρα αυτά αφορούν όλες τις εναλλακτικές λύσεις του έργου.**

Επίσης, περιγράφονται συνοπτικά, σε επίπεδο κατευθύνσεων, μέτρα αντιμετώπισης μη κανονικών συνθηκών λειτουργίας (έναρξη λειτουργίας, τυχόν διαρροές, δυσλειτουργίες, προσωρινές διακοπές, βλάβες, οριστική παύση λειτουργίας).

Στη συνέχεια οι εναλλακτικές λύσεις αξιολογούνται και κατατάσσονται κατά αύξουσα σειρά περιβαλλοντικής επιβάρυνσης, λαμβανομένων όμως υπόψη των προαναφερομένων προτάσεων επανορθωτικών μέτρων. Η εν λόγω αξιολόγηση και κατάταξη μπορεί να γίνει και μέσω ποσοτικοποιημένων δεικτών.

Στο τέλος του Κεφαλαίου 7 παρουσιάζονται εκ νέου οι επιπτώσεις σε μορφή Πίνακα (μήτρα) αφού έχουν λάβει υπόψη τ επανορθωτικά μέτρα που μπορούν να εφαρμοστούν σε κάθε εναλλακτική λύση,

8.ΧΑΡΤΕΣ – ΣΧΕΔΙΑ (όπως παρακάτω στις προδιαγραφές ΜΠΕ)

9. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ (όπως παρακάτω στις προδιαγραφές ΜΠΕ)

10. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ (όπως παρακάτω στις προδιαγραφές ΜΠΕ)

11. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ (όπως παρακάτω στις προδιαγραφές ΜΠΕ)

12. ΕΝΤΥΠΟ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΕΔΠΠ) (όπως παρακάτω στις προδιαγραφές ΜΠΕ).

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΜΠΕ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ (όπως ΠΠΕ)

2. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι ΜΠΕ προβλέπεται να συνοδεύονται και από ένα ξεχωριστό τεύχος, το οποίο πρέπει να περιέχει μια περίληψη της μελέτης.

Η περίληψη αυτή θα πρέπει να μην περιέχει ιδιαίτερους τεχνικούς όρους, ώστε το περιεχόμενο να είναι κατανοητό στο ευρύ κοινό. Λέγοντας κοινό εννοούμε ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ενώσεις, οργανώσεις ή ομάδες τους. Στην έννοια του κοινού συμπεριλαμβάνονται ακόμα όσοι είναι δυνατόν να πλήττονται από το υπό εξέταση έργο ή δραστηριότητα, οι αρμόδιες μη κυβερνητικές οργανώσεις που προωθούν την προστασία του περιβάλλοντος και άλλοι ενδιαφερόμενοι οργανισμοί.

Η περίληψη αυτή αποσκοπεί να εξασφαλίσει στους πολίτες, τους φορείς εκπροσώπησης τους και στα θεσμοθετημένα όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης το δικαίωμα της πρόσβασης στις πληροφορίες που αφορούν στο περιβάλλον ώστε να μπορούν να εκφράσουν τεκμηριωμένες απόψεις για τα έργα, μέτρα και παρεμβάσεις που προβλέπονται για την προστασία του περιβάλλοντος.

3. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΣΤΟΧΟΣ, ΣΗΜΑΣΙΑ, ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ – ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΡΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ακολουθούνται τα βασικά σημεία των στοιχείων και δεδομένων που έχουν δοθεί ήδη στην ΠΠΕ.

4. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Ο μελετητής πρέπει να συμπεριλάβει στα παραπάνω Κεφάλαια της ΜΠΕ τα στοιχεία όπως αυτά περιγράφονται στις παραπάνω προδιαγραφές. Στην ουσία πρόκειται, για την εκτενέστερη περιγραφή των αντίστοιχων κεφαλαίων των ΠΠΕ τύπου Ι και ΙΙ .

5. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

Ο μελετητής πρέπει να συμπεριλάβει στο Κεφάλαιο «5. ΑΝΑΦΟΡΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΛΥΣΕΩΝ» της ΜΠΕ κατ' ελάχιστον τα στοιχεία όπως αυτά περιγράφονται στις παραπάνω προδιαγραφές. Ειδικότερα πρέπει να λάβει υπόψη του τα ακόλουθα:

- Η παρουσίαση σε Παράρτημα των αναλυτικών πληροφοριών των εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν πρέπει να περιλαμβάνει:

- ▶ Περιγραφή των Εναλλακτικών Λύσεων που εξετάστηκαν.

- ▶ Καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του περιβάλλοντος για κάθε εναλλακτική λύση, καθώς και των τάσεων εξέλιξης του ανά περιβαλλοντικό μέσο (ανάλογα πάντα με τις υφιστάμενες ανάγκες).

- ▶ Εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων για κάθε εναλλακτική λύση και αιτιολόγηση των κύριων λόγων απόρριψής τους.

6. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Μη βιοτικά χαρακτηριστικά

Κλιματολογικά και βιοκλιματικά χαρακτηριστικά

Περιγράφεται το κλίμα της περιοχής αναζητούνται και παρατίθενται μετεωρολογικά δεδομένα. Τα βασικά στοιχεία μπορούν να αναζητηθούν στην Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (ΕΜΥ), καθώς και την Εθνική Τράπεζα Υδρολογικής και Μετεωρολογικής Πληροφορίας (<http://ndbhmi.chi.civil.ntua.gr/el/>), το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών κλπ.

Ανθρώπινες δραστηριότητες που μπορούν να προκαλέσουν διαταράξεις ή αλλαγές στο κλίμα είναι :

- Παραγωγή θερμότητας η οποία προκαλεί μεταβολές στη θερμοκρασία και στις κινήσεις του αέρα.

- Οι εκπομπές μάζας ή ενέργειας στον αέρα οι οποίες μπορούν να επιφέρουν μεταβολή στην υγρασία του αέρα, στη θερμοκρασία, στις κινήσεις των αέριων μαζών.

Οι βιοκλιματικοί όροφοι του μεσογειακού βιοκλίματος κατά **EMBERGER** (στην Ελλάδα οι βιοκλιματικοί όροφοι είναι ο ημίξερος, ο ύφυγρος και ο υγρός, οι οποίοι με την σειρά τους διακρίνονται σε υπο-όροφοι) και οι χαρακτήρες του μεσογειακού βιοκλίματος στην Ελλάδα όπως προσδιορίστηκαν από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης απεικονίζονται σε Χάρτες του Υπουργείου (Μαυρομάτης 1980, κλίμακα 1:1.000.000).

Μορφολογικά και τοπιολογικά χαρακτηριστικά

Οι επιπτώσεις στα μορφολογικά και τοπιολογικά χαρακτηριστικά είναι αρνητικές όταν :

- Μεταβάλλεται αρνητικά η αισθητική εντός σχεδίου πόλης.

- Αποκαλύπτονται μη αισθητικά αποδεκτές καταστάσεις.

- Παρεμποδίζεται η θέα αξιόλογων στοιχείων του τοπίου ή μνημείων.

Αρνητικές επιπτώσεις στα μορφολογικά και τοπιολογικά χαρακτηριστικά μιας περιοχής δημιουργούν έργα και δραστηριότητες που:

- Καταλαμβάνουν μεγάλη έκταση όπως : αεροδρόμια, πίστες αγώνων, λιμάνια, χιονοδρομικά κέντρα, ΧΥΤΑ, εξορυκτικές δραστηριότητες.

- Έργα που εκτείνονται γραμμικά στο χώρο όπως: έργα οδοποιίας, σιδηρόδρομοι, αγωγοί καυσίμου και φυσικού αερίου κλπ.

- Έργα που εκτείνονται σε ύψος όπως : γέφυρες, σιλό, αιολικά πάρκα, γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, υψηλά κτίρια, στάδια κλπ.

- Έργα που δημιουργούν έντονες χρωματικές αντιθέσεις όπως : αναχώματα, αλυκές, επιφανειακές εξορύξεις, αποθέσεις αδρανών κλπ.

Αναλυτικότερη περιγραφή πρέπει να δίνεται στα έργα που επιδρούν σημαντικά στην μορφολογία και το τοπίο (πχ. Οδικό δίκτυο, δημιουργία ταμιευτήρα, κλπ.).

Γεωλογία, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά

Στοιχεία μπορούν να αναζητηθούν στο Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (Ι.Γ.Μ.Ε.) όπου διατίθενται και γεωλογικοί χάρτες σε κλίμακα 1:50.000 για το σύνολο σχεδόν της Ελλάδας και σε μελέτες διάφορων φορέων. Ακόμη εδαφολογικοί χάρτες δίνονται από το ΙΔΕ (Ίδρυμα Δασικών Ερευνών).

Η επίδραση στη γεωλογία, τα τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά για την περιοχή μελέτης ελέγχονται οι μεταβολές που προέρχονται από το υπό εξέταση έργο ή

δραστηριότητα και προκαλούν διασπάσεις, μετατοπίσεις, συμπίεσεις ή υπερκαλύψεις γεωλογικών σχηματισμών. Έλεγχοι γίνονται σε :

- Αλλοιώσεις στην εξωτερική επιφάνεια ή στις μάζες των γεωλογικών σχηματισμών.
- Αλλαγές στις γεωμορφολογικές διεργασίες.
- Αλλαγές στα χαρακτηριστικά του εδάφους.
- Φόρτιση ή αποφόρτιση των γεωλογικών σχηματισμών.

Φυσικό περιβάλλον

Τα θεσμοθετημένα κριτήρια που κανονίζουν την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά είναι:

• Η διατήρηση αναλλοίωτης της έκτασης των δασών και των δασικών εκτάσεων (Σύνταγμα, Ν. 998/1979).

• Η προστασία της φύσης και του τοπίου, της βιολογικής ποικιλομορφίας, καθώς και των σπάνιων και απειλούμενων ειδών της χλωρίδας και της πανίδας (Π.Δ. 67/1980, Ν.1650/1986, Ν. 3010/2002 ΝΔ 996/1971, Ν. 1335/1988, Ν. 2204/1994).

• Η αντιμετώπιση οποιασδήποτε άλλης διαταραχής, η οποία είναι δυνατόν να επηρεάσει την οικολογική ισορροπία και να προκαλέσει υποβάθμιση του περιβάλλοντος (ν. 2204/1994).

• Η διατήρηση της αειφορίας του φυσικού περιβάλλοντος (Ν.Δ. 86/1969).

Ανθρωπογενές περιβάλλον

• Στοιχεία για τις θεσμοθετημένες χρήσεις γης (πχ. όρια οικισμών, αρχαιολογικοί χώροι, δάση και δασικές εκτάσεις, περιοχές σε καθεστώς προστασίας του περιβάλλοντος, καταφύγια άγριας ζωής κλπ.) προκύπτουν από κανονιστικές πράξεις.

• Για τις χρήσεις γης βοήθημα αποτελούν οι χάρτες του Οργανισμού Κτηματολογίου και Χαρτογράφησης Ελλάδας (ΟΚΧΕ) οι οποίοι δημιουργήθηκαν στα πλαίσια του προγράμματος CORINE (Coordination of Information on the Environment) της Ε.Ε. Για την απεικόνιση της υφιστάμενης κατάστασης το διαθέσιμο χαρτογραφικό υλικό απαιτεί ενημέρωση. Για την ενημέρωση αυτή οι σύγχρονες δορυφορικές εικόνες και οι σύγχρονες αεροφωτογραφίες επιτρέπουν τη δημιουργία ορθοφωτοχάρτων μεγάλης σχετικά κλίμακας (1:2.500) στους οποίους μπορεί να απεικονιστεί με ακρίβεια η κάλυψη της γης. Η έλλειψη τέτοιου υλικού καθιστά υποχρεωτική την αποτύπωση της κάλυψης γης με τοπογραφικές εργασίες πεδίου. Άλλες πηγές αποτελούν το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το ΙΔΕ.

• Στοιχεία για το δομημένο περιβάλλον προκύπτουν από σχετικούς χάρτες και από κανονιστικές πράξεις, στις οποίες περιγράφονται τα όρια των χρήσεων (πχ. σχέδια πόλεων, εγκρίσεις πολεοδομικών κλπ. μελετών).

• Για την περιγραφή του κοινωνικο-οικονομικού περιβάλλοντος, καθώς και των τάσεων που διαγράφονται στον τομέα αυτό, χρησιμοποιούνται τα υπάρχοντα στατιστικά στοιχεία της ΕΣΥΕ ή άλλων πηγών, αλλά και στοιχεία προερχόμενα από υφιστάμενες κοινωνικο-οικονομικές ή άλλες σχετικές μελέτες που αφορούν στην περιοχή.

• Για τις ανάγκες εκτίμησης και αξιολόγησης της ποιότητας του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης μπορεί να γίνει με βάση τα υφιστάμενα στοιχεία μετρήσεων του Εθνικού Δικτύου Ποιότητας της Ατμόσφαιρας ή άλλων αξιόπιστων σταθμών που υπάρχουν στην περιοχή, ή ελλείψει των στοιχείων αυτών, με βάση τις αποτιμήσεις που περιέχονται στις επίσημες εκθέσεις του ΥΠΕΧΩΔΕ ή του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος. Από τα διαθέσιμα στοιχεία θα χρησιμοποιούνται αυτά που βρίσκονται πλησιέστερα στην περιοχή μελέτης ή αυτά που τεκμηριωμένα μπορούν να θεωρηθούν ως αντιπροσωπευτικά της ποιότητας τον ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος («τυπική» αστική, περιαστική ή άλλη περιοχή).

• η εκτίμηση και αξιολόγηση της υφιστάμενης στάθμης θορύβου χωρίς το έργο μπορεί να γίνει με χρήση στοιχείων από υπάρχουσες καταγραφές ή με μετρήσεις στην περιοχή του έργου.

• Διαθέσιμα στοιχεία υδάτων μπορούν να αναζητηθούν ενδεικτικά σε Υπηρεσίες όπως η ΔΕΗ, το ΥΠΕΧΩΔΕ, αλλά και το ΙΓΜΕ.

7. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό εκτιμώνται και αξιολογούνται οι άμεσες και οι έμμεσες επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου σε συνδυασμό με τις συνεργιστικές επιπτώσεις από άλλα υφιστάμενα ή κατασκευαζόμενα ή εγκεκριμένα έργα ή δραστηριότητες. Ειδικότερα, γίνεται εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων της προτεινόμενης λύσης υλοποίησης του έργου σε σχέση με τη μηδενική λύση, στον επιλεγόμενο χρονικό ορίζοντα.

Στο τέλος του Κεφαλαίου 7 απαιτείται να παρουσιάζονται οι επιπτώσεις και συνοπτικά σε μορφή Πίνακα (μήτρα). Στα πλαίσια της ΜΠΕ τύπου I και II πρέπει να συμπληρωθούν Πίνακες όπως αυτός του Υποδείγματος.

- για την προτεινόμενη λύση
- για την φάση κατασκευής και
- για τη φάση λειτουργίας του έργου για την υφιστάμενη κατάσταση, και την αναμενόμενη εξέλιξη της στον επιλεγμένο χρονικό ορίζοντα (πχ. για το 1ο και 15ο έτος Λειτουργίας).

8. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Στις ΠΠΕ απαιτείται η συνοπτική περιγραφή, σε επίπεδο κατευθύνσεων των μέτρων, έργων και εγκαταστάσεων που είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων που εκτιμάται ότι θα προκληθούν από την κατασκευή και λειτουργία του υπό εξέταση έργου ή δραστηριότητας. Η περιγραφή γίνεται για όλες τις εναλλακτικές λύσεις και η αντιμετώπιση αφορά σε όλους τους παράγοντες και στοιχεία του περιβάλλοντος που επηρεάζονται.

Στην ΠΠΕ οι εναλλακτικές λύσεις αξιολογούνται και κατατάσσονται κατά αύξουσα σειρά περιβαλλοντικής επιβάρυνσης. Η κατάταξη μπορεί να γίνει και μέσω ποσοτικοποιημένων δεικτών.

Στην ΜΠΕ επαναλαμβάνονται τα στοιχεία της αξιολόγησης των εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν στην ΠΠΕ με συμπληρώσεις που τυχόν προέκυψαν.

Για την παρακολούθηση των επιπτώσεων (monitoring) πρέπει να προδιαφράφεται ειδικό πρόγραμμα δειγματοληψιών και μετρήσεων, το είδος και η συχνότητα των οποίων είναι απαραίτητο να ικανοποιεί τόσο την απεικόνιση της εξέλιξης της κατάστασης του περιβάλλοντος όσο και τις απαιτήσεις που απορρέουν από κανονιστικές πράξεις του εθνικού ή κοινοτικού δικαίου (π.χ. Οδηγία 2000/60/ΕΚ).

Η αντιμετώπιση των επιπτώσεων από έργα και δραστηριότητες που απαιτούν την κατάληψη εκτάσεων που τελούν υπό καθεστώς προστασίας, συνιστάται στη μη υλοποίηση τους. Σύμφωνα με τις νέες τάσεις της ελληνικής και ευρωπαϊκής νομολογίας (εξέλιξη της Αρχής της Πρόληψης σε Αρχή της Πρόνοιας ή Προφύλαξης) ακόμα και η πιθανότητα βλάβης στην ανθρώπινη υγεία αποτελεί λόγο απαγορευτικό για έργο ή δραστηριότητα στον συγκεκριμένο χώρο.

Στο κεφάλαιο αυτό περιγράφονται με σαφήνεια και πληρότητα τα μέτρα, οι όροι και οι περιορισμοί για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου, με ιδιαίτερη αναφορά στα ειδικά στοιχεία που αναφέρθηκαν στο κεφάλαιο 7 και λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τις συνεργιστικές επιπτώσεις από άλλα υφιστάμενα ή κατασκευαζόμενα ή εγκεκριμένα έργα και δραστηριότητες στην περιοχή μελέτης.

Για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος είναι δυνατόν ως επανορθωτικό μέτρο ή μέτρο αντιμετώπισης των επιπτώσεων να προταθεί η τροποποίηση του έργου ως προς:

- τον σχεδιασμό του, στην ίδια θέση
- την θέση του στο χώρο

Παράλληλα αναφέρονται τα τυχόν αντισταθμιστικά οφέλη που θα πρέπει παρασχεθούν στους κατοίκους, στις κοινωνικές ομάδες ή στις αυτοδιοικήσεις της περιοχής μελέτης από τον κύριο του έργου, καθώς και οι κατευθύνσεις μέτρων, ορών και περιορισμών που θα πρέπει να αναλάβει η πολιτεία ή η αυτοδιοίκηση,

κυρίως σε επίπεδο θεσμικό.

Εφ' όσον προτείνονται μέτρα θα πρέπει να αξιολογηθούν οι επιπτώσεις μετά την λήψη αυτών, προκειμένου να τεκμηριωθεί η επάρκεια και αποτελεσματικότητα τους.

Περιγράφονται τα μέτρα παρακολούθησης των πλέον σημαντικών επιπτώσεων (πχ. Παράμετροι που θα παρακολουθούνται).

Ως μέτρα νοούνται και τα μέτρα πρόληψης όχι μόνο τα επανορθωτικά.

9. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

Στο Κεφάλαιο αυτό κωδικοποιούνται και περιγράφονται συνοπτικά τα μέτρα που αναλύονται στο προηγούμενο κεφάλαιο 8, ώστε να αποτελέσουν το περιεχόμενο της κανονιστικής πράξης των αρμόδιων αρχών, με την οποία επιβάλλονται οι όροι που διέπουν την κατασκευή και λειτουργία του έργου (περιβαλλοντικοί όροι).

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κωδικοποιούνται και περιγράφονται συνοπτικά τα μέτρα περιορισμού της αέριας ρύπανσης, προστασίας της ποιότητας των υδάτων, αντιθορυβικής προστασίας, προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος κλπ, τόσο κατά την φάση κατασκευής όσο και κατά την φάση λειτουργίας του έργου καθώς και το πρόγραμμα παρακολούθησης (monitoring) των περιβαλλοντικών μέσων που θίγονται σημαντικά.

Τέλος καταγράφονται οι τυχόν απαιτούμενες ειδικές τεχνικές μελέτες που θα πρέπει να εκπονηθούν από τον κύριο του έργου, προκειμένου να εξειδικευθούν στις τεχνικές τους λεπτομέρειες, σε επίπεδο εφαρμογής οι περιβαλλοντικοί όροι που προτείνονται.

10. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΜΠΕ

Στο Κεφάλαιο αυτό περιγράφονται τα τυχόν προβλήματα που προέκυψαν κατά την εκπόνηση της μελέτης και οι παραδοχές που έγιναν προκειμένου να ξεπεραστούν αυτά.

11. ΧΑΡΤΕΣ - ΣΧΕΔΙΑ

Περιλαμβάνεται το απαιτούμενο χαρτογραφικό υλικό στο οποίο απεικονίζεται η υφιστάμενη κατάσταση περιβάλλοντος της περιοχής μελέτης, καθώς α) τα τεχνικά στοιχεία του έργου τόσο (προτεινόμενη λύση) και β) οι επιπτώσεις και τα μέτρα προστασίας από την κατασκευή και λειτουργία του έργου.

Χαρτογραφικό υλικό μπορεί να αναζητηθεί σε υπηρεσίες όπως η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (ΕΣΥΕ), το Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΙΓΜΕ), το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών (ΙΔΕ), το ΥΠΕΧΩΔΕ, η Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού (ΓΎΣ) κλπ.

Οι κλίμακες παρουσίασης των χαρτών που δημιουργούνται προσαρμόζονται ανάλογα με :

- Το είδος και το μέγεθος του έργου ή της δραστηριότητας.
- Το εύρος της περιοχής μελέτης.
- Το πλήθος και το είδος των πληροφοριών που απεικονίζονται στους χάρτες.
- Το πλήθος και το είδος των τεχνικών χαρακτηριστικών και στοιχείων του έργου ή της δραστηριότητας.

12. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Απαιτείται να παρατίθενται το κατάλληλο και απολύτως απαραίτητο φωτογραφικό υλικό που τεκμηριώνει κυρίως την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης. Για τις φωτογραφίες πρέπει να αναφέρεται η ημερομηνία λήψης, η θέση φωτογράφισης (γεωγραφικές συντεταγμένες) και ο άξονας του οπτικού πεδίου.

13. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Στις ΠΠΕ και ΜΠΕ προσαρτώνται ως παραρτήματα :

- Οι προβλεπόμενες βεβαιώσεις, εγκρίσεις και γνωμοδοτήσεις αρχών και υπηρεσιών.
- Επιστημονικά κείμενα επεξεργασίας στοιχείων όπως λογισμικά πρότυπα υπολογισμού θορύβου, αέριας ρύπανσης κλπ.

14. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

Για τις ΠΠΕ οι εγκρίσεις – βεβαιώσεις – γνωμοδοτήσεις που τις συνοδεύουν είναι :

- Βεβαίωση αρμόδιας Υπηρεσίας Πολεοδομίας για τους ισχύοντες όρους δόμησης.
 - Γνωμοδοτήσεις από αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟ (Προϊστορικών και Κλασικών,, Βυζαντινών και Νεότερων, καθώς και κατά περίπτωση Ενάλιων Εφορειών), από την αρμόδια Δασική Υπηρεσία, από την αρμόδια Νομαρχιακή Επιτροπή Χωροταξίας και Περιβάλλοντος (ΝΕΧΩΠ).
 - Απόφαση του Νομάρχη με χαρακτηρισμό των νερών του αποδέκτη και καθορισμό των όρων διάθεσης των υγρών αποβλήτων εφόσον διατίθενται υγρά απόβλητα σε αποδέκτες.
 - Άδεια χρήσης νερού από το φορέα διαχείρισης του νερού.
 - Βεβαίωση υδροδότησης του αρμόδιου ΟΤΑ για τις απαιτούμενες ποσότητες νερού, αν η υδροδότηση γίνεται από το υφιστάμενο δίκτυο.
 - Γνωμοδότηση από τυχόν άλλη Υπηρεσία, κατά την κρίση του φορέα ή του κυρίου του έργου ή της δραστηριότητας ή που τυχόν απορρέει από την κείμενη νομοθεσία.
- Οι ΜΠΕ πρέπει να συνοδεύονται και αυτές από εγκρίσεις- βεβαιώσεις- γνωμοδοτήσεις, όπως :
- Γνωμοδότηση της Διοίκησης επί της ΠΠΕ, η οποία πρέπει να συνοδεύεται από χάρτη στον οποίο παρουσιάζονται η επιλεγείσα λύση καθώς και οι λοιπές εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν.

Σε περίπτωση που το έργο ή η δραστηριότητα επηρεάζει τόπους αρχαιολογικού, πολιτιστικού ή ιστορικού ενδιαφέροντος, δασικές εκτάσεις ή γη υψηλής παραγωγικότητας, σύμφωνα με τη γνωμοδότηση των αρμόδιων Υπηρεσιών που υποβλήθηκε κατά τη φάση αξιολόγησης της ΠΠΕ, τότε απαιτείται εκ νέου γνωμοδότηση από τις ίδιες αντιστοίχως αρμόδιες Υπηρεσίες (ΥΠΠΟ, Δασική, ΝΕΧΩΠ) στην οποία θα αναφέρονται οι προϋποθέσεις για την κατασκευή και λειτουργία του έργου ή της δραστηριότητας.

- Έγκριση μελέτης επεξεργασίας και διάθεσης υγρών αποβλήτων (Υγειονομική Υπηρεσία Νομαρχίας).
- Βεβαίωση – έγκριση του αρμόδιου ΟΤΑ για τις θέσεις διάθεσης στερεών αποβλήτων, αν απαιτείται.
- Γνωμοδότηση από τυχόν άλλη Υπηρεσία, κατά την κρίση του φορέα ή του κυρίου του έργου ή της δραστηριότητας ή που τυχόν απορρέει από την κείμενη νομοθεσία.
- Επίσης επισυνάπτονται τα δικαιολογητικά που υποβλήθηκαν μαζί με την ΠΠΕ κατά τη φάση της αξιολόγησης.

15. ΈΝΤΥΠΟ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΕΔΠΠ)

Στις ΠΠΕ και ΜΠΕ πρέπει να προσαρτώνται, συμπληρωμένα από τον μελετητή τα κατά περίπτωση ειδικά έντυπα, προκειμένου αυτά να αποτελέσουν τα δελτία εισαγωγής πληροφοριών στο υπό ανάπτυξη Εθνικό Δίκτυο Πληροφορικής Περιβάλλοντος. Τα έντυπα αυτά ο μελετητής τα εξασφαλίζει από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Προδιαγραφές για Περιβαλλοντική Δήλωση

1. Εισαγωγή

Στην εισαγωγή αναφέρονται τα γενικά στοιχεία του έργου ή της δραστηριότητας (αντικείμενο, κύριος του έργου, υπεύθυνος του έργου, στοιχεία μελετητή).

2. Περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας

Αναφέρεται ο τόπος που θα πραγματοποιηθεί το έργο ή η δραστηριότητα. Αναφέρονται επίσης στοιχεία για το έργο, στατιστική ταξινόμηση, χαρακτηριστικά μεγέθη (δυναμικό παραγωγής, ετήσιες ποσότητες πρώτων υλών και ενέργειας απασχολούμενο προσωπικό κλπ.).

3. Στόχος – Αναγκαιότητα – Οικονομικά στοιχεία

Περιγράφεται η σκοπιμότητα του υπό εξέταση έργου ή δραστηριότητας και αναφέρεται το κόστος υλοποίησης.

4. Εναλλακτικές λύσεις

Παρουσιάζονται συνοπτικά οι εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν και τεκμηριώνονται οι λόγοι που οδήγησαν στην λύση που επιλέχθηκε. Για κάθε εναλλακτική λύση περιγράφεται συνοπτικά η θέση που εξετάστηκε και παρουσιάζονται ενδεικτικά σχέδια. Οι εναλλακτικές

λύσεις θα πρέπει να διαφέρουν ως προς το μέγεθος, τα τεχνικά χαρακτηριστικά και τα μέτρα ελέγχου και οχλήσεων.

5. Υφιστάμενη κατάσταση περιβάλλοντος

Περιγράφεται συνοπτικά οι συνθήκες που διαμορφώνουν το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Για εκτάσεις που διέπονται από ιδιαίτερο καθεστώς προστασίας γίνεται ειδική αναφορά.

6. Εκτίμηση επιπτώσεων στο περιβάλλον

Απαιτείται η συνοπτική περιγραφή των σημαντικότερων οικολογικών, χωροταξικών, κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων που εκτιμάται ότι θα προκληθούν από την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας.

7. Προτάσεις για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Απαιτείται η περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων που αναμένονται από το υπό εξέταση έργο ή δραστηριότητα και οδηγούν στην προστασία του περιβάλλοντος (μέτρα αντιθρομβικής προστασίας, υγρών αποβλήτων, στερεών αποβλήτων κλπ.).

8. Χάρτες - Σχέδια

Οι απολύτως απαραίτητοι χάρτες που θα πρέπει να συνοδεύουν τις περιβαλλοντικές Δηλώσεις είναι :

- Χάρτης προσανατολισμού
- χάρτης χρήσεων και κάλυψης γης
- Γενική διάταξη έργου
- Βασικές τομές οι οποίες απεικονίζουν τα τεχνικά χαρακτηριστικά του υπό εξέταση έργου.

Οι κλίμακες των χαρτών προσαρμόζονται στο είδος και το μέγεθος του έργου ή της δραστηριότητας.

9. Φωτογραφίες

Οι περιβαλλοντικές δηλώσεις συνοδεύονται από φωτογραφίες αντιπροσωπευτικές όπου απεικονίζεται η περιοχή του υπό εξέταση έργου.

10. Βιβλιογραφία – Πηγές

Αναφέρονται οι πηγές και η βιβλιογραφία που χρησιμοποιείται.

11. Έντυπο καταχώρησης βασικών πληροφοριών για το Εθνικό Δίκτυο Πληροφορικής Περιβάλλοντος (ΕΔΠΠ)

Το δελτίο χορηγείται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες και συμπληρώνεται από τον Μελετητή.

V. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ & ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΟΛΙΤΩΝ

Ο τρόπος ενημέρωσης και συμμετοχής του κοινού στην διαδικασία ΕΠΟ γίνεται βάσει της ΚΥΑ Η.Π. 37111/2021/03 (ΦΕΚ 1391/Β/03). Σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 3 της εν λόγω ΚΥΑ το Νομαρχιακό Συμβούλιο μέσα σε πέντε ημέρες από την κοινοποίηση σε αυτό της ΠΠΕΑ προβαίνει στην δημοσιοποίηση της στον τοπικό τύπο. Τα άρθρα 4 και 5 καθορίζουν της διαδικασία δημοσιοποίηση της ΜΠΕ και της συμμετοχής του κοινού.

VI. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ

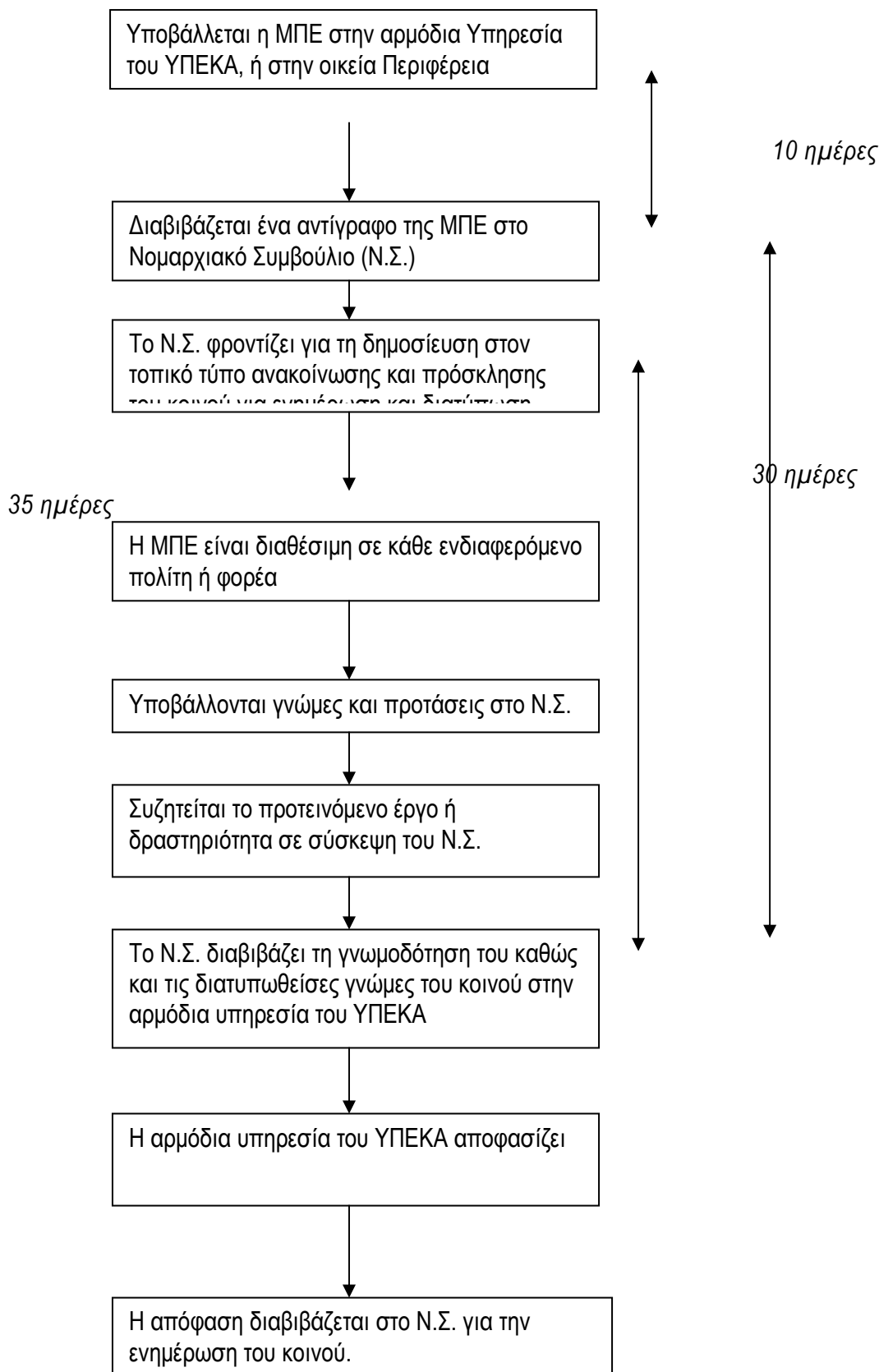
Σύμφωνα με το Άρθρο 6 του Νόμου 1650/86. «περί προστασίας του περιβάλλοντος», όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 3010/2002 (ΦΕΚ 91/Α/2002:

«1. Ο έλεγχος για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων ανήκει στα όργανα της υπηρεσίας που είναι αρμόδια, κατά τις οικείες διατάξεις, να εγκρίνουν την ίδρυση, λειτουργία ή πραγματοποίηση έργου ή δραστηριότητας. Όπου, κατά την κείμενη νομοθεσία, ο έλεγχος για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων γίνεται από διανομαρχιακές ή περιφερειακές υπηρεσίες, ανεξάρτητα από το αν έχουν ή όχι και την αρμοδιότητα για την έγκριση της ίδρυσης, λειτουργίας ή πραγματοποίησης του αντίστοιχου έργου ή δραστηριότητας, οι υπηρεσίες αυτές διατηρούν την παραπάνω αρμοδιότητα ελέγχου».

Σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος Α1, του νόμου 2947/2001 {ΦΕΚ Α'228 "θέματα Ολυμπιακής Φιλοξενίας, Έργων Ολυμπιακής Υποδομής και άλλες διατάξεις" συστάθηκε η Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος και υπάγεται απευθείας στον Υπουργό ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. Τα θέματα οργάνωσης διάρθρωσης και στελέχωσης της εν λόγω Υπηρεσίας καθορίζονται στο Π.Δ. 165/2003 (ΦΕΚ 137/Α). Η Ε.Υ.Ε.Π. έχει ως αρμοδιότητα τον έλεγχο της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και ειδικότερα της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων, που εγκρίνονται για έργα και δραστηριότητες του δημόσιου, ευρύτερου δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και που αφορούν σε δημόσια ή άλλα έργα, κατασκευή και λειτουργία χώρων υγειονομικής ταφής απορριμμάτων (ΧΥΤΑ), Λειτουργία τουριστικών εγκαταστάσεων, βιομηχανιών, εξορυκτικών δραστηριοτήτων, κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, υδατοκαλλιεργειών και άλλων δραστηριοτήτων, ενώ έχει επίσης αρμοδιότητα σε θέματα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος από αυθαίρετες κατασκευές και καταπατήσεις δημόσιων εκτάσεων, οπουδήποτε και ιδιαίτερα σε προστατευόμενες περιβαλλοντικά περιοχές (δάση, ρέματα, αιγιαλός, -παράλια) σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 2242/1994 (ΦΕΚ 162 Α), που προκαλούν ή μπορούν να προκαλέσουν περιβαλλοντική ζημιά στο νερό, το έδαφος και στον αέρα.

Σε επίπεδο περιφέρειας, οι αντίστοιχες Δ/σεις ΠΕΧΩ δεν διενεργούν συνήθως ελέγχους και επιθεωρήσεις. Σε επίπεδο Νομαρχιών υπάρχουν οι αντίστοιχες Δ/σεις Περιβάλλοντος (ή Τμήματα Περιβάλλοντος) που έχουν στην αρμοδιότητα τους τη διενέργεια ελέγχων και επιθεωρήσεων, σύμφωνα με το Ν. 1650/86. Οι προαναφερόμενες Δ/σεις των Νομαρχιών λαμβάνουν επίσης μέρος με γνωμοδοτήσεις, και κατά την διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης από τις Κεντρικές και Περιφερειακές Υπηρεσίες.

VII. ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΠΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Δημόσια συμμετοχή στη διαδικασία ΜΠΕ στην Ελλάδα (ΚΥΑ Η.Π. 37111/2021/03)

VIII. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Γενικότερα, αν θέλαμε να αξιολογήσουμε, το υφιστάμενο πλαίσιο, αλλά και την υφιστάμενη πρακτική και λαμβάνοντας υπόψη την μέχρι σήμερα εμπειρία από την εφαρμογή του θεσμού των ΜΠΕ στην περιβαλλοντική αδειοδότηση θα μπορούσαμε να εντοπίσουμε τα ακόλουθα βασικά προβλήματα:

- **Ανεπάρκεια προδιαγραφών εκπόνησης και έγκρισης ΜΠΕ.**

Υπάρχει έλλειψη προδιαγραφών για τη δομή-περιεχόμενο των ΠΠΕ και ΜΠΕ στις περισσότερες κατηγορίες έργων, καθώς και των κριτηρίων βάσει των οποίων αποφασίζεται από την Διοίκηση η περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων αυτών (Οδηγοί Αξιολόγησης).

- **Ανομοιογένεια έκτασης, ακρίβειας και πληρότητας των μελετών.** Υπάρχει έλλειψη συγκεκριμένων προδιαγραφών για τα στοιχεία, έγγραφα, δικαιολογητικά, χάρτες-σχέδια που πρέπει να περιέχονται στις μελέτες ώστε η Διοίκηση να προβεί στην «περιβαλλοντική αδειοδότηση» βάσει συγκεκριμένης διαδικασίας και εντός από τη νομοθεσία προθεσμιών (έχουν εκδοθεί ήδη προδιαγραφές για έργα ΑΠΕ και κεραίες σταθμών στην ξηρά).

- **Αδυναμία εκτίμησης έμμεσων και συνεργιστικών επιπτώσεων.** Δεν υπάρχει γνώση (κυρίως λόγω έλλειψης στοιχείων σε πανελλήνια κλίμακα και εύκολα επεξεργάσιμη μορφή, εμπειρίας, προδιαγραφών) των έμμεσων επιπτώσεων ενός έργου, καθώς και μεσομακροπρόθεσμων. Δεν υπάρχει γνώση της συνέργειας των επιπτώσεων και της συσσωρευτικότητας στο περιβάλλον.

- **Ασάφεια κοινωνικών, οικονομικών και πολιτιστικών επιπτώσεων.** Οι επιπτώσεις αυτές, στην πλειοψηφία τους, είναι έμμεσες και μακροπρόθεσμες, θα έπρεπε να εξετάζονται προσεκτικά θέματα που άπτονται της πραγματοποίησης των επενδύσεων σε σχέση με κοινωνικούς, αναπτυξιακούς και άλλους παράγοντες που μπορούν σε περιπτώσεις να επιφέρουν την μεγάλη καθυστέρηση ή/και ματαίωση ενός έργου. Πρέπει να εξετάζεται επίσης η «αλλαγή χαρακτήρα» μιας περιοχής η οποία μπορεί να συνεπάγεται αλυσιδωτές επιπτώσεις τόσο στο κοινωνικό, όσο και οικονομικό ή/και φυσικό περιβάλλον.

- **Εμπλοκή πολλών φορέων -γνωμοδότησης** (ετερόκλητων πολλές φορές) χωρίς σαφές πλαίσιο αρμοδιότητας ή γνωμοδότησης.

- **Καθυστέρηση στις διαδικασίες.** Εντοπίζεται πρόβλημα στην έγκριση των μελετών που οφείλεται σε πλειάδα παραγόντων (πχ. ασαφείς διαδικασίες, εμπλοκή πολλών φορέων γνωμοδότησης, πληρότητα φακέλων, έλλειψη δικαιολογητικών, ανεπάρκεια προδιαγραφών, έλλειψη αξιολογητών και κριτηρίων αξιολόγησης). Οι καθυστερήσεις αυτές οδηγούν στην «αντιπαραγωγική κυκλοφορία των φακέλων των ΜΠΕ μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών και την αλλαγή των πραγματικών συνθηκών του έργου (πχ. τρόπος κατασκευής, τεχνολογία, περιβάλλον)

- **Ελλιπής έλεγχος τήρησης των περιβαλλοντικών όρων.** Εμφανίζεται σημαντικό πρόβλημα στην παρακολούθηση τήρησης των περιβαλλοντικών όρων τόσο κατά τη διάρκεια κατασκευής όσο και λειτουργίας του έργου πόσο μάλλον κατά την διάρκεια οριστικής παύσης της δραστηριότητας. Το κενό αυτό προσπαθεί να καλύψει το Ειδικό Σώμα Ελεγκτών Περιβάλλοντος που είναι αρμόδιο στην τήρηση των περιβαλλοντικών όρων σε εθνικό επίπεδο.

- **Περιορισμοί στον χρόνο εκπόνησης και των προϋπολογισμό των μελετών.** Ο διαθέσιμος χρόνος/αμοιβή για την εκπόνηση των ΜΠΕ και της διενέργειας υποστηρικτικών-βασικών μελετών πολλές φορές είναι σε τέτοιο βαθμό περιορισμένος που οδηγεί και στην εξορισμού υποβάθμιση της ποιότητας τους.

Τα τελευταία χρόνια ο θεσμός φαίνεται ότι γίνεται περισσότερο ουσιαστικός τόσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με την συμβολή και της Οδηγίας 97/11/ΕΟΚ, όσο και σε εθνικό με μια σειρά εξελίξεων όπως:

- α) η αναθεώρηση-συμπλήρωση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας,
- β) η στελέχωση των υπηρεσιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης με εξειδικευμένο προσωπικό και η συσσώρευση εμπειρίας σε ότι αφορά στο θεσμό,
- γ) η λειτουργία της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος,
- δ) η θέσπιση περιβαλλοντικού μελετητικού πτυχίου (κατηγορία 27)

ΙΧ. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

Για έργα και δραστηριότητες μεγάλης κλίμακας απαιτούνται στις προδιαγραφές εκπόνησης των ΠΠΕ ειδικές μελέτες οι οποίες είναι απαραίτητες στην συνέχεια στις ΜΠΕ. Ως τέτοιες θα μπορούσαν να είναι :

- Μελέτη – Έρευνα κοινωνικής αποδοχής των μεγάλων έργων ή δραστηριοτήτων.
- Μελέτες ατμοσφαιρικών και μετεωρολογικών δεδομένων.
- Μελέτες συστηματικής καταγραφής προστατευομένων ειδών χλωρίδας και πανίδας, σε περίπτωση που η περιοχή μελέτης χαρακτηρίζεται ως ιδιαίτερα σημαντική (Natura, Εθνικός Δρυμός κλπ.).

- Μελέτες επιπέδων θορύβων για έργα και δραστηριότητες σε αστικά κέντρα.

Οι βασικές μελέτες θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί στο χρονικό διάστημα μέχρι την υποβολή της ΜΠΕ στην αρμόδια Υπηρεσία όπου θα επισυνάπτονται σ' αυτήν σε παράρτημα ως απαραίτητο υλικό τεκμηρίωσης.

Χ. ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

Οι Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες αφορούν στην διαχείριση περιοχών σε καθεστώς προστασίας περιβάλλοντος και στον εντοπισμό και την αντιμετώπιση της ρύπανσης ή την αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

Το περιεχόμενο των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών περιλαμβάνει τα εξής :

1. Περιγραφή των οικοσυστημάτων ή των στοιχείων από τα οποία αποτελείται το προστατευτικό αντικείμενο, όπως φυσικό οικοσύστημα, ανθρωπογενές οικοσύστημα, μεικτό οικοσύστημα, συστάδα χλωρίδας κλπ.

2. Περιγραφή και ανάλυση της περιοχής μελέτης και της ευρύτερης ζώνης. Ειδικότερα για τα φυσικά ή ανθρωπογενή οικοσυστήματα εξετάζονται :

- ☐ Τοπογραφία και έκταση.

- ☐ Κλιματικές συνθήκες, μετεωρολογικά δεδομένα.

- ☐ Γεωμορφολογία, γεωλογικά στοιχεία, στοιχεία εδάφους.

- ☐ Υδρολογικά στοιχεία, ποιότητα νερών.

- ☐ Στοιχεία ποιότητας ατμόσφαιρας.

- ☐ Παρουσίαση χλωρίδας, πανίδας και φυτολάυσης με αναφορά σε βιοκοινωνίες, θώκους, σπάνια προστατευόμενα και εκλειπόντα είδη, τροφικές αλυσίδες, δείκτη ποικιλότητας κλπ.

- ☐ Κοινωνικά, οικονομικά και πληθυσμιακά στοιχεία.

- ☐ Έργα υποδομής, έκταση και ένταση δραστηριοτήτων στον πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή τομέα.

- ☐ Περιγραφή κατάστασης οικοσυστήματος.

3. Συνολική εκτίμηση της περιοχής ή του αντικειμένου μελέτης και σύνθεση των στοιχείων :

- ☐ Συμπεράσματα για την υφιστάμενη περιβαλλοντική κατάσταση.

- ☐ Αλληλεπιδράσεις προστατευόμενης περιοχής με την ευρύτερη περιοχή.

- ☐ Φυσικές και αναπτυξιακές δυνατότητες της περιοχής.

Περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση και οριοθέτηση του προστατευτέου αντικειμένου η οποία συνίσταται στα εξής :

- Αξιολόγηση και τεκμηρίωση της σημασίας του προστατευτέου αντικειμένου καθώς και της ανάγκης λήψης μέτρων προστασίας του.

- Ακριβής καθορισμός της έκτασης και των ορίων της περιοχής προστασίας και διατύπωση των όρων, περιορισμών και απαγορεύσεων που πρέπει να ισχύουν μέσα σ' αυτές.

- Απεικόνιση των προαναφερομένων ορίων σε χάρτης ανάλογης και κατάλληλης κλίμακας.

Τέλος περιλαμβάνει και προτάσεις διαχείρισης, οι οποίες συνίστανται στα εξής:

1. Διατύπωση συγκεκριμένων προτάσεων διαχείρισης με στόχο την προστασία και ενδεχόμενα την αξιοποίηση του προστατευόμενου αντικειμένου και εκτίμηση του

άμεσου και έμμεσου οικονομικού κόστους εφαρμογής των προτάσεων.

2. Ενδεχόμενες εναλλακτικές προτάσεις διαχείρισης και ανάπτυξης.

3. Διοικητικές, θεσμικές και χρηματοδοτικές δυνατότητες για την υλοποίηση των διαχειριστικών προτάσεων.

XI. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ

Η προστασία του περιβάλλοντος είναι η συνισταμένη των δράσεων όλων των αρμόδιων κεντρικών, περιφερειακών και νομαρχιακών υπηρεσιών.

• Σε επίπεδο χώρας στην 3^η βαθμίδα διοικητικής οργάνωσης, έχουν δημιουργηθεί και λειτουργούν στις 13 περιφέρειες, οι αντίστοιχες Διευθύνσεις Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΠΕ.ΧΩ).

Οι διευθύνσεις ΠΕ.ΧΩ συγκροτούνται από δύο τμήματα σύμφωνα με το Ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107/Α/30-5-1997):

α) Το τμήμα Περιβαλλοντικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού και

β) Το τμήμα Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Εφαρμογών.

Οι Διευθύνσεις ΠΕ.ΧΩ έχουν ως βασική αρμοδιότητα την έγκριση μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την έκδοση αποφάσεων περιβαλλοντικών όρων. Συνήθως δεν διενεργούν ελέγχους και επιθεωρήσεις.

• Στη 2^η διοικητική οργάνωση υπάρχουν αρμόδιες υπηρεσίες ελέγχου, που λειτουργούν στις 54 Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις. Είναι οι αντίστοιχες Διευθύνσεις Περιβάλλοντος (ή Τμήμα Περιβάλλοντος) που έχουν στην αρμοδιότητα τους τη διενέργεια περιβαλλοντικών ελέγχων και επιθεωρήσεων, σύμφωνα με το Ν. 1650/86. Οι προναφερόμενες Διευθύνσεις των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων λαμβάνουν επίσης μέρος με γνωμοδοτήσεις και κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης από τις Κεντρικές και Περιφερειακές Υπηρεσίες.

Με το Ν.2947/2001 (ΦΕΚ 228 Α/9-10-2001) συνιστάται η Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Η διαδικασία επιθεωρήσεων που ακολουθείται από τους επιθεωρητές περιβάλλοντος σε κάθε έλεγχο είναι :

- συντάσσεται από το κλιμάκιο επιθεωρητών έκθεση αυτοψίας και στην συνέχεια, εφόσον διαπιστωθεί παράβαση, συντάσσεται έκθεση ελέγχου, με αναλυτική περιγραφή των ευρημάτων και προσδιορισμό των παραβάσεων, που επιδίδεται στον παραβάτη, ο οποίος ταυτόχρονα καλείται σε απολογία (συνήθως με κατάθεση απολογητικού υπομνήματος). Για την απολογία αυτή τάσσεται προθεσμία που δεν μπορεί να είναι μικρότερη από πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την επίδοση της πρόσκλησης.

- Ύστερα από την υποβολή της απολογίας ή την άπραχτη πάροδο που τέθηκε για την υποβολή της, συντάσσεται αιτιολογημένη πράξη βεβαίωσης ή μη της παράβασης, αντίγραφο της οποίας αποστέλλεται στην αρχή που χορήγησε στον παραβάτη την άδεια κατασκευής ή λειτουργίας του έργου ή έναρξης της δραστηριότητας ή, κατά περίπτωση την ανανέωση αυτών. Αντίγραφο της ίδιας πράξης διαβιβάζεται επίσης στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών για τυχόν αξιόποινες πράξεις.

- Σε περίπτωση που διαπιστώνεται ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή άλλη παράβαση από τις προβλεπόμενες από το άρθρο 30 του Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160 Α'), όπως εκάστοτε ισχύει, η ΕΥΕΠ ανάλογα με την σοβαρότητα της παράβασης, εισηγείται την επιβολή προστίμου ως εξής :

Στον οικείο Νομάρχη, εφόσον το πρόστιμο ανέρχεται σε 58.694,06 €.

Στον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, εφόσον το πρόστιμο κυμαίνεται από 58.694,06 € - 146.735,14 €.

Στον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ εφόσον το πρόστιμο υπερβαίνει τα 146.735,14 €.

Η ποιότητα της περιβαλλοντικής αδειοδότησης εξαρτάται σημαντικά από την ποιότητα της ΜΠΕ. Μια καλή ΜΠΕ οδηγεί τις αρμόδιες Υπηρεσίες σε επιβολή καλών και λεπτομερών περιβαλλοντικών όρων με αποτέλεσμα και ο έλεγχος να είναι ακριβής, δίκαιος και

αποτελεσματικός. Σε μια κακή ΜΠΕ θα επιβληθούν γενικοί και αόριστοι περιβαλλοντικοί όροι οι οποίοι με τη σειρά τους θα οδηγήσουν σε ελλιπή και αναποτελεσματικό έλεγχο.

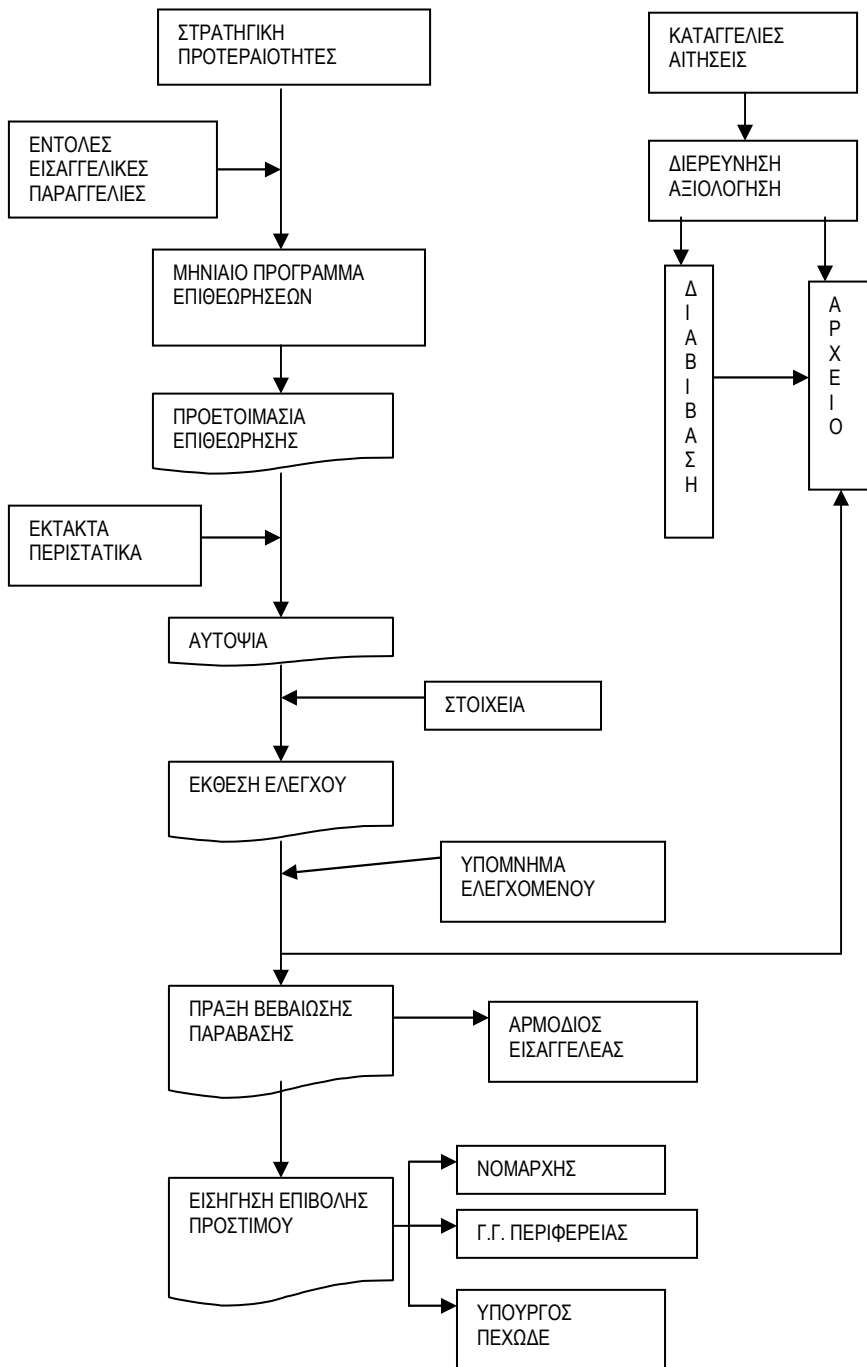
Συμπερασματικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι περιβαλλοντικοί όροι θα πρέπει να είναι :

- αυστηρά καθορισμένοι
- εστιασμένοι
- καθαρά διατυπωμένοι (να μην επιδέχονται άλλη ερμηνεία)
- λιτοί και σαφείς
- ελέγξιμοι (και όπου είναι δυνατόν μετρήσιμοι).

Από στοιχεία της ΕΥΕΠ προκύπτει ότι σε σύνολο 306 υποθέσεων οι οποίες έχουν ολοκληρωθεί, έχουν βεβαιωθεί περίπου 900 παραβάσεις, δηλαδή κατά μέσο όρο 3 παραβάσεις ανά υπόθεση. Το είδος των βεβαιωθεισών παραβάσεων αφορούν κυρίως σε :

- έλλειψη περιβαλλοντικής αδειοδότησης
- έλλειψη συστημάτων παρακολούθησης εκπομπών ρύπων (monitoring)
- έλλειψη αδειοδοτήσεων (υγρά – στερεά απόβλητα)
- μη τήρηση περιβαλλοντικών όρων
- έλλειψη συστημάτων αντιρρύπανσης
- μη σωστή λειτουργία αντιρρύπανσης
- αυθαίρετες παρεμβάσεις.

Διάγραμμα ροής εργασιών ΕΥΕΠ

ΜΕΛΕΤΗ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ
ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕ ΕΛΑΙΟΔΕΞΑΜΕΝΕΣ-
ΤΥΠΟΠΟΙΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ

ΦΟΡΕΑΣ : "XXXXXXXXXX

ΘΕΣΗ : ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟ ΜΟΙΡΩΝ – ΤΥΜΠΑΚΙΟΥ Δ.Δ.
ΒΩΡΩΝ ΔΗΜΟΥ ΤΥΜΠΑΚΙΟΥ

ΧΡΟΝΟΛ. : ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2005

Τ Ε Χ Ν Ι Κ Ο Υ Π Ο Μ Ν Η Μ Α

Η σύνταξη της μελέτης έγινε σύμφωνα με τα παρακάτω Προεδρικά Διατάγματα και Υπ. Αποφάσεις :

- 1) Π.Δ. 1180/81 (ΦΕΚ 293 Α' 6-10-81) «Περί ρυθμίσεως θεμάτων αναγομένων εις την ίδρυση και λειτουργία βιομηχανιών, βιοτεχνιών, πάσης φύσεως μηχανολογικών εγκαταστάσεων και αποθηκών και της εκ τούτων διασφαλίσεως περιβάλλοντος εν γένει.
- 2) Τις διατάξεις του Ν. 3200/55 «Περί διοικητικής αποκέντρωσης»
- 3) Τις διατάξεις του Ν.1650/86 (ΦΕΚ 160Α/16-10-86), όπως τροποποιήθηκε από τον Ν.3010/02 (ΦΕΚ 91/Α/25-4-02)
- 4) Η.Π. 11014/703/Φ104 (ΦΕΚ 332/Β/20-3-03)
- 5) Η.Π. 15393/2332 (ΦΕΚ 1022/Β/5-8-02)
- 6) Η απόφαση Ε1β/221/65 «Περί διαθέσεως λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων (ΦΕΚ 138 Β/24-2-65)

ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.1650/86, όπως τροποποιήθηκε από τον Ν.3010/02 (ΦΕΚ 91/Α/25-4-02), την Η.Π. 11014/703 και την Η.Π. 15393/2332 η υπό μελέτη δραστηριότητα {Ελαιοτριβεία (Κωδ. ΕΣΥΕ 154.1) 10-50 tn/ημέρα σε πρώτη ύλη, Παραγωγή εξευγενισμένων ελαίων και λιπών (Κωδ. ΕΣΥΕ 154.3) 5-20 tn/ημέρα σε πρώτη ύλη} κατατάσσεται στην Β3 κατηγορία.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΣΚΟΠΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Το ελαιουργείο ιδιοκτησίας «XXXXXXXXXX» είναι μια υφιστάμενη μονάδα, η οποία λειτουργεί νομίμως σε κτιριακές εγκαταστάσεις συνολικής κάλυψης 443,00 m² επί της επαρχιακής οδού Μοιρών-Τυμπακίου, Δ.Δ. Βώρων Δήμου Τυμπακίου. Η μονάδα έχει εφοδιαστεί με την υπ. Αρ. 284/20-4-01 Άδεια Λειτουργίας Αορίστου Χρόνου.

Σήμερα, ο φορέας προτίθεται να προχωρήσει στην επέκταση των μηχανημάτων του ελαιουργείου και στην εγκατάσταση μιας νέας γραμμής τυποποίησης καθώς και στην προσθήκη νέων ελαιοδεξαμενών.

Συγκεκριμένα, στα μηχανήματα του ελαιουργείου θα προστεθούν ένα Αναβατόριο ελαιοκάρπου (ταινία) μετά κοφινίδας υποδοχής ελαίων, ένα Αποφυλλωτήριο ελαιοκάρπου με προαποφύλλωση και ένας Θερμαντικός λέβητας μετά πυρηνοκαυστήρα. Η ισχύς των νέων μηχανημάτων του ελαιουργείου θα είναι 9,25 HP. Η δυναμικότητα του ελαιουργείου δεν θα αλλάξει καθώς το Φυγοκεντρικό μηχάνημα, μάρκας Westfalia, type RCC458 δυναμικότητας 3.500 Kg ελαιοκάρπου την ώρα ή 28,0 tn το δωρο, θα παραμείνει.

Η γραμμή τυποποίησης θα εκσυγχρονιστεί πλήρως με την εγκατάσταση μίας νέας δυναμικότητας 1600 φιαλών του 1,0 lt την ώρα ή 12,8 tn το δωρο. Η ισχύς των νέων μηχανημάτων τυποποίησης είναι 14,20 HP.

Επίσης, θα τοποθετηθούν 7 νέες δεξαμενές ελαιολάδου συνολικής αποθηκευτικής ικανότητας 195 tn.

Συνεπώς, μετά τον εκσυγχρονισμό, η συνολική ισχύς της μονάδας θα είναι 176,95 HP ή 130,11 KW, η δυναμικότητα του ελαιουργείου παραμένει 3.500 Kg ελαιοκάρπου την ώρα ή 28,0 tn το 8ωρο, η δυναμικότητα του τυποποιητηρίου θα είναι 12,8 tn το 8ωρο και η συνολικής χωρητικότητα των ελαιοδεξαμενών θα είναι 335 m³.

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

A1. Ονομασία και είδος του έργου

- Επωνυμία : “ **XXXXXXXXX** ”
- Είδος επιχείρησης : **Ελαιουργείο μετά Ελαιοδεξαμενών-Τυποποιητήριο Ελαιολάδου**
- Μέγεθος εγκατάστασης : η προβλεπόμενη μέση δυναμικότητα της μονάδας είναι **28,0 tn/ημέρα σε ελαιοκάρπο, 12,8 τόνους ανά ημέρα σε τυποποιημένο ελαιόλαδο και η αποθηκευτική της ικανότητα θα είναι 335 m³.**
- Έκταση οικοπέδου: **2.889,5 m²**
- Έδρα εγκατάστασης : **Επαρχιακή οδός Μοιρών-Τυμπακίου, Δ.Δ. Βώρων Δήμου Τυμπακίου**
- Τηλέφωνο γραφείων : **28920 - 000000**

A2. Συνοπτική περιγραφή του έργου

Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω η μονάδα ασχολείται τόσο με την έκθλιψη ελαιοκάρπου (ελαιοτριβείο) όσο και με την τυποποίηση του παραγόμενου ελαιολάδου σε φιάλες και δοχεία διαφόρων μεγεθών. Οι δύο δραστηριότητες διενεργούνται σε διαφορετικές χρονικές περιόδους. Συγκεκριμένα το ελαιουργείο λειτουργεί από τον Νοέμβριο έως και τον Φεβρουάριο ενώ το τυποποιητήριο λειτουργεί όλη την υπόλοιπη περίοδο, εφόσον βεβαίως υπάρχει λάδι για τυποποίηση. Για τον σκοπό αυτό θα εγκατασταθούν και οι νέες δεξαμενές για προσωρινή αποθήκευση του προς τυποποίηση ελαιολάδου.

Το απασχολούμενο προσωπικό προβλέπεται να ανέρχεται στα 3-6 άτομα.

A3. Περιοχή του έργου

A3.1 Τοποθεσία

Η υπό μελέτη δραστηριότητα βρίσκεται στην επαρχιακή οδό Μοιρών-Τυμπακίου, Δ.Δ. Βώρων Δήμου Τυμπακίου Ν. Ηρακλείου εντός του Αναδασμού Τυμπακίου (εκτός οικισμού).

Οι υφιστάμενες κτιριακές εγκαταστάσεις είναι συνολικής κάλυψης και δόμησης 691,0 m² εκ των οποίων μόνο τα 443,0 m² αποτελούν ιδιοκτησία της επιχείρησης, ενώ τα υπόλοιπα 248,0 m² ανήκουν

στον ΨΨΨΨΨΨΨ. Τα κτίρια της επιχείρησης έχουν ανεγερθεί σύμφωνα με τις 1729/74 και 195/2000 οικοδομικές άδειες. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις φαίνονται αναλυτικά στο συνημμένο Διάγραμμα Κάλυψης.

Στην ευρύτερη περιοχή και σε ακτίνα μεγαλύτερη των 1000μ. από τα όρια του οικοπέδου, δεν υπάρχουν προστατευόμενες περιοχές, βιομηχανικές περιοχές, δασικές εκτάσεις κλπ.. Σε απόσταση μικρότερη των 1000 μ. βρίσκεται ο αρχαιολογικός χώρος της Φαιστού.

Υφιστάμενα έργα υποδομής είναι το δίκτυο ύδρευσης, το δίκτυο ηλεκτρισμού της ΔΕΗ και το δίκτυο του ΟΤΕ.

A3.2 Ανθρωπογενή και φυσικά οικοσυστήματα – Οικισμοί

Ο Δήμος Τυμπακίου περιλαμβάνει τους οικισμούς: Βώροι, Γρηγοριά, Καμάρες, Καμηλάρι, Κλήμα, Λαγολίο, Μαγαρικάρι, Πιτσίδα, Σίβα, Τυμπάκι, Φανερωμένη.

Η έκταση και ο πληθυσμός των Δ.Δ. του Δήμου φαίνονται στον παρακάτω πίνακα 1:

Οικισμός	Έκταση	Πληθυσμός (απογραφή 1991)
Βώροι	10978	742
Γρηγοριά	5902	394
Καμάρες	23984	491
Καμηλάρι	10128	575
Κλήμα	12947	366
Λαγόλιο	5377	161
Μαγαρικάρι	18507	744
Πιτσίδα	22583	812
Σίβα	10953	439
Τυμπάκι	27610	5605
Φανερωμένη	8153	837

Πίνακας 1.

Το Τυμπάκι απέχει 65,3 χλμ από την πόλη του Ηρακλείου και βρίσκεται σε υψόμετρο 30μ.

A3.3 Οικονομικά χαρακτηριστικά

Η περιοχή του Δήμου Τυμπακίου αναπτύσσεται τα τελευταία χρόνια με μεγάλους ρυθμούς. Η περιοχή έχει σημαντικές δραστηριότητες, όπως καλλιέργειες οπωροκηπευτικών και τουριστικές δραστηριότητες. Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός φαίνεται στον Πίνακα 2:

Οικισμός	Σύνολο				
	Οικονομικά Ενεργοί	Απασχολούμενοι	Άνεργοι	Άνεργοι νέοι	Μη ενεργοί
Βώροι	318	292	26	20	337
Γρηγοριά	165	161	4	4	185
Καμάρες	201	187	14	12	218
Καμηλάρι	237	225	12	9	270
Κλήμα	173	170	3	2	147
Λαγόλιο	49	49	0	0	85
Μαγαρικόρι	324	309	15	12	325
Πισίδια	270	266	4	4	440
Σίβα	165	150	15	5	218
Τυμπάκι	2703	2608	95	72	2086
Φανερωμένη	298	284	14	11	414

Πίνακας 2.

Η καλλιέργεια κηπευτικών σε θερμοκήπια, είναι η κύρια απασχόληση των κατοίκων σήμερα, και έχοντας μεταβάλει την περιοχή σε μία από τις πλουσιότερες της Κρήτης. Στο γεγονός αυτό οφείλεται και η αύξηση του πληθυσμού τα τελευταία χρόνια, σε αντίθεση με τα υπόλοιπα χωριά, τα οποία ερημώνονται με την πάροδο του χρόνου.

A3.4 Έργα Υποδομής ΖΟΕ, ΒΙΠΕ, ΓΠΣ, Χρήσεις γης (δρυμοί, γεωργικές ζώνες, δασικές εκτάσεις)

Βασικές Υποδομές

Αποχέτευση. Δεν υπάρχει βιολογικός καθαρισμός που να συλλέγονται τα λύματα της περιοχής και ως εκ τούτου η διάθεση των λυμάτων γίνεται σε απορροφητικούς βόθρους, με αποτέλεσμα την επιβάρυνση του υδροφόρου ορίζοντα της περιοχής.

Ύδρευση. Οι περισσότεροι οικισμοί του Δήμου καλύπτονται από τα δίκτυα ύδρευσής τους. Ωστόσο σε κάποιους από αυτούς η κατάσταση των δικτύων είναι κακή και χρειάζονται αντικατάσταση.

Άρδευση. Η άρδευση στην περιοχή γίνεται από το υφιστάμενο δίκτυο του Αναδασμού.

Μεταφορές. Η περιοχή εξυπηρετείται από το υπάρχον επαρχιακό οδικό δίκτυο που συνδέει το Ηράκλειο με την ευρύτερη περιοχή. Η κίνηση στον συγκεκριμένο δρόμο που βρίσκεται η μονάδα είναι μεγάλη, κυρίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Η εξυπηρέτηση της μονάδας θα γίνεται είτε από τον παράπλευρο αγροτικό δρόμο της εθνικής οδού, είτε θα κατασκευαστεί κυκλοφοριακή σύνδεση με την επαρχιακή οδό Μοιρών – Τυμπακίου, ανάλογα με τις απαιτήσεις των αρμοδίων υπηρεσιών (Έχει κατατεθεί σχετικός φάκελος στην αρμόδια υπηρεσία).

Χρήσεις γης (Δρυμοί, Γεωργικές ζώνες, Δασικές εκτάσεις)

Το Τυμπάκι διαθέτει εγκεκριμένο γενικό πολεοδομικό σχέδιο. Οι κυριότερες χρήσεις γης στην περιοχή είναι καλλιεργήσιμες εκτάσεις (θερμοκηπιακές, ελιές, οπωροκηπευτικά και αμπέλια). Η περιοχή νότια και νοτιοδυτικά του οικισμού Τυμπακίου καλύπτονται από τις εγκαταστάσεις του στρατιωτικού αεροδρομίου και από αμμώδεις εκτάσεις. Οι περιοχές δυτικά και νοτιοδυτικά έχουν ενταχθεί στο σχέδιο αναδασμού.

A3.5 Συνοπτική περιγραφή της μορφολογίας και της σύστασης του εδάφους – Συνοπτική περιγραφή της υδρογεωλογίας της περιοχής.

Η ευρύτερη περιοχή του Δήμου Τυμπακίου καλύπτεται από σχηματισμούς του τεταρτογενούς ολόκαινου, κοντά στην παραλιακή ζώνη άμμοι και συγκολλημένοι αιγιαλοί, ενώ κοντά στο Γεροπόταμο έχουμε αλλουβιακές αποθέσεις στις κοίτες ποταμών (υλικά από χαλίκια, άμμους, ιλύ και άλλα προϊόντα αποσάθρωσης). Κοντά στην εκβολή του Γεροπόταμου υπάρχουν σχηματισμοί του κατώτερου πλειόκαινου (θαλάσσιες αποθέσεις από λευκές μάργες και λευκούς μαργαϊκούς ασβεστόλιθους). Γύρω από τον οικισμό υπάρχουν σχηματισμοί τεταρτογενούς αδιαίρετου (ερυθρά κροκαλοπαγή, άμμοι και άργιλοι).

Στην περιοχή νότια και δυτικά του Γεροπόταμου βρίσκονται γεωλογικά τεκτονικά ρήγματα, τα οποία ρυθμίζουν την κυκλοφορία των υπόγειων υδάτων. Η τροφοδοσία σε υπόγεια νερά στην ευρύτερη περιοχή έχει μειωθεί σημαντικά λόγω υπεράντλησης των υφιστάμενων γεωτρήσεων. Υπάρχει επίσης πρόβλημα υπαφυαμύρνησης και ρύπανσης προς Βόρεια της λεκάνης της Μεσσαράς.

Όσον αφορά το υδατικό δυναμικό της περιοχής είναι ικανοποιητικό. Οι ανάγκες (ύδρευση και άρδευση) καλύπτονται κυρίως από γεωτρήσεις και από πηγάδια. Η περιοχή διαθέτει πολλές γεωτρήσεις (αρδευτικές και υδρευτικές). Τη θερινή περίοδο παρατηρείται μείωση στην ποσότητα του νερού, ωστόσο δεν υπάρχει σοβαρό πρόβλημα στην τροφοδοσία της περιοχής.

A3.6 Κλιματολογικά στοιχεία

Από τη μελέτη στοιχείων της ΕΜΥ ο νομός Ηρακλείου και γενικότερα η Κρήτη, ανήκει κλιματολογικά στη Μεσογειακή Ζώνη, όπου το κλίμα είναι εύκρατο, θαλάσσιο, με μικρό ετήσιο θερμομετρικό εύρος, ελάχιστη σχετική υγρασία του αέρα και εξαιρετική διαύγεια ατμόσφαιρας.

Τα υδρομετεωρολογικά στοιχεία της περιοχής μελέτης είναι από το μετεωρολογικό σταθμό του Τυμπακίου της ΕΜΥ (Γ. Πλάτος: 35⁰05', Γ. Μήκος: 24⁰45', Υψόμετρο: 10μ).

Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, οι μέσες ετήσιες των διαφόρων μεγεθών είναι οι εξής:

- Μέσο ετήσιο ύψος βροχής: 491.7mm
- Μέση ετήσια θερμοκρασία: 18.9⁰ C
- Μέση ετήσια σχετική υγρασία: 64.3%
- Μέση ετήσια ηλιοφάνεια: 250 ώρες
- Μέση ετήσια ταχύτητα ανέμου: 8.1m/sec
- Μέση ετήσια εξατμισοδιαπνοή: 933.9mm

Άνεμοι: Στην περιοχή επικρατέστεροι άνεμοι είναι κατά σειρά οι βορειοδυτικοί, οι βόρειοι και οι νότιοι. Ιδιαίτερα τους θερινούς μήνες επικρατούν σχεδόν αποκλειστικά οι βορειοδυτικοί άνεμοι και σε μικρότερο βαθμό ο βόρειοι, ενώ συγχρόνως παρατηρείται ενίσχυση των εντάσεων. Τους χειμερινούς μήνες μειώνεται η παρουσία των βορειοδυτικών ανέμων, η παρουσία των βόρειων ανέμων παραμένει περίπου σταθερή, ενώ αυξάνεται η συχνότητα των νοτίων ανέμων.

Θερμοκρασία αέρος: Η ελάχιστη παρατηρηθείς θερμοκρασία τα τελευταία τριάντα πέντε χρόνια είναι 5.0⁰ C, ενώ η μέγιστη είναι 36.8⁰ C.

A3.7 Χλωρίδα – Πανίδα

Στην ευρύτερη περιοχή του έργου κυριαρχούν τα οικοσυστήματα της πεδινής & ημιορεινής ζώνης, ενώ προς τις ορεινές περιοχές της ορεινής ζώνης.

Η πεδινή ζώνη, αρχίζει από το τέλος της αμμουδιάς μέχρι το υψόμετρο των 300μ. και περιλαμβάνει όλες τις πεδινές παραλιακές και λοφώδεις εκτάσεις. Η ημιορεινή ζώνη αρχίζει από υψόμετρο 300μ. μέχρι το υψόμετρο των 800μ., και η ορεινή ζώνη από το υψόμετρο των 800μ. μέχρι το υψόμετρο των 1800μ.

Οι καλλιέργειες, ελιά, χαρουπιτιά και άλλες δενδρώδεις εκτός από το αβοκάντο, τα σιτηρά, τα κηπευτικά υπαίθρου σε μικρή έκταση, η οικόσιτη και ημιοικόσιτη αιγοπροβατοτροφία και κύρια η ποιμενική αιγοπροβατοτροφία. Το οικοσύστημα της περιοχής δέχεται σημαντική πίεση από υπερβόσκηση των βοσκότοπων και από τη μεγάλη συχνότητα των πυρκαγιών.

Στα ρέματα της ευρύτερης περιοχής υπάρχει πλούσια βλάστηση όπως λυγαριές, πικροδάφνες, μυρτιές, καλάμια, σχίνους, αστύρακας, αζόγουρας, είδη βελανιδιάς, αγριελιά, χαρουπιά, αντραμυθιά, πεύκα, κυπαρίσια, κουτσουπιά, κ.α. και πολύ μεγάλος αριθμός ειδών ποώδης βλάστησης. Η χλωρίδα αναπτύσσεται και στους 3 ορόφους δέντρα, θάμνοι, ποώδης βλάστηση. Σημαντικό για την περιοχή είναι η ύπαρξη μελισσοκομικών, φαρμακευτικών και αρωματικών φυτών. Λόγω του ότι οι κλιματικές συνθήκες της περιοχής είναι πολύ ευνοϊκές (ήπιο κλίμα, μεγάλη περίοδος βλάστησης, υψηλή ηλιοφάνεια, κ.α.), τα φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά είναι υψηλής ποιότητας και περιέχουν αιθέρια έλαια σε μεγαλύτερη ποσότητα και εξαιρετικής ποιότητας, τα δε μελισσοκομικά φυτά παράγουν μεγαλύτερη ποσότητα και εξαιρετικής ποιότητας θυμαρίσιο μέλι.

Οι κλιματικές συνθήκες της Κρήτης, είναι μεν ευνοϊκές για την ανάπτυξη της πανίδας (ζωοκοινωνότητας), ιδιαίτερα στα αρθρόποδα, τα έντομα, τα αραχνοειδή και τα μαλάκια, όμως λόγω της αλόγιστης εκμετάλλευσης των οικοσυστημάτων από τον άνθρωπο, της σημαντικής υποβάθμισης της βλάστησης και της έλλειψης δασών, ο αριθμός των ζώων στις ανώτερες τάξεις, πτηνά, θηλαστικά, είναι περιορισμένες.

Σε γενικές γραμμές η πανίδα της Κρήτης παρουσιάζει υψηλό ποσοστό ενδημισμού όπως και στα φυτά. Στην πανίδα της Κρήτης επικρατούν κυρίως είδη με μεσογειακή εξάπλωση αλλά και αρκετά νοτιοευρωπαϊκά, μικρασιατικά και βαλκανικά. Μεγάλος αριθμός εντόμων, αρκετά από τα οποία προκαλούν ζημιές στις καλλιέργειες, όπως ο δάκος της ελιάς *Bactrocera Oleae*, η μύγα της Μεσογείου *Ceratitis Capitata*, καθώς και άλλα έντομα και ωφέλιμα. Υπάρχει μεγάλος ενδημισμός στα κολεόπτερα (18 από τα 43 είδη της Κρήτης), και από τα λεπιδόπτερα (10% των ειδών). Στα μαλάκια υπάγονται τα σαλιγκάρια με τα κυριότερα είδη που υπάρχουν στην περιοχή *Eubania Verniculata*, *Helix aspersa*, *Helix operata*. Από τα αμφίβια ο κυριότερος εκπρόσωπος είναι ο κοινός βάτραχος *Bombina sp.* Από τα ερπετά υπάρχει μεγάλος αριθμός ατόμων της σαύρας *Salamandra elaphesitula*, το νερόφιδο *Natrix tessellata* και η οχιά *Viper ubenus*. Από τα τρωκτικά διάφορα είδη ποντικών, όπως ο αγροτοποντικός *Arodecnus sylvaticus* και ο ακανθοπόντικας που ζει στην ημιορεινή ζώνη. Η ορινοθπανίδα της Κρήτης είναι πλούσια, καθώς διαθέτει μεγάλη ποικιλία βιοτόπων και αποτελεί πέρασμα για τα μεταναστευτικά πουλιά. Όσον αφορά τα θηλαστικά η υπό μελέτη περιοχή δεν έχει καθόλου δάση, η φυσική βλάστηση στις δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις (βοσκότοποι) είναι πολύ περιορισμένη με συνέπεια ο αριθμός των ζώων να είναι μικρός.

Τα σπουδαιότερα είδη θηλαστικών είναι ο λαγός (*Lopus luroraeus*) κουνάβια, ζουριδες (*martes martes*, *Martes pocna bunites*), νυχτερίδες (*Myotis oxycantirus*).

B. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ)

B.1 Πρώτες ύλες και τελικά προϊόντα – Ισοζύγιο υλικών

◆ Κύρια πρώτη ύλη είναι ο ελαιόκαρπος. Η μέγιστη ποσότητα του ελαιοκάρπου που θα μπορεί να κατεργαστεί κατ' έτος το ελαιουργείο ανέρχεται στους

$$3,50 \times 8 \times 75 = 2.100 \text{ tn}$$

Όπου: 3,50 tn η μέση ωριαία δυναμικότητα φυγοκεντρικού.

8h (μία βάρδια εργασίας)

75 ημέρες (μία πλήρη ελαιοκομική περίοδο)

◆ Δευτερεύουσα πρώτη ύλη είναι το νερό που χρησιμοποιείται κατά την διεργασία παραγωγής του ελαιόλαδου. Για την έκθλιψη ενός τόνου ελαιοκάρπου απαιτούνται 0,8 τόνοι νερού. Συνεπώς η ετήσια καταναλισκόμενη ποσότητα θα είναι:

$$2.100 \times 0,8 = 1680 \text{ tn νερό.}$$

Στην παραγωγική διαδικασία χρησιμοποιείται ζεστό νερό για την παραγωγή του οποίου καύσιμη ύλη είναι το πυρηνόξυλο. Δεδομένου ότι για την έκθλιψη ενός τόνου ελαιοκάρπου απαιτούνται 20 Kg πυρηνόξυλο, υπολογίζεται:

Ετήσια απαιτούμενη ποσότητα πυρηνόξυλου:

$$2.100 \text{ tn ελαιοκάρπου} \times 20 \text{ kg πυρηνόξυλο/tn ελαιοκάρπου} = 42.000 \text{ kg πυρηνόξυλου}$$

Δευτερεύουσες πρώτες ύλες θα είναι, επίσης, τα μπουκάλια και δοχεία τυποποίησης καθώς και τα είδη συσκευασμού αυτών (χαρτόκουτες κ.λ.π.)

◆ Κύριο παραγόμενο προϊόν είναι το τυποποιημένο ελαιόλαδο το οποίο τυποποιείται σε πλαστικά δοχεία των 0,25-2 lt και σε μεταλλικά δοχεία των 5lt.

B.2 Περιγραφή της παραγωγικής διαδικασίας

Περιγραφή παραγωγικής διαδικασίας Ελαιουργείου

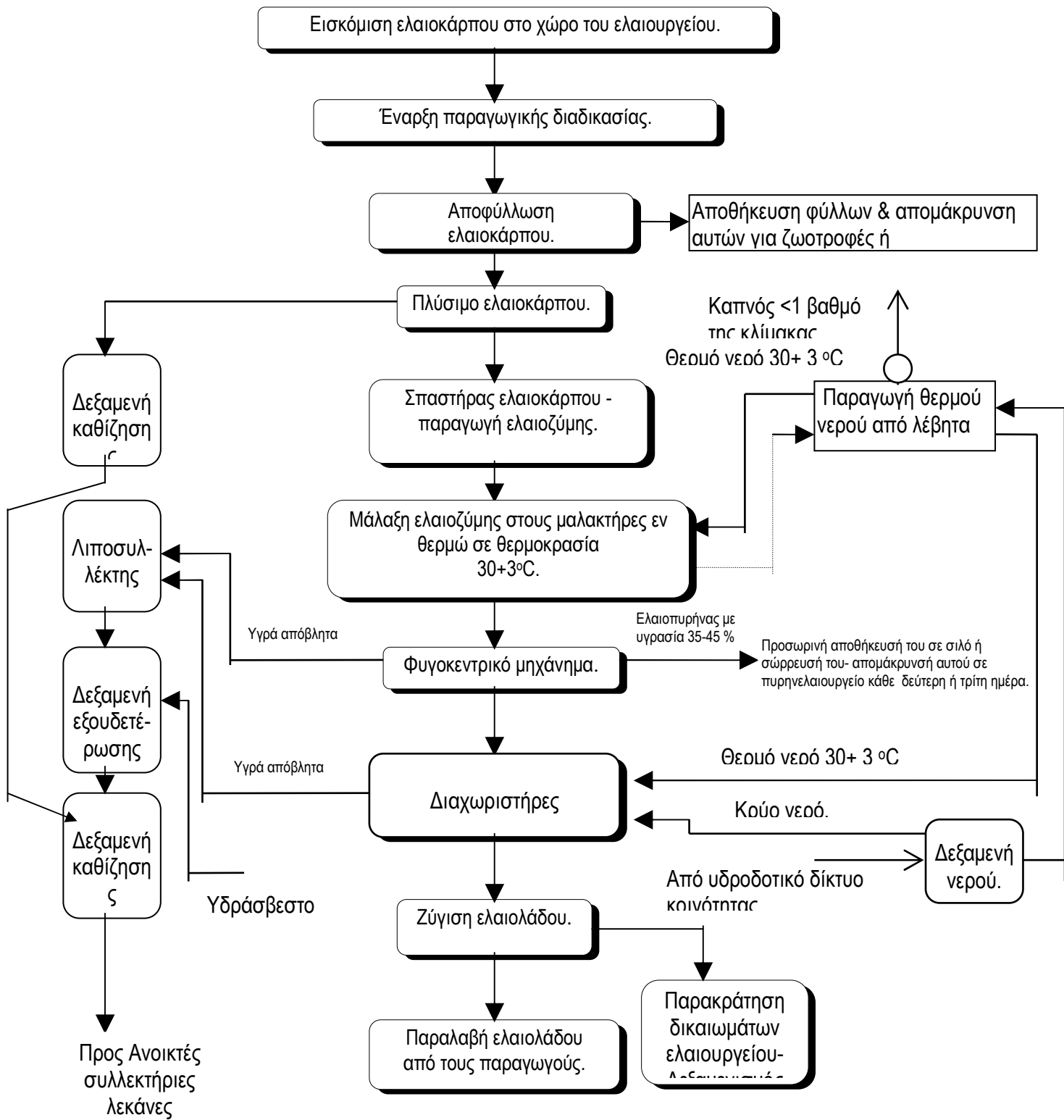
Η διαδικασία παραγωγής είναι η ακόλουθη:

- α. Αποφύλλωση ελαιοκάρπου.
- β. Πλύσιμο ελαιοκάρπου.
- γ. Άλεση ελαιοκάρπου.
- δ. Μάλαξη ελαιοζύμης.
- ε. Φυγοκέντριση ελαιοζύμης.
- στ. Διαχωρισμός ελαιολάδου.

Περιγραφή παραγωγικής διαδικασίας Τυποποιητηρίου

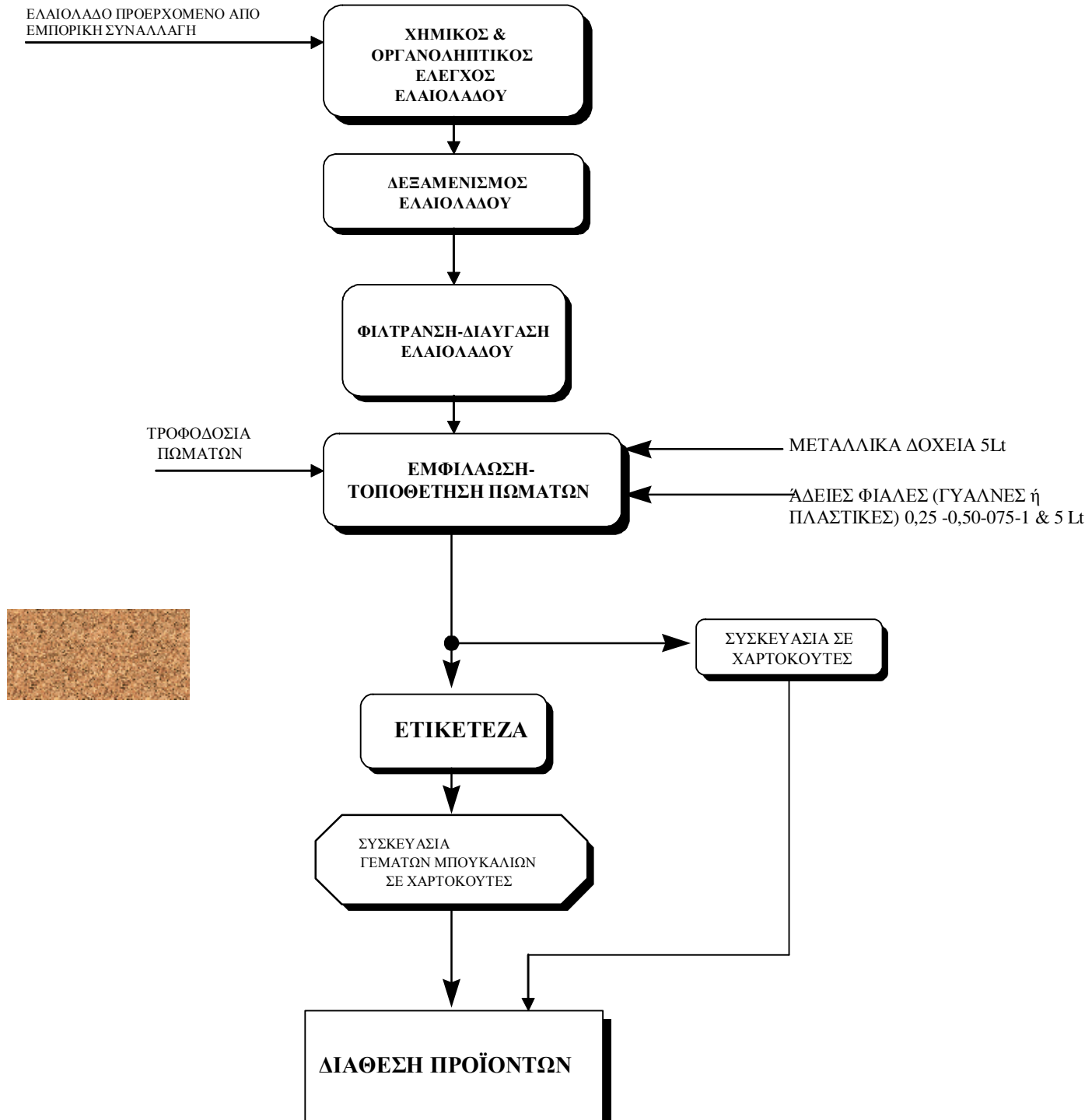
1. Δεξαμενισμός ελαιολάδου προερχομένου από εμπορική συναλλαγή.	Χημικός και οργανοληπτικός έλεγχος προϊόντος.
2. Φίλτραση-διάυγαση ελαιολάδου με την μεταφορά αυτού από τις δεξαμενές προς τα φίλτρα μέσω ανοξείδωτου δικτύου και αντλίας.	Θέρμανση ελαιολάδου (+ 5 °C)
3. Τροφοδοσία φιλτραρισμένου ελαιολάδου στη γραμμή εμφιάλωσης.	
3.1. Εμφιάλωση φιαλών γυάλινων ή πλαστικών.	
α. Γέμισμα των φιαλών στο γεμιστικό μηχάνημα.	Άδειες φιάλες (0.25,0.50,0.75& 1,0 lt)
β. Τάπωμα των πληρωμένων φιαλών στο ταπωτικό μηχάνημα.	Τροφοδοσία πωμάτων
γ. Ετικετάρισμα των φιαλών στην ετικετέζα.	Τροφοδοσία ετικετών
δ. Συσκευασία των γεμάτων μπουκαλιών σε χαρτόκουτες.	
4. Αποθήκευση έτοιμων προϊόντων.	

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΟΥ

Σχήμα 1.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ

Σχήμα 2.

B.3 Χρήση νερού & ενέργειας

A. Χρήση Νερού

Νερό. Στην παραγωγική διαδικασία για την έκθλιψη του ελαιοκάρπου χρησιμοποιείται ζεστό νερό η ποσότητα του οποίου υπολογίστηκε παραπάνω και αναμένεται να είναι περίπου 1680 tn το έτος. Νερό χρησιμοποιείται επιπλέον για τον καθαρισμό των δαπέδων, την ετήσια πλύση των δεξαμενών και από την χρήση των WC. Η ποσότητα του νερού γι' αυτές τις ανάγκες θα ανέρχεται περί τους 50 tn ετησίως.

B. Κατανάλωση Ηλεκτρικής Ενέργειας.

- Η ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνεται από το ελαιουργείο το χρόνο υπολογίζεται με βάση την κατανάλωση 40 KWh / τον. ελαιοκάρπου.

Συνεπώς:

$$\text{Ηλεκτρική Ενέργεια / έτος} = 2.100 \text{ tn} \times 40 \text{ KWh/ tn} = 84.000 \text{ KWh}$$

- Η ηλεκτρική ενέργεια που θα καταναλώνεται το χρόνο στην δραστηριότητα του τυποποιητηρίου υπολογίζεται με βάση την εγκατεστημένη κινητήρια ισχύς (20,70 HP) τον βαθμό ταυτόχρονης συμμετοχής των μηχανημάτων στην παραγωγική διαδικασία (0,65), τις ώρες λειτουργίας/ημέρα (8) και τις ημέρες λειτουργίας ανά έτος (250). Συνεπώς έχουμε : $(20,7/1,36) \times 0,65 \times 8 \times 250 = 19.786 \text{ kWh/έτος}$
- ♦ Η συνολική ηλεκτρική ενέργεια που θα καταναλώνεται από την μονάδα θα είναι :
 $\text{Ενέργεια ηλεκτρική/ έτος} = 84.000 + 19.786 = 103.786 \text{ KWh.}$

Η επιχείρηση έχει αυτόνομο ιδιόκτητο μετρητή της ΔΕΗ για την εξυπηρέτηση των εγκαταστάσεών της.

B4. Παραγόμενα απόβλητα

B4.1 Αέρια απόβλητα

Καπνός.

Σαν καπνός χαρακτηρίζονται συνήθως τα αιωρούμενα στερεά και υγρά σωματίδια στην ατμόσφαιρα, που έχουν μαύρο χρώμα, μέγεθος μικρότερο από 1 μm (μικρό) και προέρχονται από ατελείς καύσεις, ενώ τα στερεά και υγρά μόρια, με διάμετρο συνήθως μέχρι 10 μm, ονομάζονται αιωρούμενα σωματίδια. Κύριες πηγές για τα αιωρούμενα σωματίδια είναι η βιομηχανική δραστηριότητα, η κυκλοφορία των οχημάτων (εξατμίσεις, τριβή ελαστικών και ασφάλτου, επαναιώρηση) και σε σημαντική έκταση, για τα ξερά και χωρίς φυτοκάλυψη μέρη, το έδαφος (σκόνη).

Ο καπνός και τα αιωρούμενα σωματίδια γενικότερα είναι βλαβερά σε ποικίλλοντα βαθμό, τόσο στην υγεία, όσο και στο περιβάλλον.

Ο καπνός που παράγεται από την ατελή καύση, μπορεί να περιέχει 3,4 βενζοπυρένιο, που ενοχοποιείται για καρκινογόνο. Εξάλλου τα αιωρούμενα σωματίδια μπορεί να προκαλέσουν βλάβη με πολλούς τρόπους, είτε απευθείας, εξαιτίας των φυσικών και χημικών χαρακτηριστικών τους, είτε με παρεμβολή και παρεμπόδιση του μηχανισμού του αναπνευστικού συστήματος, είτε τέλος με μεταφορά τοξικών ουσιών, που έχουν απορροφήσει.

Αέρια απόβλητα (καπνός), σε ένα ελαιουργείο παράγονται από τον πυρηνοκαυστήρα. Εφόσον ο καυστήρας συντηρείται κανονικά, οι εκπομπές αερίων δεν υπερβαίνουν τον 1 βαθμό της κλίμακας Ringelman.

B4.2 Στερεά απόβλητα

Τα στερεά απόβλητα που προκύπτουν κατά την επεξεργασία του ελαιοκάρπου είναι τα φύλλα των ελαιοδέντρων, κατά την διαδικασία της αποφύλλωσης και ο πυρήνας του ελαιοκάρπου κατά την διαδικασία της φυγοκέντρισης.

Τα φύλλα θα συλλέγονται επιμελώς σε σημείο έξωθεν του ελαιουργείου, σε προκαθορισμένο χώρο, όπου οδηγούνται μέσω σωληνώσεων από το μηχάνημα της αποφύλλωσης. Σε τακτά χρονικά διαστήματα που δεν θα ξεπερνούν τις 7 ημέρες θα απομακρύνονται με ευθύνη του ιδιοκτήτη και θα δίνονται είτε ως ζωοτροφές, είτε θα θάβονται στο έδαφος ως λίπασμα αφού σκεπαστούν με οξείδιο του ασβεστίου για την αποφυγή οσμών.

Ο ελαιοπυρήνας θα φυλάσσεται σε προστατευμένο μέρος εκτός του ελαιουργείου σε χώρο όπου θα προστατεύεται από την βροχή και θα απομακρύνεται σε τακτά διαστήματα με ευθύνη του ιδιοκτήτη προς τα πυρηνελαιουργεία, ώστε να παραμένει νωπός προς περαιτέρω επεξεργασία.

Στερεά απόβλητα κατά την διαδικασία της τυποποίησης δεν υπάρχουν πέρα από κάποιες σχισμένες χαρτόκουτες οι οποίες θα συλλέγονται και θα απομακρύνονται προς την χωματερή του δήμου Μοιρών.

B4.3 Υγρά βιομηχανικά απόβλητα

Τα υγρά απόβλητα της μονάδας θα συνεχίσουν να διατίθενται στο υφιστάμενο λυματοστάσιο, όπως προβλέπεται από την εγκεκριμένη μελέτη Υγρών Αποβλήτων, για τα οποία ο φορέας έχει λάβει οριστική άδεια διάθεσης. Πρόκειται για μια δεξαμενή όπου διοχετεύεται ο κασίγαρος στον οποίο προστίθεται $\text{Ca}(\text{OH})_2$. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση του pH, την εξουδετέρωση των οξέων, την δημιουργία ιζήματος (κροκίδωση).

Η επιλογή της παραπάνω λύση έγινε εξαιτίας της απλότητας κατασκευής και λειτουργίας και του χαμηλού κόστους υλοποίησης. Για την κατασκευή της δεξαμενής που αναφέρθηκε παραπάνω λήφθησαν υπόψην : α) τα κλιματολογικά δεδομένα της περιοχής και β) οι γεωλογικές συνθήκες των επιφανειακών εδαφών.

Για τον προσανατολισμό της δεξαμενής, εξετάσθηκε η ένταση και η συχνότητα των ανέμων της περιοχής. Η μεγαλύτερη πλευρά της δεξαμενής τοποθετήθηκε κάθετα προς την διεύθυνση των μεγαλύτερων σε ένταση και σε συχνότητα ανέμων της περιοχής, διευκολύνοντας έτσι τον αερισμό και την εξάτμιση του κασίγαρου.

Το βάθος της δεξαμενής υπολογίστηκε λαμβάνοντας υπόψην τον όγκο του παραγόμενου κασίγαρου, συν τον όγκο του νερού της βροχής.

Επίσης λαμβάνοντας υπόψην τα γεωλογικά δεδομένα η δεξαμενή στεγανοποιήθηκε για να αποφευχθούν φαινόμενα διείσδυση του κασίγαρου στον υδροφόρο ορίζοντα.

Τα υγρά απόβλητα των ελαιουργείων, ο κασίγαρος, χαρακτηρίζονται από σκούρο χρώμα, ιδιάζουσα οσμή, υψηλό βιολογικό φορτίο και φυτοτοξικότητα. Εκτός από το μεγάλο ποσοστό νερού περιέχουν πληθώρα διαλυμένων και αιωρούμενων συστατικών, όπως τεμάχια μαλακών ιστών, πούλπας, κolloειδή, πηκτικά οξέα, φαινολικές ενώσεις, άλατα καλίου, φωσφόρου, αμμωνία, σάκχαρα, υπολλείματα ελαιολάδου, πολυαλκοόλες, χρωστικές κ.λ.π.

Τα φυτικά υγρά (πλην του λαδιού) που περιέχονται στον καρπό της ελιάς αποτελούν περίπου το 40-45% του βάρους του. Συνήθως περιέχουν 17% στερεά τα οποία είναι κατά 15% οργανικά και 2% ανόργανα. Η σύνθεση αυτή ποικίλει ανάλογα με τις συνθήκες παραγωγής του (άρδευση, λίπανση, καλλιέργεια κ.λ.π.). Φυσικά τα υγρά απόβλητα των ελαιουργείων περιέχουν τα φυτικά υγρά του καρπού αλλά και τα νερά που προστίθενται σε αυτά κατά την διαδικασία παραλαβής του ελαιοκάρπου.

Το σύνολο των συστατικών του ελεύθερου κλάσματος μπορεί να διακριθεί σε τρεις κατηγορίες:

1. Ευαφομείωτα υλικά: απλά σάκχαρα, οργανικά οξέα, αμινοξέα.
2. Βιοαποδομήσιμα πολυμερή: πρωτεΐνες, ημικυτταρίνες.
3. Έμμονα συστατικά: φαινολικές ενώσεις, τανίνες, λιπαρές ουσίες.

Η τελευταία κατηγορία , μολονότι από ποσοτικής πλευράς είναι υποδεέστερη των άλλων, είναι η πιο σημαντική από ποιοτικής απόψεως, διότι:

A. Περιορίζει το φάσμα και την δράση των μικροβιακών πληθυσμών που μπορεί να εγκατασταθούν και να αξιοποιήσουν τα άλλα χαρακτηριστικά του κασσίγαρου.

B. Προσδίδει στον κασσίγαρο τοξικές ιδιότητες έναντι φυτών και υδρόβιων ζώων.

Γ. Η βιοαποδόμησή τους είναι βραδεία και συντελείται από εξειδικευμένες ομάδες μικροοργανισμών.

Με άλλα λόγια, οι δυσχέρειες επίλυσης του προβλήματος διαχείρισης των υγρών αποβλήτων οφείλονται κατά κύριο λόγο στη Τρίτη κατηγορία των έμμονων συστατικών.

Γενικά τα βασικά χαρακτηριστικά των αποβλήτων των ελαιουργείων είναι:

- Χαμηλό Ρ.Η. , με αποτέλεσμα την υψηλή οξύτητα τους.
- Πολύ υψηλό βιολογικό φορτίο.
- Ισχυρές χρωστικές, οι οποίες είναι και το πιο δύσκολα αποικοδομούμενο και απομακρυνόμενο συστατικό των ελαιουργείων.

Τα απόβλητα των ελαιουργείων είναι εκατοντάδες φορές πιο επιβαρυνμένα από τα αστικά λύματα και μαζί με τις βινάσσοις μελάσας των ζαχαρότευτλων κατέχουν την πρώτη θέση ανάμεσα στα απόβλητα γεωργικών βιομηχανιών από πλευράς 'ρουπαντότητας'.

Ποιοτικά στοιχεία των αποβλήτων

Παράμετρος	Μονάδες	Γενικά	Συγκρότημα φυγόκεντρο
1.BOD	Mg/l	9.200-20.000	13.000-14.000
2.COD	Mg/l	100.000-118.000	39.000-78.000
3.Δείκτης υπερμ.Καλίου			
4.Αιωρούμενα στερεά	Mg O2/l	22.000-25.000	-
5PH Οξύτητα(σε ελαϊκά)	Mg/l	65.000	-
	Μονάδες	3-5	~5.2
	Mg/l	34.000	-

Πίνακας 3.

B4.4 ΘΟΡΥΒΟΣ.

Θόρυβος είναι κάθε ανεπιθύμητος ήχος, που μπορεί να έχει δυσμενή επίδραση στην υγεία και την ποιότητα της ζωής των ατόμων ή του πληθυσμού.

Οι θόρυβοι κατατάσσονται συνήθως σε δύο μεγάλες κατηγορίες, ώστε να διευκολύνεται η αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούν. Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν οι θόρυβοι των κλειστών χώρων και Κυρίως των χώρων εργασίας (occupation noise), ενώ στη δεύτερη κατατάσσονται οι θόρυβοι του αστικού περιβάλλοντος. (community noise).

Οι κυριότερες πηγές θορύβου είναι η βιομηχανία, η κυκλοφορία οχημάτων, τα αεροπλάνα, οι δομικές εργασίες και ο μηχανολογικός εξοπλισμός των εργοστασίων.

α. Η μηχανοποιημένη βιομηχανία προκαλεί τα σοβαρότερα προβλήματα θορύβου, που εκθέτουν σημαντικό ποσοστό κυρίως των εργαζομένων σε δυνητικούς κινδύνους για την υγεία. Οι θόρυβοι οφείλονται κυρίως στην λειτουργία διαφόρων μηχανημάτων με παλινδρομικές κινήσεις, μεγάλες ταχύτητες περιστροφής κ.α.

Συνέπειες και μέτρα ελέγχου.

Ο θόρυβος έχει γενικά πολλές δυσμενείς επιδράσεις στον άνθρωπο.

α. Ψυχολογικές.

Σύμφωνα με έρευνες, δεν φαίνεται ότι ο θόρυβος προκαλεί άμεσα ψυχικά νοσήματα. Μπορεί όμως να επιταχύνει και εντείνει την εκδήλωση λανθάνουσας νευρώσεως ή να αυξήσει υφιστάμενες συγκινησιακές διαταραχές. Προκαλεί επίσης δυσανασχέτηση και ερεθιστικότητα στους εργαζόμενους, μπορεί να οξύνει τις μεταξύ τους σχέσεις, ελαττώνει την ανεκτικότητα στις αντίθετες γνώμες και την απόδοση στην εργασία, προκαλεί ανωμαλίες και λάθη κατά την εκτέλεση λεπτών εργασιών και καθυστερεί την αντίληψη των γεγονότων. Τα άτομα που δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν το θόρυβο, στρέφουν συνήθως την οργή τους εναντίον των άλλων και γίνονται φιλόνικοι και κακοδιάθετοι, αν και όχι υποχρεωτικά βίαιοι.

Πάντως πρέπει να σημειωθεί ότι το άλλο άκρο δηλαδή η έλλειψη δηλαδή αισθητού θορύβου π.χ. 10 dB(A) σε ηχοαπορροφητικό περιβάλλον, δημιουργεί δυσάρεστο αίσθημα κενού και σ' ένα βαθμό εντύπωση ανυπαρξίας.

β. Καλυπτικές.

Οι θόρυβοι που είναι δυνατότεροι κατά 5-10 dB καλύπτουν πρακτικά τους ασθενέστερους και έτσι εμποδίζουν να γίνουν αντιληπτά προειδοποιητικά σήματα, με άμεσο κίνδυνο για ατυχήματα, τόσο στο περιβάλλον εργασίας, όσο και σε άλλες δραστηριότητες.

Επίσης ο θόρυβος προκαλεί σοβαρά προβλήματα με την επικάλυψη της ομιλίας, παρεμποδίζοντας την επικοινωνία των εργαζομένων.

γ. Φυσιολογικές.

Ι. Ελάττωση ακουστικής οξύτητας.

Το κυριότερο φυσιολογικό αποτέλεσμα του θορύβου είναι η ελάττωση της ακουστικής οξύτητας, που μπορεί να εξελιχθεί προοδευτικά, με τη συνεχή έκθεση σε υψηλή στάθμη θορύβου, σε βαρηκοΐα και κώφωση. Παρατεταμένη έκθεση σε ορισμένα επίπεδα πάνω από 75 dB οδηγεί προοδευτικά σε βλάβη των νευρικών κυττάρων, που δεν είναι ιάσιμη.

II. Άλλα φυσιολογικά αποτελέσματα.

Ο θόρυβος ανάλογα με την έντασή του, μπορεί να προκαλέσει :

- Αύξηση της αρτηριακής πίεσεως και του ρυθμού λειτουργίας της καρδιάς.
- Επιτάχυνση της αναπνοής.
- Σύσπαση των μυών.
- Πεπτικές διαταραχές, με πιθανό αποτέλεσμα έλκος.
- Δημιουργία κοπώσεως.
- Επίδραση στην ισορροπία.

Πρότυπα θορύβου.

Τα επιτρεπόμενα όρια εντάσεως θορύβου για τον καθορισμό των επιτρεπτών ορίων, εξαρτώνται γενικά από την περιοχή (βιομηχανική περιοχή - Επαγγελματικό πάρκο, αστική - αγροτική περιοχή) και την ώρα του 24ώρου, σε συνδυασμό με την εφαρμογή ειδικών περιορισμών σε ορισμένες περιπτώσεις (νοσοκομεία - σχολεία).

9.4.3 Καθορισμός βασικού κριτηρίου.

Το βασικό κριτήριο του εξωτερικού θορύβου για κατοικημένες περιοχές, καθορίζεται συνήθως από 35 - 45 dB(A). Σύμφωνα με πρόταση της Διεθνούς Οργανώσεως Προτυποποίησης (ISO/R 1996), οι διορθώσεις του βασικού κριτηρίου, κατά τη διάρκεια του 24ώρου είναι :

Περίοδος 24ώρου	Διόρθωση βασικού κριτηρίου [dB(A)]
1. Ημέρα : <ul style="list-style-type: none">• ώρες εργασίας• ώρες κοινής ησυχίας	0 -5
2. Νύκτα : <ul style="list-style-type: none">• ώρες εργασίας• ώρες κοινής ησυχίας	0 -10 μέχρι - 15

Πίνακας 4.

Γενικά πρότυπα θορύβων

α. Σύμφωνα με σχετική πρόταση της ISO (ISO/TC 43,2631/1970), τα επιτρεπτά όρια θορύβων μέσα στο σπίτι, με ανοικτά παράθυρα είναι :

Περιοχή	Μέγιστα επιτρεπτά όρια [dB(A)]
I. ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ	

1.Αγροτική ζώνη	25 - 35
2. Προαστική ζώνη	30 - 40
3. Αστική ζώνη κατοικίας	35 - 45
4. Εμπορική (αστική ζώνη	40 - 50
5. Κέντρο πόλεως	45 - 55
6. Βιομηχανική ζώνη	50 - 60
II. ΚΑΤΑ ΤΗ ΝΥΚΤΑ	10 -15 λιγότερο, κατά περίπτωση

Πίνακας 5.

β. Η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας συνιστά τα ακόλουθα όρια εκθέσεως σε θόρυβο, ανάλογα με την περιοχή και την ώρα

Περιβάλλον	Συνιστώμενη μέγιστη στάθμη [dB(A)]	Συνέπειες, σε περίπτωση ψηλότερης στάθμης.
1. Βιομηχανικό/ εργασιακό :	75 (8 h)	Πρόβλεψη κινδύνου ακουστικής εξασθενίσεως.
2. Κοινοτικό/ αστικό :		
α. Ημέρα	55	Αύξηση ενοχλήσεων.
β. Νύκτα	45	Δυσκολία να αποκοιμηθεί κανείς.
3. Εσωτερικό / οικιακό :		
α. Ημέρα	45	Δυσχέρεια συνομιλίας.
β. Νύκτα	35	Αυξημένος αριθμός αφυπνίσεων.

Πίνακας 6. Πηγή : Environmental Health Criteria 12, Noise (Executive Summary), WHO Geneva, 1980.

9.4.5 Ειδικά πρότυπα θορύβων.

α) Περιοχές βιομηχανικών εγκαταστάσεων.

Το ανώτατο επιτρεπτό όριο θορύβου, που εκπέμπεται στο περιβάλλον από βιομηχανικές εγκαταστάσεις, καθορίζεται σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα στο σύνορο του ακινήτου της μονάδας, με βάση την ισχύουσα Ελληνική νομοθεσία. (Π. Δ/γμα 1180/29-9-81 (ΦΕΚ/293/Α' /6-10-1981).

A/A	Περιοχή	Ανώτατο όριο θορύβου [dB(A)]
1.	Νομοθετημένες βιομηχανικές Περιοχές.	70
2.	Περιοχές, όπου επικρατεί το βιομηχανικό στοιχείο	65
3.	Περιοχές εξίσου με βιομηχανικό και αστικό χαρακτήρα.	55
4.	Περιοχές, όπου επικρατεί το αστικό στοιχείο.	50
5.	Εσωτερικό κατοικημένων κτισμάτων, σ' επαφή με βιομηχανικές εγκαταστάσεις, ανεξάρτητα από περιοχή, με ανοικτά παράθυρα και πόρτες.	45

Πίνακας 7.

- Αναμενόμενα επίπεδα θορύβου κατά τη λειτουργία (κανονική και εντατική, ημέρα και νύκτα) της εγκατάστασης σε χαρακτηριστικά σημεία της έκτασής του.
- Δευτερογενής αιτία αύξησης του θορύβου (π.χ. κίνηση βαρέων οχημάτων κλπ.

Ο θόρυβος των μηχανημάτων της μονάδας δεν θα ξεπερνά το ανώτατο όριο θορύβου (45 dB) στα όρια του οικοπέδου.

Γ. ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Το έργο δεν θα επηρεάσει αισθητά τη δομή της περιοχής διότι:

- Βρίσκεται εκτός οικισμού.
- Είναι υφιστάμενη επιχείρηση η οποία λειτουργεί νομίμως στην ίδια θέση για πολλά χρόνια
- Είναι πλήρως ενσωματωμένη στην περιοχή καθότι εξυπηρετεί τους παραγωγούς της περιοχής και επιπλέον προβαίνει σε μεταπώληση εμφιαλωμένου ελαιολάδου επιτυγχάνοντας πλήρη αξιοποίηση της παραγωγής.

Δεν αναμένεται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην οικονομία και την απασχόληση στην περιοχή.

Αντίθετα θα έχει θετικές συνέπειες στην οικονομία και την ανάπτυξη της περιοχής αφού:

- Θα απασχολήσει τουλάχιστον 2 επιπλέον εργαζόμενους, οι οποίοι θα εργάζονται στη μονάδα
- Θα βοηθήσει στην προώθηση του ελαιολάδου στην αγορά κάτι που θα τονώσει την αγορά και θα λειτουργήσει ανταγωνιστικά εις όφελος του καταναλωτή.

Δεν υπάρχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον από τον εκσυγχρονισμό της μονάδας, διότι:

- Η βιομηχανική μονάδα βρίσκεται εκτός ορίων οικισμού και λειτουργεί ήδη για πολλά χρόνια με την ίδια μορφή.
- Δεν αλλάζουν οι ποσότητες των υγρών, στερεών και αέριων αποβλήτων, αφού η δυναμικότητα της μονάδας παραμένει η ίδια.

Δ. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ.

1. Τα για επεξεργασία λύματα απορρέουν στον λιποσυλλέκτη, όπου συγκρατούνται τα ελαιώδη μόρια και από εκεί μεταφέρονται στη δεξαμενή εξουδετέρωσης, για να εξουδετερωθεί η οξύτητα τους. Η εξουδετέρωση επιτυγχάνεται προσθέτοντας γάλα ασβεστίου με ταυτόχρονη ανάδευση, με ένα ηλεκτρικό αναδευτήρα.
2. Μετά την εξουδετέρωση τα υγρά απόβλητα μεταφέρονται στη δεξαμενή καθίζησης, στην οποία θα παραμένουν πάνω από δύο ώρες, και στη συνέχεια θα πηγαίνουν στο τελικό αποδέκτη .
3. Στη δεξαμενή που παρασκευάζεται το γάλα ασβέστου θα ρίχνεται κάθε 2 έως 3 ώρες λειτουργίας των εγκαταστάσεων, η αναγκαία ποσότητα οξειδίου του ασβεστίου (άσβεστος του εμπορίου), ανάλογα με την παροχή των λυμάτων, σύμφωνα με αυτή την μελέτη, ρυθμιζόμενης ανάλογα και της παροχής κρύου νερού για να διαλύεται ο ασβέστης. Με ένα αναδευτήρα θα ανακατεύεται συνέχεια στο διάλυμα.
4. Περιοδικά πρέπει να ελέγχεται η οξύτητα των υγρών αποβλήτων που απορρέουν από το λιποσυλλέκτη, για να καθορίζεται η απαιτούμενη ποσότητα ασβέστου (αύξηση ή μείωση) για την καλύτερη επεξεργασία αυτών.
5. Συνιστάται να αφαιρούνται περιοδικά τα υπάρχοντα ιζήματα (ιλύς). Τα από τον καθαρισμό ιζήματα (ιλύς) θα διατίθενται σε κλίνες αποξήρανσης ή θα θάβονται(διάθεση στο έδαφος).
6. Η ροή των λυμάτων, από το ελαιουργείο μέχρι τον τελικό αποδέκτη, πρέπει να ελέγχεται και να επιθεωρείται συχνά, για να εξασφαλίζεται η προβλεπόμενη επεξεργασία και γενικά η καλή λειτουργία ολόκληρου του συστήματος.
7. Όταν τελειώσουν οι εργασίες του ελαιουργείου καθώς και σε περιόδους διακοπής της λειτουργίας του, πρέπει απαραίτητα να καθαρίζεται ολόκληρο το σύστημα επεξεργασίας λυμάτων.
8. Τα φύλλα των ελαιοδένδρων από την αποφύλλωση του ελαιοκάρπου πρέπει να καίγονται σε μικρές ποσότητες ή να μεταφέρονται και να θάβονται σε στρώσεις, ρίχνοντας σε κάθε στρώση οξείδιο του ασβεστίου (πασπάλισμα). Είναι δυνατό επίσης στην περίπτωση που αυτά είναι καθαρά να χρησιμοποιηθούν σαν ζωοτροφή. Επίσης είναι δυνατή η χρησιμοποίηση των, σαν καύσιμη ύλη, για θέρμανση του νερού κατεργασίας, σε ειδικό σύστημα καύσης.
9. Ο ελαιοπυρήνας, που παράγεται κατά την περίοδο λειτουργίας του ελαιουργείου, πρέπει να απομακρύνεται από τον χώρο των εγκαταστάσεων, να μεταφέρεται και να παραδίνεται στα πυρηνολοιργεία, σε τακτικά χρονικά διαστήματα.
10. Εκτός από τα παραπάνω αναφερόμενα, ο εκμεταλλευτής του ελαιουργείου είναι υποχρεωμένος να τηρεί τις οδηγίες και υποδείξεις που θα δώσει η Υγειονομική Υπηρεσία.

11. Η παρακολούθηση της λειτουργίας ολόκληρου του συστήματος επεξεργασίας και διάθεσης των λυμάτων, πρέπει να ανατεθεί σε υπεύθυνο πρόσωπο του ελαιουργείου, ώστε να εξασφαλισθεί ή καλή απόδοση και λειτουργία του.
12. Να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα, ώστε ο θόρυβος από την λειτουργία των εγκαταστάσεων να είναι εντός των ορίων που ορίζονται από το άρθρο 2 παράγραφος 5 του Π.Δ. 1180/81.
13. Ο καπνός που προέρχεται από την καύση του πυρηνόξυλου στο ελαιουργείο δεν θα υπερβαίνει τον βαθμό 1 της κλίμακας Ringelman σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 του Π.Δ. 1180/81.
Τα αιωρούμενα σωματίδια που θα εκπέμπονται από τον καυστήρα θα είναι μέχρι 100 mg/Nm³.

Ε. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. ΕΔΑΦΟΣ

ΝΑΙ ΙΣΩΣ ΟΧΙ

Το προτεινόμενο έργο θα προκαλέσει:

- α. Ασταθείς καταστάσεις εδάφους ή αλλαγές στη γεωλογική δομή των πετρωμάτων;
- β. Διασπάσεις, μετατοπίσεις, συμπίεσεις ή υπερκαλύψεις του επιφανειακού στρώματος του εδάφους;
- γ. Αλλαγές στη τοπογραφία ή στα ανάγλυφα χαρακτηριστικά της επιφανείας του εδάφους;
- δ. Καταστροφή, επικάλυψη ή αλλαγή οποιουδήποτε μοναδικού γεωλογικού ή φυσικού χαρακτηριστικού;
- ε. Οποιαδήποτε αύξηση της διάβρωσης του εδάφους από τον άνεμο ή το νερό τόσο στη περιοχή εγκατάστασης του έργου όσο και στην ευρύτερη περιοχή;
- στ. Αλλαγές στην εναπόθεση ή διάβρωση της άμμου των ακτών. Αλλαγές στην δημιουργία λάσπης. Στην εναπόθεση ή διάβρωση που μπορούν να αλλάξουν την κοίτη ενός ποταμού ή ρυακιού ή τον πυθμένα της θάλασσας ή οποιουδήποτε κόλπου, ορμίσκου ή λίμνης.
- ζ. Κίνδυνο έκθεσης ανθρώπων ή περιουσιών σε γεωλογικές κατά- (σεισμοί, κατολισθήσεις, καθιζήσεις. Κτλ.);

2. ΑΕΡΑΣ

ΝΑΙ ΙΣΩΣ

ΟΧΙ

Το προτεινόμενο έργο θα προκαλέσει:

- α. Σημαντικές εκπομπές στην ατμόσφαιρα ή υποβάθμιση της ποιότητας της ατμόσφαιρας;
- β. Δυσάρεστες οσμές;
- γ. Αλλαγή των κινήσεων του αέρα, της υγρασίας ή της θερμοκρασίας ή οποιαδήποτε αλλαγή στο κλίμα είτε τοπικά είτε σε μεγαλύτερη έκταση;

3. ΝΕΡΑ

Το προτεινόμενο έργο θα προκαλέσει:

- α. Αλλαγές στα ρεύματα ή αλλαγές στην πορεία ή κατεύθυνση των των κινήσεων των πάσης φύσεως επιφανειακών υγρών;
- β. Αλλαγές στον ρυθμό απορρόφησης, στις οδούς αποστράγγισης ή στο ρυθμό και την ποσότητα απόπλυσης του εδάφους.
- γ. Μεταβολές στην πορεία ροής των νερών από πλημμύρες;
- δ. Αλλαγές στην ποσότητα του επιφανειακού νερού σε οποιοδήποτε υδάτινο όγκο;
- ε. Απορρίψεις υγρών αποβλήτων σε επιφανειακά ή υπόγεια νερά με μεταβολή της ποιότητάς τους;
- στ. Μεταβολή στην κατεύθυνση ή την παροχή των υπόγειων νερών;
- ζ. Αλλαγή στην ποσότητα των υπογείων νερών (προσθήκη νερού ή

- απόληψης αυτού) είτε μέσω της παρεμπόδισης ενός υπογείου τροφοδότη των νερών αυτών σε τομές/ανασκαφές;
- η. Σημαντική μείωση της ποσότητας του νερού που θα ήταν κατά τα άλλα διαθέσιμο για το κοινό;
- θ. Κίνδυνος έκθεσης ανθρώπων ή περιουσιών σε καταστροφές από νερό, όπως πλημμύρες ή παλιρροιακά κύματα;

--	--	--

--	--	--

--	--	--

4. ΧΛΩΡΙΔΑ

ΝΑΙ ΙΣΩΣ

ΟΧΙ

Το προτεινόμενο έργο θα προκαλέσει:

- α. Αλλαγή στην ποικιλία των ειδών ή στον αριθμό οποιονδήποτε ειδών φυτών; (δέντρων, θάμνων κλπ);
- β. Μείωση του αριθμού οποιονδήποτε μοναδικών σπάνιων ή υπό εξαφάνιση ειδών φυτών;
- γ. Εισαγωγή νέων ειδών φυτών σε κάποια περιοχή ή παρεμπόδιση της φυσιολογικής ανανέωσης των υπαρχόντων ειδών;
- δ. Μείωση της έκτασης οποιασδήποτε αγροτικής καλλιέργειας;

--	--	--

--	--	--

--	--	--

--	--	--

5. ΠΑΝΙΔΑ

ΝΑΙ ΙΣΩΣ

ΟΧΙ

Το προτεινόμενο έργο θα προκαλέσει:

- α. Αλλαγή στην ποικιλία των ειδών ή τον αριθμό οποιονδήποτε ειδών της πανίδας;
- β. Μείωση του αριθμού οποιονδήποτε μοναδικών σπάνιων ή υπό εξαφάνιση ειδών της πανίδας;
- δ. Χειροτέρευση του φυσικού περιβάλλοντος των υπαρχόντων ειδών της πανίδας;

--	--	--

--	--	--

--	--	--

6. ΘΟΡΥΒΟΣ

ΝΑΙ ΙΣΩΣ

ΟΧΙ

Το προτεινόμενο έργο θα προκαλέσει:

- α. Αύξηση της υπάρχουσας στάθμης θορύβου;
- β. Έκθεση ανθρώπων σε υψηλή στάθμη θορύβων;

--	--	--

--	--	--

7. ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

ΝΑΙ ΙΣΩΣ

ΟΧΙ

Το προτεινόμενο έργο θα προκαλέσει σημαντική μεταβολή στις Υπάρχουσες ή τις προγραμματισμένες για το μέλλον χρήσης γης;

--	--	--

8. ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

ΝΑΙ ΙΣΩΣ

ΟΧΙ

Το προτεινόμενο έργο θα προκαλέσει :

- α. Αύξηση του ρυθμού χρήσης /αξιοποίησης οποιουδήποτε φυσικού πόρου;
- β. Σημαντική εξάντληση οποιουδήποτε μη ανανεώσιμου φυσικού πόρου;

--	--	--

--	--	--

9. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

ΙΣΩΣ ΟΧΙ

Το προτεινόμενο έργο ενέχει κίνδυνο έκρηξης ή διαφυγή επικινδύνων ουσιών (περιλαμβανομένων, εκτός άλλων και πετρελαίου, εντομοκτόνων, χημικών ουσιών ή ακτινοβολίας) σε περίπτωση ατυχήματος ή ανωμάλων συνθηκών;

ΝΑΙ

		
--	--	---

10. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

ΟΧΙ

Το προτεινόμενο έργο θα αλλάξει την εγκατάσταση, διασπορά, πυκνότητα ή το ρυθμό αύξησης του ανθρώπινου πληθυσμού της περιοχής ίδρυσης του έργου;

ΝΑΙ ΙΣΩΣ

		
--	--	---

11. ΚΑΤΟΙΚΙΑ

ΟΧΙ

Το προτεινόμενο έργο θα επηρεάσει την υπάρχουσα κατοικία ή θα δημιουργήσει ανάγκη για πρόσθετη κατοικία στην περιοχή ίδρυσης του έργου;

ΝΑΙ ΙΣΩΣ

		
--	--	---

12. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ-ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

Το προτεινόμενο έργο θα προκαλέσει:

- α. Σημαντική επιπρόσθετη κίνηση τροχοφόρων;
- β. Επιπτώσεις στις υπάρχουσες θέσεις στάθμευσης ή ανάγκη για νέες θέσεις στάθμευσης;
- γ. Σημαντική επίδραση στα υπάρχοντα συστήματα συγκοινωνίας;
- δ. Μεταβολές στους σημερινούς τρόπους κυκλοφορίας ή κίνησης ανθρώπων και/ή αγαθών;
- ε. Μεταβολές στη θαλάσσια, σιδηροδρομική ή αέρια κυκλοφοριακή κίνηση;
- στ. Αύξηση των κυκλοφοριακών κινδύνων;

		
--	--	---

		
--	--	---

		
--	--	---

		
--	--	---

		
--	--	---

		
--	--	---

13. ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Το προτεινόμενο έργο θα προκαλέσει:

- α. Χρήση σημαντικών ποσοτήτων καυσίμου ή ενέργειας
- β. Σημαντική αύξηση της ζήτησης των υπαρχουσών πηγών ενέργειας ή απαίτηση για αξιοποίηση νέων πηγών ενέργειας;

		
--	--	---

		
--	--	---

14. ΚΟΙΝΗ ΩΦΕΛΕΙΑ

Το προτεινόμενο έργο θα προκαλέσει:

ΟΧΙ

α. Ηλεκτρισμό

β. Συστήματα επικοινωνιών

ΝΑΙ ΙΣΩΣ

		
---	--	--

		
--	--	---

γ. Ύδρευση

--	--	--

δ. Υπόνομους ή σηπτικούς βόθρους

--	--	--

ε. Αποχέτευση βρόχινου νερού

--	--	--

στ. Στερεά απόβλητα και διάθεση αυτών

--	--	--

15. ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ

Το προτεινόμενο έργο θα προκαλέσει:

α. Δημιουργία οποιουδήποτε κινδύνου ή πιθανότητας για βλάβη
ΟΧΙ

ΝΑΙ ΙΣΩΣ

της ανθρώπινης υγείας (μη συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας);

--	--	--

β. Έκθεση ανθρώπων σε πιθανούς κινδύνους βλάβης της υγείας τους;

--	--	--

16. ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ

Το προτεινόμενο έργο θα έχει ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση
ΟΧΙ

ΝΑΙ ΙΣΩΣ

οποιασδήποτε θέας του ορίζοντα ή οποιαδήποτε κοινής θέας ή θα καταλήξει στη δημιουργία ενός μη αποδεκτού αισθητικά τοπίου προσιτού στην κοινή θέα;

--	--	--

17. ΑΝΑΨΥΧΗ

ΟΧΙ

Το προτεινόμενο έργο θα έχει επιπτώσεις στην ποιότητα ή στην ποσότητα των δυνατοτήτων αναψυχής που υπάρχουν;

ΝΑΙ ΙΣΩΣ

--	--	--

18. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

ΟΧΙ

Το προτεινόμενο έργο θα οδηγήσει σε αλλαγή ή καταστροφή κάποιας αρχαιολογικής περιοχής;

ΝΑΙ ΙΣΩΣ

--	--	--

19. ΠΡΟΣΤΑΤΥΕΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

ΙΣΩΣ ΟΧΙ

Το προτεινόμενο έργο βρίσκεται σε προστατευόμενη περιοχή σύμφωνα με το άρθρο 21 του Ν.1650 /86 ;

ΝΑΙ

--	--	--

20. ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

Υπάρχουν πιθανότητες δημιουργίας σημαντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον από το υπό εκτέλεση έργο;

ΟΧΙ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑ ΕΛΑΙΟΔΕΞΑΜΕΝΩΝ – ΤΥΠΟΠΟΙΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΧΧΧΧΧΧΧΧΧ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟ ΜΟΙΡΩΝ - ΤΥΜΠΑΚΙΟΥ

I. ΠΑΛΑΙΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΟΥ

A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΟΣ	ΤΕΜ.	ΙΣΧΥΣ [HP]
1.	Αναβατόριο ελαιοκάρπου (ταινία) μετά κοφινίδας υποδοχής ελαιών (INOX).	1	1x0,5 = 0,50
2.	Αποφυλλωτήριο ελαιοκάρπου με προαποφύλλωση (INOX)	1	1x3,0+1x4,0+1x0,75 = 7,75
3.	Πλυντήριο ελαιοκάρπου(INOX)	1	1x2,0x1x0,75 = 2,75
4.	Αναβατόριο πλυμένου ελαιοκάρπου (INOX) μετά αυτόματου ζυγιστικού	1	1x2,0 = 2,00
5.	Σφυρόμυλος ελαιοκάρπου μετά συστήματος εναλλάξ τροφοδοσίας για διανομή στους μαλακτήρες(INOX).	1	1x30,0+1x1,0 = 31,00
6.	Συγκρότημα οκτώ οριζόντιων μαλακτήρων μετά κυκλοφορητών (INOX).	1	8x2,0+2x1,0 = 18,00
7.	Αντλία ΜΟΗΝΟ μετά κοχλιομεταφορέα τροφοδοσίας ελαιοζύμης στην αντλία.	1	1x3,0+1x1,0 = 4,00
8.	Φυγοκεντρικό μηχάνημα Westfalia, type RCC458 μετά δονητικού κοσκίνου και αντλία λαδιού.	1	1x40,0+1x0,5+1x1,0 = 41,50
9.	Διαχωριστήρας ελαιολάδου μάρκας Westfalia, type OSC 25-02-006.	2	2x15,0 = 30,00
10.	Κοχλιομεταφορέας πυρήνα (INOX).	3	2x1,0+1x5,5 = 7,50
11.	Θερμαντικός λέβητας μετά πυρηνοκαυστήρα .	1	1x0,25+1x0,75 = 1,00
12.	Αντλία ελαιολάδου.	1	1x1,0 = 1,00
13.	Σιλό Πυρήνας	1	-
I.	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	15	147,0

II. ΝΕΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΟΥ

A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΟΣ	ΤΕΜ.	ΙΣΧΥΣ [HP]
14.	Αναβατόριο ελαιοκάρπου (ταινία) μετά κοφινίδας υποδοχής ελαιών (INOX).	1	1x0,5 = 0,50
15.	Αποφυλλωτήριο ελαιοκάρπου με προαποφύλλωση (INOX)	1	1x3,0+1x4,0+1x0,75 = 7,75
16.	Θερμαντικός λέβητας μετά πυρηνοκαυστήρα	1	1x0,25+1x0,75 = 1,00
II.	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	3	9,25

III. ΠΑΛΑΙΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ

A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΟΣ	ΤΕΜ.	ΙΣΧΥΣ [HP]
17.	Αντλία τροφοδοσίας ελαιοδεξαμενών	1	1x5,5=5,5
18.	Φίλτρο πλακών	1	1x1,0=1,0
III.	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	2	6,50

IV. ΝΕΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ

A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΟΣ	ΤΕΜ.	ΙΣΧΥΣ [HP]
19.	Φίλτρο γης διατόμων μάρκας VELO τύπου FV 02	1	1x4,0 = 4,00
20.	Αυτόματη ευθύγραμμη ογκομετρική μηχανή μάρκας ΓΕΩΠΑΚ τύπου ΑΟΚ 4Κ/5L PLUS	1	1x1,2 = 1,20
21.	Αυτόματη περιστροφική μηχανή πωματισμού μάρκας BIEM τύπου CAP 78/03 Big	1	1x2,0 = 2,00
22.	Αυτόματη ευθύγραμμη ετικετέζα μάρκας ΓΕΩΠΑΚ τύπου GRA 205/NT	1	1x2,5 = 2,50
23.	Περιστρεφόμενη τράπεζα συλλογής φιαλών μάρκας ΓΕΩΠΑΚ	1	1x0,5 = 0,50
24.	Γραμμικός Φούρνος συρρίκνωσης Καψυλίων	1	-
25.	Αεροσυμπιεστής	1	1x4,0 = 4,00
IV.	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	7	14,20

V. ΠΑΛΑΙΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ

A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΟΣ	ΤΕΜ.	ΧΩΡΗΤΙΚ. [m ³]
26.	Ανοξείδωτη ελαιοδεξαμενή χωρητικότητας 30 tn Έκαστη	3	90
27.	Ανοξείδωτη ελαιοδεξαμενή χωρητικότητας 50 tn.	1	50
V.	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	20	140

V. ΝΕΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ

A/A	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΟΣ	ΤΕΜ.	ΧΩΡΗΤΙΚ. [m ³]
28.	Ανοξείδωτη ελαιοδεξαμενή χωρητικότητας 30 tn Έκαστη	3	90
29.	Ανοξείδωτη ελαιοδεξαμενή χωρητικότητας 40 tn.	2	80
30.	Ανοξείδωτη ελαιοδεξαμενή χωρητικότητας 15 tn.	1	15
31.	Ανοξείδωτη ελαιοδεξαμενή χωρητικότητας 10 tn.	1	10
V.	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	20	195

ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΟΥ (ΠΑΛΑΙΑ)..... 147,00 HP
 ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΟΥ (ΝΕΑ)..... 9,25 HP
 ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΤΗΡΙΟΥ(ΠΑΛΑΙΑ)..... 6,50 HP
 ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΤΗΡΙΟΥ (ΝΕΑ)..... 14,20 HP
ΣΥΝΟΛΟ ΜΗΧ/ΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ..... 176,95 HP ή 130,11 KW
ΣΥΝΟΛΟ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ 335 m³

Ο Μελετητής

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Σύμφωνα με τα νεότερα δεδομένα της νομοθεσίας για την πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων, την επέκτασή τους, την μετεγκατάστασή τους, την βελτίωσή τους, τον εκσυγχρονισμό τους και την τροποποίησή τους απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η εκπόνηση Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, εφ' όσον επέρχονται ουσιαστικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Τα έργα και οι δραστηριότητες που καθορίζουν τόσο η Εθνική όσο και η Ευρωπαϊκή νομοθεσία ταξινομούνται σε 10 ομάδες. Τα έργα και οι δραστηριότητες εντός των ομάδων κατατάσσονται, με κριτήριο το είδος και το μέγεθος των επιπτώσεων που προκαλούν, σε τρεις κατηγορίες.

Για τα έργα και τις δραστηριότητες που ανήκουν στην πρώτη και τη δεύτερη κατηγορία προβλέπεται η εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, ενώ για αυτά που ανήκουν στην Τρίτη κατηγορία προβλέπεται ένας απλοποιημένος τύπος μελέτης, που αναφέρεται ως Περιβαλλοντική Δήλωση.

Η εκπόνηση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων γίνεται σε δύο στάδια. Στο πρώτο αναφέρεται ως Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΠΠΕ) και στο δεύτερο ως Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ).

Η ΠΠΕ εκπονείται προκειμένου η διοίκηση να προβεί σε προκαταρκτική εκτίμηση των επιπτώσεων του υπό εξέταση έργου ή δραστηριότητας και η ΜΠΕ προκειμένου να εκδοθεί η πράξη, με την οποία η διοίκηση αποφαινεται οριστικά για την υλοποίηση, την υπό όρους πραγματοποίηση ή για την μη υλοποίηση του.

Οι τεχνικές προδιαγραφές εκπόνησης μιας Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ή μιας Περιβαλλοντικής Δήλωσης αποτελούν ουσιαστικά τις πληροφορίες που απαιτούνται για την περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας καθώς και τα κριτήρια με τα οποία αξιολογούνται οι επιπτώσεις.

Οι προδιαγραφές αυτές διαφέρουν για κάθε ομάδα έργων. Ακόμα διαφέρουν και μεταξύ ΠΠΕ και ΜΠΕ. Επίσης προβλέπονται διαφορές μεταξύ ΠΠΕ και ΜΠΕ που αφορούν σε έργα και δραστηριότητες πρώτης και δεύτερης κατηγορίας. Αντίθετα οι προδιαγραφές εκπόνησης Περιβαλλοντικής Δήλωσης είναι κοινές για όλα τα έργα και τις δραστηριότητες κάθε ομάδας που ανήκουν στην Τρίτη κατηγορία. Παρά τις διαφορές τους, οι θεματικές ενότητες των τεχνικών προδιαγραφών των ΠΠΕ και ΜΠΕ είναι ουσιαστικά κοινές για όλες τις ομάδες έργων και δραστηριοτήτων, καθώς και σε ότι αφορά έργα της πρώτης ή της δεύτερης κατηγορίας, ενώ διαφέρουν κάπως στην Περιβαλλοντική Δήλωση. Οι διαφορές ανάμεσα στις ΠΠΕ και ΜΠΕ και ανάμεσα στις κατηγορίες έργων και δραστηριοτήτων συνίσταται στο βαθμό επεξεργασίας των θεμάτων (χαμηλότερος στις ΠΠΕ και υψηλότερος στις ΜΠΕ, διεξοδικότερος στις ΠΠΕ και ΜΠΕ για έργα και δραστηριότητες της πρώτης από ότι της δεύτερης κατηγορίας).

Με τα νέα δεδομένα απαιτείται οι Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων να είναι πλήρεις. Η πληρότητα συνίσταται στο ότι θα πρέπει να έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τις θεσμοθετημένες τεχνικές προδιαγραφές και επίσης θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν τα έργα, μέτρα και παρεμβάσεις που απαιτούνται για την προστασία του περιβάλλοντος.

Για τον εκσυγχρονισμό του καθεστώτος εκπόνησης των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων προβλέπεται να εξετάζονται εναλλακτικές λύσεις για κάθε έργο ή δραστηριότητα, οι οποίες πρέπει να διαφέρουν μεταξύ τους ως προς τη θέση και ως προς το είδος των παραγωγικών διαδικασιών.

Η αξιολόγηση του περιβάλλοντος και των επιπτώσεων βασίζεται σε παράθεση συγκεκριμένων πληροφοριών οι οποίες επιτρέπουν την τεκμηρίωση των συμπερασμάτων που προκύπτουν. Νέο στοιχείο επίσης είναι η απαίτηση αξιολόγησης των επιπτώσεων τόσο σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση του περιβάλλοντος όσο και ως προς την κατάσταση την οποία τείνει να εξελιχθεί το περιβάλλον στο προσεχές μέλλον.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ασημακοπούλου, Μ. (1994): Οι μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην πρόσφατη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας. Νόμος + Φύση. 1/94. Σάκκουλας. Αθήνα.
2. Βαβίζος, Γ., Ζαννάκη Κ. (1998): Οικολογική θεωρεία και πράξη στις περιβαλλοντικές μελέτες. Εκδ. Παπαζήσης. Αθήνα.
3. Μαναριώτης Ι. (2004). Συνοπτική παρουσίαση του θεσμού της ΕΠΕ.
4. Βαβίζος, Γ., Μερτζάνης, Α. (2002): Περιβάλλον. Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Εκδ. Παπασωτηρίου. Αθήνα.
5. Βαβίζος, Γ.κ.α.(1995): Οδηγός Εκπόνησης και Ελέγχου Μελετών Προέγκρισης Χωροθέτησης. Εκδ. ΕΛΚΕΠΑ. Αθήνα.
6. Βαβίζος, Γ., Βερροϊόπουλος, Γ., Μπεντάλι, Φ.(2008): Εγχειρίδιο Μελέτης του Φυσικού Περιβάλλοντος. Εκδ. Παπασωτηρίου.
7. Δεληγιάννης, Γ. (1997): Οι οχλούσες δραστηριότητες στη νομολογία του Συμβουλίου Επικρατείας. Νόμος + Φύση. 2/97. Σάκκουλας. Αθήνα.
8. Μενουδάκος, Κ. (1997): Προστασία του Περιβάλλοντος στο Ελληνικό Δημόσιο Δίκαιο, νόμος + Φύση, 1/97 Εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα.
9. Παπαργηγόριου, Σ., Παπανδρέου, Α., Σκούρτος, Μ. και Χατζημπίρος, Κ.(1999): Εισαγωγή στην Περιβαλλοντική Αξιολόγηση, Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις και Μέθοδοι Εκτίμησης τους, Ε.Α.Π., Πάτρα.
10. Μιχαλοπούλου, χ. (2004): Νομοθεσία για το Περιβάλλον. Εκδ. Ζήτη.
11. Τολέρης, Ε. (1993). Ο θεσμός των ΜΠΕ στην Ελλάδα, Heleco '93, Αθήνα.
12. Τολέρης, Ε. (2002). Διάλεξη σε Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα. ΕΜΠ, Αθήνα.
13. Τολέρης, Ε. (2004). Διαδικασίες Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης Έργων και Δραστηριοτήτων.
14. Μανωλιάδης Ο. (2002). Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός – Μελέτη & Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Εκδόσεις ΙΩΝ, Αθήνα.
15. Οικονομίδης, Δ. (1999). Οδηγός Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης. Μικτή Επιτροπή Καθοδήγησης (ΜΕΚ) για τα Δημόσια Έργα, Υποεπιτροπή της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ.
16. Χατζημπίρος Κ. (2003). Περιβαλλοντική Πολιτική – Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Διάλεξη σε Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα ΕΜΠ, Αθήνα.
17. Cairns, J., Jr, (1980): The recovery process in damaged ecosystem. Ann Arbor Sci. Pub. Ann Arbor. Michigan.
18. Cook, E.A., Van Lier H.N. (1994): Landscape planning and ecological networks. Elsevier,

Amsterdam.

19. Commission of the European Communities (1993). Report from the Commission of the Implementation of Directive 85/337/EEC, COM (93) 28 Final, Vol. 13, Brussels.
20. Departments of the Environment (1994). Guide on Preparing Environmental Statements for Planning Projects: Consultation Draft. London.
21. Brouwer, R., Leipert, C. (1998) : The role of the environmental protection expenditures in a system of integrated economic and environmental accounting, theory, practice and future prospects. CSERGE, working paper GIC 98/01. Norwich.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄ - ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ :

Νόμος 1650 της 15/16.10.86 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (Α' 160) [ενημερωμένος ως ισχύει σήμερα, ιδίως δε ως τροποποιήθηκε με το Νόμο 3010/2002 «Εναρμόνιση του Ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11 Ε.Ε. και 96/61 Ε.Ε.» (ΦΕΚ Α' 91/25.4.2002)]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Άρθρο 1 Σκοπός

1. Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η θέσπιση θεμελιωδών κανόνων και η καθιέρωση κριτηρίων και μηχανισμών για την προστασία του περιβάλλοντος, έτσι ώστε ο άνθρωπος, ως άτομο και ως μέλος του κοινωνικού συνόλου, να ζει σε ένα υψηλής ποιότητας περιβάλλον, μέσα στο οποίο να προστατεύεται η υγεία του και να ευνοείται η ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Η προστασία του περιβάλλοντος, θεμελιώδες και αναπόσπαστο μέρος της πολιτιστικής και αναπτυξιακής διαδικασίας και πολιτικής, υλοποιείται κύρια μέσα από το δημοκρατικό προγραμματισμό.

2. Ειδικότερα, βασικοί στόχοι του νόμου αυτού είναι οι ακόλουθοι:

α) Η αποτροπή της ρύπανσης και γενικότερα της υποβάθμισης του περιβάλλοντος και η λήψη όλων των αναγκαίων, για το σκοπό αυτόν, προληπτικών μέτρων.

β) Η διασφάλιση της ανθρώπινης υγείας και από τις διάφορες μορφές υποβάθμισης του περιβάλλοντος και ειδικότερα από τη ρύπανση και τις οχλήσεις.

γ) Η προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης του εθνικού χώρου συνολικά και των επί μέρους γεωγραφικών και οικιστικών ενοτήτων του και μέσα από την ορθολογική διαχείριση του περιβάλλοντος.

δ) Η διασφάλιση της δυνατότητας ανανέωσης φυσικών πόρων και η ορθολογική αξιοποίηση των μη ανανεώσιμων ή σπάνιων σε σχέση με τις τωρινές και τις μελλοντικές ανάγκες και με κριτήρια την προστασία του περιβάλλοντος.

ε) Η διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας των φυσικών οικοσυστημάτων και η διασφάλιση της αναπαραγωγικής τους ικανότητας.

στ) Η αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

3. Αναλυτικότερα, με τις διατάξεις του παρόντος νόμου επιδιώκονται:

α) Η προστασία του εδάφους και η λήψη των αναγκαίων μέτρων ώστε οι χρήσεις του να γίνονται σύμφωνα με τις φυσικές ιδιότητές του και την παραγωγική του ικανότητα.

β) Η προστασία των επιφανειακών και υπόγειων νερών θεωρούμενων ως φυσικών πόρων και ως οικοσυστημάτων.

γ) Η προστασία της ατμόσφαιρας.

δ) Η προστασία και διατήρηση της φύσης και του τοπίου και ιδιαίτερα περιοχών με μεγάλη βιολογική, οικολογική, αισθητική ή γεωμορφολογική αξία.

ε) Η προστασία των ακτών των θαλασσών, των οχθών των ποταμών, των λιμνών, του βυθού αυτών και των νησίδων ως φυσικών πόρων, ως στοιχείων οικοσυστημάτων και ως στοιχείων του τοπίου.

στ) Ο καθορισμός της επιθυμητής και της επιτρεπόμενης ποιότητας των φυσικών αποδεκτών καθώς και των κάθε είδους επιτρεπόμενων εκπομπών αποβλήτων, με την καθιέρωση και

χρησιμοποίηση κατάλληλων παραμέτρων και οριακών τιμών, ώστε να μην προκαλείται υποβάθμιση του περιβάλλοντος, με κριτήρια:

- την επιστημονική γνώση και εμπειρία
- την καλύτερη διαθέσιμη και οικονομικά εφικτή τεχνολογία
- τις τοπικές συνθήκες και ιδιομορφίες του περιβάλλοντος και του πληθυσμού καθώς επίσης και τις ανάγκες ανάπτυξης
- την προϋπάρχουσα διαμόρφωση συλλογικής χρήσης μιας περιοχής
- τα υφιστάμενα χωροταξικά και αναπτυξιακά σχέδια.

ζ) Η ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών στα θέματα προστασίας του περιβάλλοντος μέσα από τη σωστή πληροφόρηση και εκπαίδευση.

Άρθρο 2 **Ορισμοί**

Κατά την έννοια του νόμου αυτού νοούνται ως:

1. Περιβάλλον: το σύνολο των φυσικών και ανθρωπογενών παραγόντων και στοιχείων που βρίσκονται σε αλληλεπίδραση και επηρεάζουν την οικολογική ισορροπία, την ποιότητα της ζωής, την υγεία των κατοίκων, την ιστορική και πολιτιστική παράδοση και τις αισθητικές αξίες.
2. Ρύπανση: η παρουσία στο περιβάλλον ρύπων, δηλαδή κάθε είδους ουσιών, θορύβου, ακτινοβολίας ή άλλων μορφών ενέργειας, σε ποσότητα, συγκέντρωση ή διάρκεια που μπορούν να προκαλέσουν αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία, στους ζωντανούς οργανισμούς και στα οικοσυστήματα ή υλικές ζημιές και γενικά να καταστήσουν το περιβάλλον ακατάλληλο για τις επιθυμητές χρήσεις του.
3. Μόλυνση: η μορφή ρύπανσης που χαρακτηρίζεται από την παρουσία παθογόνων μικροοργανισμών στο περιβάλλον ή δεικτών που υποδηλώνουν την πιθανότητα παρουσίας τέτοιων μικροοργανισμών.
4. Υποβάθμιση: η πρόκληση από ανθρώπινες δραστηριότητες ρύπανσης ή οποιασδήποτε άλλης μεταβολής στο περιβάλλον, η οποία είναι πιθανό να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικολογική ισορροπία, στην ποιότητα ζωής και στην υγεία των κατοίκων, στην ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά και στις αισθητικές αξίες.
5. Προστασία του περιβάλλοντος: το σύνολο των ενεργειών, μέτρων και έργων που έχουν στόχο την πρόληψη της υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή την αποκατάσταση, διατήρηση ή βελτίωσή του.
6. Οικοσύστημα: κάθε σύνολο βιοτικών και μη βιοτικών παραγόντων και στοιχείων του περιβάλλοντος που δρουν σε ορισμένο χώρο και βρίσκονται σε αλληλεπίδραση μεταξύ τους.
7. Φυσικός αποδέκτης: κάθε στοιχείο του περιβάλλοντος που χρησιμοποιείται για την τελική διάθεση των αποβλήτων.
8. Υγεία: η κατάσταση πλήρους φυσικής, διανοητικής και κοινωνικής ευεξίας του ατόμου ή του συνόλου του πληθυσμού.
9. Οικολογική ισορροπία: η σχετικά σταθερή σχέση που διαμορφώνεται με την πάροδο του χρόνου ανάμεσα στους παράγοντες και τα στοιχεία του περιβάλλοντος ενός οικοσυστήματος.
10. Φυσικοί πόροι: κάθε στοιχείο του περιβάλλοντος που χρησιμοποιείται ή μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον άνθρωπο για την ικανοποίηση των αναγκών του και αποτελεί αξία για το κοινωνικό σύνολο.

11. Απόβλητα: κάθε ποσότητα ρύπων (ουσιών, θορύβου, ακτινοβολίας ή άλλων μορφών ενέργειας) σε οποιαδήποτε φυσική κατάσταση ή αντικειμένων από τα οποία ο κάτοχός τους θέλει ή πρέπει ή υποχρεούται να απαλλαγεί, εφόσον είναι δυνατό να προκαλέσουν ρύπανση.
12. Διαχείριση αποβλήτων: το σύνολο των δραστηριοτήτων συλλογής, διαλογής, μεταφοράς, επεξεργασίας, επαναχρησιμοποίησης ή τελικής διάθεσης αποβλήτων σε φυσικούς αποδέκτες, με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος.
13. Ουσίες: χημικά στοιχεία και οι ενώσεις τους όπως παρουσιάζονται στη φυσική τους κατάσταση ή όπως παράγονται δευτερογενώς.
14. Παρασκευάσματα: μείγματα ή διαλύματα που αποτελούνται από δύο ή περισσότερες ουσίες.
15. Επικίνδυνες ουσίες ή παρασκευάσματα: οι ουσίες ή τα παρασκευάσματα που είναι τοξικές, διαβρωτικές, ερεθιστικές, εκρηκτικές, εύφλεκτες, καρκινογόνες, μεταλλαξιογόνες, ραδιενεργές ή άλλες ουσίες που έχουν την ιδιότητα να επιταχύνουν την καύση, να αλλοιώνουν την φυσική κατάσταση του νερού, του εδάφους ή του αέρα και να προσβάλλουν δυσμενώς τον άνθρωπο και όλα τα άλλα έμβια όντα καθώς και το φυσικό περιβάλλον.
16. Τοπίο: κάθε δυναμικό σύνολο βιοτικών και μη βιοτικών παραγόντων και στοιχείων του περιβάλλοντος που μεμονωμένα ή αλληλεπιδρώντας σε συγκεκριμένο χώρο συνθέτουν μια οπτική εμπειρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΑΠΟ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 3

Κατηγορίες έργων και δραστηριοτήτων

1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, τα δημόσια ή ιδιωτικά έργα και οι δραστηριότητες κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες, ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. Ως κριτήρια για την κατάταξη αυτή λαμβάνονται:
 - α) το είδος και το μέγεθος του έργου ή της δραστηριότητας,
 - β) το είδος και η ποσότητα των ρύπων που εκπέμπονται καθώς και κάθε άλλη επίδραση στο περιβάλλον,
 - γ) η δυνατότητα να προληφθεί η παραγωγή ρύπων από την εφαρμοζόμενη παραγωγική διαδικασία,
 - δ) ο κίνδυνος σοβαρού ατυχήματος και η ανάγκη επιβολής περιορισμών για την προστασία του περιβάλλοντος.
2. Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τα έργα και τις δραστηριότητες που λόγω της φύσης, του μεγέθους ή της έκτασής τους είναι πιθανό να προκαλέσουν σοβαρούς κινδύνους για το περιβάλλον. Στα έργα και τις δραστηριότητες της κατηγορίας αυτής επιβάλλονται κατά περίπτωση, πέρα από τους γενικούς όρους και τις προδιαγραφές, ειδικοί όροι και περιορισμοί για την προστασία του περιβάλλοντος.

Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει έργα και δραστηριότητες, που χωρίς να προκαλούν σοβαρούς κινδύνους ή οχλήσεις, πρέπει να υποβάλλονται για την προστασία του περιβάλλοντος σε γενικές προδιαγραφές, όρους και περιορισμούς που προβλέπονται από κανονιστικές διατάξεις.

Η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει έργα και δραστηριότητες που προκαλούν ιδιαίτερα μικρό κίνδυνο ή όχληση ή υποβάθμιση στο περιβάλλον.

3. Προκειμένου να προστατευθεί ιδιαίτερα το περιβάλλον, η κατάταξη των έργων και δραστηριοτήτων μπορεί να διαφοροποιείται κατά περιοχή ή ανάλογα με το φυσικό αποδέκτη, σύμφωνα με εγκεκριμένα χωροταξικά ή ρυθμιστικά σχέδια και προγράμματα και γενικά πολεοδομικά σχέδια ή σύμφωνα με τις ζώνες χρήσεων γης ή με τομιακές μελέτες προστασίας του περιβάλλοντος. Η κατάταξη των έργων και δραστηριοτήτων μέσα στα όρια του ρυθμιστικού σχεδίου της Αθήνας γίνεται ύστερα από εισήγηση του Οργανισμού Αθήνας (ν. 1515/1985, ΦΕΚ 18) και μέσα στα όρια του ρυθμιστικού σχεδίου της Θεσσαλονίκης ύστερα από εισήγηση του Οργανισμού Θεσσαλονίκης (ν. 1561/1985, ΦΕΚ 148).

"4. Με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας καθορίζεται αντιστοιχία της κατάταξης των βιομηχανικών έργων και δραστηριοτήτων της Κ.Υ.Α. 69269/5387/1990 σε έργα ή δραστηριότητες μεγάλου, μεσαίου ή μικρού κινδύνου με την αναφερόμενη στις πολεοδομικές διατάξεις διάκριση σε έργα ή δραστηριότητες υψηλής, μέσης και χαμηλής όχλησης. Με όμοια απόφαση μπορεί να εξειδικεύεται η κατάσταση των παραπάνω δραστηριοτήτων και έργων σε υψηλής, μέσης και χαμηλής όχλησης".

***Η εντός " " παρ.4 προστέθηκε ως άνω με το άρθρο 6, παρ.24 του Ν. 2052/1992 (Α 94).

Άρθρο 4

Έγκριση περιβαλλοντικών όρων

1. Για την πραγματοποίηση νέων ή την επέκταση, τον εκσυγχρονισμό ή τη μετεγκατάσταση υφιστάμενων έργων ή δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στις κατηγορίες του προηγούμενου άρθρου, απαιτείται η έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης ή πραγματοποίησης της δραστηριότητας ή του έργου.

2α. Για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων για τα έργα και τις δραστηριότητες της πρώτης κατηγορίας απαιτείται υποβολή μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

2β. Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για τα έργα και τις δραστηριότητες της κατηγορίας αυτής χορηγείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και των κατά περίπτωση συναρμόδιων υπουργών. "Με όμοια απόφαση είναι δυνατόν η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για ορισμένα έργα ή δραστηριότητες της κατηγορίας αυτής να ανατίθεται στο Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας ή στο νομάρχη. Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας ή ο νομάρχης χορηγεί την έγκριση ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας περιφερειακής ή νομαρχιακής υπηρεσίας αντίστοιχα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και της κατά περίπτωση άλλης συναρμόδιας περιφερειακής ή νομαρχιακής υπηρεσίας και γνώμη του οικείου νομαρχιακού συμβουλίου".

***Το εντός " " δεύτερο και τρίτο εδάφιο αντικαταστάθηκαν ως άνω με την παρ.1 του άρθρου 6 του Ν.2242/1994 (Α 162). Για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων στα έργα και τις δραστηριότητες της περιοχής των ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 1515/1985 και του άρθρου 11 του ν. 1561/1985.

3. Για τα έργα και τις δραστηριότητες της δεύτερης κατηγορίας, αρκεί η υποβολή δικαιολογητικών που τεκμηριώνουν τη συμμόρφωση με τις διατάξεις που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος. Η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων στις περιπτώσεις αυτές γίνεται με απόφαση του νομάρχη. Για τα έργα και τις δραστηριότητες της κατηγορίας αυτής είναι δυνατό να επιβάλλονται κατά την παραπάνω διαδικασία πρόσθετοι, κατά περίπτωση, ειδικοί όροι για την προστασία του περιβάλλοντος, εφ' όσον πριν από την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων είναι πιθανοί ή διαπιστώνονται μετά τη λειτουργία του έργου ή της δραστηριότητας κίνδυνοι και οχλήσεις που δεν καλύπτονται από τις γενικές διατάξεις που αφορούν την κατηγορία αυτή.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 3 παρ. 1 της Υ.Α. 8243/1113 (ΚΟΙΝΗ) της 26.2/8.3.91 (Β' 138): "Για κάθε έργο ή δραστηριότητα, που περιλαμβάνει χρησιμοποίηση αμιάντου ή κατεργασία προϊόντων που περιέχουν αμιάντο, απαιτείται έγκριση περιβαλλοντικών όρων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 4 (παρ. 1, 2 και 3) του Ν. 1650/86 που χορηγείται κατά περίπτωση, ανάλογα εάν το έργο ή η δραστηριότητα είναι Α' ή Β' κατηγορίας, με κοινή απόφαση των Υπουργών ΠΕΧΩΔΕ Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ή με απόφαση του οικείου Νομάρχη, σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στις σχετικές διατάξεις της υπ' αριθ. 69269/5387/1990 κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 678Β/90)".

4. Για τα έργα και τις δραστηριότητες της τρίτης κατηγορίας αρκεί η υποβολή δικαιολογητικών που τεκμηριώνουν τη συμμόρφωση με τις διατάξεις που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος. Ο έλεγχος των δικαιολογητικών αυτών και η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων γίνεται με απόφαση του οικείου δημάρχου ή προέδρου κοινότητας. Εφ' όσον πριν από την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων είναι πιθανοί ή διαπιστώνονται μετά τη λειτουργία του συγκεκριμένου έργου ή της δραστηριότητας κίνδυνοι και οχλήσεις που δεν καλύπτονται από τις γενικές διατάξεις που αφορούν την κατηγορία αυτή, ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας παραπέμπει το θέμα στον οικείο νομάρχη με απόφαση του οποίου το έργο ή η δραστηριότητα υπάγεται στη διαδικασία έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων της δεύτερης κατηγορίας.

5. Για τα έργα και τις δραστηριότητες των οποίων η ίδρυση, λειτουργία ή πραγματοποίηση, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εγκρίνεται από κεντρικές, διανομαρχιακές ή περιφερειακές υπηρεσίες και εφ' όσον αυτά δεν ενταχθούν στην πρώτη κατηγορία έργων και δραστηριοτήτων του άρθρου 3, η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων γίνεται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

6. Για νέα έργα και δραστηριότητες της πρώτης κατηγορίας απαιτείται προέγκριση που αφορά τη χωροθέτηση. Για τα έργα της δεύτερης κατηγορίας η προέγκριση αυτή είναι δυναμική. "Σε κάθε άλλη περίπτωση, η απαιτούμενη με βάση τις διατάξεις του παρόντος νόμου προέγκριση χωροθέτησης πρέπει να εναρμονίζεται με τις γενικές και τις ειδικές κατευθύνσεις της χωροταξικής πολιτικής που προκύπτουν από τυχόν εγκεκριμένα χωροταξικά σχέδια και προγράμματα, καθώς και με τις χρήσεις και τις λειτουργίες της ευρύτερης περιοχής που προβλέπονται από τα εγκεκριμένα ρυθμιστικά και πολεοδομικά σχέδια ή άλλα σχέδια χρήσεων γης. Σε περίπτωση που δεν έχουν εγκριθεί τέτοια σχέδια και προγράμματα και μέχρι της εγκρίσεως αυτών, η προέγκριση χωροθέτησης γίνεται μετά από συνεκτίμηση στοιχείων χωροταξικού σχεδιασμού της ευρύτερης περιοχής και ιδίως της συμβατότητας της αιτούμενης εγκατάστασης με άλλες υφιστάμενες ή προγραμματιζόμενες χρήσεις και λειτουργίες, της προστασίας των ανανεώσιμων ή μη φυσικών πόρων, των κατευθύνσεων των περιφερειακών και τομεακών αναπτυξιακών προγραμμάτων και της ανάγκης προστασίας της απασχόλησης, ούτως ώστε να τεκμηριώνεται η καταλληλότητα του τύπου εγκατάστασης της αιτούμενης δραστηριότητας και να διασφαλίζεται η βιώσιμη ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής".

*** Τα άνω εντός " " εδάφια προστέθηκαν με την παρ.2 του άρθρου 6 του Ν.2242/1994 (Α 162) και αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 18 Ν.2732/1999, ΦΕΚ Α 154/30.7.1999.

Η διαδικασία για την προέγκριση, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 10.

Προέγκριση δεν απαιτείται στις βιομηχανικές περιοχές (ν. 4458/1965, ΦΕΚ 33, όπως τροποποιήθηκε με το νόμο 742/1977, ΦΕΚ 319) και στις περιπτώσεις που η χωροθέτηση προβλέπεται από εγκεκριμένο χωροταξικό ή πολεοδομικό ή ρυθμιστικό σχέδιο ή από τις

ζώνες που καθορίζονται στο άρθρο 24 καθώς και στις βιομηχανικές μεταλλευτικές και λατομικές περιοχές που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με την ισχύουσα σχετική νομοθεσία.

7. Η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων μπορεί να δοθεί για ορισμένο διάστημα που καθορίζεται στην εγκριτική πράξη, μετά την πάροδο του οποίου υπόκειται σε αναθεώρηση.

8. Αν δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή αν παρατηρηθούν επιπτώσεις στο περιβάλλον, που δεν είχαν προβλεφθεί από τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων από κοινού με τον κατά περίπτωση συναρμόδιο υπουργό μπορεί να επιβάλλει πρόσθετους περιβαλλοντικούς όρους ή να μεταβάλλει τους αρχικούς.

9. Η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων για τα έργα και τις δραστηριότητες πρώτης κατηγορίας του άρθρου 3 γίνεται μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί για ίσο χρόνο με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου υπουργού, αν λόγω της σοβαρότητας ή της δυσχέρειας του έργου δικαιολογείται η παράταση.

Η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων για τα έργα και τις δραστηριότητες της δεύτερης και της τρίτης κατηγορίας του άρθρου 3 γίνεται μέσα σε σαράντα (40) ημέρες από την υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών.

Αν οι αρμόδιοι φορείς δεν απαντήσουν μέσα στις προθεσμίες αυτές, θεωρείται ότι οι όροι που προβλέπονται από τη σχετική μελέτη ή τα σχετικά δικαιολογητικά έχουν εγκριθεί.

10. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζονται η διαδικασία έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και η προθεσμία υποβολής τους και ο συνδυασμός της έγκρισης αυτής με τις διαδικασίες χορήγησης άλλων αδειών που απαιτούνται για τα έργα και τις δραστηριότητες του άρθρου 3.

11. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και στα έργα και τις δραστηριότητες που υφίστανται ή βρίσκονται στο στάδιο της κατασκευής κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού. Με κοινές αποφάσεις που εκδίδονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και τον κατά περίπτωση αρμόδιο υπουργό, καθορίζονται ο αναγκαίος χρόνος προσαρμογής των παραπάνω έργων και δραστηριοτήτων στις διατάξεις του νόμου αυτού και στις διατάξεις που θα εκδοθούν κατ' εξουσιοδότησή του οι σχετικοί όροι και η διαδικασία.

Άρθρο 5

Περιεχόμενο και δημοσιότητα μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων

1. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζεται το περιεχόμενο της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, που μπορεί να διαφοροποιείται κατά κλάδους ή ομάδα έργων και δραστηριοτήτων. Με όμοια απόφαση ορίζεται το περιεχόμενο της μελέτης ανάλογα με τα στάδια έγκρισης του έργου σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 6.

Η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων περιλαμβάνει τουλάχιστον:

α) περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας με πληροφορίες για το χώρο εγκατάστασης, το σχεδιασμό και το μέγεθός του,

β) εντοπισμό και αξιολόγηση των βασικών επιπτώσεων στο περιβάλλον,

γ) περιγραφή των μέτρων για την πρόληψη, μείωση ή αποκατάσταση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον,

δ) εξέταση εναλλακτικών λύσεων και υπόδειξη των κύριων λόγων της επιλογής της προτεινόμενης λύσης,

ε) απλή περίληψη του συνόλου της μελέτης.

2. Το οικείο νομαρχιακό συμβούλιο λαμβάνει γνώση της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και πριν από την έγκρισή της ενημερώνει κάθε πολίτη και τους φορείς εκπροσώπησής του, για να εκφράσουν τη γνώμη τους. Ο τρόπος ενημέρωσης καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σχετική η Υ.Α. 75308/5512 (ΥΠΕΧΩΔΕ-ΕΘΝ.ΟΙΚ) της 26/10.2/11.90, περί καθορισμού τρόπου ενημέρωσης των πολιτών και φορέων εκπροσώπησής τους για το περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων των Έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 5 του Ν. 1650/1986 (Β' 691).

Άρθρο 6

Έλεγχος τήρησης περιβαλλοντικών όρων - Ανταποδοτικά τέλη

1. Ο έλεγχος για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων ανήκει στα όργανα της υπηρεσίας που είναι αρμόδια, κατά τις οικείες διατάξεις, να εγκρίνουν την ίδρυση, λειτουργία ή πραγματοποίηση έργου ή δραστηριότητας. Όπου, κατά την κείμενη νομοθεσία, ο έλεγχος για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων γίνεται από διανομαρχιακές ή περιφερειακές υπηρεσίες, ανεξάρτητα από το αν έχουν ή όχι και την αρμοδιότητα για την έγκριση της ίδρυσης, λειτουργίας ή πραγματοποίησης του αντίστοιχου έργου ή δραστηριότητας, οι υπηρεσίες αυτές διατηρούν την παραπάνω αρμοδιότητα ελέγχου.

2. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί αυτοτελώς να διενεργεί ελέγχους για την παρακολούθηση της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων σε ολόκληρη τη χώρα.

3. Ελέγχους για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων διενεργούν και τα κατά το άρθρο 26 Κλιμάκια Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος.

4. Με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και άλλου κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, ύστερα από εισήγηση του οικείου νομάρχη, είναι δυνατό να επιβάλλονται τέλη σε βάρος των επιχειρήσεων που ασκούν δραστηριότητες ή εκτελούν έργα που υπάγονται στις δύο πρώτες κατηγορίες του άρθρου 3, προκειμένου να καλυφθούν τα έξοδα κατασκευής και λειτουργίας συγκεκριμένων έργων και προγραμμάτων προστασίας του περιβάλλοντος που προβλέπονται από τους περιβαλλοντικούς όρους σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3, 4 και 5. Τα πιο πάνω έργα ή προγράμματα προστασίας του περιβάλλοντος εκτελούνται από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) ή άλλους φορείς.

Τα τέλη αυτά καθορίζονται ανάλογα με το μέγεθος, το ρυπαντικό φορτίο και την ποσότητα των αποβλήτων του έργου ή της δραστηριότητας και δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα πιο πάνω έξοδα. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ο τρόπος και ο χρόνος είσπραξης των τελών και απόδοσής τους στον Ο.Τ.Α. ή φορέα που κατασκευάζει ή έχει την ευθύνη λειτουργίας του έργου και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 6 παρ. 1 της Υ.Α. 8243/1113 (ΚΟΙΝΗ) της 26.2/8.3.91 (Β' 138): "Οι έλεγχοι τήρησης των περιβαλλοντικών όρων που εγκρίνονται σύμφωνα με το άρθρο 3 (παρ. 1) της παρούσας απόφασης, διενεργούνται σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν. 1650/86".

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗ ΡΥΠΑΝΣΗ

Άρθρο 7

Ποιότητα ατμόσφαιρας και δίκτυο παρακολούθησης

1. Με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου ύστερα από εισήγηση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι κατευθυντήριες ή και οριακές τιμές παραμέτρων ποιότητας της ατμόσφαιρας, οι μέθοδοι δειγματοληψίας και ανάλυσής τους, η συχνότητα δειγματοληψίας, χρονοδιάγραμμα για την επίτευξη των στόχων αυτών και οποιαδήποτε άλλη λεπτομέρεια σχετική με τον καθορισμό της ποιότητας του αέρα.

2. Με όμοια πράξη μπορεί να καθορίζονται οριακές τιμές παραμέτρων ποιότητας της ατμόσφαιρας σε μια περιοχή αυστηρότερες από εκείνες που ορίζονται στην πράξη της προηγούμενης παραγράφου, ανάλογα με την ευαισθησία των οικοσυστημάτων της περιοχής ή την ύπαρξη πολιτιστικών στοιχείων. Η παραπάνω πράξη είναι δυνατό να εκδίδεται σε εφαρμογή περιφερειακού ή νομαρχιακού χωροταξικού σχεδίου ή γενικού πολεοδομικού σχεδίου ή ζώνης οικιστικού ελέγχου βάσει του ν. 1337/1983 (ΦΕΚ 33) ή τομεακών μελετών προστασίας του περιβάλλοντος.

3. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων εγκαθιστά σε αντιπροσωπευτικές θέσεις εθνικό δίκτυο σταθμών για την παρακολούθηση της ποιότητας της ατμόσφαιρας, σύμφωνα με όσα καθορίζονται στην πράξη της παραγράφου 1 και παρακολουθεί τη λειτουργία τους.

4. Υφιστάμενοι σταθμοί παρακολούθησης της ποιότητας της ατμόσφαιρας είτε του δημοσίου τομέα είτε άλλου φορέα που ελέγχεται από το Δημόσιο εντάσσονται στο εθνικό δίκτυο του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, εφ' όσον έχουν τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην πράξη της παραγράφου 1.

Οι φορείς αυτοί έχουν υποχρέωση να ενημερώνουν το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων για τις μετρήσεις τους καθώς και να συμμορφώνονται προς τις υποδείξεις του που αφορούν τη λειτουργία του δικτύου.

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να παρέχει επιχορήγηση στους πιο πάνω φορείς για τη λειτουργία τους.

5. Νέοι σταθμοί για την παρακολούθηση της ποιότητας της ατμόσφαιρας τους οποίους εγκαθιστούν φορείς του δημοσίου τομέα εναρμονίζονται ως προς τις προδιαγραφές λειτουργίας με το εθνικό δίκτυο του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και εντάσσονται σ' αυτό, με τις υποχρεώσεις της παρ. 4.

6. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ενεργεί διαβαθμονομήσεις (ενιαίο συντονισμό οργάνων) του εθνικού δικτύου και αποφασίζει για την καταλληλότητα, τις ανάγκες των σταθμών του εθνικού δικτύου και τις υποχρεώσεις των φορέων λειτουργίας του.

Άρθρο 8

Μέτρα για την προστασία της ατμόσφαιρας

1. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και των κατά περίπτωση αρμόδιων υπουργών επιβάλλονται σε υφιστάμενα και σε νέα έργα και δραστηριότητες, όπως ορίζονται στο άρθρο 3, καθώς και σε κάθε άλλη δραστηριότητα που είναι πιθανό να υποβαθμίσει την ατμόσφαιρα, περιορισμοί και μέτρα κατά κατηγορία και περιοχή για την προστασία της. Οι περιορισμοί και τα μέτρα αυτά μπορεί να διαφοροποιούνται ανάλογα με το είδος και το μέγεθος των έργων ή δραστηριοτήτων, τη σημασία τους για την εθνική οικονομία και με το αν αφορούν νέα ή υφιστάμενα έργα και δραστηριότητες.

2. Οι περιορισμοί και τα μέτρα της προηγούμενης παραγράφου περιλαμβάνουν ιδίως:

α) Όταν πρόκειται για βιομηχανικές, βιοτεχνικές, λατομικές, μεταλλευτικές, γεωργοκτηνοτροφικές, εμπορικές και τουριστικές δραστηριότητες, εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας, κάθε είδους καύση ή ανοιχτή φωτιά, αποθήκευση, προκαλούν οσμές: αποστάσεις ασφαλείας, εφαρμογή τεχνολογίας αντιρρύπανσης, χρήση συγκεκριμένων πρώτων και βοηθητικών υλών και καυσίμων, οριακές τιμές αέριων αποβλήτων, ωράρια λειτουργίας, εγκατάσταση οργάνων ελέγχου της ποιότητας και ποσότητας των αέριων αποβλήτων, καυσίμων, πρώτων και βοηθητικών υλών, οργάνων ελέγχου της καύσης, καθορισμό μεθόδων, συνθηκών και συχνοτήτων δειγματοληψιών και αναλύσεων παραμέτρων που σχετίζονται με την ποιότητα των χρησιμοποιούμενων καυσίμων, πρώτων και βοηθητικών υλών, και αέριων αποβλήτων, μεθόδους καταπολέμησης οσμών, καθορισμό ύψους καμινάδων και πρότυπα παραγωγικών διαδικασιών.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σχετική η Υ.Α. 8243/1113 (ΚΟΙΝΗ) της 26.2/8.3.91 (Β' 138), το άρθρο 1 της οποίας ορίζει τα ακόλουθα: "Με την απόφαση αυτή αποσκοπείται η εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 8 (παρ. 2α) και 10 (παρ. 2) του Ν. 1650/86 και συγχρόνως η εναρμόνιση με τις διατάξεις της υπ' αριθ. 87/217/ΕΟΚ οδηγίας του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 19ης Μαρτίου 1987 "σχετικά με την πρόληψη και την μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος από τον αμιάντο" που έχει δημοσιευθεί στην ελληνική γλώσσα στην επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (L85 σελ. 40 της 28.3.1987), ώστε με την θέσπιση των κατάλληλων μέτρων, όρων και περιορισμών να περιορίζονται οι δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον από τις εκπομπές αμιάντου και να προστατεύεται αποτελεσματικά η ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον".

β) Όταν πρόκειται για οχήματα ή μηχανήματα: οριακές τιμές αέριων αποβλήτων, τεχνικές προδιαγραφές κατασκευής των οχημάτων ή μηχανημάτων που εισάγονται ή κατασκευάζονται στην ημεδαπή, ώστε να περιλαμβάνουν συστήματα για τη μείωση των εκπομπών καυσαερίων, υποχρεώσεις εισαγωγέων και εμπόρων ανταλλακτικών και εξοπλισμού, υποχρεώσεις συνεργείων επισκευής και συντήρησης σχετικές με τον εξοπλισμό που χρησιμοποιούν και τα προσόντα του προσωπικού που απασχολούνται σε αυτά, χρήση υγραερίου ή βελτιωμένων καυσίμων και περιορισμούς κυκλοφορίας.

γ) Όταν πρόκειται για εγκαταστάσεις και μέσα διακίνησης, αποθήκευσης, διανομής και εμπορίας καυσίμων ή εκρηκτικών υλών, εφαρμογή συστημάτων για τη μείωση των αέριων αποβλήτων, αποστάσεις και μέσα ασφαλείας.

δ) Όταν πρόκειται για κεντρικές θερμάνσεις: οριακές τιμές αέριων αποβλήτων, συντήρηση - ρύθμιση των συστημάτων κεντρικής θέρμανσης, χρήση συγκεκριμένων καυσίμων, μόνωση λεβήτων και σωληνώσεων, εφαρμογή αυτόματων συστημάτων ρύθμισης της λειτουργίας, καθορισμό ύψους και κατασκευαστικών λεπτομερειών καπνοδόχων, χρήση ή κατάργηση καπνοσυλλεκτών και υποχρεώσεις και προσόντα επαγγελματιών για τη συντήρηση - ρύθμιση των συστημάτων κεντρικής θέρμανσης.

3. Οι οριακές τιμές αέριων αποβλήτων της παραγράφου 2 καθορίζονται με κριτήριο την εφαρμογή της κατά το δυνατό καλύτερης και οικονομικότερης τεχνολογίας και είναι δυνατό να αφορούν οποιοδήποτε τύπο, είτε έχουν καθορισθεί είτε όχι οριακές τιμές ποιότητας της ατμόσφαιρας γι' αυτόν.

Άρθρο 9

Ποιότητα νερών και δίκτυο παρακολούθησης

1. Με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου ύστερα από εισήγηση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας καθορίζονται οι κατευθυντήριες ή και οριακές τιμές των οργανοληπτικών φυσικών, χημικών, μικροβιολογικών, ραδιολογικών ή άλλων χαρακτηριστικών παραμέτρων ποιότητας νερών ή και στοιχείων υδατικού οικοσυστήματος, οι μέθοδοι δειγματοληψίας και ανάλυσης των παραμέτρων, οι συχνότητες δειγματοληψίας,

χρονοδιάγραμμα για την επίτευξη των στόχων, καθώς και οποιαδήποτε άλλη λεπτομέρεια σχετική με τον καθορισμό της ποιότητας των νερών.

2. Η ρύθμιση των θεμάτων της παραγράφου 1 μπορεί να διαφοροποιείται ανάλογα με το είδος του φυσικού αποδέκτη που πρέπει να προστατευθεί, τις επιθυμητές χρήσεις του, τις χρήσεις γης της περιοχής όπου βρίσκεται, το είδος και την επικινδυνότητα της ρύπανσης.

3. Με όμοια πράξη είναι δυνατό να καθορίζονται οριακές τιμές ποιότητας νερών αυστηρότερες από εκείνες που ορίζονται στην πράξη της παραγράφου 1 με κριτήριο την ευαισθησία των οικοσυστημάτων της περιοχής.

Η παραπάνω πράξη είναι δυνατό να εκδίδεται σε εφαρμογή είτε περιφερειακού ή νομαρχιακού χωροταξικού σχεδίου είτε γενικού πολεοδομικού σχεδίου ή ζώνης οικιστικού ελέγχου, βάσει του ν. 1337/1983, είτε τέλος σε εφαρμογή τομεακών μελετών προστασίας του περιβάλλοντος.

4. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων σχεδιάζει και εγκαθιστά σε αντιπροσωπευτικές θέσεις εθνικό δίκτυο σταθμών μέτρησης των παραμέτρων της ποιότητας των νερών, όπως καθορίζεται στην πράξη της παραγράφου 1 και παρακολουθεί τη λειτουργία τους σε συνδυασμό με άλλους σταθμούς μέτρησης άλλων παραμέτρων του νερού.

5. Οι διατάξεις των παρ. 4, 5 και 6 του άρθρου 7 εφαρμόζονται αναλόγως και για την παρακολούθηση της ποιότητας των νερών.

Άρθρο 10

Μέτρα για την προστασία των νερών

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και των κατά περίπτωση αρμόδιων υπουργών επιβάλλονται σε υφιστάμενα ή σε νέα έργα και δραστηριότητες, όπως ορίζονται στο άρθρο 3, καθώς και σε κάθε άλλη δραστηριότητα, που είναι πιθανό να υποβαθμίσει τα νερά, κατά κατηγορία και περιοχή περιορισμοί και μέτρα για την προστασία τους.

2. Οι περιορισμοί και τα μέτρα της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να περιλαμβάνουν ιδίως: αποστάσεις ασφαλείας, εφαρμογή τεχνολογίας αντιρρύπανσης, χρήση συγκεκριμένων πρώτων και βοηθητικών υλών ή και καυσίμων, οριακές τιμές υγρών αποβλήτων, χρησιμοποιούμενων νερών, ωράρια λειτουργίας, εγκατάσταση οργάνων ελέγχου της ποιότητας των υγρών αποβλήτων, καυσίμων, νερών, πρώτων και βοηθητικών υλών, καθορισμό μεθόδων, συνθηκών και συχνοτήτων δειγματοληψιών και αναλύσεων παραμέτρων που σχετίζονται με την ποιότητα και ποσότητα των χρησιμοποιούμενων καυσίμων, νερών, πρώτων και βοηθητικών υλών, υγρών αποβλήτων, όρους και προϋποθέσεις συλλογής, μεταφοράς και διάθεσης ιλύων, μεθόδους τελικής διάθεσης υγρών αποβλήτων, μήκος υποβρύχιων αγωγών και πρότυπα παραγωγικών διαδικασιών.

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 8 εφαρμόζεται αναλόγως και για την προστασία της ποιότητας των νερών.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σχετική η Υ.Α. 55648/2210 (ΚΟΙΝΗ) της 29.4/13.5.91 (Β' 323), το άρθρο 1 της οποίας και ορίζει τα ακόλουθα: "Με αυτήν την Υπουργική Απόφαση αποσκοπείται η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 10 σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 4 και 6 του Ν. 1650/86, με την συμπλήρωση της υπ' αριθμ. 18186/271/1988 Υπουργικής Απόφασης, καθώς και η συμμόρφωση με τις οδηγίες 86/280/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 1986 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων "σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις ορισμένων επικίνδυνων ουσιών που υπάγονται στον κατάλογο Ι του Παραρτήματος της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ" και 88/347/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 16ης Ιουνίου 1988 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων "για την τροποποίηση

του παραρτήματος II της οδηγίας 86/280/ΕΟΚ σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις ορισμένων επικίνδυνων ουσιών που υπάγονται στον κατάλογο I του Παραρτήματος της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ" που έχουν δημοσιευθεί στην Ελληνική γλώσσα στην επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕL. 181/16/4.7.1986) και (ΕΕL. 158/35/25.6.1988) αντίστοιχα και ειδικότερα με τις διατάξεις που αναφέρονται στον καθορισμό μέτρων και περιορισμών για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος από τη ρύπανση που προέρχεται από απορρίψεις των επικίνδυνων ουσιών που αναφέρονται στο Παράρτημα του άρθρου 6 της υπ' αριθμ. 73/1990 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου (Α' 90) για την αποτελεσματική προστασία της Υγείας και του Περιβάλλοντος".

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σχετική η Υ.Α. 8243/1113 (ΚΟΙΝΗ) της 26.2/8.3.91 (Β' 138), το άρθρο 1 της οποίας ορίζει τα ακόλουθα: "Με την απόφαση αυτή αποσκοπείται η εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 8 (παρ. 2α) και 10 (παρ. 2) του Ν. 1650/86 και συγχρόνως η εναρμόνιση με τις διατάξεις της υπ' αριθ. 87/217/ΕΟΚ οδηγίας του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 19ης Μαρτίου 1987 "σχετικά με την πρόληψη και την μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος από τον αμίαντο" που έχει δημοσιευθεί στην ελληνική γλώσσα στην επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (L85 σελ. 40 της 28.3.1987), ώστε με την θέσπιση των κατάλληλων μέτρων, όρων και περιορισμών να περιορίζονται οι δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον από τις εκπομπές αμιάντου και να προστατεύεται αποτελεσματικά η ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον".

Άρθρο 11

Μέτρα για την προστασία του εδάφους

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας καθορίζονται τα μέτρα και οι τρόποι προστασίας των εδαφών από τις φυσικές ζημιές και ιδίως από διάβρωση, έλλειψη αερισμού, αποξήρανση, υπεργήρανση, καταστροφή δομής, αλάτωση, αποκάλυψη δυσμενών οριζόντων, χημική εξάντληση, υπερλίπανση ή ακατάλληλη λίπανση, προσθήκη τοξικών ουσιών από τη χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, για τη διατήρηση και αύξηση της παραγωγικότητάς τους.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, ύστερα από εισήγηση του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, ύστερα από εισήγηση του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και γνώμη των Ο.Τ.Α καθορίζονται κατά περίπτωση οι χώροι όπου επιτρέπεται η τελική διάθεση τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων και ιλύος. Με απόφαση του οικείου νομάρχη, ύστερα από γνώμη των Ο.Τ.Α., καθορίζονται κατά περίπτωση οι χώροι όπου επιτρέπεται η τελική διάθεση στερεών αποβλήτων. Ειδικά, η διάθεση στερεών αποβλήτων από μεταλλευτικές ή λατομικές δραστηριότητες μέσα στους μεταλλευτικούς ή λατομικούς χώρους γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να επιβάλλονται, κατά περίπτωση, η χρήση φυσικών λιπαντικών ουσιών ή μέσων για την προστασία ζώων και φυτών από ασθένειες και περιορισμοί ή απαγορεύσεις στην παραγωγή, εισαγωγή και εμπορία φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων που δημιουργούν κίνδυνο ρύπανσης. Με όμοια απόφαση είναι δυνατό να καθορίζονται μέθοδοι, όροι και περιορισμοί για τη διάθεση στη γεωργία της ιλύος που προέρχεται από επεξεργασία αποβλήτων.

Άρθρο 12

Στερεά απόβλητα

1. Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων γίνεται με τρόπο ώστε:

α) να μη δημιουργούνται κίνδυνοι για την υγεία και το περιβάλλον και ενοχλήσεις από θόρυβο ή δυσοσμίες,

β) να μην προκαλείται υποβάθμιση στο φυσικό περιβάλλον και σε χώρους που παρουσιάζουν ιδιαίτερο οικολογικό, πολιτιστικό και αισθητικό ενδιαφέρον,

γ) να εξοικονομούνται πρώτες ύλες και να μπορεί να γίνει η μεγαλύτερη δυνατή επαναχρησιμοποίησή τους.

2. Υπόχρεοι φορείς για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων είναι οι ΟΤΑ που μπορούν όμως να μη δέχονται τη διαχείριση στερεών αποβλήτων που λόγω της σύνθεσης, του είδους ή της ποιότητας και ποσότητάς τους δεν είναι δυνατό να διατεθούν μαζί με τα οικιακά. Στην περίπτωση αυτή υπόχρεοι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων είναι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα από τις δραστηριότητες των οποίων προέρχονται τα απόβλητα ή τρίτα πρόσωπα στα οποία μπορούν ν' αναθέτουν την εκτέλεση των σχετικών εργασιών, μετά από άδεια που χορηγείται και στις δύο περιπτώσεις από τον οικείο νομόρχη.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και των συναρμόδιων Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Εσωτερικών, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Γεωργίας καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορήγησης της άδειας αυτής.

Προκειμένου για μεταλλευτικούς ή λατομικούς χώρους, υπόχρεοι διαχείρισης είναι αυτοί που έχουν το δικαίωμα εκμετάλλευσης του ορυκτού στους χώρους αυτούς σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

3. Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο γίνεται βάσει σχεδιασμού που αποσκοπεί στη μελέτη και τον καθορισμό των μεθόδων διαχείρισης καθώς και στη χωροθέτηση των εγκαταστάσεων διάθεσης των στερεών αποβλήτων. Κατά το σχεδιασμό λαμβάνονται υπόψη οι κοινωνικές, οικονομικές, τεχνικές, περιβαλλοντικές και εν γένει οι ειδικές συνθήκες της περιοχής.

Με την ίδια απόφαση της παρ. 2 καθορίζονται οι αρμόδιοι φορείς για την εκπόνηση του σχεδιασμού διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, οι όροι και η διαδικασία εκπόνησης και εφαρμογής του σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

4. Οι υπόχρεοι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων φορείς σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 συντάσσουν σχέδιο για τον τρόπο λήψης κατάλληλων μέτρων για τον περιορισμό των στερεών αποβλήτων, την εφαρμογή μεθόδων για την ανακύκλωση και την επεξεργασία τους, τη λήψη από αυτά πρώτων υλών και ενέργειας και για κάθε άλλη μέθοδο επαναχρησιμοποίησής τους.

Με την ίδια απόφαση της παρ. 2 καθορίζεται και το περιεχόμενο του εν λόγω σχεδίου.

5. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών αποβλήτων εντός ή εκτός αστικών περιοχών και σε οποιοδήποτε φυσικό αποδέκτη. Ο κάτοχος στερεών αποβλήτων τα παραδίδει στον υπόχρεο διαχείρισης σύμφωνα με την παρ. 2.

6. Σε οποιονδήποτε παράγει ή κατέχει ή και διαχειρίζεται στερεά απόβλητα που λόγω του είδους, της σύνθεσης ή της ποιότητας και ποσότητάς τους είναι ιδιαίτερα επικίνδυνα για την υγεία και το περιβάλλον επιβάλλεται η τήρηση σχετικού βιβλίου.

7. Παλαιά μέσα μεταφοράς και μηχανήματα ή τμήματά τους που έχουν εγκαταλειφθεί, θεωρούνται στερεά απόβλητα και περιέχονται στην κυριότητα του οικείου δήμου ή κοινότητας. Η διαδικασία και οι προϋποθέσεις χαρακτηρισμού τους ως στερεών αποβλήτων καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Με την επιφύλαξη των άρθρων 146 και 197-201 του Κώδικα Δημόσιου Ναυτικού Δικαίου (ΝΔ 187/1973, ΦΕΚ 26) πλοία, πλοίαρια και πλωτά γενικά ναυπηγήματα ως και τμήματά τους που έχουν εγκαταλειφθεί, θεωρούνται στερεά απόβλητα και υπόκεινται

στη ρύθμιση του παραπάνω εδαφίου της παραγράφου αυτής είτε βρίσκονται στην ξηρά είτε στη θάλασσα.

8. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού μπορεί να απαγορευθεί η εισαγωγή και εμπορία συσκευών λειοτεμαχισμού στερεών αποβλήτων (σκουπιδοφάγων) για την αποτροπή της διατάραξης της λειτουργίας του αποχετευτικού συστήματος ή της σημαντικής φόρτισης των εγκαταστάσεων επεξεργασίας υγρών αποβλήτων ή της ρύπανσης των νερών.

Άρθρο 13

Συσκευασία προϊόντων – Επιβάρυνση προϊόντων, Απόβλητα από μέσα μεταφοράς.

1. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, μπορεί να απαγορευθεί ή να περιορισθεί η χρήση ορισμένων τύπων συσκευασίας προϊόντων, εφόσον λόγω του υλικού κατασκευής, του όγκου ή της ποσότητάς τους είναι αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερής ή δαπανηρή η εφαρμογή των γενικών αρχών και περιορισμών της παραγράφου 1 του άρθρου 12 και ιδίως η ανακύκλωσή τους.

Με όμοια απόφαση μπορεί να επιβάλλεται απαγόρευση της διαφήμισης τέτοιων προϊόντων ή να τίθενται περιορισμοί για το υλικό και τα λοιπά χαρακτηριστικά της συσκευασίας καθώς επίσης και προθεσμία συμμόρφωσης.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σχετική η Υ.Α. 31784/954 (ΕΣ-ΕΘΝ.ΟΙΚ) της 21.3/6.4.90 (Β' 251), στο άρθρο 1 της οποίας ορίζεται ότι: "Με αυτή την Υπουργική απόφαση αποσκοπείται η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 13 (παρ. 1) του Ν. 1650/86 καθώς και η συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 85/339/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 27ης Ιουνίου 1985 "Για τις συσκευασίες υγρών τροφίμων" που έχει δημοσιευθεί στην Ελληνική γλώσσα στην επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕΛ 176/18/6.7.85), ώστε να περιορισθούν οι δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον από τις συσκευασίες υγρών τροφίμων στον τομέα της παραγωγής, της εμπορίας, της χρήσης, της ανακύκλωσης και της επαναπλήρωσής τους καθώς και στον τομέα της διάθεσης των μεταχειρισμένων συσκευασιών και να προωθηθεί η ελάττωση της κατανάλωσης ενέργειας και πρώτων υλών".

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού είναι δυνατό να επιβαρυνθούν με ειδικό τέλος επιχειρήσεις που παράγουν και εισάγουν προϊόντα που προκαλούν ιδιαίτερα προβλήματα διαχείρισης των στερεών αποβλήτων τους και ιδίως ανακύκλωσης, προκειμένου να καλυφθούν τα έξοδα κατασκευής και λειτουργίας συγκεκριμένων έργων ή προγραμμάτων προστασίας του περιβάλλοντος που εκτελούνται από τους Ο.Τ.Α. Το τέλος αυτό καθορίζεται ανάλογα με το μέγεθος, το ρυπαντικό φορτίο και την ποσότητα των αποβλήτων του έργου ή της δραστηριότητας και περιέρχεται στους Ο.Τ.Α. για μελέτες και έργα διάθεσης ειδικών στερεών αποβλήτων. Η διαδικασία είσπραξης του τέλους αυτού και απόδοσή τους στον Ο.Τ.Α. καθορίζεται με το πιο πάνω προεδρικό διάταγμα.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού ρυθμίζονται οι τρόποι διαχείρισης στερεών αποβλήτων από τα μέσα συγκοινωνιών και μεταφοράς.

Άρθρο 14

Προστασία από το θόρυβο

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, καθορίζονται οι οριακές τιμές στάθμης θορύβου και δονήσεων στους χώρους κατοικίας ή

συνάθροισης κοινού και τα όρια φόρτου θορύβου σε αντιθορυβικές ζώνες με κριτήριο τον περιορισμό της ενόχλησης και κατ' επέκταση την προστασία της υγείας, καθώς και οι τρόποι μέτρησής τους.

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζονται περιορισμοί στην παραγωγή, εισαγωγή, εμπορία και χρήση κάθε είδους οχημάτων, μηχανημάτων ή οργάνων που κατά τη λειτουργία τους προκαλούν ηχητική ενόχληση ή που έχουν προορισμό την παραγωγή του ήχου. Με τις αποφάσεις αυτές μπορεί να ορίζονται ιδίως οι οριακές τιμές στάθμης θορύβου και δονήσεων, οι τρόποι μέτρησής τους, η διαδικασία έγκρισης, οι όροι ή και η πλήρης απαγόρευση παραγωγής, εισαγωγής, εμπορίας και χρήσης ή λειτουργίας.

Με όμοια απόφαση μπορεί να εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου οχήματα, μηχανήματα ή όργανα για την εκτέλεση μεγάλων ή ειδικών έργων. Τέλος με όμοια απόφαση λαμβάνονται μέτρα καταπολέμησης του θορύβου ή των δονήσεων και από τα οχήματα και μηχανήματα που έχουν ήδη εισαχθεί ή κατασκευασθεί στην Ελλάδα και λειτουργούν κατά το χρόνο επιβολής των περιορισμών.

3. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του Υπουργού Εμπορίου μπορεί να επιβάλλονται προδιαγραφές ποιότητας για την παραγωγή, εισαγωγή και εμπορία υλικών και εξαρτημάτων που προορίζονται για την καταπολέμηση του θορύβου ή των δονήσεων και να απαγορευθεί η κυκλοφορία τους, αν δεν τηρούνται οι παραπάνω προδιαγραφές.

4. Έργα και δραστηριότητες που προκαλούν θόρυβο είναι ιδίως: βιομηχανικές και βιοτεχνικές, λατομικές ή μεταλλευτικές δραστηριότητες, εργοτάξια, εργαστήρια, κάθε είδους μηχανολογικές εγκαταστάσεις, αθλητικοί χώροι, κέντρα διασκέδασης, θέατρα, κινηματογράφοι και χώροι ψυχαγωγίας. Τα υφιστάμενα ή νέα έργα και οι δραστηριότητες της παραγράφου αυτής κατατάσσονται σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 3.

5. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού μπορεί να επιβάλλονται περιορισμοί και μέτρα προστασίας στα έργα και στις δραστηριότητες της προηγούμενης παραγράφου, που περιλαμβάνουν ιδίως: οριακή τιμή στάθμης θορύβου στο περιβάλλον που επηρεάζεται από τα έργα ή τις δραστηριότητες, τρόπο μέτρησής του, τεχνικά μέτρα μείωσης ήχου και δονήσεων, μεθόδους μέτρησης της απόδοσής τους, ωράρια λειτουργίας, εγκατάσταση οργάνων παρακολούθησης της στάθμης θορύβου και ελάχιστες αποστάσεις από κατοικίες ή χώρους συνάθροισης κοινού.

6. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, ύστερα από εισήγηση της τοπικής αυτοδιοίκησης ή της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου, είναι δυνατό να ορίζονται αντιθορυβικές ζώνες γύρω από υφιστάμενες ή νέες περιοχές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, γύρω ή κατά μήκος χώρων όπου κινούνται μέσα μεταφοράς, ιδίως δρόμων, λιμανιών, αεροδρομίων, γύρω από αρχαιολογικούς χώρους ή ιστορικούς χώρους και τοπία ή γύρω από χώρους κατοικίας, ανάπαυσης, νοσηλείας, εκπαίδευσης και πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Η παραπάνω απόφαση καθορίζει επίσης τα γεωγραφικά όρια της ζώνης, τα αντιθορυβικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν, ώστε να τηρούνται οι επιτρεπόμενοι φόρτοι θορύβου όπως καθορίζονται με τα προεδρικά διατάγματα της παρ. 1, τους υπόχρεους εφαρμογής των μέτρων, κριτήρια χωροθέτησης νέων εγκαταστάσεων ή δραστηριοτήτων, όρους και προϋποθέσεις περαιτέρω ανάπτυξης άλλων δραστηριοτήτων προϋποθέσεις περαιτέρω ανάπτυξης άλλων δραστηριοτήτων μέσα στην αντιθορυβική ζώνη και κάθε άλλη λεπτομέρεια που έχει σχέση με τον προορισμό της ζώνης.

Η απόφαση αυτή βασίζεται σε ειδική μελέτη, της οποίας οι προδιαγραφές καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Η εκπόνηση της μελέτης γίνεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή άλλο φορέα του δημόσιου τομέα ή από τον οικείο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 15

Επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζονται οι επικίνδυνες ουσίες ή τα παρασκευάσματα καθώς και η ελάχιστη ποσότητα ή κάθε άλλη παράμετρος που μπορεί να προκαλέσει υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζονται οι όροι και η διαδικασία προστασίας του περιβάλλοντος από τη χρήση, μεταφορά, αποθήκευση, εισαγωγή, παραγωγή, συσκευασία, επισήμανση και εμπορία των επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων. Με όμοια απόφαση μπορεί να απαγορευθεί η παραγωγή, εισαγωγή, εμπορία, διαφήμιση και χρήση επικίνδυνης ουσίας, αν από τη χρήση της διαπιστωθεί ρύπανση των φυσικών αποδεκτών.

3. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζονται οι βιομηχανικές, βιοτεχνικές ή άλλες δραστηριότητες κατά την άσκηση των οποίων μεσολαβούν ή μπορεί να μεσολαβήσουν επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα, τα οποία είναι δυνατό να προκαλέσουν ατυχήματα μεγάλης έκτασης. Με τις ίδιες ή όμοιες αποφάσεις καθορίζονται:

α) οι επικίνδυνες ουσίες και τα παρασκευάσματα,

β) οι επικίνδυνες διεργασίες,

γ) τα απαραίτητα στοιχεία και μελέτες, ο τρόπος υποβολής, η διαδικασία και τα όργανα έγκρισής τους. Η υποβολή των στοιχείων και η έγκριση των μελετών αυτών αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης ή πραγματοποίησης του έργου ή της δραστηριότητας,

δ) το περιεχόμενο των σχεδίων για την αντιμετώπιση ατυχημάτων μεγάλης έκτασης, η διαδικασία συσχετισμού τους με ανάλογα σχέδια έκτακτης ανάγκης κρατικών φορέων, συμπεριλαμβανόμενης και της κατάλληλης πληροφόρησης των ενδιαφερομένων, καθώς και οι υπόχρεοι για τη σύνταξη, το συσχετισμό και την εφαρμογή τους. Τα σχέδια αυτά αποτελούν επίσης απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης ή πραγματοποίησης του έργου ή της δραστηριότητας,

ε) ο αναγκαίος χρόνος προσαρμογής των υφιστάμενων ή ευρισκόμενων στο στάδιο κατασκευής βιομηχανικών, βιοτεχνικών ή άλλων δραστηριοτήτων στις διατάξεις του παρόντος άρθρου,

στ) η πραγματοποίηση ελέγχων για την τήρηση των όρων αυτών σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού μπορεί να καθορίζονται ειδικά προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα προστασίας της υγείας και του περιβάλλοντος από τις δραστηριότητες της παραγράφου 3.

Άρθρο 16

Παρακολούθηση των φυσικών αποδεκτών, Λειτουργία και συντήρηση εγκαταστάσεων επεξεργασίας αποβλήτων

1. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων συντονίζει τη λειτουργία δικτύου εργαστηρίων που αναλύουν δείγματα των φυσικών αποδεκτών και των αποβλήτων. Στο δίκτυο των εργαστηρίων αυτών περιλαμβάνονται το Γενικό Χημείο του Κράτους και τα σχετικά εργαστήρια του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της Υγειονομικής Σχολής, των λοιπών υπουργείων και των δημόσιων φορέων.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού ορίζονται ο τρόπος, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εναρμόνισης των χρησιμοποιούμενων εργαστηριακών μεθόδων, ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική λειτουργία των εργαστηρίων στον τομέα των περιβαλλοντικών αναλύσεων και η δυνατότητα σύγκρισης των αναλύσεων και ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια.

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μεριμνά για τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της παρακολούθησης των φυσικών αποδεκτών.

2. Έργα και δραστηριότητες που εντάσσονται στην πρώτη κατηγορία του άρθρου 3 και διαθέτουν κάθε είδους απόβλητα ύστερα από επεξεργασία υποχρεούνται να απασχολούν κατάλληλο και επαρκές τεχνικό προσωπικό για τη λειτουργία και συντήρηση των εγκαταστάσεων.

Έργα και δραστηριότητες, που εντάσσονται στη δεύτερη κατηγορία του άρθρου 3 και διαθέτουν κάθε είδους απόβλητα ύστερα από επεξεργασία, μπορούν κατά την κρίση της αρμόδιας για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων αρχής, να υποχρεώνονται να απασχολούν κατάλληλο και επαρκές τεχνικό προσωπικό για τη λειτουργία και συντήρηση των εγκαταστάσεων.

Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για την πρώτη και δεύτερη κατηγορία έργων και δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στο άρθρο 4, περιλαμβάνει τον καθορισμό του κατάλληλου και επαρκούς κατά περίπτωση, τεχνικού προσωπικού για τη λειτουργία και συντήρηση των εγκαταστάσεων.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζονται τα απαιτούμενα ουσιαστικά και τυπικά προσόντα του προσωπικού αυτού, ανάλογα με τις κατηγορίες εγκαταστάσεων.

Άρθρο 17

Μέτρα προστασίας από τη ραδιενέργεια

1. Ραδιενεργές ουσίες ή απορρίμματα και συσκευές που εκπέμπουν ραδιενεργό ακτινοβολία μπορούν να χρησιμοποιούνται εφόσον τηρούνται ειδικοί όροι και μέτρα που καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας, και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, ύστερα από γνώμη, του Εθνικού Κέντρου Έρευνας Φυσικών Επιστημών "Δημόκριτος".

2. Κτίρια ή τμήματά τους, στα οποία εκτελείται δραστηριότητα η οποία συνδέεται με τη χρήση ραδιενεργών ουσιών ή συσκευών που εκπέμπουν ραδιενεργό ακτινοβολία, σχεδιάζονται χτίζονται και χρησιμοποιούνται σύμφωνα με ειδικές προδιαγραφές που καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ύστερα από εισήγηση του Εθνικού Κέντρου Έρευνας Φυσικών Επιστημών "Δημόκριτος".

Με όμοια απόφαση μπορεί να διακόπτεται η λειτουργία των παραπάνω δραστηριοτήτων, αν το κτίριο δεν ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές αυτές.

3. Στα κτίρια ή τις εγκαταστάσεις από τις οποίες είναι δυνατή η εκπομπή ραδιενεργού ακτινοβολίας στο περιβάλλον, επιβάλλεται συνεχής παρακολούθηση και μέτρηση της ακτινοβολίας, που εκπέμπεται απ' αυτές, σύμφωνα με τις προδιαγραφές που καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας, και Δημόσιων Έργων, ύστερα από εισήγηση του Εθνικού Κέντρου Έρευνας Φυσικών Επιστημών "Δημόκριτος".

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ

Άρθρο 18

Αντικείμενα προστασίας και διατήρησης

1. Η φύση και το τοπίο προστατεύονται και διατηρούνται, ώστε να διασφαλίζονται οι φυσικές διεργασίες, η αποδοτικότητα των φυσικών πόρων, η ισορροπία και η εξέλιξη των οικοσυστημάτων καθώς και η ποικιλομορφία, η ιδιαιτερότητα ή η μοναδικότητά τους.

2. Χερσαίες, υδάτινες ή μικτού χαρακτήρα περιοχές, μεμονωμένα στοιχεία ή σύνολα της φύσης και του τοπίου, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενα προστασίας και διατήρησης λόγω της οικολογικής γεωμορφολογικής, βιολογικής επιστημονικής ή αισθητικής σημασίας τους.

3. Οι περιοχές, τα στοιχεία ή τα σύνολα της προηγούμενης παραγράφου μπορούν να χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 19, ως:

- Περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης,
- Περιοχές προστασίας της φύσης,
- Εθνικά πάρκα,
- Προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί, προστατευόμενα τοπία και στοιχεία του τοπίου,
- Περιοχές οικοανάπτυξης.

4. Αν για την προστασία και διατήρηση των περιοχών, των στοιχείων ή των συνόλων της προηγούμενης παραγράφου, επιβάλλεται παράλληλα η εφαρμογή ορισμένων μέτρων σε γειτονικές εκτάσεις, οι παραπάνω περιοχές, τα στοιχεία ή τα σύνολα αποτελούν κεντρικό τμήμα μιας ευρύτερης περιοχής, στην οποία τα αναγκαία μέτρα προστασίας κλιμακώνονται κατά ζώνες.

"5. α) Τα αντικείμενα προστασίας και διατήρησης της παρ. 3 με τις ζώνες τους διέπονται από κανονισμούς διοίκησης και λειτουργίας, στους οποίους καθορίζονται τα αναγκαία μέτρα οργάνωσης και λειτουργίας των προστατευόμενων αντικειμένων και εξειδικεύονται οι γενικοί όροι και περιορισμοί άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων, που καθορίζονται με το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 21.

Οι ανωτέρω κανονισμοί καταρτίζονται εντός έτους από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 21 και εγκρίνονται με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

β) Με τις ίδιες ή όμοιες υπουργικές αποφάσεις εγκρίνονται επίσης πενταετή Σχέδια Διαχείρισης των προστατευόμενων αντικειμένων της παραγράφου 3. Με τα Σχέδια Διαχείρισης προσδιορίζονται, στο πλαίσιο των γενικότερων όρων και προϋποθέσεων που τίθενται στα προεδρικά διατάγματα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 21, οι κατευθύνσεις και οι προτεραιότητες για την εφαρμογή των έργων, δράσεων και μέτρων που

απαιτούνται για την αποτελεσματική προστασία και διαχείριση των κατά περίπτωση προστατευόμενων αντικειμένων. Τα Σχέδια Διαχείρισης συνοδεύονται από προγράμματα δράσης στα οποία εξειδικεύονται τα αναγκαία μέτρα, δράσεις, έργα και προγράμματα, οι φάσεις, το κόστος, οι πηγές και οι φορείς χρηματοδότησής τους, καθώς και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσής τους και οι φορείς εφαρμογής τους. Οι διατάξεις της περιπτώσεως αυτής εφαρμόζονται αναλόγως και για την κατάρτιση Σχεδίων Διαχείρισης για τα προστατευόμενα είδη της γλωρίδας και πανίδας που αναφέρονται στο άρθρο 20, καθώς και για τους οικοτόπους που ορίζονται στην κοινή υπουργική απόφαση 33318/30281 28.12.1998 (ΦΕΚ 1289 Β' 128.12.1998)".

***Η παρ.5 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.1 του άρθρου 16 του Ν.2742/1999 (Α 207/7-10-1999)

6. Αντικείμενα προστασίας και διατήρησης, κατά την έννοια της παραγρ. 1 αποτελούν επίσης τα είδη της αυτοφυούς γλωρίδας και της άγριας πανίδας.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Η παρ.3 του άρθρου 6 του Ν.2242/1994 (Α 162) ορίζει ότι: "Με την έναρξη εκπόνησης μελέτης προστασίας περιβάλλοντος και χωροταξικής μελέτης (άρθρα 18 έως 24 του ν. 1650/1986), καθώς και μελέτης Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου (άρθρο 29 του ν. 1337/1983), ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να αναστείλει τη χορήγηση οικοδομικών αδειών και τις οικοδομικές εργασίες στην περιοχή μελέτης ή σε τμήματα αυτής. Η κατά το προηγούμενο εδάφιο αναστολή επιβάλλεται για χρονικό διάστημα μέχρι ένα (1) έτος, το οποίο μπορεί να παραταθεί για ένα (1) έτος ακόμη, εφόσον διαπιστωθεί ότι οι εργασίες εκπόνησης των μελετών έχουν προοδεύσει σημαντικά."

Άρθρο 19

Κριτήρια χαρακτηρισμού και αρχές προστασίας

Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου:

1. Ως περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης χαρακτηρίζονται εκτάσεις με εξαιρετικά ευαίσθητα οικοσυστήματα, βιότοποι ή οικότοποι σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της αυτοφυούς γλωρίδας ή άγριας πανίδας ή εκτάσεις που έχουν αποφασιστική θέση στον κύκλο ζωής σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της άγριας πανίδας. Στις περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης απαγορεύεται κάθε δραστηριότητα. Κατ' εξαίρεση, μπορεί να επιτρέπονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του οικείου κανονισμού, η διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών και η εκτέλεση εργασιών που αποσκοπούν στη διατήρηση των χαρακτηριστικών τους, εφόσον εξασφαλίζεται υψηλός βαθμός προστασίας.

2. Ως περιοχές προστασίας της φύσης χαρακτηρίζονται εκτάσεις μεγάλης οικολογικής ή βιολογικής αξίας. Στις περιοχές αυτές προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον από κάθε δραστηριότητα ή επέμβαση που είναι δυνατό να μεταβάλει ή να αλλοιώσει τη φυσική κατάσταση, σύνθεση ή εξέλιξή του. Κατ' εξαίρεση, μπορούν να επιτρέπονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του οικείου κανονισμού, η εκτέλεση εργασιών, ερευνών και η άσκηση ασχολιών και δραστηριοτήτων, κυρίως παραδοσιακών, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τους σκοπούς προστασίας. Στις περιοχές της κατηγορίας αυτής μπορεί να δίδονται ειδικότερες ονομασίες ανάλογα με το συγκεκριμένο αντικείμενο και το σκοπό προστασίας.

3. Ως εθνικά πάρκα χαρακτηρίζονται εκτεταμένες χερσαίες, υδάτινες ή μικτού χαρακτήρα περιοχές, οι οποίες παραμένουν ανεπηρέαστες ή έχουν ελάχιστα επηρεαστεί από τις ανθρώπινες δραστηριότητες και στις οποίες διατηρείται μεγάλος αριθμός και ποικιλία αξιόλογων βιολογικών, οικολογικών, γεωμορφολογικών και αισθητικών στοιχείων.

Όταν το εθνικό πάρκο, ή μεγάλο τμήμα του καταλαμβάνει θαλάσσια περιοχή ή εκτάσεις δασικού χαρακτήρα, μπορεί να χαρακτηρίζεται ειδικότερα ως θαλάσσιο πάρκο ή εθνικός δρυμός, αντίστοιχα. Ο χαρακτηρισμός περιοχών ως εθνικών πάρκων αποσκοπεί στη διαφύλαξη της φυσικής κληρονομιάς και στη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας ευρύτερων περιοχών της χώρας με παράλληλη παροχή στο κοινό δυνατοτήτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και φυσιολατρικών δραστηριοτήτων. Για την εκπλήρωση των σκοπών αυτών λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα, ώστε οι περιοχές αυτές να προστατεύονται επαρκώς τόσο από φυσικές αιτίες υποβάθμισης όσο και από ανθρώπινες ενέργειες, επεμβάσεις και δραστηριότητες.

Στα εθνικά πάρκα επιτρέπεται να εκτελούνται έργα, να γίνονται έρευνες και να ασκούνται δραστηριότητες, κυρίως παραδοσιακού χαρακτήρα, με τους όρους και περιορισμούς που καθορίζονται ειδικότερα από τον οικείο κανονισμό λειτουργίας και διαχείρισης.

Τα εθνικά πάρκα είναι δυνατό να περιλαμβάνουν περιοχές των παρ. 1 και 2.

4. Ως προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί χαρακτηρίζονται λειτουργικά τμήματα της φύσης ή μεμονωμένα δημιουργήματά της που έχουν ιδιαίτερη επιστημονική, οικολογική ή αισθητική αξία ή συμβάλλουν στη διατήρηση των φυσικών διεργασιών και στην προστασία φυσικών πόρων, όπως δέντρα, συστάδες δέντρων και θάμνων, προστατευτική βλάστηση, παρόχθια και παράκτια βλάστηση, φυσικοί φράχτες, καταρράχτες, πηγές, φαράγγια, θίνες, ύφαλοι, σπηλιές, βράχοι, απολιθωμένα δάση, δέντρα ή τμήματά τους, παλαιοντολογικά ευρήματα, κοραλλιογενείς και γεωμορφολογικοί σχηματισμοί. Προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί που έχουν μνημειακό χαρακτήρα χαρακτηρίζονται ειδικότερα ως διατηρητέα μνημεία της φύσης.

Ως προστατευόμενα τοπία χαρακτηρίζονται περιοχές μεγάλης αισθητικής ή πολιτιστικής αξίας και εκτάσεις που είναι ιδιαίτερα πρόσφορες για αναψυχή του κοινού ή συμβάλλουν στην προστασία ή αποδοτικότητα φυσικών πόρων λόγω των ιδιαίτερων φυσικών ή ανθρωπογενών χαρακτηριστικών τους. Στα προστατευόμενα τοπία μπορεί να δίνονται με βάση τα κύρια χαρακτηριστικά τους, ειδικότερες ονομασίες, όπως αισθητικό δάσος, τοπίο άγριας φύσης, τοπίο αγροτικό, αστικό ή βιομηχανικό. Ως προστατευόμενα στοιχεία του τοπίου χαρακτηρίζονται τμήματα ή συστατικά στοιχεία του τοπίου που έχουν ιδιαίτερη αισθητική ή πολιτιστική αξία ή συμβάλλουν στην προστασία ή αποδοτικότητα φυσικών πόρων λόγω των ιδιαίτερων φυσικών ή ανθρωπογενών χαρακτηριστικών τους, όπως αλσύλια, παραδοσιακές καλλιέργειες, αγροικίες, μονοπάτια, πέτρινοι φράχτες αναβαθμίδες, προστατευτικές φυτείες, κρήνες. Ενέργειες ή δραστηριότητες που μπορούν να επιφέρουν καταστροφή, φθορά ή αλλοίωση των προστατευόμενων φυσικών σχηματισμών, των προστατευόμενων τοπίων ή στοιχείων του τοπίου απαγορεύονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις των οικείων κανονισμών.

5. Ως περιοχές οικοανάπτυξης χαρακτηρίζονται εκτεταμένες περιοχές που μπορούν να περιλαμβάνουν χωριά ή οικισμούς, εφόσον παρουσιάζουν ιδιαίτερη αξία και ενδιαφέρον λόγω της ποιότητας των φυσικών και πολιτιστικών τους χαρακτηριστικών και παράλληλα προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες για ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου. Στις περιοχές αυτές επιδιώκεται:

α) Η προστασία και η βελτίωση των ιδιαίτερων φυσικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών τους.

β) Η ενίσχυση των παραδοσιακών ασχολιών και δραστηριοτήτων που μπορεί να επιτευχθεί και με την ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό των μεθόδων και των συνθηκών της τοπικής οικονομίας. Στις περιοχές οικοανάπτυξης μπορούν να ασκούνται μικρής κλίμακας παραγωγικές δραστηριότητες, οι οποίες προσαρμόζονται στο φυσικό περιβάλλον και στην τοπική αρχιτεκτονική. Ιδιαίτερα ενθαρρύνεται η ανάπτυξη του αγροτουρισμού με χρησιμοποίηση αγροτικών κατοικιών, ξενώνων, κάμπινγκ και άλλων κατασκευών.

Βιομηχανικές δραστηριότητες είναι δυνατό να επιτρέπονται, εφ' όσον ευνοούν την οικονομική αναζωογόνηση των αγροτικών περιοχών και δεν προκαλούν υποβάθμιση του περιβάλλοντος ασυμβίβαστη με το χαρακτήρα των περιοχών αυτών.

γ) Η εκπαίδευση και η μύηση του κοινού στους τρόπους και στις μεθόδους αρμονικής συνύπαρξης ανθρώπινων δραστηριοτήτων και φυσικών διεργασιών.

δ) Η ανάπαυση και η αναψυχή του κοινού.

Οι παραπάνω σκοποί πραγματοποιούνται με βάση ειδικά σχέδια ανάπτυξης και διαχείρισης.

Οι περιοχές οικοανάπτυξης είναι δυνατό να περιλαμβάνουν περιοχές των παραγράφων 1 και 2.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Η παρ.3 του άρθρου 6 του Ν.2242/1994 (Α 162) ορίζει ότι: "Με την έναρξη εκπόνησης μελέτης προστασίας περιβάλλοντος και χωροταξικής μελέτης (άρθρα 18 έως 24 του ν. 1650/1986), καθώς και μελέτης Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου (άρθρο 29 του ν. 1337/1983), ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να αναστείλει τη χορήγηση οικοδομικών αδειών και τις οικοδομικές εργασίες στην περιοχή μελέτης ή σε τμήματα αυτής. Η κατά το προηγούμενο εδάφιο αναστολή επιβάλλεται για χρονικό διάστημα μέχρι ένα (1) έτος, το οποίο μπορεί να παραταθεί για ένα (1) έτος ακόμη, εφόσον διαπιστωθεί ότι οι εργασίες εκπόνησης των μελετών έχουν προοδεύσει σημαντικά."

Άρθρο 20

Προστασία και διατήρηση των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας

1. Τα είδη της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας προστατεύονται και διατηρούνται μαζί με τη βιοκοινότητα και το βιότοπο ή οικότοπό τους, ως βιογενετικά αποθέματα και ως συστατικά στοιχεία των οικοσυστημάτων. Ιδιαίτερα προστατεύονται και διατηρούνται είδη που είναι σπάνια ή απειλούνται με εξαφάνιση, είδη των οποίων ο πληθυσμός, χωρίς να διατρέχει άμεσο κίνδυνο εξαφάνισης, εμφανίζει τάση μείωσης λόγω υποβάθμισης των βιοτόπων του είδους ή υπερεκμετάλλευσής του, καθώς και είδη που έχουν ιδιαίτερη οικολογική, επιστημονική, γενετική, παραδοσιακή ή οικονομική αξία.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, η οποία εκδίδεται μέσα σε δύο χρόνια από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καταρτίζονται κατάλογοι των ιδιαίτερα προστατευόμενων ειδών κατά κατηγορία προστασίας και καθορίζονται περιορισμοί, απαγορεύσεις, όροι και μέτρα για την προστασία τους καθώς και οι όροι διεξαγωγής επιστημονικών ερευνών πάνω στα είδη αυτά και ρυθμίζονται τα σχετικά με τη συνεργασία των συναρμόδιων υπηρεσιών και των ενδιαφερόμενων φορέων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση μπορεί να τροποποιούνται ή να συμπληρώνονται οι παραπάνω κατάλογοι, περιορισμοί, απαγορεύσεις και όροι.

3. Η άσκηση της γεωργίας, της δασοπονίας, της θήρας και της αλιείας καθώς επίσης η φυτοπροστασία και η υγειονομική προστασία των ζώων εναρμονίζονται με τις ανάγκες προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζονται οι αναγκαίοι προς τούτο όροι και προϋποθέσεις και κάθε άλλη συναφής με τα θέματα αυτά λεπτομέρεια.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Η παρ.3 του άρθρου 6 του Ν.2242/1994 (Α 162) ορίζει ότι: "Με την έναρξη εκπόνησης μελέτης προστασίας περιβάλλοντος και χωροταξικής μελέτης (άρθρα 18 έως 24 του ν. 1650/1986), καθώς και μελέτης Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου (άρθρο 29 του ν. 1337/1983), ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, με απόφασή

του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να αναστείλει τη χορήγηση οικοδομικών αδειών και τις οικοδομικές εργασίες στην περιοχή μελέτης ή σε τμήματα αυτής. Η κατά το προηγούμενο εδάφιο αναστολή επιβάλλεται για χρονικό διάστημα μέχρι ένα (1) έτος, το οποίο μπορεί να παραταθεί για ένα (1) έτος ακόμη, εφόσον διαπιστωθεί ότι οι εργασίες εκπόνησης των μελετών έχουν προοδεύσει σημαντικά."

Άρθρο 21

Χαρακτηρισμός περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου.

1. Ο χαρακτηρισμός περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου, σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 19 και ο καθορισμός των ορίων τους και των τυχόν ζωνών προστασίας τους γίνονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού ύστερα από γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου, σε εφαρμογή περιφερειακού ή νομαρχιακού ή ειδικού χωροταξικού, σχεδίου ή γενικού πολεοδομικού σχεδίου ή ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης. Σε κάθε περίπτωση η σύνταξη ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης είναι απαραίτητη για την τεκμηρίωση της σημασίας του προστατευτέου αντικειμένου και τη σκοπιμότητα των προτεινόμενων μέτρων προστασίας. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζεται η διαδικασία κατάρτισης και έγκρισης των ειδικών αυτών περιβαλλοντικών μελετών και το περιεχόμενό τους.

Ειδικά ο χαρακτηρισμός και ο καθορισμός των ορίων και των τυχόν ζωνών προστασίας, περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου, που περιλαμβάνονται σε Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.), γίνεται με την πράξη καθορισμού της Ζ.Ο.Ε. και με τη διαδικασία του άρθρου 29 του ν. 1337/1983, όπως ισχύει.

"2. Με το παραπάνω προεδρικό διάταγμα καθορίζονται οι αναγκαίοι για την προστασία του συγκεκριμένου αντικειμένου γενικοί όροι, απαγορεύσεις και περιορισμοί στις χρήσεις γης, στη δόμηση και στην κατάτμηση ακινήτων, καθώς και στην εγκατάσταση και άσκηση δραστηριοτήτων και στην εκτέλεση έργων. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα μπορεί να προβλέπεται η υποχρέωση σύνταξης μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και για έργα ή δραστηριότητες που δεν περιλαμβάνονται στην πρώτη κατηγορία έργων και δραστηριοτήτων του άρθρου 3 του παρόντος νόμου".

***Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.2 του άρθρου 16 του Ν.2742/1999 (Α 207/7-10-1999).

3. Τα σχέδια των προεδρικών διαταγμάτων που προβλέπονται στις παραγρ. 1 και 2 ανακοινώνονται πριν από την οριστική διατύπωσή τους στους ενδιαφερομένους. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι όροι και η διαδικασία της ανακοίνωσης των σχεδίων και της υποβολής των προτάσεων ή αντιρρήσεων των ενδιαφερομένων και ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

"4. α. Τα προεδρικά διατάγματα των παραγράφων 1 και 2, καθώς και οι Κανονισμοί Διοίκησης και Λειτουργίας και τα Σχέδια Διαχείρισης των προστατευόμενων αντικειμένων αναθεωρούνται ανά πενταετία, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην επόμενη περίπτωση. Στο χρονικό αυτό διάστημα, επιτρέπεται κατ' εξαίρεση η τροποποίησή τους, μετά από τεκμηριωμένη εισήγηση του Φορέα Διαχείρισης, εφόσον έχει συσταθεί, ή των υπηρεσιών ή νομικών προσώπων στα οποία έχει ανατεθεί η σχετική αρμοδιότητα: α) για την αντιμετώπιση έκτακτων γεγονότων που σχετίζονται με την προστασία της περιοχής, β) για την προσαρμογή τους σε υποδείξεις και παρατηρήσεις της ετησίας έκθεσης αξιολόγησης της επόμενης περιπτώσεως, γ) για να εκτελεστούν έργα και μέτρα ιδιαίτερα σημαντικά για την προστασία και διαχείριση της περιοχής.

β. Η παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής των ρυθμίσεων των προεδρικών διαταγμάτων των παραγράφων 1 και 2, καθώς και των Κανονισμών Διοίκησης και λειτουργίας και των Σχεδίων Διαχείρισης της παραγράφου 5 του άρθρου 18, γίνεται είτε από τον οικείο Φορέα Διαχείρισης, εφόσον έχει συσταθεί, είτε από τις υπηρεσίες ή νομικό πρόσωπα στα οποία έχει ανατεθεί η σχετική αρμοδιότητα. Για το σκοπό αυτόν, τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου συντάσσουν ετήσια έκθεση αξιολόγησης που κοινοποιείται με μέρεινά τους στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και στο Υπουργείο Γεωργίας, καθώς και σε άλλα Υπουργεία των οποίων οι αρμοδιότητες εμπίπτουν στην περιοχή του προστατευόμενου κατά περίπτωση αντικειμένου. Η έκθεση αυτή μπορεί να κοινοποιείται επίσης σε οργανισμούς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, των οποίων η δραστηριότητα εκτείνεται στην περιοχή διαχείρισης, στις αρμόδιες υπηρεσίες της οικείας περιφέρειας και στους οικείους οργανισμούς αυτοδιοίκησης και των δυο βαθμίδων, προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη κατά την επεξεργασία μέτρων, δράσεων, ενεργειών και ρυθμίσεων αρμοδιότητάς τους, που προωθούν την αποτελεσματική εφαρμογή των σχετικών προεδρικών διαταγμάτων, κανονισμών διοίκησης και λειτουργίας και σχεδίων διαχείρισης".

***Η παρ.4 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.3 του άρθρου 16 του Ν.2742/1999 (Α 207/7-10-1999).

5. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, μπορεί να μεταβιβάζεται στον οικείο νομάρχη η αρμοδιότητα χαρακτηρισμού, σύμφωνα με την παραγρ. 1, συγκεκριμένου αντικειμένου και καθορισμού των ορίων και των τυχόν ζωνών προστασίας του, καθώς και η αρμοδιότητα καθορισμού, για το αντικείμενο αυτό, των θεμάτων που αναφέρονται στην παράγρ. 2.

6. Για περιοχές, στοιχεία ή σύνολα της φύσης και του τοπίου, για τα οποία έχει αρχίσει η διαδικασία χαρακτηρισμού τους και εωσότου εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα, που προβλέπεται στην παράγρ. 1, μπορεί να καθορίζονται, με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, απαγορεύσεις, όροι και περιορισμοί για επεμβάσεις και δραστηριότητες που είναι δυνατό να έχουν βλαπτικά αποτελέσματα για τις παραπάνω περιοχές, στοιχεία ή σύνολα. Η ισχύς της υπουργικής αυτής απόφασης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο έτη. Αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται, με όμοια υπουργική απόφαση, για ένα ακόμη έτος.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 6, παρ.4, εδ. γ' του Ν.2052/1992 (Α 94): "Η κατάρτιση και εφαρμογή των ειδικών σχεδίων ανάπτυξης ή διαχείρισης των περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου που χαρακτηρίζονται ως προστατευόμενα βάσει των διατάξεων του άρθρου 21 του ν. 1650/1986, μπορεί να ανατίθεται σε φορέα του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, που έχουν διακριθεί για το έργο τους στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος και διαθέτουν την κατάλληλη επιστημονική και τεχνική υποδομή. Η ανάθεση γίνεται με σύμβαση μεταξύ του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του φορέα. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού εξειδικεύονται τα κριτήρια επιλογής του φορέα (εμπειρία, τεχνική, επιστημονική υποδομή κ.λπ.) και καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία άσκησης από το φορέα των πιο πάνω αρμοδιοτήτων, οι όροι της σύμβασης που συνάπτεται, ο τρόπος και η διαδικασία άσκησης από το φορέα των πιο πάνω αρμοδιοτήτων, οι όροι της σύμβασης που συνάπτεται, ο τρόπος και η διαδικασία εποπτείας και ελέγχου από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. επί του φορέα, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια".

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Η παρ.3 του άρθρου 6 του Ν.2242/1994 (Α 162) ορίζει ότι: "Με την έναρξη εκπόνησης μελέτης προστασίας περιβάλλοντος και χωροταξικής μελέτης (άρθρα 18 έως 24 του ν. 1650/1986), καθώς και μελέτης Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου (άρθρο 29 του ν.

1337/1983), ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να αναστείλει τη χορήγηση οικοδομικών αδειών και τις οικοδομικές εργασίες στην περιοχή μελέτης ή σε τμήματα αυτής. Η κατά το προηγούμενο εδάφιο αναστολή επιβάλλεται για χρονικό διάστημα μέχρι ένα (1) έτος, το οποίο μπορεί να παραταθεί για ένα (1) έτος ακόμη, εφόσον διαπιστωθεί ότι οι εργασίες εκπόνησης των μελετών έχουν προοδεύσει σημαντικά".

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σύμφωνα με την παρ.12 άρθρ.4 Ν.2508/1997: "12. Οι διατάξεις των άρθρων 21 και 23 του ν. 1650/1986 και 91 του ν. 1892/1990 δεν θίγονται. Ο χαρακτηρισμός περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου, καθώς και ο καθορισμός ζωνών ειδικών περιβαλλοντικών ενισχύσεων με βάση τα ως άνω άρθρα 21 και 23 πρέπει να εναρμονίζεται προς τις τυχόν υφιστάμενες κατευθύνσεις ή προτάσεις των χωροταξικών σχεδίων, καθώς και προς την πρόταση πολεοδομικής οργάνωσης και τις γενικές κατευθύνσεις, που περιέχονται στα Γ.Π.Σ. και στα Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π., τα οποία εγκρίνονται κατά εφαρμογή του παρόντος νόμου. Σε περίπτωση που η ειδική μελέτη του άρθρου 23 του ν. 1650/1986 απαιτεί μέτρα ή ρυθμίσεις που μεταβάλλουν τις προτεινόμενες από τα παραπάνω σχέδια χρήσεις γης και ειδικότερους όρους και περιορισμούς, επιβάλλεται η τροποποίηση των σχεδίων αυτών σύμφωνα με τις απαιτήσεις της σχετικής ειδικής μελέτης".

"7. Στη διαδικασία του άρθρου αυτού υπάγεται εφεξής κάθε νέος χαρακτηρισμός εθνικών δρυμών, αισθητικών δασών και διατηρητέων μνημείων της φύσης, καθώς και κάθε τροποποίηση των ορίων και καθορισμός των αναγκαίων όρων και περιορισμών προστασίας των εθνικών δρυμών, αισθητικών δασών και διατηρητέων μνημείων της φύσης που έχουν χαρακτηριστεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 78 του ν.δ. 86/1969, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν.δ. 996/1971".

***Η παρ.7 προστέθηκε με την παρ.4 του άρθρου 16 του Ν.2742/1999 (Α 207/7-10-1999).

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. άρθρ.15 Ν.2742/1999 σχ. με φορείς διαχείρισης.

Άρθρο 22

Οικονομικές ρυθμίσεις

1. Αν οι επιβαλλόμενοι κατά τα προηγούμενα άρθρα του παρόντος κεφαλαίου όροι, περιορισμοί και απαγορεύσεις είναι εξαιρετικά επαχθείς, με αποτέλεσμα να παρακωλύεται υπέρμετρα η άσκηση των εξουσιών που απορρέουν από την κυριότητα, ενόψει του χαρακτήρα και του περιορισμού της ιδιοκτησίας, το Δημόσιο, ύστερα από αίτηση των θιγομένων, μπορεί, κατά το μέτρο του δυνατού, να αποδεχθεί είτε την ανταλλαγή των ιδιωτικών εκτάσεων με εκτάσεις του Δημοσίου είτε την παραχώρηση κατά χρήση στους θιγομένους δημόσιων εκτάσεων σε παραπλήσιες περιοχές για ανάλογη χρήση ή εκμετάλλευση είτε την καταβολή εφάπαξ ή περιοδικής αποζημίωσης, για τον προσδιορισμό της οποίας λαμβάνεται υπόψη η υφιστάμενη χρήση της ιδιωτικής έκτασης, είτε τη μεταφορά συντελεστή δόμησης σε άλλη ιδιοκτησία, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του ν. 880/1979 (ΦΕΚ 58).

2. Επιτρέπεται η αναγκαστική απαλλοτρίωση ιδιωτικών εκτάσεων υπέρ του Δημοσίου, εφ' όσον είναι απολύτως αναγκαία για την επίτευξη του σκοπού των άρθρων 18, 19 και 20, ο οποίος αναγνωρίζεται ως σκοπός δημόσιας ωφέλειας. Η απαλλοτρίωση κηρύσσεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Γεωργίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ύστερα από εισήγηση των αρμόδιων υπηρεσιών των Υπουργείων Γεωργίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, η οποία συνοδεύεται από μελέτη αναγκαιότητας της απαλλοτρίωσης. Η απαλλοτρίωση συντελείται με την επιμέλεια της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας, η οποία βαρύνεται με την καταβολή της αποζημίωσης και των άλλων δαπανών.

3. Για υλικές ζημιές που προκαλούνται σε γεωργικές, κτηνοτροφικές ή άλλες αγροτικές εκμεταλλεύσεις ή εγκαταστάσεις ή σε αλιευτικά εργαλεία από είδη της άγριας πανίδας που έχουν χαρακτηριστεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20, ως σπάνια ή απειλούμενα με εξαφάνιση, μπορούν να χορηγούνται, με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, αποζημιώσεις, επιδοτήσεις ή άλλες κατά περίπτωση παροχές.

Η εκτίμηση των ζημιών γίνεται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας και η καταβολή των αποζημιώσεων από το Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών του ίδιου υπουργείου ή από άλλες πηγές χρηματοδότησης.

4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Γεωργίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ορίζονται οι προϋποθέσεις, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία και οι λοιποί όροι για τη χορήγηση των οικονομικών αντισταθμισμάτων, των αποζημιώσεων ή επιδοτήσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 3.

5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη έκθεση της αρμόδιας κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου, μπορεί να ορίζονται, λόγω του ιδιαίτερου χαρακτήρα τους, περιοχές της Χώρας, οικισμοί ή τμήματα οικισμών στα οποία σε περίπτωση χρήσεων των ακινήτων διαφορετικών από εκείνες που προβλέπονται από τις ισχύουσες στην περιοχή πολεοδομικές διατάξεις, επιβάλλεται η σφράγιση τους μέχρι ένα χρόνο και σε περίπτωση υποτροπής οριστικά πέραν από την επιβολή άλλων κυρώσεων που προβλέπουν οι εκάστοτε ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις. Στις πιο πάνω περιοχές για κάθε χρήση ή αλλαγή χρήσεως ακινήτου απαιτείται η βεβαίωση της οικείας πολεοδομικής υπηρεσίας ότι η συγκεκριμένη χρήση είναι σύμφωνη με τις προβλεπόμενες από τις ισχύουσες για την περιοχή χρήσεις. Η βεβαίωση αυτή είναι πέραν από τα τυχόν απαιτούμενα από άλλες διατάξεις σχετικά δικαιολογητικά.

6. Η σφράγιση επιβάλλεται με απόφαση της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας και εκτελείται με μέριμνα της οικείας αστυνομικής αρχής.

7. Αυτοί που από πρόθεση ή αυτογνωμόνως καταστρέφουν ή βλάπτουν σφραγίδα που τοποθετείται από την αστυνομική αρχή σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, με σκοπό τη συνέχιση της λειτουργίας του ακινήτου ή όσοι με οποιοδήποτε τρόπο ματαιώνουν τη σφράγιση ή θέτουν σε λειτουργία το ακίνητο μετά τη σφράγιση τιμωρούνται με τις ποινές του άρθρου 178 του ποινικού κώδικα.

8. Με απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία διαπίστωσης της παράβασης, ο τρόπος και η διαδικασία σφράγισης του κτίσματος, η τυχόν υποβολή ενστάσεων κατά της απόφασης σφράγισης, η εκδίκασή τους, τα όργανα κρίσεως και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Η παρ.3 του άρθρου 6 του Ν.2242/1994 (Α 162) ορίζει ότι: "Με την έναρξη εκπόνησης μελέτης προστασίας περιβάλλοντος και χωροταξικής μελέτης (άρθρα 18 έως 24 του ν. 1650/1986), καθώς και μελέτης Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου (άρθρο 29 του ν. 1337/1983), ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να αναστείλει τη χορήγηση οικοδομικών αδειών και τις οικοδομικές εργασίες στην περιοχή μελέτης ή σε τμήματα αυτής. Η κατά το προηγούμενο εδάφιο αναστολή επιβάλλεται για χρονικό διάστημα μέχρι ένα (1) έτος, το οποίο μπορεί να παραταθεί για ένα (1) έτος ακόμη, εφόσον διαπιστωθεί ότι οι εργασίες εκπόνησης των μελετών έχουν προοδεύσει σημαντικά."

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΖΩΝΕΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΖΩΝΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 23

Ζώνες ειδικών περιβαλλοντικών ενισχύσεων

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, είναι δυνατό να χαρακτηρίζονται ως ζώνες ειδικών περιβαλλοντικών ενισχύσεων περιοχές με φυσικούς αποδέκτες που παρουσιάζουν κρίσιμα περιβαλλοντικά προβλήματα και δεν πληρούν τις κατευθυντήριες ή και οριακές τιμές των παραμέτρων ποιότητας των άρθρων 7 παράγρ. 1 και 9 παράγρ. 1.

Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα γίνεται η οριοθέτηση των περιοχών αυτών και καθορίζονται ειδικοί περιορισμοί χρήσεων γης και συντονισμένο πρόγραμμα μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος και πέρα από τους ισχύοντες γενικούς περιορισμούς. Ο χαρακτηρισμός μιας περιοχής ως ζώνης ειδικών περιβαλλοντικών ενισχύσεων γίνεται με βάση ειδική μελέτη που εκπονείται είτε από τη νομαρχία είτε από τους οικείους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, είτε από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων είτε, τέλος, προκειμένου για την περιοχή των ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης, από τον Οργανισμό Αθήνας και τον Οργανισμό Θεσσαλονίκης αντίστοιχα. Η μελέτη αυτή τεκμηριώνει την κρισιμότητα του προβλήματος με μετρήσεις και στοιχεία συγκρίσιμα με εκείνα του εθνικού δικτύου παρακολούθησης της ποιότητας της ατμόσφαιρας ή των νερών και προτείνει τους ενδεικνυόμενους ειδικούς περιορισμούς και μέτρα για την αναβάθμιση του περιβάλλοντος της συγκεκριμένης περιοχής.

2. Με το προεδρικό διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου είναι δυνατό να προβλέπεται η παροχή οικονομικών κινήτρων ή η επιβολή ανταποδοτικών τελών στα νομικά ή φυσικά πρόσωπα που υπόκεινται στους παραπάνω ειδικούς περιορισμούς και μέτρα, να καθορίζονται οι σχετικές προϋποθέσεις και διαδικασία, καθώς και ο τρόπος είσπραξης και απόδοσης των τελών και να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Η παρακολούθηση της εφαρμογής των ειδικών περιορισμών και μέτρων που επιβάλλονται κατά την παρ. 1 ανήκει στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Προκειμένου για την περιοχή των ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης η παρακολούθηση αυτή ανήκει ειδικότερα στον Οργανισμό Αθήνας και τον Οργανισμό Θεσσαλονίκης.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Η παρ.3 του άρθρου 6 του Ν.2242/1994 (Α 162) ορίζει ότι: "Με την έναρξη εκπόνησης μελέτης προστασίας περιβάλλοντος και χωροταξικής μελέτης (άρθρα 18 έως 24 του ν. 1650/1986), καθώς και μελέτης Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου (άρθρο 29 του ν. 1337/1983), ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να αναστείλει τη χορήγηση οικοδομικών αδειών και τις οικοδομικές εργασίες στην περιοχή μελέτης ή σε τμήματα αυτής. Η κατά το προηγούμενο εδάφιο αναστολή επιβάλλεται για χρονικό διάστημα μέχρι ένα (1) έτος, το οποίο μπορεί να παραταθεί για ένα (1) έτος ακόμη, εφόσον διαπιστωθεί ότι οι εργασίες εκπόνησης των μελετών έχουν προοδεύσει σημαντικά."

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σύμφωνα με την παρ.12 άρθρ.4 Ν.2508/1997: "12. Οι διατάξεις των άρθρων 21 και 23 του ν. 1650/1986 και 91 του ν. 1892/1990 δεν θίγονται. Ο χαρακτηρισμός περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου, καθώς και ο καθορισμός ζωνών ειδικών περιβαλλοντικών ενισχύσεων με βάση τα ως άνω άρθρα 21 και 23 πρέπει να εναρμονίζεται προς τις τυχόν υφιστάμενες κατευθύνσεις ή προτάσεις των χωροταξικών σχεδίων, καθώς και προς την πρόταση πολεοδομικής οργάνωσης και τις γενικές κατευθύνσεις, που περιέχονται στα Γ.Π.Σ. και στα Σ.Χ.Ο.Α.Π., τα οποία εγκρίνονται κατά εφαρμογή του παρόντος νόμου. Σε περίπτωση που η ειδική μελέτη του άρθρου 23 του ν. 1650/1986 απαιτεί μέτρα ή ρυθμίσεις που μεταβάλλουν τις προτεινόμενες από τα παραπάνω σχέδια χρήσεις γης και ειδικότερους όρους και περιορισμούς, επιβάλλεται η τροποποίηση των σχεδίων αυτών σύμφωνα με τις απαιτήσεις της σχετικής ειδικής μελέτης".

Άρθρο 24

Περιοχές οργανωμένης ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων

1. Ως περιοχές οργανωμένης ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων (Π.Ο.Α.Π.Δ.) χαρακτηρίζονται θαλάσσιες εκτάσεις, καθώς και χερσαίες περιοχές, που είναι πρόσφορες, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του χωροταξικού σχεδιασμού, για την ανάπτυξη παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του πρωτογενούς, δευτερογενούς ή τριτογενούς τομέα, καθώς και δραστηριοτήτων ή επιχειρηματικών πρωτοβουλιών πειραματικού χαρακτήρα. Οι περιοχές αυτές μπορεί να εξειδικεύονται κατά κλάδο δραστηριότητας ή τομέα παραγωγής ή είδος και προορισμό λειτουργίας και να διακρίνονται σε περιοχές αποκλειστικής χρήσης, στις οποίες απαγορεύεται κάθε άλλη δραστηριότητα εκτός από εκείνη στην οποία αποβλέπει ο χαρακτηρισμός τους και σε περιοχές κύριας χρήσης, όπου επιτρέπονται και άλλες δραστηριότητες υπό όρους.

2. Οι περιοχές της προηγούμενης παραγράφου χαρακτηρίζονται και οριοθετούνται με αίτηση φορέα, οποιασδήποτε νομικής μορφής, τον οποίο συνιστούν ή στον οποίο συμμετέχουν φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα, νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται με την παράγραφο 1 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994, καθώς και ενώσεις, σύνδεσμοι ή κοινοπραξίες των ανωτέρω σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Η εδαφική έκταση των προς ανάπτυξη περιοχών της παραγράφου 1 πρέπει να ανήκει στην κυριότητα του συνιστώμενου κατά την παρούσα παράγραφο φορέα ή να έχει παραχωρηθεί σε αυτόν κατά χρήση με μακροχρόνια μίσθωση κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης χαρακτηρισμού και οριοθέτησης της εκτάσεως σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο.

Ειδικά για τη δημιουργία περιοχών ανάπτυξης μονάδων υδατοκαλλιεργειών, η προβλεπόμενη από τις οικείες διατάξεις εκμίσθωση ή παραχώρηση χερσαίων εκτάσεων και υδάτινων επιφανειών επιτρέπεται να γίνεται και μετά την έκδοση της εγκριτικής απόφασης της επόμενης παραγράφου. Στις περιπτώσεις αυτές, την αίτηση χαρακτηρισμού και οριοθέτησης της Π.Ο.Α.Π.Δ. προσυπογράφει επιπλέον και ο κύριος της έκδοσης, ο οποίος δηλώνει ρητά ότι αποδέχεται να παραχωρήσει ή να εκμισθώσει την έκταση σε αποκλειστική προθεσμία έξι (6) μηνών από την έκδοση της εγκριτικής απόφασης της επόμενης παραγράφου. Εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή, η εγκριτική απόφαση της Π.Ο.Α.Π.Δ. ανακαλείται.

3. α. Ο χαρακτηρισμός και η οριοθέτηση εκτάσεων, ως Π.Ο.Α.Π.Δ. γίνεται, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις εγκεκριμένων Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. Έως την έγκριση των προαναφερόμενων πλαισίων, ο χαρακτηρισμός και η οριοθέτηση των περιοχών της παραγράφου 1 γίνεται μετά από στάθμευση των διαθέσιμων στοιχείων ευρύτερου χωροταξικού σχεδιασμού και ιδίως αυτών που απορρέουν από υφιστάμενα γενικά ή ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα και υπό εξέλιξη χωροταξικές μελέτες.

β. Για το χαρακτηρισμό και οριοθέτηση εκτάσεων ως Π.Ο.Α.Π.Δ. υποβάλλεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων αίτηση από το φορέα της παραγράφου 2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα δικαιολογητικά και έγγραφα που θα συνοδεύουν την αίτηση του φορέα, ο τύπος και το περιεχόμενο της αιτήσεως, ο χρόνος και τα στάδια ολοκλήρωσης της διαδικασίας και κάθε άλλη λεπτομέρεια που είναι αναγκαία για την εφαρμογή αυτής της παραγράφου. Εάν για τη δημιουργία Π.Ο.Α.Π.Δ. απαιτείται η σύνταξη Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, αυτή καταρτίζεται κατά τις κείμενες διατάξεις και υποβάλλεται μαζί με τα υπόλοιπα δικαιολογητικά της παραγράφου αυτής. Ο χαρακτηρισμός και η οριοθέτηση εκτάσεων ως Π.Ο.Α.Π.Δ. γίνονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ύστερα από γνώμη του

οικείου νομαρχιακού συμβουλίου και του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος (Κ.Σ.Χ.Ο.Π). Ειδικά για τη σύνταξη Π.Ο.Α.Π.Δ. στις περιοχές των ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης, αντί για το Κ.Σ.Χ.Ο.Π. γνωμοδοτεί η Εκτελεστική Επιτροπή του Οργανισμού Αθήνας ή Θεσσαλονίκης αντίστοιχα. Στις περιπτώσεις λειτουργίας των οργανισμών του άρθρου 3 του ν. 2508/1997, γνωμοδοτούν αντί για το Κ.Σ.Χ.Ο.Π. οι Εκτελεστικές Επιτροπές των οργανισμών αυτών για τις περιοχές αρμοδιότητάς τους. Η γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου πρέπει να περιέρχεται στο Υπουργείο το αργότερο μέσα σε δύο (2) μήνες, από την υποβολή της σχετικής αίτησης ή πρότασης. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή, η υπουργική απόφαση εκδίδεται χωρίς τη γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου. Η παραπάνω εγκριτική απόφαση αποτελεί και προέγκριση χωροθέτησης τόσο για τις Π.Ο.Α.Π.Δ. όσο και για την εγκατάσταση ή επέκταση σε αυτές παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

γ. Με την παραπάνω απόφαση, καθορίζονται ειδικότερα:

- η θέση, η έκταση και τα όρια της Π.Ο.Α.Π.Δ.,
- οι κατηγορίες παραγωγικών ή επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που επιτρέπεται να εγκατασταθούν στην Π.Ο.Α.Π.Δ.,
- ειδικές ζώνες προστασίας γύρω από τις οριοθετούμενες σύμφωνα με τα παραπάνω περιοχές, στις οποίες μπορούν να επιβάλλονται ειδικοί όροι και περιορισμοί στις χρήσεις γης, στους όρους δόμησης και στην εν γένει εγκατάσταση και άσκηση δραστηριοτήτων και λειτουργιών και
- οι ειδικότεροι όροι και τα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος από την Ίδρυση και λειτουργία της Π.Ο.Α.Π.Δ..

Η μεταβολή της έκτασης και των ορίων της Π.Ο.Α.Π.Δ. επιτρέπεται με την τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου για την οριοθέτηση και χαρακτηρισμό της, ύστερα από αιτιολογημένη αίτηση του φορέα Π.Ο.Α.Π.Δ..

4. Για Π.Ο.Α.Π.Δ. που βρίσκονται μέσα σε εγκεκριμένα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1337/1983 ή του ν. 2508/1997 ή μέσα σε Σχέδιο χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Πόλεων, ο χαρακτηρισμός και η οριοθέτησή τους γίνονται σε περιοχές οι οποίες, με βάση τα σχέδια αυτά προορίζονται για την εγκατάσταση παραγωγικών δραστηριοτήτων και σύμφωνα με τις ειδικότερες χρήσεις που προσδιορίζονται σε αυτό. Ρυθμίσεις Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.), που προβλέπονται για τις περιοχές της παραγράφου 1, μπορεί να τροποποιούνται με την απόφαση της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού, με εξαίρεση τις περιοχές που προστατεύονται με τις ρυθμίσεις της Ζ.Ο.Ε. λόγω του ειδικού χαρακτήρα τους, όπως είναι ιδίως χώροι αρχαιολογικού, αρχιτεκτονικού, ιστομικού ή λαογραφικού ενδιαφέροντος, παραθαλάσσιες ή παραποτάμιες ζώνες, βιότοποι και τόποι ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, δάση και δασικές εκτάσεις.

5. α. Οι χερσαίες εκτάσεις που χαρακτηρίζονται ως Π.Ο.Α.Π.Δ. μπορούν να πολεοδομούνται για τους σκοπούς της παραγράφου 1. Η πολεοδομική μελέτη εκπονείται με πρωτοβουλία του φορέα της παραγράφου 2 και αποτελείται από:

- το πολεοδομικό σχέδιο που συντάσσεται με βάση οριζοντιογραφικό και υψομετρικό τοπογραφικό διάγραμμα,
- τον πολεοδομικό κανονισμό και
- έκθεση που περιγράφει και αιτιολογεί τις προτεινόμενες από τη μελέτη ρυθμίσεις.

Η πολεοδομική μελέτη συντάσσεται, σύμφωνα με τις προδιαγραφές που θα ορισθούν με την απόφαση της παρούσας παραγράφου και περιέχει ιδίως τις χρήσεις γης και τις τυχόν πρόσθετες απαγορεύσεις ή υποχρεώσεις, τα διαγράμματα των δικτύων υποδομής, τους ειδικούς και γενικούς όρους δόμησης και τους κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους που

πρέπει να ανέρχονται σε ποσοστό τουλάχιστον 40% της συνολικής έκτασης της Π.Ο.Α.Π.Δ..

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι ειδικές προδιαγραφές εκπόνησης της πολεοδομικής μελέτης των Π.Ο.Α.Π.Δ. και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

β. Ο συντελεστής δόμησης που ορίζεται για τις περιοχές που προορίζονται για βιομηχανικές και εν γένει επιχειρηματικές δραστηριότητες του δευτερογενούς τομέα δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1,6, για τις περιοχές όπου ασκούνται δραστηριότητες χονδρικού εμπορίου το 1,2 και για τις υπόλοιπες περιοχές δραστηριοτήτων του τριτογενούς τομέα το 0,6 αντίστοιχα.

γ. Η πολεοδομική μελέτη εγκρίνεται και τροποποιείται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, μετά από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος και γνώμη του Οικείου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτης βαθμίδας, η οποία υποβάλλεται στο Υπουργείο σε προθεσμία δύο (2) μηνών από τότε που περιέρχεται στον οργανισμό αυτόν η σχετική μελέτη. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή, η πολεοδομική μελέτη μπορεί να εγκρίνεται χωρίς τη γνώμη του παραπάνω οργανισμού. Η πολεοδομική μελέτη έχει τις συνέπειες έγκρισης σχεδίου πόλεως κατά τις διατάξεις του ν.δ. 17.7/16.8.1923. Από την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης οι κοινόχρηστοι χώροι περιέρχονται σε κοινή χρήση, χωρίς να απαιτείται ρητή παραίτηση του φορέα που προβλέπεται στην παράγραφο 2 από την κυριότητα, νομή και κατοχή τους.

δ. Η εφαρμογή της πολεοδομικής μελέτης γίνεται με πρωτοβουλία και ευθύνη των φορέων της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού και ελέγχεται από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία κατά τις κείμενες διατάξεις. Μετά την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης, οι προαναφερόμενοι φορείς εκτελούν τα έργα διαμόρφωσης του χώρου, καθώς και τα έργα υποδομής, όπως αυτά προβλέπονται στην πολεοδομική μελέτη. Διατάξεις που προβλέπουν την υποχρέωση εισφοράς σε γη και χρήμα δεν έχουν εφαρμογή στις περιπτώσεις πολεοδόμησης με βάση το παρόν άρθρο.

6. Η εκτέλεση και συντήρηση των βασικών έργων κοινωνικής και τεχνικής υποδομής μέσα στις περιοχές αυτές γίνεται από τους φορείς της παραγράφου 2."

***Το άρθρο 24, όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 98 Ν. 1892/1990 και με το άρθρο 23 Ν.2300/1995, αντικαταστάθηκε στην συνέχεια ως άνω με την παρ.1 του άρθρου 10 Ν.2742/1999 (Α 207/7-10-1999).

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Η παρ.2 του άρθρου 18 του Ν.2742/1999 (Α 207) ορίζει ότι: "Το άρθρο 24 του ν. 1650/1986, όπως αυτό αντικαθίσταται με την Παράγραφο 1 του άρθρου 10 του νόμου αυτού, έχει εφαρμογή και στα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια και Σχέδια Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτών Πόλεων, που εγκρίνονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του ν. 2508/1997."

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με το άρθρο 9 Ν.2742/1999 ορίζεται ότι:

"1. Ρυθμιστικά σχέδια, γενικά πολεοδομικά σχέδια, σχέδια χωρικής και οικιστικής οργάνωσης ανοικτών πόλεων, σχέδια ανάπτυξης περιοχών δεύτερης κατοικίας, ζώνες οικιστικού ελέγχου, περιοχές του άρθρου 24 του ν. 1650/1986 ή άλλα σχέδια χρήσεων γης, που εγκρίνονται μετά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, οφείλουν να εναρμονίζονται προς τις επιλογές ή κατευθύνσεις των εγκεκριμένων Περιφερειακών Πλαισίων και αν αυτά ελλείπουν προς τις επιλογές ή κατευθύνσεις του εγκεκριμένου Γενικού και των εγκεκριμένων Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης.

Μέχρι την έγκριση των ανωτέρω πλαισίων, η έγκριση των ρυθμιστικών σχεδίων, των γενικών πολεοδομικών σχεδίων και λοιπών σχεδίων χρήσεων γης, καθώς και η έκδοση

άλλων κανονιστικών και ατομικών πράξεων με τις οποίες επιχειρείται ρύθμιση του χώρου, γίνεται μετά από συνεκτίμηση των διαθέσιμων στοιχείων του ευρύτερου χωροταξικού σχεδιασμού και ιδίως αυτών που απορρέουν από υφιστάμενες ή υπό εξέλιξη μελέτες χωροταξικού χαρακτήρα.

2. Εγκεκριμένα κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού ρυθμιστικά σχέδια, γενικά πολεοδομικά σχέδια, ζώνες οικιστικού ελέγχου, σχέδια ανάπτυξης περιοχών δεύτερης κατοικίας ή άλλα σχέδια χρήσεων γης επιβάλλεται να τροποποιηθούν ή αναθεωρηθούν με τη διαδικασία που ορίζεται στις διατάξεις που τα διέπουν, προκειμένου να εναρμονισθούν προς τις κατευθύνσεις του εγκεκριμένου Γενικού και των εγκεκριμένων Ειδικών και Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης".

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ **ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

Άρθρο 25

Ενιαίος Φορέας Περιβάλλοντος

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ιδρύεται νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου με την επωνυμία "Ενιαίος Φορέας Περιβάλλοντος" (Ε.ΦΟ.Π.).

2. Ο Ε.ΦΟ.Π. εδρεύει στην Αθήνα, έχει πλήρη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και εποπτεύεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Εσωτερικών, Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, μπορούν να συνιστώνται περιφερειακά παραρτήματα του Ε.ΦΟ.Π., διανομαρχιακού ή νομαρχιακού επιπέδου. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα ρυθμίζονται για το συνιστώμενο περιφερειακό παράρτημα τα θέματα που αναφέρονται στην παράγραφο 15.

4. Σκοποί του Ε.ΦΟ.Π. είναι ιδίως:

α) Ο καθορισμός, σε εθνικό επίπεδο, οριακών τιμών παραμέτρων ποιότητας περιβάλλοντος, οριακών τιμών αποβλήτων, προτύπων για παραγωγικές διαδικασίες και κανονισμών, καθώς και η παρακολούθηση της εφαρμογής τους.

β) Η εγκατάσταση εθνικών δικτύων μέτρησης και ανάλυσης των περιβαλλοντικών παραμέτρων.

γ) Ο συντονισμός, η συλλογή και η διανομή σε εθνικό και διεθνές επίπεδο πληροφοριών, σχετικών με το περιβάλλον.

δ) Η προώθηση της έρευνας για το περιβάλλον.

Ειδικότερα ο Ε.ΦΟ.Π.:

α) Εισηγείται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων την έκδοση και το περιεχόμενο νομοθετημάτων και κανονιστικών πράξεων γενικού περιεχομένου που αφορούν θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και γνωμοδοτεί για το περιεχόμενο νομοθετημάτων και κανονιστικών πράξεων ειδικού περιεχομένου, για την πρόταση ή την έκδοση των οποίων είναι αρμόδιος ή συναρμόδιος ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

β) Εκπονεί μελέτες, σχέδια και προγράμματα προστασίας του περιβάλλοντος σε εθνικό, περιφερειακό και νομαρχιακό επίπεδο, ετήσιας ή πενταετούς ισχύος, καθώς και μελέτες, σχέδια και προγράμματα για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών.

γ) Συντονίζει τη δραστηριότητα των άλλων αρμόδιων φορέων στον τομέα της εφαρμογής σχεδίων και προγραμμάτων προστασίας περιβάλλοντος και παρέχει τη συνδρομή του, όταν απαιτείται.

δ) Ιδρύει, οργανώνει και εξοπλίζει εθνικά δίκτυα παρακολούθησης της ποιότητας του περιβάλλοντος και μεριμνά για τη λειτουργία τους.

ε) Εισηγείται στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων προγράμματα επενδύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος, προκειμένου να γίνει η σχετική χρηματοδότηση από το Δημόσιο ή διεθνείς οργανισμούς.

στ) Συντάσσει ετήσια έκθεση για την κατάσταση του περιβάλλοντος της Χώρας, τους στόχους, τις κατευθύνσεις και τα μέτρα της περιβαλλοντικής πολιτικής.

ζ) Υποβάλλει στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ετήσια έκθεση πεπραγμένων και αξιολόγησης της πολιτικής προστασίας του περιβάλλοντος σε εθνικό, περιφερειακό ή νομαρχιακό επίπεδο.

η) Οργανώνει μηχανισμό ελέγχου τήρησης των όρων και προϋποθέσεων άσκησης των δραστηριοτήτων, οι οποίοι προβλέπονται από την υφιστάμενη νομοθεσία.

θ) Γνωμοδοτεί σχετικά με την έγκριση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων γενικών προγραμμάτων, σχεδίων και μέτρων που προτείνονται από άλλους φορείς για την προστασία του περιβάλλοντος.

ι) Γνωμοδοτεί σχετικά με την έγκριση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή το νομάρχη κατά περίπτωση, περιβαλλοντικών όρων για την άσκηση δραστηριοτήτων με σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον ή για οποιοδήποτε άλλο θέμα προστασίας του περιβάλλοντος, που παραπέμπεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή το νομάρχη.

ια) Συνεργάζεται με ξένες χώρες και διεθνείς οργανισμούς για την εφαρμογή κοινών προγραμμάτων προστασίας του περιβάλλοντος.

ιβ) Μεριμνά για την έκδοση προδιαγραφών και πρακτικών οδηγιών σχετικά με την έγκριση περιβαλλοντικών όρων και γενικά για τη διάδοση των ειδικών τεχνικών γνώσεων και της τεχνολογίας στα θέματα της προστασίας του περιβάλλοντος και παρέχει τεχνικές υποδείξεις στις δημόσιες υπηρεσίες και στους οργανισμούς του δημόσιου τομέα.

ιγ) Μεριμνά, σε συνεργασία με το εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, για την εκπαίδευση στελεχών της διοίκησης σε τομείς σχετικούς με την προστασία του περιβάλλοντος.

ιδ) Μεριμνά για την εκπόνηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής ενημέρωσης των πολιτών και ιδιαίτερα των μαθητών και σπουδαστών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης.

ιε) Χρηματοδοτεί εφαρμοσμένες έρευνες και μελέτες που εξυπηρετούν τους σκοπούς του, καθώς και έργα και προγράμματα περιβαλλοντικής προστασίας.

ιστ) Εισηγείται τις σχετικές με την περιβαλλοντική προστασία προδιαγραφές χωροταξικών και ρυθμιστικών σχεδίων και γενικών προγραμμάτων διαχείρισης φυσικών πόρων.

5. Τα περιφερειακά παραρτήματα του Ε.Φ.Ο.Π ασκούν το έργο της παρ. 4, κατά τα οριζόμενα σύμφωνα με την παρ. 15, με την εποπτεία του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή του οικείου νομάρχη, όταν πρόκειται για παράρτημα νομαρχιακού επιπέδου.

6. Εωσότου ιδρυθεί ο Ε.Φ.Ο.Π. οι αρμοδιότητες της παρ. 4 ασκούνται από τον Οργανισμό Αθήνας για την περιοχή Αττικής, από τον Οργανισμό Θεσσαλονίκης για την περιοχή Θεσσαλονίκης και από τις κεντρικές, περιφερειακές ή νομαρχιακές υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων για την υπόλοιπη Ελλάδα.

7. Με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 1 καθορίζονται τα κεντρικά και περιφερειακά όργανα διοίκησης του Ε.ΦΟ.Π. στα οποία εκπροσωπούνται κρατικοί και μη κρατικοί φορείς, καθώς και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης. Στα όργανα αυτά ανατίθεται αφ' ενός η ευθύνη εισήγησης της περιβαλλοντικής πολιτικής στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και αφ' ετέρου η ευθύνη για την εφαρμογή των στόχων του Ε.ΦΟ.Π. Με το ίδιο ή όμοιο π.δ/γμα καθορίζονται οι αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης του Ε.ΦΟ.Π., ο αριθμός και οι ιδιότητες, οι γνώσεις και η εμπειρία των μελών των οργάνων αυτών, η διάρκεια της θητείας τους καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι αποζημιώσεις των μελών των οργάνων διοίκησης του Ε.ΦΟ.Π. σύμφωνα με το άρθρο 18 του ν. 1505/1984 (ΦΕΚ 194).

9. Με απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ρυθμίζονται τα θέματα που αναφέρονται στη συγκρότηση και λειτουργία των οργάνων διοίκησης του Ε.ΦΟ.Π. και ιδίως τα σχετικά με την απαρτία, την απαιτούμενη πλειοψηφία για τη λήψη των αποφάσεων, τον τρόπο πρόσκλησης και την αναπλήρωση των μελών, τον τρόπο τήρησης των πρακτικών, την ημερήσια διάταξη, τη γραμματειακή εξυπηρέτηση και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

10. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορούν να μεταφέρονται στον Ε.ΦΟ.Π. αρμοδιότητες που ασκούνται από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

11. Πόροι του Ε.ΦΟ.Π. είναι:

α) Τακτική ετήσια κρατική επιχορήγηση που εγγράφεται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και αποδίδεται στο φορέα με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, όπως ειδικότερα ορίζεται σε αυτή.

β) Έκτακτη ετήσια κρατική επιχορήγηση από τον προϋπολογισμό δημόσιων επενδύσεων.

γ) Πρόσοδοι από την εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων, από επιχορηγήσεις ελληνικών και ξένων οργανισμών και από δωρεές ή κληρονομίες.

δ) Επιχορηγήσεις από το Ειδικό Ταμείο Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων (Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ.).

ε) Κάθε άλλο έσοδο από οποιαδήποτε αιτία.

12. Οι πόροι του φορέα διατίθεται για τις δαπάνες λειτουργίας του και για τη μερική ή ολική χρηματοδότηση μελετών, προγραμμάτων, έργων και δραστηριοτήτων δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων, ή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης με αποκλειστικό σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος.

13. Οι δαπάνες για την εκπλήρωση του σκοπού του Ε.ΦΟ.Π. πραγματοποιούνται σύμφωνα με τον οικονομικό κανονισμό του, ο οποίος καταρτίζεται από τον Ε.ΦΟ.Π., και εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Κατά την έγκριση αυτή επιτρέπονται τροποποιήσεις και συμπληρώσεις ύστερα από γνώμη του Ε.ΦΟ.Π.

14. Ο Ε.ΦΟ.Π. έχει στα δικαστήρια και στις δικονομικές αρχές τα δικονομικά προνόμια του Δημοσίου. Τα προνόμια του Δημοσίου έχει και στην αναγκαστική εκτέλεση και ιδίως εκείνα που αφορούν την κατάταξη σε πλειστηριασμό ή πτώχευση.

15. Ο οργανισμός του Ε.Φ.Ο.Π. εγκρίνεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

Με τον οργανισμό ρυθμίζονται ιδίως:

α) Η οργάνωση των υπηρεσιών και οι αρμοδιότητές τους.

β) Οι κλάδοι του μόνιμου προσωπικού και ο αριθμός των οργανικών θέσεων κάθε κλάδου.

γ) Οι θέσεις του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, η κατανομή του σε ειδικότητες καθώς και τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα για την πρόσληψη.

16. Οι θέσεις του μόνιμου και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικού του Ε.Φ.Ο.Π. καλύπτονται με μεταφορά προσωπικού και υπηρεσιών από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και από άλλα υπουργεία ή νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου.

17. Στον Ε.Φ.Ο.Π. συνιστάται μία θέση υπαλλήλου των ειδικών θέσεων με 2ο βαθμό. Ο διοριζόμενος στη θέση αυτήν έχει τον τίτλο του προϊσταμένου του οργανισμού και προϊστάται σε όλες τις υπηρεσίες του. Ως προϊστάμενος διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων πρόσωπο που έχει τουλάχιστον 10ετή πείρα και εξειδικευμένες γνώσεις για τα θέματα που εμπίπτουν στους σκοπούς και στις αρμοδιότητες του Ε.Φ.Ο.Π. Η πείρα και οι γνώσεις αποδεικνύονται από τους τίτλους σπουδών και τη συνάφεια τους με τα παραπάνω θέματα.

18. Τα καθήκοντα προϊσταμένου του Ε.Φ.Ο.Π. μπορούν να ανατεθούν με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και σε υπάλληλο του δημόσιου τομέα που έχει τα παραπάνω προσόντα. Ο χρόνος άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου θεωρείται για κάθε συνέπεια ως χρόνος υπηρεσίας στην τακτική θέση του υπαλλήλου. Στην περίπτωση αυτήν καταβάλλονται οι αποδοχές της μιας μόνο θέσης, κατ' επιλογή του υπαλλήλου.

19. Η μεταφορά υπηρεσιών και προσωπικού, που προβλέπεται στην παράγραφο 16, γίνεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού. Με τη μεταφορά του προσωπικού γίνεται και μεταφορά των θέσεων που κατέχουν. Αν πρόκειται για μόνιμο προσωπικό, απαιτείται για τη μεταφορά απόφαση των υπηρεσιακών συμβουλίων των οικείων υπουργείων, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερόμενων υπαλλήλων. Με τη μεταφορά του προσωπικού μεταφέρονται και οι σχετικές πιστώσεις του τρέχοντος έτους. Για τα επόμενα έτη οι πιστώσεις αυτές περιλαμβάνονται στην ετήσια τακτική επιχορήγηση. Οι μεταφερόμενοι υπάλληλοι διατηρούν το ασφαλιστικό καθεστώς για επικουρική σύνταξη και εφάπαξ βοήθημα που είχαν πριν από την μεταφορά και παρέχεται σε αυτούς και τα μέλη της οικογένειάς τους η υγειονομική περίθαλψη των μόνιμων υπαλλήλων.

Άρθρο 26

Κλιμάκια Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος

1. Με απόφαση του νομάρχη συγκροτούνται Κλιμάκια Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (Κ.Ε.Π.ΠΕ.) από το προσωπικό της νομαρχίας. Στη σύνθεση των κλιμακίων αυτών περιλαμβάνονται πάντοτε υπάλληλοι της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Τα κλιμάκια ελέγχουν την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων και γενικά την εφαρμογή της νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος. Στα κλιμάκια μπορούν να μετέχουν και εκπρόσωποι του οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, στην περιοχή των οποίων γίνεται ο έλεγχος. Για την περιοχή των

ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 12 του ν. 1515/1985 και του άρθρου 11 παράγρ. 12 του ν. 1561/1985.

2. Τα κλιμάκια διενεργούν αυτοψία σε εγκαταστάσεις ή δραστηριότητες, ιδίως όταν πιθανολογείται ότι η λειτουργία τους υποβαθμίζει το περιβάλλον, κάνουν τις απαραίτητες συστάσεις και υποδείξεις για τα κατάλληλα να ληφθούν μέτρα, συντάσσουν σχετική έκθεση και εισηγούνται τις επιβλητέες κυρώσεις.

3. Για τη διενέργεια των ελέγχων που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 τα κλιμάκια έχουν το δικαίωμα να εισέρχονται σε κάθε είδους εγκαταστάσεις οποτεδήποτε, τηρώντας του όρους ασφάλειας, που ισχύουν για κάθε εγκατάσταση, είτε αυτές βρίσκονται σε λειτουργία είτε όχι, ακόμα και αν δεν παρευρίσκεται ο ιδιοκτήτης ή ο υπεύθυνος λειτουργός και συνοδεύονται, εφ' όσον είναι δυνατό, από εντεταλμένο εκπρόσωπό τους. Οι υπεύθυνοι λειτουργίας των εγκαταστάσεων έχουν υποχρέωση να παρέχουν όλα τα απαιτούμενα στοιχεία και πληροφορίες και γενικά να διευκολύνουν τον έλεγχο.

4. Οι αρμόδιες αρχές τήρησης των περιβαλλοντικών διατάξεων δημοσιεύουν κατά περιόδους πληροφορίες και στοιχεία σχετικά με τους διενεργούμενους ελέγχους και τις επιβαλλόμενες κυρώσεις για την προστασία του περιβάλλοντος.

Άρθρο 27

Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στο νομάρχη

Αρμοδιότητες, που σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου ασκούνται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων αποκλειστικά ή σε συνεργασία με τον κατά περίπτωση αρμόδιο υπουργό, είναι δυνατό να μεταβιβάζονται με αντίστοιχη υπουργική απόφαση στους νομάρχες ή, προκειμένου για τις περιοχές των ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης, στην Εκτελεστική Επιτροπή του Οργανισμού Αθήνας και τους Οργανισμούς Θεσσαλονίκης αντίστοιχα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Άρθρο 28

Ποινικές κυρώσεις

1. Με φυλάκιση τριών μηνών έως δύο έτη και χρηματική ποινή τιμωρείται όποιος:

α) προκαλεί ρύπανση ή υποβαθμίζει το περιβάλλον με πράξη ή παράλειψη που αντιβαίνει στις διατάξεις του νόμου αυτού ή των κατ' εξουσιοδότηση του εκδιδόμενων διαταγμάτων και υπουργικών ή νομαρχιακών αποφάσεων ή

β) ασκεί δραστηριότητα ή επιχείρηση χωρίς την απαιτούμενη, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού ή των κατ' εξουσιοδότηση του εκδιδόμενων διαταγμάτων και υπουργικών ή νομαρχιακών αποφάσεων, άδεια ή έγκριση, ή υπερβαίνει τα όρια της άδειας ή έγκρισης που του έχει χορηγηθεί και υποβαθμίζει το περιβάλλον.

2. Σε περίπτωση τέλεσης των εγκλημάτων της παρ. 1 από αμέλεια επιβάλλεται φυλάκιση μέχρι ένα έτος.

3. Ειδικότερα όσον αφορά στα εγκλήματα της παραγράφου 1, αν από το είδος ή την ποσότητα των ρύπων ή από την έκταση και τη σημασία της υποβάθμισης του περιβάλλοντος δημιουργήθηκε κίνδυνος θανάτου ή βαριάς σωματικής βλάβης, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή. Αν επήλθε βαριά σωματική βλάβη ή θάνατος ανθρώπου, επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα έτη. Αν η βαριά σωματική βλάβη ή ο θάνατος αφορά έμβρυο, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστο δύο ετών και χρηματική ποινή.

4. Αν η ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος προέρχεται από τη δραστηριότητα νομικού προσώπου, το δικαστήριο κηρύσσει αστικώς υπεύθυνο εις ολόκληρον για την καταβολή της χρηματικής ποινής και το νομικό πρόσωπο.

5. Οι πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, οι εντεταλμένοι ή διευθύνοντες σύμβουλοι ανώνυμων εταιρειών, οι διαχειριστές εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, ο πρόεδρος του διοικητικού και του εποπτικού συμβουλίου συνεταιρισμών, καθώς και τα πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση ή τη διαχείριση άλλων νομικών προσώπων του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα έχουν ιδιαίτερη νομική υποχρέωση να μεριμνούν για την τήρηση των διατάξεων που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος. Για κάθε πράξη ή παράλειψη του νομικού προσώπου που εμπίπτει στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού τα πρόσωπα αυτά τιμωρούνται ως αυτουργοί ανεξάρτητα από την τυχόν ποινική ευθύνη άλλου φυσικού προσώπου και την αστική ευθύνη του νομικού προσώπου, εφόσον από πρόθεση ή από αμέλεια δεν τήρησαν την ιδιαίτερη νομική τους υποχρέωση να μεριμνούν για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του νόμου.

6. Αν ο δράστης των παραβάσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού οικειοθελώς και πριν εξεταστεί για την πράξη του από την αρχή περιορίσει ουσιωδώς τη ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή με έγκαιρη αναγγελία του προς την αρχή συντελέσει αποτελεσματικά στην ουσιώδη μείωση των συνεπειών, το δικαστήριο μπορεί να του επιβάλει ποινή μειωμένη, σύμφωνα με το άρθρο 83 του ποινικού κώδικα ή να τον απαλλάξει από κάθε ποινή.

7. Στις περιπτώσεις εγκλημάτων του κεφαλαίου αυτού ως πολιτικώς ενάγων μπορεί να παρίσταται και το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης στην περιφέρεια των οποίων τελέστηκε το έγκλημα και το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας, ανεξάρτητα αν έχουν υποστεί περιουσιακή ζημιά, με αίτημα την αποκατάσταση των πραγμάτων, στο μέτρο που είναι δυνατή. Έγγραφο προδικασία δεν απαιτείται.

8. Όποιος παραβιάζει τα μέτρα, τις απαγορεύσεις, τους όρους και τους περιορισμούς που επιβάλλονται δυνάμει των άρθρων 18 έως 21 ή των διαταγμάτων ή υπουργικών ή νομαρχιακών αποφάσεων, που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή τους, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός μήνα. Αν ο δράστης ενήργησε από αμέλεια, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τρεις μήνες ή με χρηματική ποινή.

9. Τα κατά παράβαση των προστατευτικών μέτρων, απαγορεύσεων, όρων και περιορισμών, στους οποίους αναφέρονται οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 20, συλλαμβανόμενα, φονευόμενα, τραυματιζόμενα ή συλλεγόμενα είδη της άγριας πανίδας και χλωρίδας κατάσχονται, είτε βρίσκονται στην κατοχή του παραβάτη είτε τρίτου. Επίσης κατάσχονται τα εργαλεία ή μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για την παράνομη σύλληψη, θανάτωση, τραυματισμό ή συλλογή των προστατευόμενων ειδών. Τα κατασχόμενα δημεύονται σύμφωνα με το άρθρο 76 παρ. 1 του ποινικού κώδικα και παραδίδονται σε μουσεία φυσικής ιστορίας ή σε άλλα κατά περίπτωση ιδρύματα ή νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου για σκοπούς εκπαιδευτικούς ή άλλους. Διατάσσεται επίσης η αφαίρεση της άδειας κυνηγιού ή αλιείας του παραβάτη για χρονικό διάστημα από τρεις μήνες έως τρία έτη. Σε περίπτωση υποτροπής η αφαίρεση της άδειας επιβάλλεται οριστικά.

10. Οι κυρώσεις και οι λοιπές ρυθμίσεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4, 5 και 6 εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις παραβάσεων των όρων και των μέτρων που καθορίζονται με τις διοικητικές πράξεις που προβλέπονται στα άρθρα 11 και 12 του ν. 1515/1985 και στα άρθρα επίσης 11 και 12 του ν. 1561/1985.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 της Υ.Α. 8243/1113 (ΚΟΙΝΗ) της 26.2/8.3.91 (Β' 138): "Σε οποιονδήποτε γίνεται αίτιος παράβασης των διατάξεων της παρούσας απόφασης με πράξη ή παράλειψη επιβάλλονται οι ποινικές, αστικές και διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 28, 29 και 30 του Ν. 1650/86, όπως το

τελευταίο αυτό άρθρο τροποποιήθηκε με το άρθρο 98 (παρ. 12) του Ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α/1990)".

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 12 της Υ.Α. 55648/2210 (ΚΟΙΝΗ) της 29.4/13.5.1991 (Β' 323): "Σε οποιονδήποτε ρυπαίνει ή συμβάλλει στην πρόκληση ρύπανσης ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος με πράξη ή παράλειψη κατά παράβαση των διατάξεων της παρούσας απόφασης επιβάλλονται οι ποινικές, αστικές και διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 28, 29 και 30 του Ν. 1650/86. Ειδικότερα ως προς την επιβολή διοικητικών κυρώσεων προκειμένου για τις περιοχές των ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 1515/1985, και του άρθρου 13 του Ν. 1561/1985 όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με το άρθρο 31 παρ. 6 και 7 αντίστοιχα του Ν. 1650/1986.

Οι παραπάνω κυρώσεις των προηγούμενων παραγράφων επιβάλλονται ανεξάρτητα από τις κυρώσεις που προβλέπονται σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας όπως οι σχετικές διατάξεις του Α.Ν. 2580/1940 "περί υγειονομικών διατάξεων" (ΦΕΚ 237Α/1940), όπως ισχύουν".

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 4, παρ. 4 του Ν. 2052/1992 (Α 94): "Οι διατάξεις των άρθρων 28 (ποινικές κυρώσεις) και 30 (διοικητικές κυρώσεις) του ν. 1650/1986 δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις πρόκλησης ρύπανσης της ατμόσφαιρας ή και θορύβου από τα οχήματα και τα δίτροχα. Οι σχετικές παραβάσεις αντιμετωπίζονται με το σύστημα κυρώσεων, που προβλέπονται από τα άρθρα 15 και 103 του ν. 614/1977 "περί κυρώσεως του Κώδικος Οδικής Κυκλοφορίας", όπως αυτός έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά".

Άρθρο 29

Αστική ευθύνη

Οποιοσδήποτε, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, προκαλεί ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος ευθύνεται σε αποζημίωση, εκτός αν αποδείξει ότι η ζημιά οφείλεται σε ανώτερη βία ή ότι προήλθε από υπαίτια ενέργεια τρίτου που ενήργησε δολίως.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 της Υ.Α. 8243/1113 (Εσωτ. Εθν. Οικονομ., Κοιν. Ασφαλ.) της 26.2/8.3.91: "Σε οποιονδήποτε γίνεται αίτιος παράβασης των διατάξεων της παρούσας απόφασης με πράξη ή παράλειψη επιβάλλονται οι ποινικές, αστικές και διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 28, 29 και 30 του Ν. 1650/86, όπως το τελευταίο αυτό άρθρο τροποποιήθηκε με το άρθρο 98 (παρ. 12) του Ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α/1990)".

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 12 της Υ.Α. 55648/2210 (ΚΟΙΝΗ) της 29.4/13.5.1991 (Β' 323): "Σε οποιονδήποτε ρυπαίνει ή συμβάλλει στην πρόκληση ρύπανσης ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος με πράξη ή παράλειψη κατά παράβαση των διατάξεων της παρούσας απόφασης επιβάλλονται οι ποινικές, αστικές και διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 28, 29 και 30 του Ν. 1650/86.

Ειδικότερα ως προς την επιβολή διοικητικών κυρώσεων προκειμένου για τις περιοχές των ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 1515/1985, και του άρθρου 13 του Ν. 1561/1985 όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με το άρθρο 31 παρ. 6 και 7 αντίστοιχα του Ν. 1650/1986.

Οι παραπάνω κυρώσεις των προηγούμενων παραγράφων επιβάλλονται ανεξάρτητα από τις κυρώσεις που προβλέπονται σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας όπως οι σχετικές διατάξεις του Α.Ν. 2580/1940 "περί υγειονομικών διατάξεων" (ΦΕΚ 237Α/1940), όπως ισχύουν".

Άρθρο 30

Διοικητικές κυρώσεις

1. Σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που προκαλούν οποιαδήποτε ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή παραβαίνουν τις διατάξεις του νόμου αυτού ή των κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενων διαταγμάτων ή υπουργικών ή νομαρχιακών αποφάσεων, ανεξάρτητα από την αστική ή ποινική ευθύνη, επιβάλλεται ως διοικητική κύρωση με απόφαση του νομάρχη πρόστιμο μέχρι δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές, ύστερα από εισήγηση είτε της κατά το άρθρο 6 παράγρ. 1 υπηρεσίας είτε της κατά την παράγρ. 2 του ίδιου άρθρου αρχής είτε, τέλος, των κατά το άρθρο 26 Κλιμακίων Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος. Στις δυο τελευταίες περιπτώσεις ο νομάρχης επιβάλλει το πρόστιμο ύστερα από γνώμη της κατά το άρθρο 6 παράγρ. 1 υπηρεσίας.

Σε περίπτωση εξαιρετικά σοβαρής ρύπανσης ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος και ιδίως σε περίπτωση που από το είδος ή την ποσότητα των ρύπων ή από την έκταση και τη σημασία της υποβάθμισης του περιβάλλοντος υπάρχει κίνδυνος θανάτου ή βαριάς σωματικής βλάβης ή ευρείας οικολογικής διατάραξης ή καταστροφής, ο νομάρχης παραπέμπει την υπόθεση στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ο οποίος από κοινού με τον τυχόν συναρμόδιο υπουργό επιβάλλει πρόστιμο μέχρι εκατό εκατομμύρια (100.000.000) δραχμές.

2. Αν μια επιχείρηση ή δραστηριότητα προκαλεί ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος, επιβάλλεται προσωρινή απαγόρευση της λειτουργίας της μέχρις ότου ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να αποτρέπεται η ρύπανση ή η υποβάθμιση. Μπορεί επίσης να επιβληθεί η οριστική διακοπή της λειτουργίας της, αν η επιχείρηση ή η δραστηριότητα παραλείπει να συμμορφωθεί προς τα υποδεικνυόμενα μέτρα ή αν η λήψη αποτελεσματικών μέτρων είναι ανέφικτη. Η διακοπή επιβάλλεται με απόφαση του οικείου νομάρχη. Αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, και ιδίως σε περίπτωση που από το είδος ή την ποσότητα των ρύπων ή από την έκταση και τη σημασία της υποβάθμισης του περιβάλλοντος υπάρχει κίνδυνος θανάτου ή βαριάς σωματικής βλάβης ή ευρείας οικολογικής διατάραξης ή καταστροφής, ενόψει και της σπουδαιότητας της επιχείρησης ή δραστηριότητας, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων από κοινού με τον τυχόν συναρμόδιο υπουργό δικαιούται να επιβάλλει τις παραπάνω κυρώσεις. Με την πράξη επιβολής της απαγόρευσης λειτουργίας μπορεί να προβλέπεται και πρόστιμο από δέκα χιλιάδες (10.000) έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) δραχμές για κάθε ημέρα παράβασης της απαγόρευσης.

Η παράβαση διαπιστώνεται με πράξη του οργάνου που επέβαλε την απαγόρευση με την οποία και καταλογίζεται το πρόστιμο.

Με απόφαση του οργάνου που επέβαλε την απαγόρευση λειτουργίας της επιχείρησης ή δραστηριότητας μπορεί, σε κάθε περίπτωση, να αίρεται η απαγόρευση αυτή, αν η επιχείρηση ή η δραστηριότητα λάβει αποτελεσματικά μέτρα, ώστε να παύσει οριστικά η ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

"3. Τα πρόστιμα, που επιβάλλονται κατά τις προηγούμενες παραγράφους, περιέρχονται στο Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ., τηρούνται σε ειδικό λογαριασμό που ονομάζεται "Πράσινο Ταμείο", εισπράττονται κατά τις διατάξεις για την είσπραξη δημοσίων εσόδων και αποδίδονται στο Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ.. Τα παραπάνω πρόστιμα διατίθενται, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης στην περιοχή των οποίων προκλήθηκε η ρύπανση και χρησιμοποιούνται αποκλειστικώς για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων αποκατάστασης, αναβάθμισης και προστασίας του περιβάλλοντος στις περιοχές αυτές, που καταρτίζονται από τους ως άνω Ο.Τ.Α. ή από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων".

***Τα εντός " " δύο πρώτα εδάφια αντικαταστάθηκαν ως άνω με την παρ.7 του άρθρου 3 του Ν.2242/1994 (Α 162).

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σύμφωνα με την παρ.8 του άρθρου 3 του Ν.2242/1994 (Α 162) ορίζεται στο ανωτέρω αναφερόμενο "Πράσινο Ταμείο" και στον λογαριασμό του

Ε.Τ.Ε.Π.Σ. περιέρχονται και τα πρόστιμα που επιβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 13 του Ν.1515/1985 (Α 18) και το άρθρο 13 του Ν.1561/1986 (Α 148) όπως αυτά έχουν τροποποιηθεί με το άρθρο 31 του παρόντος. "Κατά των αποφάσεων, με τις οποίες επιβάλλονται τα κατά τις προηγούμενες παραγράφους πρόστιμα, επιτρέπεται προσφυγή στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, μέσα σε 45 ημέρες από την ημέρα κοινοποίησης αυτών στον παραβάτη. Οι παραπάνω διαφορές διέπονται από τις διατάξεις του κώδικα Φορολογικής Δικονομίας, όπως εκάστοτε ισχύουν".

***Το εντός " " πρώτο εδάφιο της παρ. 3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 3 της ΠΥΣ 10/1988 (ΦΕΚ Α 11).

***Το εντός " " τρίτο εδάφιο της παρ. 3 προστέθηκε ως άνω με το άρθρο 98 παρ. 12 του Ν. 1892/1990, ΦΕΚ Α 101.

4. Η διαδικασία επιβολής των διοικητικών κυρώσεων των προηγούμενων παραγράφων αρχίζει με τη βεβαίωση της παράβασης από το όργανο που τη διαπιστώνει, το οποίο συντάσσει σχετική έκθεση, η οποία κοινοποιείται μαζί με έγγραφη κλήτευση προς τον παραβάτη να υποβάλει τις απόψεις του μέσα σε 5 ημέρες από την κοινοποίηση της κλήτευσης. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, για 5 ημέρες.

5. Όπου, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο από διανομαρχιακές ή περιφερειακές υπηρεσίες, οι υπηρεσίες αυτές εξακολουθούν να έχουν την αρμοδιότητα αυτή για ποσό μέχρι δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές είτε ύστερα από αυτεπάγγελτο έλεγχο είτε ύστερα από εισήγηση μιας από τις υπηρεσίες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1. Για την επιβολή διοικητικού προστίμου πάνω από δέκα εκατομμύρια (10.000.000) και μέχρι εκατό εκατομμύρια (100.000.000) δραχμές οι παραπάνω διανομαρχιακές ή περιφερειακές υπηρεσίες παραπέμπουν την υπόθεση στον ιεραρχικά προϊστάμενό τους υπουργό, ο οποίος, από κοινού με τον Υπουργό ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και τον τυχόν άλλο συναρμόδιο υπουργό, επιβάλλει το παραπάνω πρόστιμο.

Όπου, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, επιβάλλεται ως διοικητική κύρωση η διακοπή λειτουργίας δραστηριότητας, έργου ή επιχείρησης από διανομαρχιακές ή περιφερειακές υπηρεσίες, οι υπηρεσίες αυτές διατηρούν την αρμοδιότητα αυτή.

Οι σχετικές αποφάσεις τους λαμβάνονται ομοίως είτε ύστερα από αυτεπάγγελτο έλεγχο είτε ύστερα από εισήγηση μιας από τις προαναφερόμενες στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής υπηρεσίας.

"6. Προκειμένου για εγκαταστάσεις, κατά την έννοια του άρθρου 1 περίπτωση του ν. 743/1977, που ρυπαίνουν τη θάλασσα, η επιβολή προστίμου που υπερβαίνει τα ανώτατα όρια του άρθρου 13 παρ. 1 κατηγορία για περίπτωση του ίδιου παραπάνω νόμου, όπως αυτά εκάστοτε ισχύουν, και μέχρι είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) δρχ., γίνεται από τον οικείο νομάρχη. Σε περίπτωση εξαιρετικά σοβαρής ρύπανσης ή υποβάθμισης του θαλάσσιου περιβάλλοντος από τις ως άνω εγκαταστάσεις και ιδίως σε περίπτωση που από το είδος ή την ποσότητα των ρύπων ή από την έκταση και τη σημασία της υποβάθμισης του θαλάσσιου περιβάλλοντος υπάρχει κίνδυνος θανάτου ή βαριάς σωματικής βλάβης ή ευρείας οικολογικής διατάραξης ή καταστροφής, ο νομάρχης παραπέμπει την υπόθεση στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, ο οποίος από κοινού με τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας επιβάλλει πρόστιμο μέχρι διακόσια πενήντα εκατομμύρια (250.000.000) δραχμές".

***Η παρ.6 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 30 Ν.2508/1997.

7. Με τις υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται, σύμφωνα με τις εξουσιοδοτήσεις του νόμου αυτού, από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ή και τον κατά

περίπτωση συναρμόδιο υπουργό είναι δυνατό να καθορίζεται κάθε αναγκαία πρόσθετη λεπτομέρεια σχετικά με τα όργανα και τη διαδικασία επιβολής των διοικητικών κυρώσεων.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλέπε σχετικά και ΥΑ 59388/3363 (ΚΟΙΝΗ) της 24/31.8.88 (Β 638).

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 της Υ.Α. 8243/1113 (Εσωτ. Εθν. Οικονομ., Κοιν. Ασφαλ.) της 26.2/8.3.91: "Σε οποιονδήποτε γίνεται αίτιος παράβασης των διατάξεων της παρούσας απόφασης με πράξη ή παράλειψη επιβάλλονται οι ποινικές, αστικές και διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 28, 29 και 30 του Ν. 1650/86, όπως το τελευταίο αυτό άρθρο τροποποιήθηκε με το άρθρο 98 (παρ. 12) του Ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α/1990)".

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 12 της Υ.Α. 55648/2210 (ΚΟΙΝΗ) της 29.4/13.5.1991 (Β' 323): "Σε οποιονδήποτε ρυπαίνει ή συμβάλλει στην πρόκληση ρύπανσης ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος με πράξη ή παράλειψη κατά παράβαση των διατάξεων της παρούσας απόφασης επιβάλλονται οι ποινικές, αστικές και διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 28, 29 και 30 του Ν. 1650/86.

Ειδικότερα ως προς την επιβολή διοικητικών κυρώσεων προκειμένου για τις περιοχές των ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 1515/1985, και του άρθρου 13 του Ν. 1561/1985 όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με το άρθρο 31 παρ. 6 και 7 αντίστοιχα του Ν. 1650/1986.

Οι παραπάνω κυρώσεις των προηγούμενων παραγράφων επιβάλλονται ανεξάρτητα από τις κυρώσεις που προβλέπονται σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας όπως οι σχετικές διατάξεις του Α.Ν. 2580/1940 "περί υγειονομικών διατάξεων" (ΦΕΚ 237Α/1940), όπως ισχύουν".

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 4 παρ. 4 του Ν. 2052/1992 (Α 94): "Οι διατάξεις των άρθρων 28 (ποινικές κυρώσεις) και 30 (διοικητικές κυρώσεις) του ν. 1650/1986 δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις πρόκλησης ρύπανσης της ατμόσφαιρας ή και θορύβου από τα οχήματα και τα δίκτυα. Οι σχετικές παραβάσεις αντιμετωπίζονται με το σύστημα κυρώσεων, που προβλέπονται από τα άρθρα 15 και 103 του ν. 614/1977 "περί κυρώσεως του Κώδικος Οδικής Κυκλοφορίας", όπως αυτός έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά".

Άρθρο 31

Τροποποίηση άλλων διατάξεων

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλέπε άρθρα 18,20,21,33,35 του κωδικοποιητικού διατάγματος της 14.7.99 ΦΕΚ Δ 580 της 27.7.99.

1. Το εδάφιο (δ) της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 1032/1980 (ΦΕΚ 57) τροποποιείται ως εξής:

"δ) για τη χάραξη και έκφραση της γενικής πολιτικής σχετικά με τη χωροταξία και την προστασία του περιβάλλοντος, την κατάρτιση σχεδίων και προγραμμάτων για τον έλεγχο της εφαρμογής και το συντονισμό των ειδικών προγραμμάτων προστασίας του περιβάλλοντος των επί μέρους φορέων, καθώς και την κάλυψη θεμάτων περιβάλλοντος που δεν περιλαμβάνονται στις αρμοδιότητες άλλου φορέα".

2. Η παρ. 1 του άρθρου 2 του α.ν. 2520/1940 (ΦΕΚ 237) τροποποιείται ως εξής:

"1. Τις υγειονομικές διατάξεις που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο εκδίδει ο Υπουργός Υγείας, Προνοίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Στις περιπτώσεις που οι διατάξεις αυτές αφορούν και την προστασία του περιβάλλοντος, συνυπογράφονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων".

3. Οι παράγραφοι 1α, β και δ του άρθρου 1 του προεδρικού διατάγματος 1180/1981 (ΦΕΚ 293) καταργούνται.

4. Η παρ. 9 του άρθρου 11 του ν. 1515/1985 (ΦΕΚ 18) τροποποιείται ως εξής:

"9. Για την πραγματοποίηση νέων, τροποποίηση, επέκταση ή εκσυγχρονισμό υφιστάμενων έργων και δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία, με σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, επιβάλλεται η υποβολή μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και η έγκριση περιβαλλοντικών όρων. Τα έργα και οι δραστηριότητες για τα οποία απαιτείται υποβολή μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου υπουργού, ύστερα από πρόταση της εκτελεστικής επιτροπής του οργανισμού".

5. Η παρ. 9 του άρθρου 11 του ν. 1561/1985 (ΦΕΚ 148) τροποποιείται ως εξής:

"9. Για την πραγματοποίηση, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, νέων και τροποποίηση, επέκταση ή εκσυγχρονισμό υφιστάμενων έργων και δραστηριοτήτων με σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, επιβάλλεται η υποβολή μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και έγκριση περιβαλλοντικών όρων. Τα έργα και οι δραστηριότητες για τα οποία απαιτείται υποβολή μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου υπουργού, ύστερα από πρόταση της εκτελεστικής επιτροπής του οργανισμού. Με τις πιο πάνω κοινές υπουργικές αποφάσεις καθορίζεται και η έναρξη ισχύος της παραγράφου αυτής".

6. Η παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 1515/1985 (ΦΕΚ 18) τροποποιείται ως εξής:

"1. Στους παραβάτες των όρων και των μέτρων που καθορίζονται με τις διοικητικές πράξεις που προβλέπονται στα άρθρα 11 και 12 επιβάλλεται ως διοικητική κύρωση με απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής του Οργανισμού της Αθήνας πρόστιμο μέχρι δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές. Σε περίπτωση εξαιρετικά σοβαρής ρύπανσης ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος και ιδίως σε περίπτωση που από το είδος ή την ποσότητα των ρύπων ή από την έκταση και τη σημασία της υποβάθμισης του περιβάλλοντος υπάρχει κίνδυνος θανάτου ή βαριάς σωματικής βλάβης ή ευρείας οικολογικής διατάραξης ή καταστροφής, η εκτελεστική επιτροπή παραπέμπει την υπόθεση στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ο οποίος από κοινού με τον τυχόν συναρμόδιο υπουργό επιβάλλει πρόστιμο μέχρι εκατό εκατομμύρια (100.000.000) δραχμές. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζεται η διαδικασία επιβολής των κυρώσεων αυτών και κάθε σχετική λεπτομέρεια. Ειδικά για τη βιομηχανία, η διαδικασία επιβολής των κυρώσεων αυτών και οι σχετικές λεπτομέρειες καθορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων".

7. Η παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 1561/1985 (ΦΕΚ 148) τροποποιείται ως εξής:

"1. Στους παραβάτες των όρων και των μέτρων που καθορίζονται με τις διοικητικές πράξεις που προβλέπονται στα άρθρα 11 και 12 επιβάλλεται ως διοικητική κύρωση με απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του Οργανισμού Θεσ/νίκης πρόστιμο μέχρι δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές. Σε περίπτωση εξαιρετικά σοβαρής ρύπανσης ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος και ιδίως σε περίπτωση που από το είδος ή την ποσότητα των ρύπων ή από την έκταση και τη σημασία της υποβάθμισης του περιβάλλοντος υπάρχει κίνδυνος θανάτου ή βαριάς σωματικής βλάβης ή ευρείας οικολογικής διατάραξης ή καταστροφής η εκτελεστική επιτροπή παραπέμπει την υπόθεση στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ο οποίος από κοινού με τον τυχόν συναρμόδιο υπουργό επιβάλλει πρόστιμο μέχρι εκατό εκατομμύρια (100.000.000) δραχμές. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζεται η διαδικασία επιβολής των κυρώσεων αυτών και κάθε σχετική λεπτομέρεια. Ειδικά για τη βιομηχανία, η διαδικασία επιβολής των κυρώσεων αυτών και οι σχετικές λεπτομέρειες καθορίζονται με κοινές

αποφάσεις των Υπουργών Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων".

8. Η παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 1515/1985 (ΦΕΚ 48) τροποποιείται ως εξής:

"2. Η έναρξη ισχύος της παραγράφου 9 του άρθρου 11 του παρόντος νόμου καθορίζεται με τις προβλεπόμενες υπουργικές αποφάσεις του ίδιου άρθρου".

9. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, ότι έχει κηρυχθεί και προστατεύεται ως "εθνικός δρυμός", "αισθητικό δάσος" και ως "διατηρητέο μνημείο της φύσης" σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν.δ. 86/1969 "Δασικός Κώδιξ" (ΦΕΚ 7), όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν.δ. 996/ 1971, ή ως "τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους" σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1469/1950 "περί προστασίας ειδικής κατηγορίας οικοδομημάτων και έργων τέχνης μεταγενεστέρων του 1830", εντάσσεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού στις κατηγορίες του άρθρου 18 παράγρ. 3 σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 19. Με το ίδιο ή με όμοιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται ή υιοθετούνται οι αναγκαίοι για την προστασία του γενικοί όροι, περιορισμοί και απαγορεύσεις καθώς και οι λοιπές ρυθμίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 21 παράγρ. 2.

10. Εωσότου εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου 9 και οι οικείοι κανονισμοί λειτουργίας ή κανονισμοί λειτουργίας και διαχείρισης που προβλέπονται στο άρθρο 18 παρ. 5, τα αντικείμενα προστασίας της παραγράφου 9 εξακολουθούν να διέπονται από τις προστατευτικές διατάξεις του άρθρου 6 του ν.δ. 996/1971 ή του ν. 1469/1950 κατά περίπτωση.

11. Η περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 743/1977 "περί προστασίας του θαλασσίου περιβάλλοντος και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων" (ΦΕΚ 319) αντικαθίσταται ως εξής:

"(β) Παραδίδουν τα κατάλοιπα μεταφερόμενων τοξικών ουσιών σύμφωνα με τις υποδείξεις της αρχής. Πίνακας των ουσιών των οποίων απαγορεύεται η απόρριψη στη θάλασσα καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Εμπορικής Ναυτιλίας λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις και συστάσεις".

12. Το άρθρο 8 του ν. 743/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

"Άρθρο 8

1. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Εμπορικής Ναυτιλίας είναι δυνατό να επιβάλλονται οι ελάχιστες αποστάσεις διέλευσης εμπορικών ή αφορτών δεξαμενόπλοιων από την πλησιέστερη ακτή, οι υποχρεωτικές πορείες αυτών και γενικά μέτρα αναφερόμενα στη θαλάσσια κυκλοφορία τους, με σκοπό την πρόληψη ρύπανσης περιοχών σημαντικού ενδιαφέροντος για την Εθνική Οικονομία.

2. Με αποφάσεις του υπουργού είναι δυνατό να επιβάλλονται:

α) Η απαγόρευση προσέγγισης για φόρτωση ή εκφόρτωση σε ελληνικό λιμάνι ή όρμο δεξαμενόπλοιου του οποίου η υποδιαίρεση ή η κατασκευή του σκάφους δεν είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις της "Σύμβασης" ή άλλων διεθνών κανονισμών που έχουν κυρωθεί από την Ελλάδα.

β) Η απαγόρευση προσέγγισης μεγάλων δεξαμενόπλοιων σε περικλειστές περιοχές, εάν λόγω του όγκου τους είναι δυσχερής η ενέργεια ελιγμών ή αυξάνονται σημαντικά οι κίνδυνοι πρόκλησης ρύπανσης από ατύχημα, καθώς και η υποχρεωτική πλοήγηση των δεξαμενόπλοιων κατά τον πλουν προς και από τις παραπάνω περιοχές, για μεγαλύτερη ασφάλειά τους".

13. Το άρθρο 19 του ν. 743/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

"Άρθρο 19 Έλεγχος καταλληλότητας ουσιών απορρύπανσης

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Εμπορικής Ναυτιλίας, ύστερα από γνωμοδότηση του Εθνικού Κέντρου Θαλάσσιων Ερευνών και του Κρατικού Εργαστηρίου Ελέγχου Φαρμάκων (Κ.Ε.Ε.Φ.) ή άλλου κρατικού εργαστηρίου καθορίζονται οι προδιαγραφές και ο έλεγχος της από άποψη δημόσιας υγείας και περιβάλλοντος καταλληλότητας των κάθε είδους ουσιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εξουδετέρωση της ρύπανσης της θάλασσας".

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλέπε άρθρα 18,20,21,33,35 του κωδικοποιητικού διατάγματος της 14.7.99 ΦΕΚ Δ 580 της 27.7.99.

Άρθρο 32

Μεταβατικές διατάξεις

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλέπε άρθρα 14,29 του κωδικοποιητικού διατάγματος της 14.7.99 ΦΕΚ Δ 580 της 27.7.99.

1. Κάθε διάταξη που αντιβαίνει στις διατάξεις του νόμου αυτού ή ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζονται ειδικά από το νόμο αυτόν καταργείται από την έναρξη της ισχύος του με εξαίρεση τις διατάξεις των ν. 1515/1985, 1561/1985 και 743/1977, όπως τροποποιούνται με το άρθρο 31 παράγρ. 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12 και 13 του παρόντος νόμου. Όπου για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού ή για τη θέσπιση των ειδικότερων ρυθμίσεων είναι αναγκαία η έκδοση προεδρικών διαταγμάτων, πράξεων του Υπουργικού Συμβουλίου ή υπουργικών ή νομαρχιακών αποφάσεων για την εξειδίκευση ορισμένων θεμάτων, η κατάργηση των υφιστάμενων διατάξεων επέρχεται από την έναρξη ισχύος των κανονιστικών αυτών πράξεων.

2. Οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται στην εκτέλεση έργων και στην άσκηση δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία για την προστασία του περιβάλλοντος, εξακολουθούν να ισχύουν εωσότου αρχίσουν να ισχύουν τα προεδρικά διατάγματα, οι πράξεις του Υπουργικού Συμβουλίου και οι υπουργικές ή νομαρχιακές αποφάσεις που προβλέπονται από το νόμο αυτόν και ρυθμίζουν το ίδιο αντικείμενο.

3. Για θέματα που ρυθμίζονται από το νόμο αυτόν και δεν υπάρχει σχετική ρύθμιση ειδικά για τις περιοχές των ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης από τους νόμους 1515/1985 και 1561/1985 αντίστοιχα και εφ' όσον για τα παραπάνω θέματα προβλέπεται από τον παρόντα νόμο αρμοδιότητα του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων να προτείνει την έκδοση προεδρικού διατάγματος ή να εκδώσει απόφαση, η προηγούμενη εισήγηση του Οργανισμού Αθήνας για την περιοχή του ρυθμιστικού σχεδίου της Αθήνας και η εισήγηση του Οργανισμού Θεσσαλονίκης για την περιοχή Θεσσαλονίκης αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εκάστοτε ενέργεια του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

4. Από τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 εξαιρούνται οι πράξεις κανονιστικού περιεχομένου που έχουν εκδοθεί για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στο κοινοτικό δίκαιο.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλέπε άρθρα 14,29 του κωδικοποιητικού διατάγματος της 14.7.99 ΦΕΚ Δ 580 της 27.7.99.

Άρθρο 33

Έναρξη ισχύος

Ο νόμος αυτός αρχίζει να ισχύει την πρώτη του μεθεπόμενου από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μήνα.

Κάποια λοιπά άρθρα Νόμου 3010/2002 «Εναρμόνιση του Ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11 Ε.Ε. και 96/61 Ε.Ε.» (ΦΕΚ Α' 91/25.4.2002) (τα άρθρα 1-4 τροποποίησαν άρθρα του Ν. 1650/1986)

Άρθρο 5

Διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα

1. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 6 του Ν. 880/1979 (ΦΕΚ 58 Α'), όπως η παράγραφος 3 συμπληρώθηκε με το άρθρο 6 παράγραφος 1γ του Ν. 2052/1992 (ΦΕΚ 94 Α'), αντικαθίστανται ως ακολούθως: "1. Τα υδατορέματα (μη πλεύσιμοι ποταμοί, χείμαρροι, ρέματα και ρυάκια), που βρίσκονται εντός ή εκτός ρυμοτομικού σχεδίου ή εντός οικισμών που δεν έχουν ρυμοτομικό σχέδιο, οριοθετούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Η οριοθέτηση συνίσταται στον καθορισμό και επικύρωση των πολυγωνικών γραμμών εκατέρωθεν της βαθιάς γραμμής του υδατορέματος, οι οποίες περιβάλλουν τις γραμμές πλημμύρας, τις όχθες, καθώς και τα τυχόν φυσικά ή τεχνητά στοιχεία, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του υδατορέματος. Ο κατά τα ανωτέρω καθορισμός μπορεί να γίνεται και σε τμήματα μόνο των υδατορεμάτων. Στην περίπτωση αυτή η τεχνική έκθεση της επόμενης παραγράφου συνοδεύεται από υδρολογικά, υδραυλικά και περιβαλλοντικά στοιχεία ή μελέτες για το συνολικό μήκος του υδάτος ρέματος. 2. Για την κατά τα ανωτέρω οριοθέτηση απαιτούνται: I. Οριζοντιογραφικό και υψομετρικό τοπογραφικό διάγραμμα αποτύπωσης του υδατορέματος σε κατάλληλη κλίμακα και εξαρτώμενο από το τριγωνομετρικό δίκτυο της περιοχής που συντάσσεται με μέριμνα: α) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή β) της οικείας Περιφέρειας ή γ) της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή δ) του οικείου Ο.Τ.Α. Α' Βαθμού ή ε) άλλου προσώπου που αναθέτει σε μηχανικό ο οποίος έχει δικαίωμα για τη σύνταξη τέτοιου διαγράμματος. Στις περιπτώσεις δ' και ε' τα τοπογραφικά διαγράμματα ελέγχονται και θεωρούνται από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. II. Τεχνική Έκθεση που συνοδεύεται από υδρολογικά, υδραυλικά και περιβαλλοντικά στοιχεία ή μελέτες βάσει των οποίων προτείνονται οι οριογραμμές του υδατορέματος στο ανωτέρω τοπογραφικό διάγραμμα. Η Τεχνική Έκθεση με τα συνοδευτικά της στοιχεία συντάσσεται, ελέγχεται και θεωρείται όπως το τοπογραφικό διάγραμμα της παραγράφου (I) από τις αντίστοιχες Υπηρεσίες της παραγράφου (I). 3.α. Ο καθορισμός των οριογραμμών γίνεται στο τοπογραφικό διάγραμμα της προηγούμενης παραγράφου από τις Υπηρεσίες της παραγράφου αυτής, ύστερα από γνώμη του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η οποία παρέχεται μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από τη σχετική πρόσκληση ή και χωρίς τη γνώμη αυτή ύστερα από πάροδο άπρακτης της παραπάνω προθεσμίας. β. Η επικύρωση του καθορισμού γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας και στην περίπτωση που το τοπογραφικό διάγραμμα συντάχθηκε με μέριμνα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Η απόφαση αυτή συνοδεύεται από το τοπογραφικό διάγραμμα του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου σε σμίκρυνση και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στις περιπτώσεις έγκρισης τροποποίησης σχεδίου η επικύρωση μπορεί να γίνεται με τη διοικητική πράξη έγκρισης τροποποίησης του σχεδίου."

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Η διάταξη της παρ.3 εβ. β' του άρθρου 5 του παρόντος νόμου κρίθηκε ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ με την υπ' αριθμ. 1242/2008 απόφαση ΣτΕ. 2. Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας σε υδατορέματα μπορεί να μελετώνται και να εκτελούνται από τους Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού ή να ανατίθενται από αυτούς σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, εφόσον τα συγκεκριμένα υδατορέματα βρίσκονται εξ ολοκλήρου εντός των διοικητικών τους ορίων και δεν αποτελούν κλάδο άλλου υδατορέματος, εκτός των διοικητικών τους ορίων. Σε περίπτωση που το υδατόρεμα εκτείνεται σε διοικητικά όρια περισσότερων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, τα ως άνω αντιπλημμυρικά έργα μπορούν να

μελετώνται και να εκτελούνται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις της οικείας Περιφέρειας. Για την περιοχή της Περιφέρειας Αττικής στις περιπτώσεις που η αρμοδιότητα ανήκει στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, τα έργα αντιπλημμυρικής προστασίας μπορεί να μελετώνται και να εκτελούνται και από τις οικείες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ύστερα από απόφαση που εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 4 του Ν. 2576/1998 (ΦΕΚ 25 Α) και σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται στην απόφαση αυτή. Η έγκριση των μελετών αυτών γίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην προηγούμενη απόφασή του. Ο έλεγχος τήρησης των κειμένων διατάξεων για τα υδατορέματα στα διοικητικά όρια κάθε νομού ασκείται από τις αρμόδιες τεχνικές υπηρεσίες της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Διατάξεις που προβλέπουν αρμοδιότητα ελέγχου και άλλων οργάνων διατηρούνται σε ισχύ. Με αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί ο παραπάνω έλεγχος να ανατίθεται στους οικείους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού, που μπορούν να ασκήσουν τα καθήκοντα αυτά. ***Η διάταξη του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, κατά το μέρος που αναθέτει την επικύρωση οριοθέτησης υδατορεμάτων, ευρισκομένων εντός ή εκτός ρυμοτομικού σχεδίου ή εντός οικισμών που δεν έχουν ρυμοτομικό σχέδιο, στον Υπουργό ή το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, κρίθηκε ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ με την υπ' αριθμ.3849/2006 απόφαση ΣτΕ.

Άρθρο 6 **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Διαδικασίες για την προέγκριση χωροθέτησης ή την έγκριση περιβαλλοντικών όρων που εκκρεμούν μέχρι την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 3 και στην παρ. 10α του άρθρου 4 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαθίστανται με τα άρθρα 1 και 2 του παρόντος νόμου, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται ως εξής: α) Διαδικασίες Προέγκρισης Χωροθέτησης: Η Προέγκριση Χωροθέτησης συνιστά γνωμοδότηση της αρμόδιας υπηρεσίας κατά την έννοια προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης της πρότασης του έργου ή δραστηριότητας που προβλέπεται στην παρ. 6α του άρθρου 4 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαθίσταται με το άρθρο 2 του νόμου αυτού. β) Διαδικασίες Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων: Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 1650/1986, όπως ίσχυαν πριν την αντικατάστασή τους με τον παρόντα νόμο, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 9 του άρθρου 4 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του νόμου αυτού, οι οποίες εφαρμόζονται και για τις διαδικασίες αυτές.

2. Εκκρεμείς υποθέσεις για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου θεωρούνται εκείνες για τις οποίες έχει υποβληθεί από τον ενδιαφερόμενο φορέα ή ιδιώτη αίτηση, που συνοδεύεται από τα απαιτούμενα σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις δικαιολογητικά, στην αρμόδια κάθε φορά υπηρεσία, είτε για προέγκριση χωροθέτησης είτε για έγκριση περιβαλλοντικών όρων.

3. Οπου στο Ν. 1650/1986 για την προστασία του περιβάλλοντος ή άλλο νόμο αναφέρεται ο όρος "προέγκριση χωροθέτησης" νοείται εφεξής προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση.

4. Στις υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 3, 4 και 5 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαθίστανται με τα άρθρα 1, 2 και 3 του παρόντος νόμου, μπορεί να περιλαμβάνονται μεταβατικές διατάξεις για την προσαρμογή του υφιστάμενου μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου συστήματος προέγκρισης χωροθέτησης ή έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, έργων και δραστηριοτήτων, στο προβλεπόμενο με τις διατάξεις του παρόντος νόμου σύστημα προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης ή έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, έργων και δραστηριοτήτων, στο προβλεπόμενο με τις διατάξεις του παρόντος νόμου σύστημα προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης η έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.

ΟΔΗΓΙΑ 96/61/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 24ης Σεπτεμβρίου 1996 σχετικά με την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 130 Σ παράγραφος 1, την πρόταση της Επιτροπής (1), τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (2),

Αποφαινόμενο σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Γ της συνθήκης (3),

Εκτιμώντας:

(1) ότι οι στόχοι και οι αρχές της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής, όπως ορίζονται στο άρθρο 130 Ρ της συνθήκης, αποσκοπούν ιδίως στην πρόληψη, τη μείωση και, στο μέτρο του δυνατού, την εξάλειψη της ρύπανσης, με ενέργειες κατά προτεραιότητα στην πηγή, καθώς και στην εξασφάλιση συνετής διαχείρισης των φυσικών πόρων, σύμφωνα με τις βασικές αρχές του «ο ρυπαίνων πληρώνει» και της πρόληψης

(2) ότι το πέμπτο πρόγραμμα δράσης στον τομέα του περιβάλλοντος, του οποίου η γενική προσέγγιση εγκρίθηκε από το Συμβούλιο και τους αντιπροσώπους των κυβερνήσεων των

κρατών μελών που συνήλθαν στα πλαίσια του Συμβουλίου με το ψήφισμά του της 1ης Φεβρουαρίου 1993 (4), αποδίδει προτεραιότητα στην ολοκληρωμένη μείωση της ρύπανσης, ως σημαντικού στοιχείου της εξέλιξης προς πλέον μακροχρόνια ισορροπία μεταξύ, αφενός, των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης και, αφετέρου, των πόρων και της αναγεννητικής δυνατότητας της φύσης

(3) ότι η υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για τον έλεγχο της ρύπανσης απαιτεί την ανάληψη δράσης σε κοινοτικό επίπεδο, προκειμένου να τροποποιηθεί και να συμπληρωθεί η ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία που αφορά την πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης που προέρχεται από τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις

(4) ότι η οδηγία 84/360/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1984, σχετικά με την καταπολέμηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης από βιομηχανικές εγκαταστάσεις

(5), θέσπισε ένα γενικό πλαίσιο βάσει του οποίου απαιτείται προηγούμενη άδεια για την εκμετάλλευση ή την ουσιαστική τροποποίηση των βιομηχανικών εγκαταστάσεων που μπορούν να προκαλέσουν ατμοσφαιρική ρύπανση

(5) ότι η οδηγία 76/464/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 4ης Μαΐου 1976, περί ρυπάνσεως που προκαλείται από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες που εκχέονται στο υδάτινο περιβάλλον της Κοινότητας (6), εισήγαγε την υποχρέωση άδειας για την απόρριψη των ουσιών αυτών

(6) ότι, μολονότι υπάρχει κοινοτική νομοθεσία για την καταπολέμηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και για την πρόληψη ή την ελαχιστοποίηση των απορρίψεων επικίνδυνων ουσιών στο νερό, δεν υπάρχει συγκρίσιμη κοινοτική νομοθεσία για την πρόληψη ή τη μείωση των εκπομπών στο έδαφος

(7) ότι διαφορετικές προσεγγίσεις για το χωριστό έλεγχο των εκπομπών στον αέρα, το νερό ή το έδαφος ενδέχεται να ευνοήσουν τη διασπορά της ρύπανσης στο περιβάλλον αντί να προστατεύσουν το περιβάλλον στο σύνολό του

(8) ότι ο στόχος μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για τον έλεγχο της ρύπανσης είναι η πρόληψη, όπου αυτό είναι εφικτό, των εκπομπών στην ατμόσφαιρα, το νερό και το έδαφος, λαμβανομένης υπόψη της διαχείρισης των αποβλήτων και, όταν αυτό είναι αδύνατο, η ελαχιστοποίησή τους, ώστε να επιτυγχάνεται υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος στο σύνολό του

(9) ότι η παρούσα οδηγία θεσπίζει ένα γενικό πλαίσιο για την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης ότι προβλέπει τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή της ολοκληρωμένης πρόληψης και ελέγχου της ρύπανσης ώστε να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος στο σύνολό του ότι η εφαρμογή της αρχής της αειφόρου ανάπτυξης ευνοείται με την ολοκληρωμένη προσέγγιση της μείωσης της ρύπανσης

(10) ότι οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται με την επιφύλαξη της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ, της 27ης Ιουνίου 1985, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (7) ότι, οσάκις για τη χορήγηση άδειας, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πληροφορίες ή συμπεράσματα εκ της εφαρμογής της ανωτέρω οδηγίας, η παρούσα οδηγία δεν θίγει την εφαρμογή της

(11) ότι τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν τα δέοντα μέτρα για να εξασφαλίζεται ότι ο φορέας εκμετάλλευσης ανταποκρίνεται στις γενικές αρχές ορισμένων βασικών υποχρεώσεων ότι, προς το σκοπό αυτόν, οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν υπόψη τις γενικές αυτές αρχές όταν θέτουν τους όρους χορήγησης της άδειας

(12) ότι οι διατάξεις που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία πρέπει να εφαρμοστούν στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις είτε ύστερα από προθεσμία που καθορίζεται για ορισμένες από τις διατάξεις αυτές, είτε από την ημερομηνία εφαρμογής της παρούσας οδηγίας

(13) ότι, για να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικότερα και αποδοτικότερα τα προβλήματα ρύπανσης, ο φορέας εκμετάλλευσης πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τις περιβαλλοντικές πτυχές ότι τα στοιχεία πρέπει να κοινοποιούνται στην αρμόδια αρχή ώστε πριν χορηγήσει την άδεια να μπορεί να βεβαιώνεται ότι έχουν προβλεφθεί όλα τα κατάλληλα μέτρα

πρόληψης ή ελέγχου της ρύπανσης ότι η ύπαρξη πολύ διαφορετικών διαδικασιών για την αίτηση αδείας ενδέχεται να

οδηγήσει σε διαφορετικά επίπεδα προστασίας του περιβάλλοντος και ευαισθητοποίησης του κοινού ότι, συνεπώς, οι αιτήσεις αδείας βάσει της παρούσας οδηγίας πρέπει να περιέχουν τουλάχιστον ορισμένα δεδομένα

(14) ότι, με το δέοντα συντονισμό της διαδικασίας και των όρων χορήγησης της αδειας μεταξύ των αρμόδιων αρχών, θα επιτευχθεί το υψηλότερο επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος στο σύνολό του

(15) ότι η αρμόδια αρχή πρέπει να χορηγεί ή να τροποποιεί μια άδεια μόνον εφόσον έχουν προβλεφθεί ολοκληρωμένα μέτρα περιβαλλοντικής προστασίας του αέρα, του νερού και του εδάφους

(16) ότι η άδεια πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για να πληρούνται οι όροι της, ώστε να επιτυγχάνεται υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος στο σύνολό του και ότι, με την επιφύλαξη της διαδικασίας χορήγησης άδειας, για τα μέτρα αυτά μπορούν να ισχύουν και γενικές δεσμευτικές προδιαγραφές

(17) ότι οι οριακές τιμές εκπομπής, οι ισοδύναμες παράμετροι ή τεχνικά μέτρα πρέπει να βασίζονται στις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές, χωρίς να επιτάσσουν τη χρήση μιας συγκεκριμένης τεχνικής ή τεχνολογίας, και λαμβανομένων υπόψη των τεχνικών χαρακτηριστικών της συγκεκριμένης εκμετάλλευσης, της γεωγραφικής της θέσης και των τοπικών περιβαλλοντικών συνθηκών ότι, σε όλες τις περιπτώσεις, οι όροι χορήγησης της άδειας προβλέπουν διατάξεις για την ελαχιστοποίηση της ρύπανσης σε μεγάλη απόσταση ή της διασυνοριακής ρύπανσης και εξασφαλίζουν υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος στο σύνολό του

(18) ότι τα κράτη μέλη είναι αρμόδια να καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο είναι δυνατό να λαμβάνονται υπόψη, εφόσον χρειάζεται, τα τεχνικά χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης εγκατάστασης, η γεωγραφική της θέση και οι τοπικές συνθήκες περιβάλλοντος

(19) ότι, για ένα ποιοτικό πρότυπο περιβάλλοντος, απαιτούνται όροι αυστηρότεροι από εκείνους που είναι δυνατό να επιτευχθούν με τη χρήση των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών, απαιτούνται ιδίως συμπληρωματικοί όροι για την άδεια, με την επιφύλαξη άλλων μέτρων που είναι δυνατό να λαμβάνονται για την τήρηση των ποιοτικών προτύπων περιβάλλοντος

(20) ότι, οι βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές μεταβάλλονται με την πάροδο του χρόνου, ιδίως με την τεχνική πρόοδο, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να παρακολουθούν ή να ενημερώνονται για την πάροδο αυτή

(21) ότι οι μεταβολές μιας εγκατάστασης ενδέχεται να είναι ρυπογόνες ότι, συνεπώς, κάθε μεταβολή που ενδέχεται να έχει συνέπειες για το περιβάλλον πρέπει να κοινοποιείται στην αρμόδια αρχή ότι, για την ουσιαστική μεταβολή της λειτουργίας, πρέπει να χορηγείται προηγούμενη άδεια σύμφωνα με την παρούσα οδηγία

(22) ότι οι όροι χορήγησης της άδειας πρέπει να επανεξετάζονται και, ενδεχομένως, να προσαρμόζονται περιοδικώς 7 ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι όροι αυτοί θα επανεξετάζονται οπωσδήποτε

(23) ότι, για να ενημερώνεται το κοινό σχετικά με τη λειτουργία εγκαταστάσεων και τις δυνητικές επιπτώσεις τους στο περιβάλλον και για να εξασφαλιστεί η διαφάνεια της διαδικασίας χορήγησης της άδειας στο σύνολο της Κοινότητας, το κοινό πρέπει να έχει πρόσβαση, πριν ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση, στις πληροφορίες σχετικά με τις αιτήσεις αδείας νέων εγκαταστάσεων ή ουσιαστικών μεταβολών καθώς και στις ίδιες τις άδειες, στις αναπροσαρμογές τους και στα σχετικά δεδομένα ελέγχου

(24) ότι η κατάρτιση καταλόγου των κυριότερων εκπομπών και των πηγών τους μπορεί να θεωρηθεί ως σημαντικό μέσο το οποίο επιτρέπει, ιδίως, τη σύγκριση των ρυπαντικών δραστηριοτήτων στην Κοινότητα 7 ότι η κατάρτιση του καταλόγου αυτού θα αναληφθεί από την Επιτροπή, επικουρούμενη, για το σκοπό αυτόν, από ρυθμιστική επιτροπή

(25) ότι η πρόοδος και οι ανταλλαγές πληροφοριών σε κοινοτικό επίπεδο όσον αφορά τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές θα επιτρέψουν τη μείωση των τεχνολογικών διαφορών εντός

της Κοινότητας, θα ευνοήσουν την διάδοση, ανά τον κόσμο, των οριακών τιμών και των τεχνικών που χρησιμοποιούνται στην Κοινότητα και θα βοηθήσουν τα κράτη μέλη κατά την αποτελεσματική εφαρμογή της παρούσας οδηγίας

(26) ότι πρέπει να καταρτίζονται τακτικά εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα της παρούσας οδηγίας

(27) ότι η παρούσα οδηγία αφορά τις εγκαταστάσεις με σημαντικές δυνατότητες ρύπανσης και, κατά συνέπεια, διασυνοριακής ρύπανσης ότι οργανώνεται διασυνοριακή διαβούλευση όταν υποβάλλονται αιτήσεις αδειας για νέες εγκαταστάσεις ή για ουσιαστικές μεταβολές εγκαταστάσεων που ενδέχεται να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις για το περιβάλλον ότι στις αιτήσεις για τις προτάσεις ή τις ουσιαστικές μεταβολές αυτές θα έχει πρόσβαση το κοινό του κράτους μέλους το οποίο ενδέχεται να θιγεί

(28) ότι είναι δυνατό να χρειαστεί κοινοτική δράση για τον καθορισμό οριακών τιμών εκπομπής για ορισμένες κατηγορίες εγκαταστάσεων και ρυπαντικών ουσιών που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία 7 ότι το Συμβούλιο θα καθορίσει τις οριακές τιμές σύμφωνα με τις διατάξεις της συνθήκης

(29) ότι οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των κοινοτικών διατάξεων σε θέματα υγείας και ασφάλειας στο εργασιακό περιβάλλον,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Σκοπός και πεδίο εφαρμογής

Στόχος της οδηγίας είναι η ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης που προκαλούν οι δραστηριότητες του παραρτήματος I. Η οδηγία προβλέπει μέτρα αποφυγής και, όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, μείωσης των εκπομπών από τις ανωτέρω δραστηριότητες στην ατμόσφαιρα, το νερό και το έδαφος, και μέτρα για τα απόβλητα, ώστε να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος στο σύνολό του, με την επιφύλαξη της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ και των άλλων σχετικών κοινοτικών απαιτήσεων.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

1. «ουσίες»: τα χημικά στοιχεία και οι ενώσεις τους, πλην των κατά την έννοια της οδηγίας 80/836/Ευρατόμ (8) ραδιενεργών ουσιών καθώς και των γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών κατά την έννοια της οδηγίας 90/219/ΕΟΚ (9) και της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ (10)

2. «ρύπανση»: η άμεση ή έμμεση εισαγωγή, στην ατμόσφαιρα, το νερό ή το έδαφος, ως αποτέλεσμα ανθρώπινης δραστηριότητας, ουσιών, κραδασμών, θερμότητας ή θορύβου που ενδέχεται να θίξουν την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον, να υποβαθμίσουν υλικά αγαθά, να παραβιάσουν ή να εμποδίσουν την ψυχαγωγική λειτουργία καθώς και τις άλλες νόμιμες χρήσεις του περιβάλλοντος

3. «εγκατάσταση»: κάθε ακίνητη τεχνική μονάδα όπου εκτελούνται μία ή περισσότερες από τις δραστηριότητες του παραρτήματος I, καθώς και όλες οι άλλες άμεσα συνδεδεμένες δραστηριότητες, τεχνικώς συναφείς με τις εκεί εκτελούμενες, και η οποία ενδέχεται να επηρεάζει τις εκπομπές και τη ρύπανση

4. «υφιστάμενη εγκατάσταση»: μια λειτουργούσα εγκατάσταση ή, στο πλαίσιο της νομοθεσίας που προΐσχυει της θέσης σε εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, μια εγκεκριμένη εγκατάσταση ή μια εγκατάσταση για την οποία έχει υποβληθεί πλήρης αίτηση άδειας, σύμφωνα με τη γνώμη της αρμόδιας αρχής, αν η εγκατάσταση τεθεί σε λειτουργία το αργότερο ένα έτος μετά την ημερομηνία θέσης σε εφαρμογή της παρούσας οδηγίας

5. «εκπομπή»: η άμεση ή έμμεση απόρριψη ουσιών, κραδασμών, θερμότητας ή θορύβου στον αέρα, το νερό ή το έδαφος, από σημειακές ή διάχυτες πηγές της εγκατάστασης

6. «οριακές τιμές εκπομπής»: η μάζα, εκφρασμένη σε σχέση με ορισμένες ειδικές παραμέτρους, η συγκέντρωση ή/και η στάθμη μιας εκπομπής, της οποίας δεν επιτρέπεται η υπέρβαση κατά τη διάρκεια μιας ή περισσότερων συγκεκριμένων χρονικών περιόδων.

Οριακές τιμές εκπομπής μπορούν να ορίζονται και για συγκεκριμένες ομάδες, οικογένειες ή κατηγορίες ουσιών, ιδίως δε όσες αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙΙ. Οι οριακές τιμές εκπομπής ουσιών ισχύουν κανονικά στο σημείο όπου οι εκπομπές βγαίνουν από την εγκατάσταση, χωρίς να υπολογίζεται, για τον προσδιορισμό τους, η τυχόν αραίωσή τους. Όσον αφορά τις έμμεσες απορρίψεις στο νερό, οι επιπτώσεις ενός σταθμού καθαρισμού μπορούν να συνυπολογίζονται κατά τον προσδιορισμό των οριακών τιμών εκπομπής της εγκατάστασης, υπό την προϋπόθεση ότι κατοχυρώνεται ισοδύναμο επίπεδο προστασίας του όλου περιβάλλοντος και ότι δεν γεννώνται μεγαλύτερα ρυπαντικά φορτία για το περιβάλλον, με την επιφύλαξη ότι θα τηρηθούν οι διατάξεις της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ και των οδηγιών που εκδόθηκαν προς εφαρμογή της

7. «ποιοτικό πρότυπο περιβάλλοντος»: η δέσμη απαιτήσεων που πρέπει να πληρούνται σε συγκεκριμένο χρόνο από ένα συγκεκριμένο περιβάλλον ή ένα επί μέρους τμήμα του, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία

8. «αρμόδια αρχή»: αρχές, ή οργανισμοί, αρμόδιοι, δυνάμει της νομοθεσίας των κρατών μελών, για την εκτέλεση των υποχρεώσεων εκ της παρούσας οδηγίας

9. «άδεια»: το τμήμα ή το σύνολο μιας ή περισσότερων εγγράφων αποφάσεων, με το οποίο δίνεται άδεια λειτουργίας μέρους ή ολόκληρης εγκατάστασης υπό ορισμένους όρους διασφαλίζοντας ότι η εγκατάσταση πληροί τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας. Η άδεια μπορεί να καλύπτει μία ή περισσότερες εγκαταστάσεις ή τμήματα εγκαταστάσεων στον ίδιο τόπο και με τον ίδιο φορέα λειτουργίας

10. α) «μεταβολή της λειτουργίας»: κάθε αλλαγή των χαρακτηριστικών ή του τρόπου λειτουργίας, ή επέκταση της εγκατάστασης που μπορεί να έχει επιπτώσεις στο περιβάλλον
β) «ουσιαστική μεταβολή»: κάθε μεταβολή της εκμετάλλευσης που κατά την γνώμη της αρμόδιας αρχής ενδέχεται να έχει αρνητικές και σημαντικές επιπτώσεις στον άνθρωπο ή στο περιβάλλον

11. «βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές»: το πλέον αποτελεσματικό και προηγούμενο στάδιο εξέλιξης των δραστηριοτήτων και μεθόδων λειτουργίας που αποδεικνύει την πρακτική ικανότητα συγκεκριμένων τεχνικών να συνιστούν καταρχήν τη βάση των οριακών τιμών εκπομπής για την αποφυγή και, όταν αυτό δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμο, τη γενική μείωση των εκπομπών και των επιπτώσεων για το περιβάλλον στο σύνολό του

- στις «τεχνικές» περιλαμβάνονται τόσο η τεχνολογία που χρησιμοποιείται όσο και ο τρόπος σχεδιασμού, κατασκευής, συντήρησης, λειτουργίας και παροπλισμού της εγκατάστασης,

- «διαθέσιμες» τεχνικές είναι οι αναπτυχθείσες σε κλίμακα που επιτρέπει την εφαρμογή τους εντός του οικείου βιομηχανικού κλάδου, υπό οικονομικώς και τεχνικώς βιώσιμες συνθήκες, λαμβανομένων υπόψη του κόστους και των πλεονεκτημάτων, ανεξαρτήτως του αν οι ως άνω τεχνικές χρησιμοποιούνται ή παράγονται εντός του οικείου κράτους μέλους, εφόσον εξασφαλίζεται η πρόσβαση του φορέα εκμετάλλευσης σ' αυτές με λογικούς όρους,

- «βέλτιστες» σημαίνει τις πλέον αποτελεσματικές όσον αφορά την επίτευξη υψηλού γενικού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος στο σύνολό του. Κατά τον προσδιορισμό των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών, πρέπει να λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη τα στοιχεία του παραρτήματος ΙV

12. «φορέας εκμετάλλευσης»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο εκμεταλλεύεται ή κατέχει την εγκατάσταση, ή, αν αυτό προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία, στο οποίο έχει εκχωρηθεί αποφασιστική οικονομική εξουσία επ' αυτής της τεχνικής λειτουργίας.

Άρθρο 3

Βασικές αρχές των θεμελιωδών υποχρεώσεων του φορέα

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες αρχές να ελέγχουν ότι η εγκατάσταση θα λειτουργήσει κατά τρόπον ώστε:

α) να λαμβάνονται όλα τα κατάλληλα προληπτικά αντιρρυπαντικά μέτρα, ιδίως με χρήση των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών

β) να μην προκαλείται καμία σημαντική ρύπανση

γ) να αποφεύγεται η παραγωγή αποβλήτων σύμφωνα με την οδηγία 75/442/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1975, περί των στερεών αποβλήτων (11) ή, εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, να αξιοποιούνται ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο περιβάλλον

δ) η ενέργεια να χρησιμοποιείται αποτελεσματικά

ε) να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για να προλαμβάνονται τα ατυχήματα και να περιορίζονται οι συνέπειές τους

στ) να λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα κατά την οριστική παύση των δραστηριοτήτων ώστε να αποφεύγεται κάθε κίνδυνος ρύπανσης και ο χώρος της εκμετάλλευσης να επανευρίσκει ικανοποιητική μορφή.

Για να συμμορφωθούν προς το άρθρο αυτό, αρκεί τα κράτη μέλη να διαβεβαιώνονται ότι οι αρμόδιες αρχές συνεκτιμούν τις ανωτέρω γενικές αρχές, όταν θέτουν τους όρους χορήγησης αδειών.

Άρθρο 4

Άδειες για νέες εγκαταστάσεις

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι καμία νέα εγκατάσταση δεν λειτουργεί χωρίς άδεια σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που προβλέπονται από την οδηγία 88/609/ΕΟΚ, της 24ης Νοεμβρίου 1988, για τον περιορισμό των εκπομπών στην ατμόσφαιρα ορισμένων ρύπων από μεγάλες εγκαταστάσεις καύσης (12).

Άρθρο 5

Όροι χορήγησης άδειας για υφιστάμενες εγκαταστάσεις

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές τους θα επιτύχουν, με τις άδειες που δίδονται σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 8 ή με δέουσα επανεξέταση και ενδεχόμενο εκσυγχρονισμό των όρων αδείας, να λειτουργούν οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις σύμφωνα με τις προδιαγραφές των άρθρων 3, 7, 9, 10, 13, 14 πρώτη και δεύτερη περίπτωση και του άρθρου 15 παράγραφος 2 το πολύ οκτώ έτη μετά την έναρξη εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, με την επιφύλαξη άλλων ειδικών κοινοτικών διατάξεων.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εφαρμοσθούν τα άρθρα 1, 2, 11, 12, 14 τρίτη περίπτωση, το άρθρο 15 παράγραφοι 1, 3 και 4, τα άρθρα 16 και 17 και το άρθρο 18 παράγραφος 2, στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις αμέσως μετά την έναρξη εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 6

Αίτηση αδείας

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε η αίτηση αδείας που απευθύνεται στην αρμόδια αρχή να περιλαμβάνει περιγραφή:

- της εγκατάστασης και της φύσης και έκτασης των δραστηριοτήτων της,
- των πρώτων και βοηθητικών υλών, των ουσιών και της ενέργειας που χρησιμοποιούνται ή παράγονται από την εγκατάσταση,
- των πηγών εκπομπών της εγκατάστασης,
- των συνθηκών του χώρου όπου θα λειτουργήσει η εγκατάσταση,
- της φύσης και των ποσοτήτων των προβλεπόμενων εκπομπών της εγκατάστασης σε κάθε μέσο καθώς και προσδιορισμό των σημαντικών επιπτώσεων των εκπομπών στο περιβάλλον,
- της προβλεπόμενης τεχνολογίας και των άλλων τεχνικών που αποσκοπούν στην πρόληψη των εκπομπών που προέρχονται από την εγκατάσταση ή, εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, στη μείωσή τους,
- αν χρειάζεται, των μέτρων πρόληψης και αξιοποίησης των αποβλήτων που παράγει η εγκατάσταση,
- των άλλων μέτρων που προβλέπονται για τη συμμόρφωση με τις βασικές αρχές των ουσιαστικών υποχρεώσεων του φορέα της εκμετάλλευσης που αναφέρονται στο άρθρο 3,
- των προβλεπόμενων μέτρων παρακολούθησης των εκπομπών στο περιβάλλον.

Στην αίτηση έκδοσης άδειας θα περιλαμβάνεται επίσης μια μη τεχνικού περιεχομένου συγκεφαλαίωση των λεπτομερειών που αναφέρονται στα προαναφερθέντα εδάφια.

2. Στις περιπτώσεις που πληροφορίες παρεχόμενες σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ, ή έκθεση ασφαλείας συντασσόμενη κατ' εφαρμογή της οδηγίας 82/501/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1982, περί του κινδύνου ατυχημάτων μεγάλης εκτάσεως τον οποίο περικλείουν ορισμένες βιομηχανικές δραστηριότητες (13), ή άλλες πληροφορίες χορηγούμενες βάσει άλλων νομοθετημάτων, ανταποκρίνονται σε κάποια από τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου, οι πληροφορίες αυτές μπορούν να περιλαμβάνονται ή να επισυνάπτονται στην αίτηση.

Άρθρο 7

Ολοκληρωμένη προσέγγιση στην έκδοση αδειών

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν τον πλήρη συντονισμό της διαδικασίας και των όρων έκδοσης αδειών όταν σε αυτή μετέχουν πλείονες αρμόδιες αρχές, ώστε να επιτευχθεί αποτελεσματικός και πλήρης συντονισμός των αρχών των αρμοδίων για τη διαδικασία αυτή.

Άρθρο 8

Αποφάσεις

Με την επιφύλαξη άλλων απαιτήσεων εθνικής ή κοινοτικής νομοθεσίας, η αρμόδια αρχή χορηγεί άδεια για την εγκατάσταση η οποία περιλαμβάνει όρους διά των οποίων εξασφαλίζεται ότι η εγκατάσταση πληροί τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας ή, στην αντίθετη περίπτωση, δεν χορηγεί άδεια. Κάθε χορηγούμενη ή τροποποιημένη άδεια περιλαμβάνει τις προβλεπόμενες στην παρούσα οδηγία πρακτικές λεπτομέρειες για την προστασία του αέρος, των υδάτων και του εδάφους.

Άρθρο 9

Όροι της άδειας

1. Τα κράτη μέλη βεβαιώνονται ότι η άδεια περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα τήρησης των όρων άδειας που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 10 για να εξασφαλίζεται η προστασία της ατμόσφαιρας, του νερού και του εδάφους επιτυγχάνοντας έτσι υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος στο σύνολό του.

2. Σε περίπτωση νέας εγκατάστασης ή ουσιαστικής μεταβολής στην οποία εφαρμόζεται το άρθρο 4 της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ, για τη χορήγηση της άδειας πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κάθε κατάλληλη πληροφορία ή συμπέρασμα ληφθέν εκ της εφαρμογής των άρθρων 5, 6 και 7 της προαναφερόμενης οδηγίας. 3. Η άδεια πρέπει να περιλαμβάνει οριακές τιμές εκπομπής για τις ρυπαντικές ουσίες, ιδίως εκείνες του παραρτήματος III, που αναμένεται να εκπέμπονται από την οικεία εγκατάσταση σε σημαντική ποσότητα της φύσης τους και της δυνατότητας διασποράς της ρύπανσης στο νερό, τον αέρα και το έδαφος. Εφόσον χρειάζεται, η άδεια περιλαμβάνει τις κατάλληλες οδηγίες για την προστασία του εδάφους και των υπογείων υδάτων και μέτρα για τη διαχείριση των αποβλήτων της εγκατάστασης. Ενδεχομένως, οι οριακές τιμές μπορούν να συμπληρώνονται ή να υποκαθίστανται από ισοδύναμες παραμέτρους ή τεχνικά μέτρα. Για τις εγκαταστάσεις της παραγράφου 6.6 του παραρτήματος I, κατά τον καθορισμό των οριακών τιμών εκπομπής σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, θα λαμβάνονται υπόψη οι προσαρμοσμένες σε αυτές τις κατηγορίες εγκαταστάσεων πρακτικές μεθοδεύσεις.

4. Με την επιφύλαξη του άρθρου 10, οι αναφερόμενες στην παράγραφο οριακές τιμές εκπομπής ή οι ισοδύναμες παράμετροι και τεχνικά μέτρα βασίζονται στις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές, χωρίς να προδιαγράφουν τη χρήση μιας συγκεκριμένης τεχνικής ή τεχνολογίας, και λαμβανομένων υπόψη των τεχνικών χαρακτηριστικών της συγκεκριμένης εγκατάστασης, της γεωγραφικής της θέσης και των τοπικών περιβαλλοντικών συνθηκών. Σε όλες τις περιπτώσεις, οι όροι χορήγησης της άδειας προβλέπουν διατάξεις για την ελαχιστοποίηση της διαμεθοριακής ρύπανσης σε μεγάλη απόσταση και εξασφαλίζουν υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος στο σύνολό του.

5. Η άδεια περιλαμβάνει κατάλληλες απαιτήσεις παρακολούθησης των απορρίψεων, στις οποίες καθορίζεται η μεθοδολογία και η συχνότητα των μετρήσεων, η διαδικασία αξιολόγησης των μέτρων, καθώς και η υποχρέωση παροχής στην αρμόδια αρχή των αναγκαίων στοιχείων για τον έλεγχο της τήρησης των όρων της άδειας. Για τις

εγκαταστάσεις της παραγράφου 6.6 του παραρτήματος Ι, κατά τη θέσπιση των μέτρων της παρούσας παραγράφου μπορούν να λαμβάνονται υπόψη το κόστος και η ωφέλεια.

6. Η άδεια περιλαμβάνει μέτρα σχετικά με τις μη κανονικές συνθήκες λειτουργίας. Έτσι, όταν κινδυνεύει το περιβάλλον θα υπάρχει κατάλληλη πρόβλεψη για την έναρξη λειτουργίας, τις διαρροές, τις δυσλειτουργίες, τις προσωρινές διακοπές και την οριστική παύση της λειτουργίας. Η άδεια μπορεί να περιλαμβάνει και προσωρινές παρεκκλίσεις από τις απαιτήσεις της παραγράφου 4, εάν η τήρηση αυτών εντός εξαμήνου εξασφαλίζεται με πρόγραμμα αποκατάστασης εγκρινόμενο από την αρμόδια αρχή, και εάν το σχέδιο μειώνει τη ρύπανση.

7. Η άδεια μπορεί να περιλαμβάνει και άλλους ειδικούς όρους για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, αν το κράτος μέλος ή η αρμόδια αρχή το κρίνουν ενδεδειγμένο.

8. Μη θιγόμενης της υποχρεωτικής εφαρμογής της διαδικασίας αδειών, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν ιδιαίτερες απαιτήσεις για συγκεκριμένες κατηγορίες εγκαταστάσεων με γενικούς δεσμευτικούς κανόνες και όχι με τους όρους χορήγησης των αδειών, υπό τον όρο ότι εξασφαλίζεται ολοκληρωμένη προσέγγιση και ισοδύναμο υψηλό επίπεδο προστασίας του εν γένει περιβάλλοντος.

Άρθρο 10

Βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές και ποιοτικά πρότυπα περιβάλλοντος

Εάν ένα ποιοτικό πρότυπο περιβάλλοντος επιβάλλει όρους αυστηρότερους από εκείνους που είναι δυνατόν να επιτευχθούν με τη χρήση των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών, η άδεια επιβάλλει ιδίως πρόσθετους όρους, με την επιφύλαξη άλλων μέτρων που είναι δυνατόν να ληφθούν για την τήρηση των ποιοτικών προτύπων περιβάλλοντος.

Άρθρο 11

Εξέλιξη των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αρμόδια αρχή να παρακολουθεί ή να ενημερώνεται σχετικά με την εξέλιξη βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών.

Άρθρο 12

Μεταβολές των εγκαταστάσεων εκ μέρους των φορέων εκμετάλλευσης

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο φορέας εκμετάλλευσης να ενημερώνει την αρμόδια αρχή για κάθε σχεδιαζόμενη μεταβολή της εγκατάστασης, κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 10 στοιχείο α). Κατά περίπτωση, η αρμόδια αρχή αναπροσαρμόζει την άδεια ή τους όρους αυτής.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε καμία μεταβολή της λειτουργίας της εγκατάστασης, κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 10 στοιχείο β), η οποία προβλέπεται από το φορέα εκμετάλλευσης, να μην πραγματοποιείται χωρίς άδεια η οποία εκδίδεται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία. Η αίτηση αδειάς και η σχετική απόφαση της αρμόδιας αρχής πρέπει να καλύπτουν τα τμήματα της εγκατάστασης και τα στοιχεία που απαριθμούνται στο άρθρο 6 τα οποία ενδέχεται να θιγούν από τη μεταβολή. Οι σχετικές διατάξεις των άρθρων 3, 6 έως 10 και του άρθρου 15 παράγραφοι 1, 2 και 4 εφαρμόζονται κατ' αναλογίαν.

Άρθρο 13

Επανεξέταση και αναπροσαρμογή των όρων της άδειας εκ μέρους της αρμόδιας αρχής

1. Τα κράτη μέλη φροντίζουν ώστε οι αρμόδιες αρχές να επανεξετάζουν περιοδικώς και να αναπροσαρμόζουν, ενδεχομένως, τους όρους της άδειας.

2. Η επανεξέταση διενεργείται οπωσδήποτε όταν:

- η ρύπανση από την εγκατάσταση είναι τέτοια ώστε να πρέπει να αναθεωρηθούν οι ισχύουσες οριακές τιμές εκπομπής της άδειας ή να περιληφθούν νέες οριακές τιμές εκπομπής,
- ουσιαστικές μεταβολές των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών επιτρέπουν σημαντική μείωση των εκπομπών χωρίς υπερβολικό κόστος,
- η ασφάλεια εκμετάλλευσης της διεργασίας απαιτεί την εφαρμογή άλλων τεχνικών,
- αυτό επιβάλλεται από νέες κοινοτικές ή εθνικές διατάξεις.

Άρθρο 14

Τήρηση των όρων της άδειας

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

- ο φορέας εκμετάλλευσης να τηρεί τους όρους της άδειας στην εγκατάστασή του,
- ο φορέας εκμετάλλευσης να ενημερώνει τακτικά την αρμόδια αρχή για τα αποτελέσματα της παρακολούθησης των απορρίψεων της εγκατάστασης και το συντομότερο δυνατό για κάθε συμβάν ή ατύχημα που επηρεάζει σημαντικά το περιβάλλον,
- οι φορείς εκμετάλλευσης να παρέχουν στους εκπροσώπους της αρμόδιας αρχής κάθε αναγκαία βοήθεια για τη διενέργεια των επιθεωρήσεων της εγκατάστασης, τη δειγματοληψία και τη συλλογή των στοιχείων που απαιτούνται για την εκτέλεση των καθηκόντων τους, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 15

Πρόσβαση στις πληροφορίες και συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία χορήγησης της άδειας

1. Με την επιφύλαξη της οδηγίας 90/313/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 7ης Ιουνίου 1990, σχετικά με την ελεύθερη πληροφόρηση για θέματα περιβάλλοντος για την ελεύθερη πρόσβαση στις πληροφορίες στον τομέα του περιβάλλοντος (14), τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίζουν ότι οι αιτήσεις αδειας για νέες εγκαταστάσεις ή για ουσιαστικές μεταβολές τίθενται στη διάθεση του κοινού επί κατάλληλο χρονικό διάστημα, ώστε να μπορεί να εκφέρει γνώμη επ' αυτών, πριν η αρμόδια αρχή λάβει σχετική απόφαση. Η απόφαση αυτή, με ένα τουλάχιστον αντίγραφο της άδειας και κάθε μετέπειτα αναπροσαρμογής της, πρέπει να τίθεται επίσης στη διάθεση του κοινού.

2. Τα αποτελέσματα που διαθέτει η αρμόδια αρχή από την παρακολούθηση των απορρίψεων που απαιτείται σύμφωνα με τους αναφερόμενους στο άρθρο 9 όρους της άδειας πρέπει να τίθενται στη διάθεση του κοινού.

3. Ανά τριετία και βάσει των στοιχείων που διαβιβάζουν τα κράτη μέλη, η Επιτροπή δημοσιεύει κατάλογο των κυριότερων εκπομπών και των πηγών τους. Η Επιτροπή ορίζει με τη διαδικασία του άρθρου 19 τη μορφή και τα χαρακτηριστικά στοιχεία που είναι αναγκαία για τη διαβίβαση των πληροφοριών. Η Επιτροπή δύναται, με την ίδια διαδικασία, να προτείνει τα μέτρα που είναι αναγκαία για να διασφαλιστεί η συγκρισιμότητα και η συμπληρωματικότητα των στοιχείων που αφορούν τις εκπομπές του καταλόγου που προβλέπεται ανωτέρω, με τα στοιχεία άλλων μητρών και πηγών δεδομένων σχετικά με τις εκπομπές.

4. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των περιορισμών που προβλέπονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 2 και 3 της οδηγίας 90/313/ΕΟΚ.

Άρθρο 16

Ανταλλαγή πληροφοριών

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν, εν όψει ανταλλαγής πληροφοριών, τα απαραίτητα μέτρα για να κοινοποιούν στην Επιτροπή ανά τριετία - η πρώτη κοινοποίηση θα γίνει εντός 18 μηνών από την έναρξη εφαρμογής της οδηγίας - τα αντιπροσωπευτικά στοιχεία σχετικά με τις διαθέσιμες οριακές τιμές εκπομπής ανά κατηγορία δραστηριοτήτων του παραρτήματος I, και ενδεχομένως, τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές από τις οποίες προκύπτουν οι τιμές αυτές, σύμφωνα κυρίως με τις διατάξεις του άρθρου 9. Για τις μεταγενέστερες κοινοποιήσεις, οι πληροφορίες αυτές θα συμπληρώνονται σύμφωνα με τις διαδικασίες της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.

2. Η Επιτροπή διοργανώνει ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και των ενδιαφερομένων βιομηχανικών κλάδων για τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές, τις συναφείς προδιαγραφές ελέγχου και την εξέλιξή τους. Η Επιτροπή δημοσιεύει ανά τριετία τα αποτελέσματα των ανταλλαγών πληροφοριών.

3. Οι εκθέσεις για τη θέση σε εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και την αποτελεσματικότητά της σε σχέση με άλλα κοινοτικά μέσα προστασίας του περιβάλλοντος συντάσσονται σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6 της οδηγίας 91/692/ΕΟΚ. Η πρώτη έκθεση καλύπτει την περίοδο τριών ετών από την αναφερόμενη στο άρθρο 21 εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Η

Επιτροπή υποβάλλει την έκθεση αυτή στο Συμβούλιο, την οποία συνοδεύει, εάν χρειασθεί, με προτάσεις.

4. Τα κράτη μέλη ιδρύουν ή ορίζουν την ή τις αρχές στις οποίες ανατίθεται η ανταλλαγή πληροφοριών δυνάμει των παραγράφων 1, 2 και 3, και ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή.

Άρθρο 17

Διασυνοριακές επιπτώσεις

1. Όταν ένα κράτος μέλος διαπιστώνει ότι η λειτουργία μιας εγκατάστασης ενδέχεται να έχει αρνητικές σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον ενός άλλου κράτους μέλους, ή όταν το ζητά ένα κράτος μέλος το οποίο διατρέχει μεγάλο κίνδυνο να θιγεί σοβαρά, το κράτος μέλος όπου υποβάλλεται η αίτηση άδειας σύμφωνα με το άρθρο 4 ή το άρθρο 12 παράγραφος 2, διαβιβάζει τις πληροφορίες που παρέχονται σύμφωνα με το άρθρο 6 στο άλλο κράτος μέλος ταυτόχρονα με την κοινοποίηση και στους υπηκόους του. Οι πληροφορίες αυτές χρησιμεύουν ως βάση για τις τυχόν αναγκαίες διαβουλεύσεις στο πλαίσιο των διμερών σχέσεων μεταξύ δύο κρατών μελών, με αμοιβαιότητα και ισότητα.

2. Στο πλαίσιο των διμερών σχέσεών τους, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, οι αιτήσεις να καθίστανται προσιτές επί κατάλληλο χρονικό διάστημα, και στο κοινό του κράτους μέλους το οποίο ενδέχεται να θιγεί, ώστε το κοινό να μπορέσει να διατυπώσει τα σχόλιά του πριν η αρμόδια αρχή λάβει τη σχετική απόφαση.

Άρθρο 18

Κοινοτικές οριακές τιμές εκπομπής

1. Προτάσει της Επιτροπής, το Συμβούλιο θα ορίσει τις οριακές τιμές εκπομπής βάσει των διαδικασιών της συνθήκης όσον αφορά:

- τις κατηγορίες εγκαταστάσεων του παραρτήματος I, πλην των χωρών ταφής που καλύπτονται από τις κατηγορίες 5.1 και 5.4 του παραρτήματος αυτού και
- τις ρυπαντικές ουσίες που αναφέρονται στο παράρτημα III, για τις οποίες η ανάγκη κοινοτικής δράσης διαπιστώνεται βάσει, μεταξύ άλλων, της ανταλλαγής πληροφοριών που προβλέπει το άρθρο 16.

2. Ελλείψει κοινοτικών οριακών τιμών εκπομπής θεσπιζόμενων κα` εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, οι κατάλληλες οριακές τιμές εκπομπής, όπως καθορίζονται στις οδηγίες που αναφέρονται στο παράρτημα II και στις άλλες κοινοτικές ρυθμίσεις, εφαρμόζονται στις εγκαταστάσεις που απαριθμούνται στο παράρτημα I ως ελάχιστες οριακές τιμές εκπομπής, δυνάμει της παρούσας οδηγίας.

Ανεξαρτήτως των απαιτήσεων της παρούσας οδηγίας, οι τεχνικές προδιαγραφές που εφαρμόζονται επί των χωρών ταφής των κατηγοριών 5.1 και 5.4 του παραρτήματος I ορίζονται από το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής, βάσει των διαδικασιών της συνθήκης.

Άρθρο 19

Διαδικασία της επιτροπής του άρθρου 15 παράγραφος 3

Η Επιτροπή επικουρείται από μια επιτροπή την οποία αποτελούν αντιπρόσωποι των κρατών μελών και της οποίας προεδρεύει ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής. Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην εν λόγω επιτροπή σχέδιο των μέτρων που πρόκειται να ληφθούν.

Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για το σχέδιο αυτό μέσα σε προθεσμία που μπορεί να ορίσει ο πρόεδρος ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα του θέματος. Αποφασίζει με την ειδική πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης για την έκδοση των αποφάσεων που καλείται να λάβει το Συμβούλιο βάσει πρότασης της Επιτροπής. Κατά την ψηφοφορία στην Επιτροπή, οι ψήφοι των αντιπροσώπων των κρατών μελών σταθμίζονται σύμφωνα με το προαναφερόμενο άρθρο. Ο πρόεδρος δεν λαμβάνει μέρος στην ψηφοφορία.

Η Επιτροπή θεσπίζει τα σχεδιαζόμενα μέτρα όταν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής. Όταν τα σχεδιαζόμενα μέτρα δεν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής, ή ελλείψει γνώμης, η Επιτροπή υποβάλλει χωρίς καθυστέρηση στο Συμβούλιο πρόταση

σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν. Το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Εάν το Συμβούλιο δεν αποφασίσει εντός τριών μηνών από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης, τα προτεινόμενα μέτρα θεσπίζονται από την Επιτροπή.

Άρθρο 20

Μεταβατικές διατάξεις

1. Οι διατάξεις της οδηγίας 84/360/ΕΟΚ, οι διατάξεις των άρθρων 3 και 5, του άρθρου 6 παράγραφος 3 και του άρθρου 7 παράγραφος 2 της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ καθώς και οι κατάλληλες διατάξεις σχετικά με τα συστήματα χορήγησης άδειας των προαναφερομένων στο παράρτημα ΙΙ οδηγιών, υπό την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που προβλέπονται στην οδηγία 88/609/ΕΟΚ, εφαρμόζονται στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις οι οποίες εμπίπτουν στις δραστηριότητες που αναφέρονται στο παράρτημα Ι εφόσον δεν έχουν ληφθεί από τις αρμόδιες αρχές τα αναγκαία μέτρα τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 5 της παρούσας οδηγίας.

2. Οι κατάλληλες διατάξεις σχετικά με τα συστήματα χορήγησης άδειας των οδηγιών που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο δεν εφαρμόζονται πλέον στις νέες εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στις αναφερόμενες στο παράρτημα Ι δραστηριότητες κατά την ημερομηνία θέσης σε εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

3. Η οδηγία 84/360/ΕΟΚ καταργείται έντεκα έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας. Από τη στιγμή που έχουν ληφθεί έναντι μιας εγκατάστασης τα προβλεπόμενα στα άρθρα 4, 5 ή 12 μέτρα, η προβλεπόμενη στο άρθρο 6 παράγραφος 3 της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ εξαίρεση δεν εφαρμόζεται πλέον στις εγκαταστάσεις που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία.

Το Συμβούλιο, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, θα τροποποιήσει, εφόσον είναι αναγκαίο, τις κατάλληλες διατάξεις των αναφερομένων στο παράρτημα ΙΙ οδηγιών για να τις προσαρμόσει στις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας πριν την ημερομηνία κατάργησης της οδηγίας 84/360/ΕΟΚ, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο.

Άρθρο 21

Εφαρμογή

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία το αργότερο τρία έτη μετά τη θέση της σε εφαρμογή και ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστών διατάξεων εθνικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 22

Η παρούσα οδηγία τίθεται σε ισχύ την 20ή ημέρα από τη δημοσίευσή της.

Άρθρο 23

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 24 Σεπτεμβρίου 1996.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

E. FITZGERALD

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 1

1. Η παρούσα οδηγία δεν αφορά τις εγκαταστάσεις ή τμήματα εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούνται για την έρευνα, την ανάπτυξη και την πειραματική δοκιμή νέων προϊόντων και βιομηχανικών μεθόδων.

2. Οι αναφερόμενες παρακάτω οριακές τιμές αναφέρονται κατά κανόνα σε παραγωγή δυναμικότητα ή σε αποδόσεις. Εάν ο ίδιος φορέας λειτουργίας ασκεί πολλές δραστηριότητες της ίδιας κατηγορίας στην αυτή εγκατάσταση ή στον ίδιο χώρο, οι δυναμικότητες των δραστηριοτήτων αυτών αθροίζονται.

1. Βιομηχανίες ενεργειακών δραστηριοτήτων

1.1. Εγκαταστάσεις καύσης με θερμική ισχύ καύσης μεγαλύτερη των 50 MW (1).

1.2. Διύλιστρία πετρελαίου και αερίου.

1.3. Εγκαταστάσεις οπτανθρακοποίησης.

1.4. Εγκαταστάσεις αεροποίησης και υγροποίησης του άνθρακα.

2. Παραγωγή και μεταποίηση μετάλλων

2.1. Εγκαταστάσεις φρύξης ή επίτηξης μεταλλεύματος, συμπεριλαμβανομένου του θειούχου μεταλλεύματος.

2.2. Εγκαταστάσεις παραγωγής χυτοσιδήρου ή χάλυβα (πρωτογενούς ή δευτερογενούς), συμπεριλαμβανομένων των χυτηρίων συνεχούς χύτευσης ωριαίας δυναμικότητας άνω των 2,5 τόνων.

2.3. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας σιδηρούχων μετάλλων:

α) με έλασμα εν θερμώ, ωριαίας δυναμικότητας άνω των 20 τόνων ακατέργαστου χάλυβα

β) με σφυρηλάτηση με σφύρες κρουστικής ενέργειας άνω των 50 kJ ανά σφύρα και όταν η χρησιμοποιούμενη θερμική ισχύς υπερβαίνει τα 20 MW

γ) με επίθεση προστατευτικού στρώματος τηγμένου μετάλλου, με δυναμικότητα κατεργασίας άνω των δύο τόνων ακατέργαστου χάλυβα ανά ώρα.

2.4. Χυτήρια σιδηρούχων μετάλλων με δυναμικότητα παραγωγής άνω των 20 τόνων ημερησίως.

2.5. Εγκαταστάσεις:

α) παραγωγής ακατέργαστων μη σιδηρούχων μετάλλων από μεταλλεύματα, συγκεντρώματα ή δευτερογενείς πρώτες ύλες, με μεταλλουργικές, χημικές ή ηλεκτρολυτικές διεργασίες 7

β) τήξης μη σιδηρούχων μετάλλων και κραμάτων, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων ανάκτησης (εξευγενισμός, χύτευση), τηκτικής δυναμικότητας άνω των τεσσάρων τόνων για το μόλυβδο και το κάδμιο ή 20 τόνων για όλα τα άλλα μέταλλα ημερησίως.

2.6. Εγκαταστάσεις επιφανειακής επεξεργασίας μετάλλων και πλαστικών υλικών με ηλεκτρολυτικές ή χημικές διεργασίες, εφόσον ο όγκος των κάδων που χρησιμοποιούνται για την κατεργασία υπερβαίνει τα 30 m³.

3. Βιομηχανία ορυκτών προϊόντων

3.1. Εγκαταστάσεις παραγωγής κλίνκερ (τσιμέντου) σε περιστροφικούς κλιβάνους, με ημερήσια δυναμικότητα παραγωγής άνω των 500 τόνων, ή ασβέστου σε περιστροφικούς κλιβάνους με ημερήσια παραγωγική δυναμικότητα άνω των 50 τόνων, ή σε άλλου είδους κλιβάνους με ημερήσια παραγωγική δυναμικότητα άνω των 50 τόνων.

3.2. Εγκαταστάσεις παραγωγής αμιάντου και κατασκευής προϊόντων με βάση τον αμιάντο.

3.3. Εγκαταστάσεις παραγωγής γυαλιού, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων παραγωγής ινών γυαλιού, με ημερήσια τηκτική δυναμικότητα άνω των 20 τόνων.

3.4. Εγκαταστάσεις τήξης ορυκτών υλών, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων παραγωγής ινών από ορυκτές ύλες, με ημερήσια τηκτική δυναμικότητα άνω των 20 τόνων.

3.5. Εγκαταστάσεις παραγωγής κεραμικών ειδών με ψήσιμο, ιδίως δε κεραμιδιών, τούβλων, πυρίμαχων πλίνθων, πλακιδίων, ψευδοπορσελάνης ή πορσελάνης, με ημερήσια παραγωγική δυναμικότητα άνω των 75 τόνων ή/και με δυναμικότητα κλιβάνου άνω των 4 m³ και πυκνότητα φορτώσεως άνω των 300 Kg/m³.

4. Χημική βιομηχανία

Η κατά την έννοια των κατηγοριών δραστηριοτήτων του κεφαλαίου 4 παραγωγή υποδηλώνει την παραγωγή, σε βιομηχανική κλίμακα και με χημική μετατροπή, των υλών ή ομάδων υλών που αναφέρονται στις παραγράφους 4.1 έως 4.6.

4.1. Χημικές εγκαταστάσεις για την παραγωγή βασικών χημικών οργανικών προϊόντων, όπως:

α) απλών υδρογονανθράκων, (γραμμικών ή κυκλικών, κεκορεσμένων ή ακόρεστων, αλειφατικών ή αρωματικών)

β) οξυγονούχων υδρογονανθράκων, ιδίως δε αλκοολών, αλδευδών, κετονών, καρβοξυλικών οξέων, εστέρων, οξικών ενώσεων, αιθέρων, υπεροξειδίων, εποξικών ρητινών

γ) θειούχων υδρογονανθράκων

δ) αζωτούχων υδρογονανθράκων, ιδίως δε αμινών, αμιδίων, νιτρωμένων, νιτρωδών ή νιτρικών ενώσεων, νιτριλίων, κυανικών και ισοκυανικών ενώσεων

ε) φωσφορούχων υδρογονανθράκων

στ) αλογονούχων υδρογονανθράκων

η) βασικών πλαστικών υλών, (πολυμερών, συνθετικών ινών, ινών με βάση την κυτταρίνη)

ι) συνθετικού καουτσούκ

ια) χρωμάτων και χρωστικών υλικών

ιβ) απορρυπαντικών και τασιενεργών ουσιών.

4.2. Χημικές εγκαταστάσεις παραγωγής βασικών ανόργανων χημικών προϊόντων, όπως:

α) αερίων, όπως αμμωνίας, χλωρίου ή υδροχλωρίου, φθορίου ή υδροφθορίου, οξειδίων του άνθρακα, θειικών ενώσεων, οξειδίων του αζώτου, υδρογόνου, διοξειδίου του θείου, διχλωριούχου καρβονυλίου

β) οξέων, όπως χρωμακού, υδροφθορικού, φωσφορικού, νιτρικού, υδροχλωρικού, θειικού, ατμίζοντος θειικού και άλλων θειούχων οξέων

γ) βάσεων, ιδίως δε υδροξειδίου του αμμωνίου, υδροξειδίου του καλίου, υδροξειδίου του νατρίου

δ) αλάτων, όπως χλωριούχου αμμωνίου, χλωρικού καλίου, ανθρακικού καλίου, ανθρακικού νατρίου, υπερβορικών αλάτων, νιτρικού αργύρου

ε) αμετάλλων, μεταλλοξειδίων ή άλλων ανόργανων ενώσεων, όπως ανθρακασβεστίου, πυριτίου, ανθρακοπυριτίου.

4.3. Χημικές εγκαταστάσεις παραγωγής φωσφορούχων, αζωτούχων ή καλιούχων λιπασμάτων (απλών ή σύνθετων).

4.4. Χημικές εγκαταστάσεις παραγωγής βασικών φυτουγειονομικών προϊόντων και βιοκτόνων.

4.5. Χημικές εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν χημική ή βιολογική διεργασία για την παρασκευή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων.

4.6. Χημικές εγκαταστάσεις παραγωγής εκρηκτικών υλών.

5. Διαχείριση των αποβλήτων

Με την επιφύλαξη του άρθρου 11 της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ και του άρθρου 3 της οδηγίας 91/689/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1991, για τα επικίνδυνα απόβλητα (2):

5.1. Εγκαταστάσεις για την εξάλειψη ή την αξιοποίηση των επικίνδυνων αποβλήτων που αναφέρονται στον κανονισμό του άρθρου 1.4 της οδηγίας 91/689/ΕΟΚ, όπως ορίζονται στα παραρτήματα II Α και II Β (ενέργειες R1, R5, R6, R8 και R9) της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ και στην οδηγία 75/439/ΕΟΚ (3), ημερήσιας δυναμικότητας άνω των δέκα τόνων.

5.2. Εγκαταστάσεις καύσης αστικών αποβλήτων, όπως ορίζονται στην οδηγία 89/369/ΕΟΚ, της 8ης Ιουνίου 1989, σχετικά με την πρόληψη της ατμοσφαιρικής ρύπανσης που προκαλείται από τις νέες εγκαταστάσεις καύσης αστικών απορριμμάτων (4) και στην οδηγία 89/429/ΕΟΚ, της 21ης Ιουνίου 1989, σχετικά με τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης που προκαλείται από τις νέες εγκαταστάσεις καύσης αστικών απορριμμάτων (5), με ωριαία δυναμικότητα άνω των τριών τόνων.

5.3. Εγκαταστάσεις για την εξάλειψη ακίνδυνων αποβλήτων, όπως ορίζονται στο παράρτημα II Α της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ, στα κεφάλαια D8, D9, με ημερήσια δυναμικότητα άνω των 50 τόνων.

5.4. Χώροι ταφής που δέχονται άνω των δέκα τόνων ημερησίως ή ολικής χωρητικότητας άνω των 25 000 τόνων, εκτός από τους χώρους ταφής αδρανών απορριμμάτων

6. Άλλες δραστηριότητες

6.1. Βιομηχανικές εγκαταστάσεις:

α) παραγωγής χαρτοπολτού από ξύλο ή άλλα ινώδη υλικά:

β) παραγωγής χαρτιού και χαρτονιού με ημερήσια παραγωγική δυναμικότητα άνω των 20 τόνων.

6.2. Εγκαταστάσεις προεπεξεργασίας (δραστηριότητες πλύσης, λεύκανσης, μερσερισμού) ή βαφής ινών ή υφασμάτων, με ημερήσια δυναμικότητα επεξεργασίας άνω των δέκα τόνων.

6.3. Εγκαταστάσεις δέψης δερμάτων εφόσον η ημερήσια δυναμικότητα κατεργασίας υπερβαίνει τους δώδεκα τόνους τελικών προϊόντων.

6.4. α) σφαγεία με ημερήσια δυναμικότητα παραγωγής σφαγίων άνω των 50 τόνων

β) επεξεργασία και μεταποίηση για την παραγωγή προϊόντων διατροφής από:

- ζωική πρώτη ύλη (εκτός του γάλακτος) με ημερήσια δυναμικότητα παραγωγής τελικών προϊόντων άνω των 75 τόνων,

- φυτική πρώτη ύλη, ημερήσιας δυναμικότητας παραγωγής τελικών προϊόντων άνω των 300 τόνων (μέση τριμηνιαία τιμή) 7

γ) επεξεργασία και μεταποίηση του γάλακτος, όταν η ποσότητα του λαμβανομένου γάλακτος υπερβαίνει τους 200 τόνων ημερησίως (μέση ετήσια τιμή).

6.5. Εγκαταστάσεις για την εξάλειψη ή την αξιοποίηση σφαγίων και ζωικών απορριμμάτων με ημερήσια δυναμικότητα επεξεργασίας ανώτερη των δέκα τόνων.

6.6. Εγκαταστάσεις εντατικής εκτροφής πουλερικών και χοίρων οι οποίες διαθέτουν πάνω από:

α) 40 000 θέσεις για πουλερικά:

β) 2 000 θέσεις για χοίρους παραγωγής (άνω των 30 kg) ή

γ) 750 θέσεις για χοιρομητέρες.

6.7. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας της επιφάνειας υλών, αντικειμένων ή προϊόντων με τη χρησιμοποίηση οργανικών διαλυτών, ιδίως για τις εργασίες προετοιμασίας, εκτύπωσης, επίστρωσης, καθαρισμού των λιπών, αδιαβροχοποίησης, κολλαρίσματος, βαφής, καθαρισμού ή διαβροχής, με δυναμικότητα κατανάλωσης άνω των 150 kg διαλύτη ανά ώρα ή άνω των 200 τόνων ανά έτος.

6.8. Εγκαταστάσεις για την παραγωγή άνθρακα (σκληρός άνθρακας) ή ηλεκτρογραφίτη με καύση ή γραφίτοποίηση.

(1) Οι ουσιαστικές απαιτήσεις της οδηγίας 88/609/ΕΟΚ για τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2003.

(2) ΕΕ αριθ. L 377 της 31. 12. 1991, σ. 20. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 94/31/ΕΟΚ (ΕΕ αριθ. L 168 της 2. 7. 1994, σ. 28).

(3) ΕΕ αριθ. L 194 της 25. 7. 1975, σ. 23. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 91/692/ΕΟΚ (ΕΕ αριθ. L 377 της 31. 12 1991, σ. 48).

(4) ΕΕ αριθ. L 163 της 14. 6. 1989, σ. 32.

(5) ΕΕ αριθ. L 203 της 15. 7. 1989, σ. 50.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 18 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 ΚΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 20

1. Οδηγία 87/217/ΕΟΚ σχετικά με την πρόληψη και τη μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος από τον αμίαντο.

2. Οδηγία 82/176/ΕΟΚ περί των οριακών τιμών και των ποιοτικών στόχων για τις απορρίψεις υδραργύρου από το βιομηχανικό τομέα της ηλεκτρολύσεως των χλωριούχων αλάτων αλκαλίων.
3. Οδηγία 83/513/ΕΟΚ για τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις καδμίου.
4. Οδηγία 84/156/ΕΟΚ για τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους όσον αφορά τις απορρίψεις υδραργύρου σε τομείς άλλους εκτός του τομέα της ηλεκτρολύσεως των χλωριούχων αλάτων των αλκαλίων.
5. Οδηγία 84/491/ΕΟΚ σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις εξαχλωροκυκλοεξανίου.
6. Οδηγία 86/280/ΕΟΚ σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις ορισμένων επικινδύνων ουσιών που υπάγονται στον κατάλογο Ι του παραρτήματος της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ, όπως εν συνεχεία τροποποιήθηκε από τις οδηγίες 88/347/ΕΟΚ και 90/415/ΕΟΚ για την τροποποίηση του παραρτήματος ΙΙ της οδηγίας 86/280/ΕΟΚ.
7. Οδηγία 89/369/ΕΟΚ σχετικά με την πρόληψη της ατμοσφαιρικής ρύπανσης που προκαλείται από τις νέες εγκαταστάσεις καύσης αστικών απορριμμάτων.
8. Οδηγία 89/429/ΕΟΚ σχετικά με τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης που προκαλείται από τις νέες εγκαταστάσεις καύσης απορριμμάτων.
9. Οδηγία 94/67/ΕΟΚ για την καύση επικίνδυνων απορριμμάτων.
10. Οδηγία 92/112/ΕΟΚ για τον καθορισμό των διαδικασιών εναρμόνισης των προγραμμάτων περιορισμού της ρύπανσης που προκαλούν τα απόβλητα της βιομηχανίας διοξειδίου του τιτανίου.
11. Οδηγία 88/609/ΕΟΚ για τον καθορισμό των εκπομπών στην ατμόσφαιρα ορισμένων ρύπων από μεγάλες εγκαταστάσεις καύσης, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 94/66/ΕΚ.
12. Οδηγία 74/464/ΕΟΚ περί ρυπάνσεως που προκαλείται από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες που εκχέονται στο υδάτινο περιβάλλον της Κοινότητας.
13. Οδηγία 75/442/ΕΟΚ περί των στερεών αποβλήτων, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 91/156/ΕΟΚ.
14. Οδηγία 75/439/ΕΟΚ περί διαθέσεως των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων.
15. Οδηγία 91/689/ΕΟΚ για τα επικίνδυνα απόβλητα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΩΝ ΡΥΠΟΓΟΝΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΥΠΟΨΗ, ΕΑΝ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΟΡΙΑΚΩΝ ΤΙΜΩΝ ΕΚΠΟΜΠΗΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ

1. Διοξείδιο του θείου και άλλες ενώσεις του θείου.
2. Οξείδια του αζώτου και άλλες ενώσεις του αζώτου.
3. Μονοξείδιο του άνθρακα.
4. Πτητικές οργανικές ενώσεις.
5. Μέταλλα και ενώσεις τους.
6. Σκόνη.
7. Αμίαντος (σωματίδια εν αιωρήσει και ίνες).
8. Χλώριο και ενώσεις του χλωρίου.
9. Φθόριο και ενώσεις του φθορίου.
10. Αρσενικό και ενώσεις του αρσενικού.
11. Κυανιούχες ενώσεις.
12. Ουσίες και παρασκευάσματα που έχουν αποδεδειγμένα ιδιότητες καρκινογόνες, μεταλλαξιογόνες, ή ικανές να βλάψουν την αναπαραγωγή μέσω της ατμόσφαιρας.
13. Πολυχλωροδιβενζοδιοξίνη και πολυχλωροδιβενζοφουράνια.

NEPO

1. Αλογονωμένες οργανικές ενώσεις και ουσίες από τις οποίες δύνανται να προκύψουν αναλόγου είδους ενώσεις μέσα στο υδάτινο περιβάλλον.
2. Οργανοφωσφορικές ενώσεις.
- 3 Οργανοκασιτερικές ενώσεις.
4. Ουσίες και παρασκευάσματα που έχουν αποδεδειγμένα ιδιότητες καρκινογόνες, μεταλλαξιογόνες ή ικανές να βλάψουν την αναπαραγωγή στο υδάτινο περιβάλλον ή μέσω αυτού.
5. Ανθεκτικοί υδρογονάνθρακες και ανθεκτικές και βιοσυσσωρευόμενες τοξικές ουσίες.
6. Κυανιούχες ενώσεις.
7. Μέταλλα και οι ενώσεις τους.
8. Αρσενικό και οι ενώσεις του.
9. Βιοκτόνα και φυτοϋγειονομικά προϊόντα.
10. Αιωρούμενες ουσίες.
11. Ουσίες που συμβάλλουν στον ευτροφισμό (ιδίως νιτρικά και φωσφορικά άλατα).
12. Ουσίες που έχουν αρνητική επίδραση στον ισολογισμό του οξυγόνου (και που μετρούνται με παραμέτρους όπως DBO, DCO).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη εν γένει ή σε συγκεκριμένες περιπτώσεις κατά τον καθορισμό των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών που ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 11, λαμβανομένων υπόψη του κόστους και του οφέλους που μπορούν να προκύψουν από μια πράξη και των αρχών της πρόνοιας και της προληπτικής δράσης.

1. Η χρησιμοποίηση τεχνικών που παράγουν λίγα απόβλητα.
2. Η χρησιμοποίηση λιγότερο επικίνδυνων ουσιών.
3. Η εξέλιξη των τεχνικών ανάκτησης και ανακύκλωσης των ουσιών που εκπέμπονται και χρησιμοποιούνται κατά τη διεργασία και, ενδεχομένως, των αποβλήτων.
4. Οι συγκρίσιμες διεργασίες, εξοπλισμοί ή τρόποι λειτουργίας που έχουν δοκιμαστεί επιτυχώς σε βιομηχανική κλίμακα.
5. Η τεχνική πρόοδος και η εξέλιξη των επιστημονικών γνώσεων.
6. Η φύση, οι επιπτώσεις και ο όγκος των συγκεκριμένων εκπομπών.
7. Οι ημερομηνίες έναρξης λειτουργίας των νέων ή υφιστάμενων εγκαταστάσεων.
8. Ο χρόνος που απαιτεί η εγκαθίδρυση μιας βέλτιστης διαθέσιμης τεχνικής.
9. Η κατανάλωση και η φύση των πρώτων υλών (συμπεριλαμβανομένου του νερού) και η αποτελεσματική χρήση της ενέργειας.
10. Η ανάγκη πρόληψης ή μείωσης στο ελάχιστο δυνατό των γενικών επιπτώσεων των εκπομπών και των κινδύνων για το περιβάλλον.
11. Η ανάγκη πρόληψης των ατυχημάτων και μείωσης των επιπτώσεών τους στο περιβάλλον.
12. Οι πληροφορίες που δημοσιεύει η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 16 παράγραφος 2 ή που δημοσιεύουν διεθνείς οργανισμοί.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄ - ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ :

(α. χάρτης Natura Κρήτης, β. διαγράμματα με κλιματολογικά στοιχεία στην περιοχή του Ρεθύμνου και γ. μελετητικό πτυχίο)

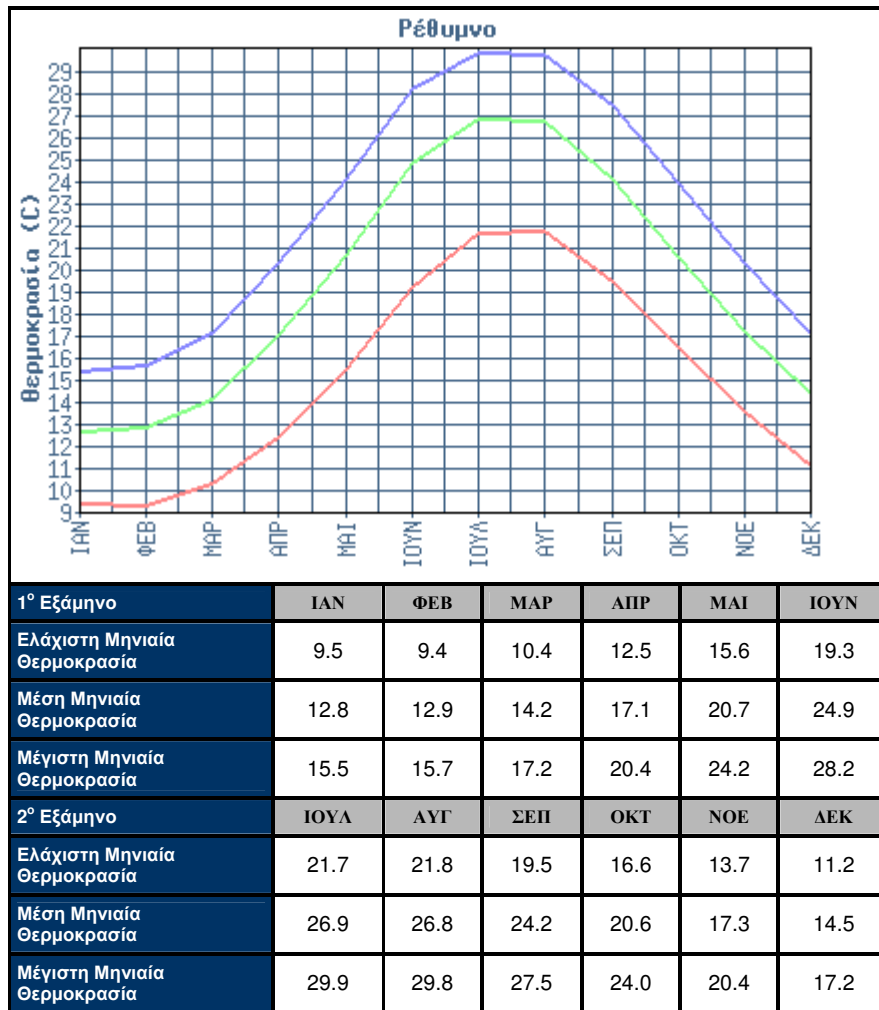

Περιοχές Natura στην Κρήτη

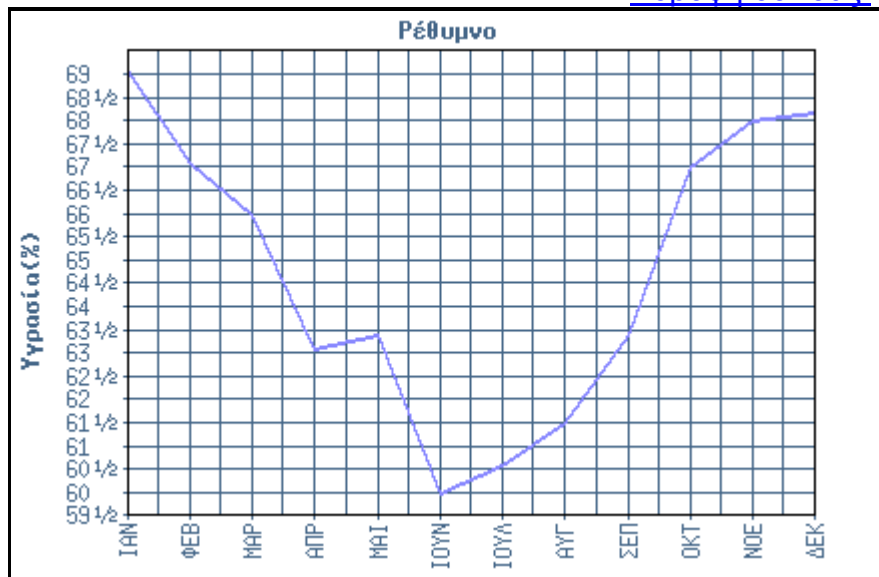
Ρέθυμνο: Γ. Μήκος (Lon) 24°31'1" / Γ.Πλάτος (Lat) 35°21'0" / Ύψος 7μ.

[Πρόγνωση](#) ▾ [Τελευταίες Παρατηρήσεις](#) ▾

ΑΠΟΛΥΤΗ ΜΕΓ. ΘΕΡΜ.: 41,4°C / ΑΠΟΛΥΤΗ ΕΛΑΧ. ΘΕΡΜ.: 0,8°C
 ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ: 1957-1997

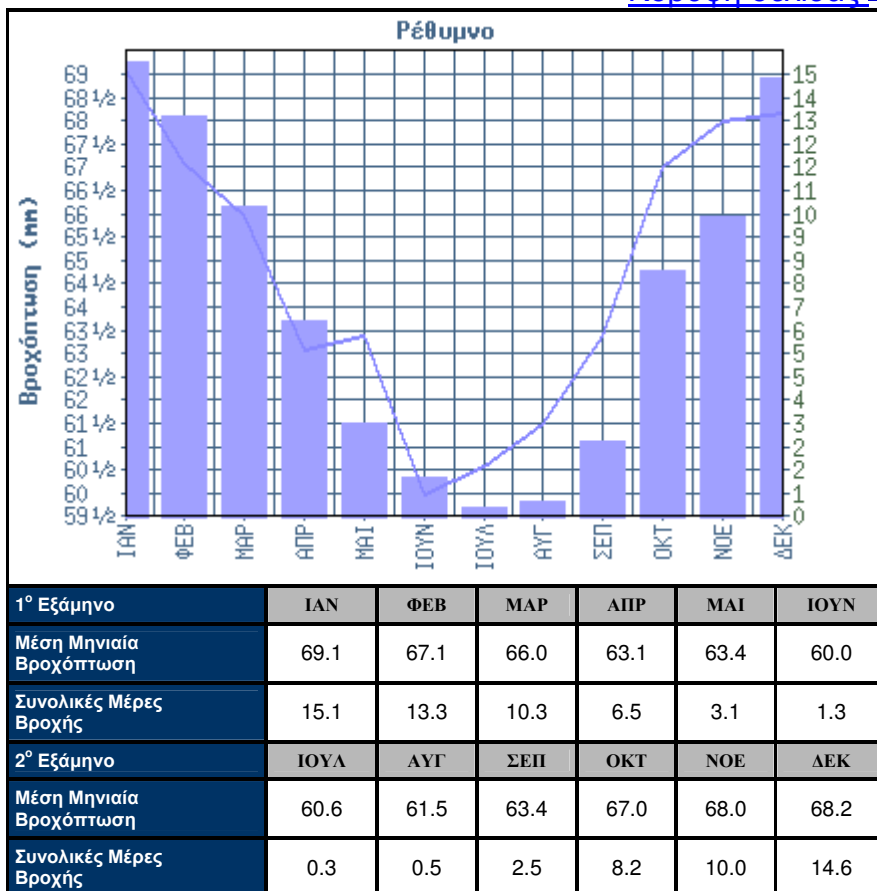

[Κορυφή σελίδας](#) ▾

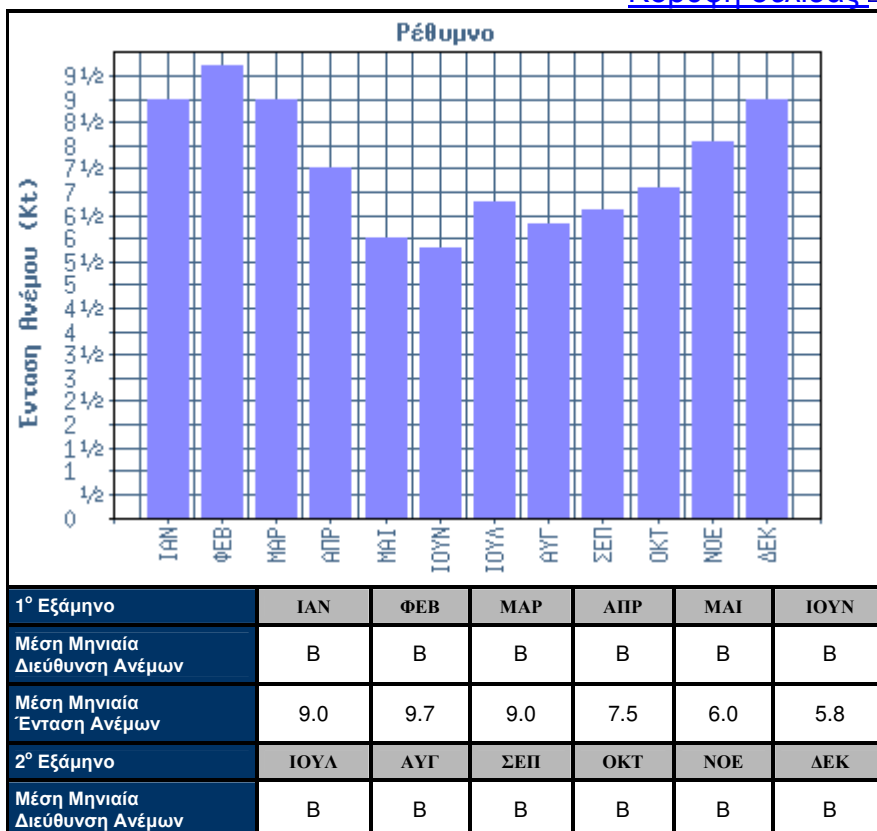

1° Εξάμηνο	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ
Μέση Μηνιαία Υγρασία	69.1	67.1	66.0	63.1	63.4	60.0
2° Εξάμηνο	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
Μέση Μηνιαία Υγρασία	60.6	61.5	63.4	67.0	68.0	68.2

[Κορυφή σελίδας](#)

[Κορυφή σελίδας](#)

Μέση Μηνιαία Ένταση Ανέμων	6.8	6.3	6.6	7.1	8.1	9.0
----------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

[Κορυφή σελίδας](#)

Κλιματολογικά στοιχεία στην περιοχή του Ρεθύμνου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
 ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
 ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
 Δ/ΝΣΗ Δ15 - ΤΜΗΜΑ ΜΗΤΡΩΟΥ ΜΕΛΕΤΗΤΩΝ

ΠΤΥΧΙΟ ΜΕΛΕΤΗΤΗ

(Ν. 716/77)

ΣΕ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΛΕΣΘΕΝΤΩΣ

ΑΡ. ΜΗΤΡΩΟΥ : 17593

ΕΠΩΝΥΜΟ : ΤΣΙΡΙΝΤΑΝΗ

ΟΝΟΜΑ : ΖΑΧΑΡΕΝΙΑ

ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ : ΜΑΝΟΥΣΟΣ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ : ΧΗΜΙΚΟΣ ΜΗΧ.

ΕΔΡΑ ΝΟΜΟΣ : ΡΕΘΥΜΝΟΥ
 Σ. ΨΥΧΟΥΝΤΑΚΗ 28 ΡΕΘΥΜΝΟ Τ.Κ 74100

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΕΛΕΤΩΝ

(Π.Δ. 541/78 256/98)

α. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. **18** ΤΑΞΗ **A**

β. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. **27** ΤΑΞΗ **A**

ΙΣΧΥΕΙ από **15/9/2008** έως **15/9/2012**

Αθήνα, **19 / 9 / 2008**
 Η ΤΜΗΜΑΤΑΡΧΗΣ Δ15

 Ι. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΥΠ.Ε.ΧΩ.Δ.Ε. / Γ.Γ.Δ.Ε. / ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ